

מבקר העירייה והממונה על תלונות הציבור =דוח שנתי=

שנת העבודה 2024

לכבוד,

מר יוסף נבעה, ראש עיריית טבריה
מר יניב מזרחי, יו"ר הוועדה לענייני ביקורת
מר שמעון פיניאן, מנכ"ל עיריית טבריה

הנדון: דוח הביקורת השנתי ודוח תלונות הציבור לשנת 2024

1. הנני מתכבד להגיש את דוח הביקורת ותלונות הציבור של עיריית טבריה לשנת 2024 לפי פקודת העיריות (נוסח חדש)¹.

רקע ופתיח

2. דוח מבקר העירייה לשנה זו מהווה תוצר של עבודה שנעשתה במהלכה של מלחמת "חרבות-ברזל" גם במצב של איום ממשי על העיר. בהחלטה עקרונית, מערך הביקורת בעירייה המשיך לפעול, גם תוך מתן תשומת לב מיוחדת לאתגרים הביטחוניים.

3. למרות האתגרים הרבים, פעילות העירייה לא פסקה במהלך התקופה ואף גברה, במיוחד בתחומים של ביטחון, חירום ודאגה לקהילה ולפרט. זאת, תוך מתן מענה לתושבי העיר ולמפונים מקווי-העימות השוהים בעיר.

4. הביקורת הפנימית בעירייה, נועדה לשפר את פעילות העירייה. המשך עבודתה בתקופה זו, בייחוד בזמן חירום, הוא טבעי ומתבקש. האגף לביקורת פנימית פעל במקצועיות ובמהירות כדי לעמוד ביעדים אלו ולבחון את תפקוד העירייה לאור האתגרים הקשים שהעמידה המציאות. אנו מאמינים כי הממצאים וההמלצות שבדוח יסייעו להמשך שיפור ושדרוג תהליכים חשובים בעירייה ויביאו לחיזוק פעולתה בעתות חירום ושלוש כאחד.

5. מבקר העירייה גויס בצו 8 ב-8.10.2023 למשך כמה מאות ימי מילואים בצו גיוס חירום ועד היום מגויס בממוצע כיומיים בשבוע במסגרת צווי קריאה מידיים.

¹ הוראות סעיף 170ג(א) לפקודת העיריות, https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_001.htm

הביקורת הפנימית

6. במהלך השנה בוצעו ביקורות בנושא התקשרויות בפטור ממכרז, ביטחון ובטיחות בבתי הספר היסודיים בעיר, ביקורת בזק באגף הביטחון והחירום, ביקורת מניעת מעילות והונאות באגף הגזברות, ומענה לדוח ביקורת מבקר המדינה בנושא פינוי וקליטת מפונים במלחמת "חרבות ברזל". בנוסף, יקיים המבקר, במסגרת הוועדה לתיקון ליקויים מעקב-התקדמות לבחינת יישום המלצות שהתקבלו במועצה משנים קודמות.
7. אני מבקש להביא לידיעתכם, **מר יוסי נבעה**, ראש העירייה, יו"ר הוועדה לענייני ביקורת, **מר יניב מזרחי**, מנכ"ל העירייה, **מר שמעון פיניאן** ולידיעת חברי המועצה כולם את מסירותה של **הגב' כרסטין טריף**, עובדת הביקורת. כרסטין, למרות היותה אמא צעירה ובת-זוג של **קצין קבע בלחימה המשרת רחוק מהבית** מבצעת את תפקידה במקצועיות, תוך למידה עצמית ושיפור מתמשך.
8. ראויים לציון הדיונים הפוריים והמשמעותיים בדוחות הביקורת ("וועדה לתיקון ליקויים") שהתקיימו בראשות מנכ"ל העירייה, **מר שמעון פיניאן**, בדיונים מוצגים מסקנות והמלצות הביקורת. המנכ"ל, יחד עם המנהלים מקבל החלטות לאופן יישום המלצות הביקורת וקיום תהליכים לתיקון ליקויים. בטוחני שהמנכ"ל יחבק גם את הדוח הנוכחי ויפעל באופן מקצועי לתיקון הליקויים.
9. הממצאים המרכזיים בדוח השנתי, **מצביעים על היעדרה של בקרה** (שנמצאת באחריות המנהלים). **הבקרה היא חלק מתפקידיו ותחומי האחריות של המנהלים**. תפקיד הבקרה, במגוון המסקנות בביקורות השונות, משמעותי ומאפשר למנהל לממש את ייעודו, החלטותיו משימותיו ואת המדיניות אותה מתווה המועצה וראש העירייה.
10. היעדרה של בקרה חושף את העירייה ומנהליה לסיכונים בתחום התדמיתי, המקצועי, הכספי והמשפטי – **יש לפעול להגביר את המקצועיות של כלל המנהלים**, בכל הדרגים, לשפר את כלי הבקרה שעומדים לרשותם.
11. לנוחיות הקוראים אני מצרף קישור² בו נמצאים **נהלי הביקורת הפנימית** כפי שנכתבו על ידי המבקר ואושרו על ידי ראש העירייה, המנכ"ל והיועמ"ש של העירייה.

ביקורת מבקר המדינה

12. במהלך התקופה האחרונה, קיים משרד מבקר המדינה ביקורת על נושא קליטת המפונים, בין השאר, גם בעיר טבריה. בהגיע טיוטת הדוח ריכזתי את המענה בהוראת ראש העירייה מר יוסי נבעה למשרד מבקר המדינה.

13. בתקופתה הקשה של המדינה, תושבים רבים פונו מבתייהם ובזמן קצר ביותר, התגייסו עובדי העירייה ותושביה היקרים ופתחו את ליבם וחלקם הגדול גם את כיסם (!) על-מנת לקלוט את המפונים בעיר טבריה שלא הייתה ערוכה לכך ולא הייתה אמורה להיות ערוכה לכך. צר לי שמשרד מבקר המדינה בחר להבליט ולעסוק בממצאי-זוטא ולכן גם הגיע למסקנות שגויות כלפי העיר, העירייה ובעקיפין גם כלפי התושבים.

14. מכתבי הנוקב למשרד מבקר המדינה, למנכ"ל משרד מבקר המדינה ולמנהל האגף הרלוונטי מצורף לדוח זה³. טרם נכתבה ה"מילה-האחרונה" מבחינת משרד מבקר העירייה מול משרד מבקר המדינה בנושא זה. התייחסות מלאה, רחבה ומעמיקה יותר נכתבה על ידי הח"מ, יחד עם המנהלים של העירייה אולם החליט ראש העירייה שלא לשלוח אותה.

15. אני מוצא לנכון להביא גם לידי חברי המועצה ולאחר אישור הדוח השנתי גם בפני הציבור את מחאתי הנוקבת כלפי אופן ביצוע הדוח, הצפת הממצאים החלקיים ולעניות דעתי, גם המסקנות השגויות כפי שבאו לידי ביטוי בטיוטת הדוח שהונחה לפניי ופני ראש העירייה. לעניות דעתי, טיוטה זו חוטאת לאמת ופוגעת בעובדי העירייה ובתושביה ואינה מקובלת על מבקר העירייה. המבקר ימשיך לפעול על-מנת להביא לכך שביקורת מבקר המדינה תכתוב ממצאים משמעותיים, מסקנות נכונות ההולמות את המציאות ששררה בעיר בתקופה זו ויעלו על נס את פועלם של עובדי העירייה ותושביה לטובת קליטת המפונים בעיר.

תלונות הציבור

16. בתקופה זו, נמשך המענה לציבור גם בתחום תלונות הציבור. מתוקף סמכותי כממונה תלונות הציבור מצורף לעיוןך, בנוסף לדוח הביקורת השנתי, גם דוח תלונות הציבור 2024. בשנה זו, ניכרת מגמה של עלייה בהיקף תלונות הציבור (50 תלונות בשנת 2021, 54 תלונות בשנת 2022, 21 תלונות בשנת 2023 ו-71 לשנת 2024).

17. בדוח השנתי של תלונות הציבור, צירפנו ניתוח ופילוח של סוגי התלונות ואופן הטיפול בהן. מתוך סה"כ 71 תלונות ציבור, 42% מהתלונות נמצאו מוצדקות (30 תלונות) ו-51% מהתלונות נמצאו לא מוצדקות (שהן 36 תלונות) ו-7% טופלו ב"מסלול מהיר"⁴ (שהן 5 תלונות).

18. למרות שדוח התלונות השנתי מצורף לדוח הביקורת השנתי, הרי שדוח תלונות הציבור פורסם באתר העירייה בתאריך 1.5.2025, בהתאם לחוק (ללא תלות באישור המועצה או ראש העירייה).

19. אני מבקש להודות על מסירותה הרבה של רכות תלונות הציבור, הגב' מירב פחימה. מקצועיותה, האכפתיות הרבה שהיא מפגינה בטיפול בתלונות הציבור, ורמת השירות הגבוהה שהיא מספקת, ראויים להערכה רבה.

20. לנחיות הציבור, חברי המועצה ובעלי התפקידים בעירייה אני מצרף קישור⁵ לאתר העירייה בו נמצאים נהלי תלונות הציבור כפי שנכתבו על ידי המבקר ואושרו על ידי ראש העירייה, המנכ"ל והיועמ"ש של העירייה.

⁴ "מסלול מהיר" לטיפול בתלונות הינו שירות חדש שהושק באגף הביקורת והממונה על תלונות הציבור בו לא עוסקים במוצדקות התלונה אלא מנסים להביא לפתרון מהיר של הבעיה לשביעות רצונו של המתלונן ובתיאום עם הגורם בעירייה – זאת ללא שימוש או שימוש מועט ככל הניתן בסמכותו של הממונה על התלונות להורות לעירייה על תיקון הליקוי ועל אופן הפתרון אלא הגעה לפתרון מוסכם והוגן בתיאום ושיתוף פעולה בין משרד המבקר, המתלונן והמנהלים.

⁵ [נהלי תלונות הציבור](#)

מכרזי כח אדם

21. בשנה הנוכחית, כמו גם בקודמתה ובהתאם לעדכון בתקנת העיריות⁶ השתתפתי גם השנה כמשקיף בוועדות בחינה לקליטת כח-אדם בעירייה. במסגרת הרצון להיות שותף לשיפור תהליכי גיוס כח האדם בעירייה, לצמצם את הנפוטזם ולהשפיע באופן אקטיבי על גיוס כח אדם איכותי לעירייה בחרתי להשתתף ברובם המכריע של מכרזי כח האדם בעיריית טבריה.

22. בשנת 2024 השתתפת המבקר כמשקיף ב-90% מכלל מכרזי כח האדם וב-100% ממכרזי כח האדם בהן חלה חובת השתתפות כמשקיף של המבקר.

התנהלות כללית

23. אני מבקש להביע בפני ראש העירייה את חוסר שביעות רצוני מהתנהלות חלק קטן מהעובדים הזוטרים בעירייה כלפיי המבקר ועובדי משרד המבקר הפנימי בעירייה.

24. בעבר, העברתי לכבוד ראש העירייה ולמנהלים הרלוונטיים, בתפוצה מצומצמת, מכתב מחאה בנושא "ליקוי-המאורות" הזה. מינימום של התנהלות אנושית בין בני אדם אינה סובלת התנהגות כזו, קל-וחומר כאשר מדובר במשרד המבקר ועבדיו המבצעים את תפקידם. התרעתי בעבר במכתבי ואני חוזר ומתריע שוב: **היום זה מול המבקר ועובדיו ומחר זה עלול להיות מופנה כלפיי עובדים, מנהלים או חברי מועצה. יש להוקיע התנהגות כזו ולהקיא אותה מתוכנו.**

25. המבקר, בהקשר זה, ממליץ ל"החיות" בעירייה את מוסד ה"ממונה על המשמעת של העובדים". יש למנות אחראי ולהשתמש בכלי המסייע למנהלים, במקרים חריגים לפעול גם במישור המשמעת מול העובדים.

בברכה,

אמיר בנבנישתי

מבקר העירייה וממונה על תלונות הציבור

⁶תקנות העיריות - (מכרזים לקבלת עובדים ברשויות המקומיות) תש"ס-1979, סעיף 23 (ח)

מבקר העירייה- 2025
י"ט אב, תשפ"ה
13 אוגוסט, 2025
סימוכין: 278870

לכבוד

מר אמיר בנבנישתי מבקר העירייה והממונה על תלונות הציבור
עיריית טבריה.

א.נ.

הנדון: התייחסות ראש העיר לדוח מבקר העירייה השנתי לשנת 2024

הובא בפניי דוח מבקר העירייה לשנת 2024.

הנני להודות למבקר העירייה על העבודה המקצועית והיסודית שביצע במהלך השנה החולפת, למרות האתגרים הגדולים שעמדו בפנינו ובמיוחד בצל התמשכות מלחמת "חרבות ברזל" והמערכה בצפון שפגעה, בין היתר, גם בעיר טבריה. עבודתך, אשר כללה ביקורת מעמיקה על נושאים חשובים ורגישים, היא נדבך חשוב בשמירה על שקיפות, יעילות ותקינות פעולתה של העירייה.

אני מעריך את המחויבות והמסירות שלך ושלמרות האתגרים וימי המילואים, לא פסקת ממלאכתך והמשכת לבצע את תהליך הביקורת במקצועיות ובאחריות. אין ספק שעבודת הביקורת תורמת רבות לשיפור מערכות העירייה ולחיזוק האמון הציבורי.

בנוסף, אני רוצה להודות באופן אישי למנכ"ל העירייה על ייסוד ומיסוד תהליך תיקון הליקויים שהועלו בדוחות מבקר העירייה ומבקר המדינה עוד מהדוח השנתי הקודם (2023). בזכות העבודה המשותפת והמחויבות שלכם, אנו צפויים לראות שיפורים משמעותיים ויישום פתרונות שיביאו לשדרוג השירותים העירוניים לטובת תושבי העיר. אני מבקש להדגיש כי נמשיך לפעול בשקיפות מלאה ובשיתוף פעולה עם משרד המבקר, כדי להבטיח שהעירייה תמשיך לפעול בצורה היעילה וההוגנת ביותר.

להלן התייחסותי:

1. דוחות הביקורת:

- א. אני מקבל את כל ממצאי והמלצות הביקורת ומבקש להדגיש כי אני מנחה להקים צוות תיקון ליקויים, בראשות מנכ"ל העירייה, לטפל בכל הליקויים שהועלו בדוח, בהקדם האפשרי.
- ב. הדוח הנושאי בתחום ההונאות והמעילות הינו דוח חשוב ויש לקדם את הבקורות המונעות בתחום.
- ג. דוח הרכש וההתקשרויות, מבקש להדגיש ולממש את ההמלצות המשמעותיות בדוח ולקיים עליהן בקרה באמצעות הצוות לתיקון הליקויים בראשות מנכ"ל העירייה.

2. תלונות הציבור:

- א. אני רואה בתלונות הציבור הזדמנות פז לשיפור השירות העירוני ולחיזוק הקשר עם תושבי העיר. כל תלונה היא פתח לשיפור, ואנו מחויבים ללמוד ממנה ולהגיב בהתאם. חשובה בעיני התייחסות משרד מבקר העירייה לתלונות הציבור.
- ב. המנכ"ל ומנהלי האגפים ישימו דגש על שיפור המענה לתושבים, ולוודא שהתלונות מטופלות בצורה מהירה, יסודית ומקצועית, תוך מתן פתרונות יעילים וכוללים.
- ג. המשך העבודה כפי שמקיימה כיום מבקר העירייה מול נציבות תלונות הציבור תימשך במתכונת זו, כל עוד המבקר יראה בכך תועלת. במידה ו"אין הצר שווה בנוק המלך" יבחן מחדש המבקר את מתכונת העבודה עם נציבות תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה.

3. נוכחות המבקר במכרזי כוח אדם:

א. אני רואה בנוכחות המבקר כמשקיף במכרזי כוח אדם חשיבות רבה, שכן היא מסייעת לתהליך גיוס והשמת כוח אדם מקצועי, שקוף והוגן.

ב. נוכחות המבקר מאפשרת לנו להבטיח כי המכרזים יתבצעו בצורה מקצועית ואובייקטיבית, תוך שמירה על כללים ונהלים תקינים.

4. יש לצרף לעיונם של שאר חברי המועצה בדוח השנתי גם את התייחסותו של יו"ר הוועדה לענייני ביקורת, מר יניב מזרחי.

5. דיון ואישור דוח מבקר העירייה לשנת 2024, יובא לישיבת מועצה שלא מן המניין, שתתקיים ביום ד' 22.10.25. המבקר יעביר עותק מהדוח לחברי המועצה טרם ישיבת המועצה.

אני מבקש להודות שוב למבקר העירייה ולצוות העובדות, הגב' מירב פחימה והגב' כרסטין טריף על העבודה המקצועית והמסורה שלהן עם מבקר העירייה.

בכבוד רב,

יוסי נבעה
ראש עיריית טבריה

העתקים:

מר שמעון פיניאן, מנכ"ל העירייה.
מר יניב מזרחי, חבר המועצה ויו"ר הוועדה לענייני ביקורת.
חברי המועצה.

תגובת הוועדה לענייני ביקורת – אירועי קליטת המפונים ודוח מבקר המדינה

הוועדה לענייני ביקורת בחנה את ממצאי דוח מבקר המדינה בנושא "קליטת אוכלוסייה מפונה בעקבות מלחמת חרבות ברזל" ואת תגובתו המפורטת של מבקר העירייה, מר אמיר בנבנישתי.

מתוך החומר שנבחן עולה בבירור כי המציאות בשטח בטבריה שונה מהאופן שבו הוצגה בדוח – בפועל נקלטו בעיר מפונים רבים, הופעלו נציגות ייעודיות מטעם הנהלת העירייה, והעירייה פעלה במהירות ובתיאום מלא עם כלל גורמי החירום המקומיים והקהילתיים. פעולות אלה זכו להערכה גם בביקורו של מבקר המדינה בעיר.

מבקר העירייה הבהיר כי יש להבחין בין אחריות העירייה לבין אחריות משרדי הממשלה לניהול התוכנית הלאומית לפינוי וקליטה, וכי אין זה נכון להציג ליקויים שמקורם ברמה הלאומית כליקויים עירוניים.

הוועדה סבורה כי מסקנות מבקר העירייה משקפות נאמנה את הפעילות המקצועית והמסורה שבוצעה בפועל, הכוללת הפעלה מיידית של מתקני אירוח, מערך חירום מקיף ברווחה ובחינוך, ושיתוף פעולה עם תורמים ומתנדבים למתן מענה מקיף לצרכי המפונים.

מעבר לכך, אנו סבורים כי היערכותה של עיריית טבריה בזמן המלחמה פעלה בצורה מיטבית – העירייה יזמה פתרונות עצמאיים, פתחה מוקדים ייעודיים, תיאמה עם גורמי אירוח עוד לפני קבלת הנחיות רשמיות, והרחיבה את מעטפת השירותים גם לתחומים שאינם מחויבים על פי דין, כגון סיוע נפשי וחינוכי לילדי המפונים, פתרונות תעסוקה ופעילויות פנאי לשמירה על חוסן חברתי.

על כן, הוועדה מביעה הסתייגות מהאופן שבו הוצגה פעילות העירייה בדוח מבקר המדינה, ומדגישה את תרומתו המקצועית והאחראית של מבקר העירייה, שפעל לאסוף, לנתח ולהציג נתונים באופן שקוף ומדויק, תוך שמירה על האינטרס הציבורי.

העירייה פעלה לא רק בהתאם להנחיות הפורמליות אלא יזמה פתרונות עצמאיים: פתיחת מוקדים ייעודיים לקליטת פניות בזמן אמת, הפעלה מיידית של צוותי חירום ברווחה, תיאום עם מלונות ובתי הארחה עוד בטרם קיבלה הוראות רשמיות, והעמדת מערך לוגיסטי לתמיכה מתמשכת במפונים. בנוסף, העירייה הרחיבה את מעטפת השירותים הרגילים – מסיוע נפשי וחינוכי לילדי המפונים, דרך מתן פתרונות תעסוקה זמניים, ועד ארגון פעילויות פנאי קהילתיות לשמירה על חוסן חברתי. פעולות אלו בוצעו תוך הפעלת כלל משאבי העירייה, בשיתוף פעולה עם תושבים מתנדבים, עמותות וגורמים עסקיים, ותוך התמודדות עם מגבלות תקציביות ולוגיסטיות משמעותיות. היקף הפעילות והמהירות שבה בוצעה מעידים על מחויבות עמוקה של העירייה ושל עובדיה לביטחון ורווחת המפונים.

בברכה,

יניב מזרחי

יו"ר וועדת ביקורת – עיריית טבריה

אושרה ארז - חברת וועדת ביקורת – עיריית טבריה

מעין סמון - חבר וועדת ביקורת – עיריית טבריה

11.08.2025

משתתפים:

יניב מזרחי -	יו"ר הוועדה לענייני ביקורת
אושרה ארז-	חברת הוועדה
מעין סמנת-	חברת הוועדה
אמיר בנבנישתי-	מבקר העירייה
מירב פחימה-	מזכירת הוועדה

הנדון: סיכום ישיבה (2) וועדה לענייני ביקורת שהתקיימה בתאריך מיום 11.08.2025

נמצאים כאן כל חברי הוועדה, חברת הוועדה מר מעין סמנת, הועלה בזום (הוצגו שמית את כולם הרשומים לעיל).

דברי פתיחה יניב מזרחי יו"ר הוועדה

על סדר היום:

קיבלנו את הדוח השנתי המלא לשנת 2024.

ועדה לענייני ביקורת מתייחסת לדוח ביקורת פנימית ותלונות הציבור לשנת 2024.

נוכח בפגישה המבקר מר אמיר בנבנישתי הוועדה מברכת את מר אמיר ואת צוות האגף על עבודתם המקצועית.

עור נושאים שהוועדה מבקשת להדגיש ולטפל בהם:

1. ריבוי הרשאות עודפות במערכות מידע ואי-הקפדה על עקרונות הצורך לדעת והמידתיות נחשף בדוח כי קיימות מאות הרשאות מיותרות ו/או עודפות לעובדים שונים, לרבות כאלו שאינם מועסקים כיום, כולל משתמשים גנריים וחשבונות NA ללא תיעוד תפקיד.

ממצאים אלה הוגדרו בדוח כסיכון משמעותי לביצוע הונאות ומעילות וכפרצה חמורה במערך הכספי.

דרישת הוועדה: מיפוי, ביטול ומתן הרשאות רק לפי עקרונות "Need to Know" ו-"Least Privilege". אין לאפשר קיום משתמשים גנריים כלל במערכת.

2. פערי בקרה על קופת העירייה ופעילות הנהלת החשבונות

למרות תהליכי התאמה שוטפים, הדוח מצביע על היעדר בקורות שיטתיות, מנגנונים טכנולוגיים לניטור פעולות חריגות ובקרה על ביטולים והנחות.

מבקר העירייה אף התריע כי חוסר ההפרדה בין מבצעי תשלומים לבין מאשרים ומנטרים מהווה פתח ממשי להונאה.

דרישת הוועדה:

הטמעה מיידית של מערך בקרה חיצונית, דוחות שבועיים ונהלים מאשרים לפי חוק, ולא על בסיס "תורה שבע"פ" כמתואר בדוח.

3. הרשאות לקיזוזים וביטולי תשלומים – פתח למעילות

נמצאו הרשאות לביצוע קיזוזים לגורמים שאין להם סמכות לכך, כולל מצב חמור שבו אותו גורם מבצע גם קיזוזים וגם התאמות בנקים.

הרשאות ביטול תשלומים קיימות גם לעובדים שאין להם נגיעה ישירה לביצוע התשלום – מצב אסור לפי כללי ביקורת.

דרישת הוועדה:

ביטול לאלתר של כל הרשאות לקיזוזים וביטולים מגורמים לא מוסמכים, קביעת נהלי בקרה ומנגנוני אישור ייעודיים.

4. היעדר הפרדה תפקודית ותפקידים כפולים בגזברות

תפקוד הגזברות כמנהלת אגף כספים, גזברית, מנהלת ארנונה וממונה על מערך הגבייה – יוצר ריכוז סמכויות המוביל לפערי בקרה חמורים.

מבקר העירייה ציין כי עומס ריכוז התפקידים פוגע בתפקוד התקין ומהווה מקור לליקויים שעלו בביקורת.

דרישת הוועדה: הפרדת תפקידים מיידית, יצירת פונקציית "מנהל תחום הכנסות" חדש, ובחינת חלוקת התפקידים מחדש מול ראש העירייה.

5. הונאות פוטנציאליות במתן הנחות ופעילות משתמשים גנריים

הממצאים מצביעים על כך שמספר רב של עובדים (41 במסך 564 בלבד) יכלו לבצע הנחות ללא רישום בהנהלת חשבונות.

משתמש בשם "תשלומי גנים" – ללא זיהוי אישי – ביצע פעולות ביטול תשלום, ממצא חמור ביותר.

דרישת הוועדה: חקירה מלאה של כל הפעולות שבוצעו באמצעות משתמשים גנריים ודרישה לחיוב אישי במקרה של התרשלות.

צעדים אופרטיביים נדרשים – לפי המלצות המבקר.

הוועדה מקבלת את כל ההמלצות המקצועיות שבדוח, ומבקשת ליישמן באופן מיידי:

- קביעת נהלי בקרה כתובים, מאושרים ומעודכנים לכל אחד מהתחומים.
- ביטול כלל המשתמשים הגנריים.
- מינוי גורם מלווה חיצוני לבקורות זמניות בגזברות ובמערכת הגבייה.
- יצירת מערך חירום לתיקון מידי של הרשאות שגויות והפסקת כל פעולה פיננסית שבוצעה ללא תיעוד.

ניתן לאמיר להציג את הדוח כפי שיוצג בשיבת המועצה, ואז ניתן את ההתייחסות של הוועדה.

אמיר מציג את דוח הביקורת השנתי (מתבסס על מצגת שאותה יציג בשיבת המועצה)

בהתכנסות של הוועדה אתם דנים בדוחות אני מציג לכם את הדוח השנתי שלי כפי שאני אציג אותו במועצה, דוח מלא מתוקן ומעודכן.

אתם חברי מועצה ולכן אני מוצא לנכון לחדד שהדוח הזה עדיין חסוי עד שהמועצה מאשרת אותו. ואז יפורסם באתר העירייה – ללא ציון שמות וכדומה. הדוח שאתם מקבלים חסוי ולא למותר לפרסום בשום צורה שהיא, אתם מקבלים את הדוח הלא מצונזר.

ככל שתמצאו לכתוב משהו אני אצרף את התייחסות הוועדה לדוח השנתי שנמצא פה.

שלחתי לכם למייל את דוחות מבקר המדינה שהוא משמש כתוספת – תעליכם בוועדה לענייני ביקורת לדון גם בהם.

בביקורת יש כמה שלבים של תכנון: שנתי ורב שנתי. אלה מה שנקרא מסמכי הביקורת, מה הם הנחיות שייבדקו, מבוססים על בדיקת סקר סיכונים, אני בוגר קורס סקר סיכונים לאחר בדיקת סקר סיכונים יחד עם העובדת שלי הגב' כריסטין טריף.

לוועדה יש סמכות לבקש 2 נושאים לביקורת לשנה הבאה. אולם בסמכותי כמבקר, לקבוע את ההיקף והעיתוי לביצוע הביקורת, כנ"ל עם כולם כולל עם ראש העירייה שיכול לבקש נושא אחד לשנה.

בתהליך, לכל דוח ביקורת נושאי מופצת טיוטה אך ורק ממצאים, מסקנות והמלצות ויש פרק נוסף של מה צריך להיות תשתית נורמטיבית חוקים ונהלים פקודות הנחיות. כולנו מחויבים בראש ובראשונה לפקודות העיריות, ולתשתית נורמטיבית נוספת כמו חוזרי מנכ"ל תקנות שרים נהלים פנימיים וכדומה...

אני נמנע ככל האפשר להיכנס לחיכוכים עם המבוקרים על הממצאים כי אף פעם זה לא משפיע על המסקנות כיוון שמסקנה מבוססת על מספר משמעותי של ממצאים. לדוח נושאי יש בד"כ טיוטה מספר 1 להתייחסות המבוקרים ולעיתים טיוטה שנייה אחרי תיקונים אחרי הערות, נדיר שיש טיוטה שלישית.

בכל הדוחות תמיד הם חוזרים כפינג פונג ונכתבת טיוטה שנייה.

יש 3 נושאים מרכזיים:

ביקורות – מה הם הביקורות שברצונו, רכש והתקשרויות, הונאות ומעילות ביקורת חיצונית מקצועית, ביקורת שהייתה בשיתוף פעולה עם הגזברית וכך נכתב דוח.

ביקורת בוק ביטחון וחירום.

התייחסות שלי לממצאי ומסקנות ביקורת של מבקר המדינה בנושא קליטת המפונים בעיר של מלחמת חרבות ברזל.

נושא שני זה תלונות הציבור חשוב לומר שיש באתר העירייה דרכים כיצד לפנות למבקר כתלונה, על מה בעיקר מתלוננים כמה מוצדק כמה לא נכון. חשוב לי לומר שתלונות הציבור זה לא פניות למוקד, זה רק אחרי שהבן אדם פנה מס' פעמים ולא קיבל מענה. באתר העירייה יש כיצד להפנות אליי תלונה אנחנו מתנהלים בצורה שקופה. ברגע שהיועמ"ש חותם זה מקבל תוקף משפטי וחוקי. דוח ממונה על תלונות הציבור אמיר מציג את הסטטיסטיקה.

הנושא השלישי זה מכרזים לקבלת עובדים: מבקר חייב להיות נוכח במכרזים לקבלת מכרזי ~~ב~~ אדם והעסקת עובדים זה משהו חדש מלפני 3 שנים יצא חוק שהמבקר חייב להיות נוכח במכרזים לקליטת עובדים.

מעין

לנוכח הסטטיסטיקה שהציג אמיר, אירוע חמור מאוד, זה המון תלונות.

אמינ

אני בוחן את התלונות והמענים בצורה קפדנית ביותר.

ככל שמנהל מתנהל באופן סביר ומקובל, אני נוטה לגבות את המנהל, כל עוד ההתנהגות נשארת במסגרת הנורמטיבית המצופה.

עם זאת, שיעור התלונות המוצדקות השנה עומד על 42%, נתון המעיד על עלייה משמעותית במספר התלונות שמצדיקות התייחסות. בנוסף, נרשמה עלייה בכמות התלונות שהתקבלו בהשוואה לשנה שעברה, כאשר המספר כמעט הוכפל, מה שמדגיש את חומרת המצב, הביקורת שלי נעשית בקפדנות יתרה את הנושא, ומייחס לכך חשיבות רבה.

מענין

פונה ליו"ר הוועדה חייב להתעורר חייבים לחזק בפרסום הוועדה חייבת לקחת לתשומת ליבנו, אני בספק אם אישה בת 70 או צעיר מודע לאופציה שקיימת עבורו הזכות להגיש וכיצד לבצע זאת, העירייה חייבת לחזק את האמון ולתת הסברה.

אפשרה

אפילו אני לא ידעתי שאני יכולה להלין אצל המבקר אני תמיד מחייגת למוקד 106.

אמינ

3 אגפים מובילים בתלונות, הנדסה, מח' החנייה (מר שמעון פיניאן המנכ"ל מטפל בחנייה אישית הזיז את האחראית הקיימת ובעת יש מ"מ למח' החנייה) והארנונה.

בהנדסה הבעיה היא גם בפיקוח האדום. אני כמבקר נזהר מלתת המלצות משאכיות אבל בלי ספק שאין מספיק משאבים עירוניים שמושקעים בפיקוח האדום בעיר. אני טוען מזה זמן רב בתוקף שלא מספיק חזקים בנחש, זה, בטח בעיר בשכונה עם שכונות חדשות שיש בעיות בפיקוח האדום. זו תקלה לדוגמא שכ' האקליפטוס, העירייה חייבת להתנהג כאריות בטבריה בהקשר הזה.

לדוגמא:

שצ"פ כלוא עם הנחיה של לטפח את השצ"פ, דבר בסיסי יש עשרות רבות של חלקות שנצרו שצ"פם כלואים העירייה צריכה לעשות נוהל הקצאת שצ"פ כלוא איך מקצים לתושב? מה מוטל על התושב? לפתח ולטפח כן, התושב רוצה כמובן עם החתמת התושב, בטבריה.

אתם יכולים להזמין כל מנהל, בוודאי את המהנדס לפגישה לסדר היום וכמובן את היועמ"ש.

נוכחות המבקר במרכזי ב"ח אדם לקליטת עובדים "משקיף אך לא שקוף" זה כלי ההשפעה המנכ"ל לא מעוניין לבצע או היועמ"ש המגינים של הרשות בודקים עמידה בתנאי הסף ניגוד עניינים נפוטחים.

רכש והתקשרויות – המלצתי לכתוב נוהל קיבלתי את הנוהל במייל כולם אני מפרגן להם שהם טיפלו לפני בממצאים אני שמח לראות את היחס - שאפו לכולם.

הליך הצעות מחיר לא תקין תמיד יש ספקים קבועים שעונים תמיד.

הכל עובד בעקבות הביקורת בכל"מ יש יתרון ויש חסרון.

אמינ

שאפו לכל המנהלים.

מעין

יודע על כמה אנשים שפנו אליי וגם דברים שבדקתי בעצמי טבריה משלמת יותר מכל עיר. נניח בהופעות והגעת אומנים.

אמר

מעין ממה שבדקתי בעבר לא היו כאלה.

מעין

המבקר עורך ביקורת גם בלי שפונים אליו?

אמר

בוודאי אמרתי בהתחלה 2 ביקורות גדולות יעד קבוע יזום שבוחר המבקר. דברים קונקרטיים, ספר ספקים לא היה שקוף.

מעין

תהליך קבלת ההחלטות, סיכום הזמנה.

ביקורת הונאות ומעילות

ביקורת חיצונית מעולה המסקנות לא היו טובות מסוכס ומצוין גם בדוח הביקורת לא מספיקות, הגברות אין מספיק בקורת גילו פוטנציאל גדול להיתכנות במעילות עם נתר גנרי תקלה חשבונית NA וכן, חשבוניות ללא שם מדובר ב"אם כל חטאת".

חייב לפרגן שהגזברית כתבה תגובה מפורטת. בגזברות לאורך הזמן לא היו בקורות ויצרו סיכונים לפוטנציאל למעילות, מה קורה עם החורים שאני לא עליתי עליהם ולא ראיתי זה החשש הגדול.

ניב

מסכים מאוד. בלט מאוד הנושא של המעילה הפוטנציאלית שיכולה להיות בהיעדר של בקורות, ממליץ על ביקורת בהרחבה בקורות ממוחשבות, בגזברות היעדר מנמ"ר ההשכלה והידע הנדרש של מי שהיה עד כה כעת ומי שנמצא כעת מ"מ המנמר אינני יודע מה ההשכלה שלה.

ממליץ בדומה לבקרה המצוינת בגזברות.

חדר שרתים בקומה 3

מערכת מערכות מידע

אמר

המלצה של מיפוי צמצום הרשאות כפי שהגזברית רשמה.

ביטחון וחירום ביקורת בזק.

עמי וקנין אחד הקב"טים הטובים ביותר שיש במדינת ישראל איש מקצועי שעובד לילות כימים.

ביקורת עם הסטודנטים - ביקורת שביצעו סטודנטים לתואר שני בהנחייתי וקיבלו ציון 100 מהצד של האוניברסיטה.

מצלמות אבטחה – יש בעיה עם הפרויקט שליש מהאחריות היא עלינו.

ביקורת ממונים

הגיעו לפגישה אצל מר בועז יוסף דאו יו"ר הוועדה הממונה בעת הפגישה כעסתי מאוד והבטיחו שישתפרו באו בעיקר לחפש את משרדי הממשלה, המון ממצאים שנבדקו שצינו בביקורת נבדקו במהות לדוגמא: כמה העירייה הייתה אמורה לקלוט? 4% כמה קלטו במופעל 25% יותר ממה שאנחנו אמורים.

מעין

קיבלנו מה שהחוק אומר גאה בטבריינים שלנו.

קיבלנו 8 ש' למפונה ליום כמה עלה למפונה

אמיר

לפי מה שרשמו בדוח העירייה הפסידה 1.6%.

שיפוי לעיר כמדומני 2.6%

מעין

כמה עולה ולא כמה עלות?

אמיר

מסכים איתך מעין.

מעין

שיוכן נכון ואני מחדד, אני רוצה שהעיר תקבל כסף שלא יובן אחרת.

אמיר

פתרון לחינוך נמצא, 10 ימים תוך 3 חודשים נבנה בית ספר לכיתות א'-ח'.

ממצאים זה דבר מאוד חמקמק, עיריית טבריה לקחה שטח קיבלה אותו וביצעה מעקף מהיר ובנתה בי"ס מהיר במתחם ביג, מצאה פתרון מדהים הייתי שם ב-2 סיורים כולל עם מבקר המדינה מר מתניהו אנגלמן וגם עם מנהל האגף הרלוונטי במשרד מבקר המדינה, בסוף לכתוב ממצא שהחינוך לא בראש מעייניהם – זה מעורר שאלות קשות על האובייקטיביות של הביקורת או המקצועיות שלה.

אם יש משהו שניתן לומר על קליטת המפונים שטבריה פעלה בצורה הכי טובה שיש אם זה זה מכונות כביסה וחינוך שמר בועז יוסף, נ"כ הוועדה הממונה בעיר מצא פתרונות יצירתיים ובצורה הכי מהירה למפונים.

מעין

טבריה עשתה עבודה יותר מידי טובה לטובת המפונים.

אמיר

הבנ"ם הזה יישאר 50 שנים קדימה לא עשו כימות כמה עלה למפונה.

נבנה במקום כיתות ממוגנות הורידו מגוניות שנוצקו במקום

אמיר

פרק ת' יש תגובה של הגזברית לנושא היא טוענת שאנחנו אפילו בפלוס.

מעין

התשובות לא מספקות.

אמיר

כוועדה לענייני ביקורת אתם יכולים לבקש הסברים מפורטים גם מהגזברית ולזמן אותה זוהי זכותכם.

אמיר

יש וועדה לתיקון ליקויים הוועדה אומרת כך: מקבלים את הדוח ובודקים מה טופל? וזה הופך להיות משימת לביצוע של המנכ"ל והמנהלים בעירייה. לדעתי זה פעם ראשונה (שנה שעברה) שעשינו כזה דבר ובעצ"ה גם השנה נכין וועדה כזו.

אמיר

משאבים ממני שאני אבצע בהנדסה נבדק מבחינת הרשאות הרבה קשרים אחרים מתחבר לוועדות מאשרות.

אשרה

תרחיב וגם מעין מבקש בנושא קליטת מפונים.

מעין

ביקורות כלכליות

כשותף לאותו חייל מילואים.

אשרה

הפרדת תפקידים כפולים בגזברות חובה.

אמיר

חושף אותנו לחיוב אישי, ניגוד עניינים מוסדי, גזברות כספים, הנחות וכו'.

מעין

זו תפיסתי הראשית התייעלות כך מגדירים אותנו, חסר לך כח אדם?

אמיר

בתקציב אני במינוס 22 אלף ש"ח בסוף שנה תמיד נשאר לי כסף כדי שהעירייה לא תהיה תעבור על תקנות, אם המבקר לא אז מי כן.

מעין

לטובת דברים ספציפיים כן, בוא נבוא לוועדה.

ניב

אני בעד שתף אותי.

אמיר

ביקורת מקצועית.

יניב

לקחת חברה מקצועיים אם צריך תקציבים נגיש הצעה לסדר מילואימניקים.

אמיר

הוועדה יכולה לדרוש ממני לבדוק רק שלחו אליי בקשה מסודרת

יניב

האם מקובלים על כולם הדברים?

מעין ישלח כמה תיקונים קלים באופן עקרוני הכל מוסכם פה אחד.

בברכה,

הוועדה לענייני ביקורת

תוכן עניינים

2-6.....	מכתב פתיחה, מבקר העירייה
7-8.....	תגובת ראש העיר
9.....	תגובת הוועדה לענייני ביקורת
10-17.....	פרוטוקול הוועדה לענייני ביקורת
19-187.....	דוחות המבקר
19-40.....	"התקשרויות בפטור ממכרז"
41-69.....	"בחינת פוטנציאל הונאות ומעילות בעיריית טבריה בשיתוף עם חברת מונרוב"
70-123.....	"ביטחון ובטיחות בבתי הספר"
124-143.....	"ביקורת-בזק תפקוד אגף הביטחון וחירום"
144-154.....	"בדיקת מעקב-התקדמות אחרי מימוש המלצות המבקר בדוח ביקורת 'ניגוד-עניינים'"
155-166.....	"בחינת מינוי ממלא מקום מנהל רישוי עסקים"
167-178.....	"ריכוז המענה העירוני בהובלת מבקר העירייה לדוח מבקר המדינה בנושא 'פינוי וקליטת מפונים במלחמת חרבות ברזל'"
179-180.....	נוכחות המבקר במכרזי כוח אדם
181-253.....	דוח שנתי "תלונות הציבור"

התקשרויות בפטור ממכרז

הנדון: דוח ביקורת בנושא התקשרויות בפטור ממכרז (דוח סופי)

היקף ותהליך הביקורת

1. המסמך שלפניכם הינו דוח למשימת ביקורת שביצעה עובדת הביקורת, הגב' כריסטין טריף בהנחיית מבקר העירייה מר אמיר בנבנישתי.
2. הדוח מחולק לשלושה פרקים, הפרק הראשון עוסק בנהלים פנימיים להתקשרויות במחלקת הרכש ושקיפות ופרסום לציבור, הפרק השני יעסוק בפיצול הזמנות מספקים והפרק השלישי יבדוק את נאותות הליך הצעות המחיר.

מבוקרים ראשיים

3. גב' לבנת דהאן, גזברית העירייה
4. מר אייל כץ, מנהל מחלקת הרכש

מטרת הביקורת

5. לבדוק את התקשרויות עיריית טבריה עם ספקים בפטור ממכרז בשנת 2023.

רקע ותשתית נורמטיבית

6. הרשויות המקומיות משמשות נאמן ציבור בכל פעולותיה, בפקודת העיריות⁷ [נוסח חדש] הוגדרו לעירייה תפקידים וסמכויות, ובין היתר היא הוסמכה לעשות כל פעולה שעירייה מצווה לעשותה על פי פקודת העיריות או על פי כל דין אחר. על חלוקת משאבי העירייה להיעשות בהליך מסודר ושקוף כדי למנוע הקצאה לא שוויונית שלהם⁸.

⁷פקודת העיריות [נוסח חדש], https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_001.htm

⁸מבקר המדינה, דוחות על הביקורת בשלטון המקומי לשנת 2022 (התשפ"ב). "התקשרויות הרשויות המקומיות בפטור ממכרז", עמ' 491.

7. החובה החלה על עיריות לעניין התקשרות עם ספק טובין, מבצע עבודה או נותן שירותים מעוגנת בסעיף 197 לפקודת העיריות⁹, ובו נקבע כי התקשרות של העירייה בחוזה העברת מקרקעין או טובין או עם נותני שירות תיעשה באמצעות מכרז פומבי.
8. סעיף 198 לפקודת העיריות¹⁰ קובע כי "השר יקבע בתקנות את צורת המכרז ואת דרכי הזמנתו וקבלתו של הצעות המחירים, ורשאי הוא לקבוע בהן סוגים של חוזים כאמור, שבהם רשאית העירייה להתקשר ללא מכרז פומבי או ללא מכרז בכלל".
9. בהתאם לכך, תוקנו תקנות העיריות¹¹ (מכרזים) תשמ"ח, 1987 להלן: "תקנות העיריות או "התקנות" המגדירות את האופן בו צריכים להתנהל מכרזים בעירייה ואת דרך ההתקשרות הנדרשת. בין היתר, התקנות קובעות את המקרים בהם יש לקיים מכרז זוטא המוגדר כמכרז שאינו פומבי, שבו נדרשת הרשות לפנות למספר מסוים של נותני שירות המרוכזים ברשימה שנקבעה מראש (ספר ספקים) ולהזמין אותם להתמודד במכרז שבו, בין היתר, סכום ההתקשרות מוגבל, או במקרים מסוימים **בפטור ממכרז בכלל**. תכלית הסדרים אלו לאפשר לרשות המקומית גמישות תפעולית ותפקודית.
10. בתקנה 3 לתקנות המכרזים¹² בסעיף 3 לתוספת הרביעית ובסעיף 3 לתוספת השנייה נקבעו מצבים שבהם הרשות המקומית **פטורה** ממכרז כתנאי התקשרות. **סעיף 3(3)-** קביעת ההיקף הכספי שבפחות ממנו רשאית הרשות המקומית להתקשר בפטור ממכרז, **סעיף 3(4)-** התקשרות עם ספק יחיד בארץ לטובין או מומחה יחיד בארץ לביצוע עבודה, **סעיף 3(6)-** חוזה להזמנה דחופה של טובין או לביצוע עבודה דחופה לצורך הצלת נפש או רכוש, **סעיפים 3(7)(א) ו 3(7)(ב)-** הגדלת הוצאות העירייה בפרט מפרטי חוזה קיים והוספת פרטים לחוזה קיים, **סעיף 3(8)-** חוזים לביצוע עבודה מקצועית הדורשת ידע או מומחיות מיוחדים או יחסי אמן מיוחדים.
11. בית המשפט העליון קבע כי פטור מחובת המכרז אינו פוטר את העירייה מחובת הנאמנות כלפי הציבור שהיא משרתת¹³.

⁹ פקודת העיריות [נוסח חדש], https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_001.htm

¹⁰ פקודת העיריות [נוסח חדש], https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_001.htm

¹¹ תקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987, https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_051.htm#Seif3

¹² תקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987, https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_051.htm#Seif3

¹³ ע"ת 9660/03 עיריית רחובות נ' שבדרון, פ"ד נ"ט (6) 241.

12. סעיף 5 לתקנות העיריות (מכרזים)¹⁴ קובע כי: "עמדה עירייה להתקשר בזמן אחד במספר חוזים להזמנת אותם טובין או לביצוע עבודות המהוות למעשה עבודה שלמה אחת, יראו את כל אותם חוזים כאילו היו-לעניין תקנות אלה-חוזה אחד". כלומר, ככל והעירייה מתקשרת עם אותו ספק לרכישות דומות או זהות, רואים את כל ההזמנות כאילו היו הזמנה אחת.

13. דרך ההתקשרות נקבעת בהתאם לסכום היקף ההתקשרות הקבוע בתקנות וצמוד למדד, משרד הפנים מפרסם מדי תקופה את סכומי ההתקשרות המעודכנים על בסיסן נקבעת דרך ההתקשרות בה תנקוט העירייה.

14. להלן סכומי ההתקשרות הצמודים למדד לשנת 2023 שנקבעו לפי משרד הפנים¹⁵:

סכומים ב-ש	דרך ההתקשרות
עד 156,900	פטור ממכרז
156,900-383,300	מכרז זוטא (ישלח ל-4 ספקים לפחות)
383,300-766,500	מכרז זוטא (ישלח ל-6 ספקים לפחות)
מעל 766,500	מכרז פומבי

¹⁴ תקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987, https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_051.htm#Seif3

¹⁵ נספח מספר 1

פרק ראשון: נהלים פנימיים לביצוע רכישות והתקשרויות בפטור ממכרז

רקע

15. נוהל הוא מסמך מאושר על ידי אדם אחראי לפעילות המתוארת בו, מנוהל באמצעות שיטה לבקרת שינויים ומפרט, מגדיר או מתעד עקרונות, מדיניות, תפקידים, פעילויות או תהליכים של תכנון, תפעול ובקרה, ומסביר תהליך עבודה, שיטה או מבנה ארגוני. נהלי עבודה הם כלי משמעותי שמטרתו להבטיח התנהלות אפקטיבית תוך מתן אפשרות לפיקוח ובקרה מצד הנהלת הרשות המקומית.

16. בפרק זה נבדוק קיום ונאותות הנהלים הפנימיים לביצוע רכישות והתקשרויות בפטור ממכרז.

תשתית נורמטיבית

17. בתקנות המכרזים¹⁶ סעיף 8 נקבע כי על הרשות המקומית לנהל רשימה של ספקים וקבלנים, להתיר לציבור לעיין בה ולאפשר לכל ספק פוטנציאלי לבקש לצרפו לרשימה זו.

18. בחוזר מנכל משרד הפנים 08/2016¹⁷ בדבר תקנה (8)3 של תקנות העיריות (מכרזים)¹⁸ "נוהל התקשרויות לביצוע עבודה מקצועית הדורשת יידע ומומחיות מיוחדים או יחסי אמון מיוחדים בפטור ממכרז", נקבע כיצד ינוהל מאגר היועצים של הרשויות.

(א) מנכל הרשות ימנה וועדת התקשרויות והוא או מי שמינה כנציגו יכהן כיושב ראש הוועדה.

(ב) התקשרות של רשות מקומית לפי תקנה (8)3 תיעשה על פי ההחלטה של וועדת ההתקשרויות.

(ג) היועץ המשפטי של הרשות יבחן ויחווה דעה קודם או בפתח הדיון, באם תקנה (8)3 חלה על ההתקשרות.

¹⁶ תקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987, https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_051.htm#Seif3

¹⁷ חוזר המנהל הכללי 8/2016, https://www.gov.il/BlobFolder/dynamiccollectorresultitem/notice-08-2016/he/file_notice_notice-08-2016.pdf

¹⁸ תקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987, https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_051.htm#Seif3

- (ד) אם הוועדה החליטה להתקשר לפי תקנה 3(8) הוועדה תערוך פנייה לכמה מציעים מתוך רשימת מציעים. רשימת המציעים תנוהל באופן ממוכן בלבד, תפורסם ותהיה פתוחה לעיון הציבור באתר המרשתת של הרשות.
- (ה) כל הרוצה להיכלל ברשימת המציעים יגיש לוועדה בקשה בכתב.
- (ו) ועדת התקשרות תפרסם החלטותיה המנומקות באתר האינטרנט של הרשות המקומית בתוך 10 ימי עבודה ממועד קבלת ההחלטה.
- (ז) רשימת המציעים תעודכן אחת לשנה לפחות.
- (ח) אחת לשנה יפורסם באתר האינטרנט של הרשות דוח המפרט את המציעים שהרשות המקומית התקשרה עימם לפי תקנה 3(8).

ממצאים

19. **קיום נוהל פנימי:** נמצא כי קיים נוהל רכש והתקשרויות לשנת 2023 חתום על ידי גזברית העירייה ומנהל הרכש, הנוהל ללא חתימת יועמ"ש ומנכ"ל העירייה. הנוהל עוסק בפעולות הרכש וההתקשרויות אשר בביצוען אין החוק מחייב הפעלת מכרז. כמו כן הוגדרו בנוהל מטרות המכוונות להגברת היעילות בביצוע התקשרויות באמצעות כינון הליך אחיד וברור לביצוע הזמנות רכש בעירייה.

20. **אופן הפנייה לספקים:** השלב הראשון בתהליך התקשרות בפטור ממכרז הוא פניה לספקים, טרם ההתקשרות, בבקשה לקבלת הצעת מחיר.

(א) העירייה מנהלת ספר ספקים, הספר מפורסם באתר העירייה ואינו עדכני לשנת 2023 במועד הביקורת (פברואר 2024). נכון למועד שליחת טיוטה מספר 2 הספר מעודכן באתר העירייה לשנת 2024/25 כיוון שבמהלך הפצת טיוטת הדוח מנהל הרכש פרסם את הדוח העדכני.

(ב) באתר המרשתת של העירייה **נמצא טופס ממוכן** המיועד להצטרפות של מציעים פוטנציאליים לספר הספקים. כמו כן, מפורסם בעיתונות אחת לשנתיים, הזמנה להגשת הצעות רישום בספר הספקים של העירייה.

(ג) על פי הנוהל, מנהל הרכש פונה לספקים המאושרים בספר הספקים לקבלת מספר הצעות מחיר. הביקורת בדקה התקשרויות בפטור ממכרז שהעירייה ביצעה בשנת 2023, נמצא כי העירייה לא הסתמכה בהכרח על רשימת הספקים שהוכנה מראש וכי היא התקשרה עם כ-23 **ספקים נוספים שלא הופיעו** בספר הספקים העירוני. לדברי מנהל הרכש התקשרויות אלה התקיימו בשל **מקצועם הייחודי** של הספקים כגון אומנים ומטפלים שלא נרשמים בספר לטובת עבודה אחת בלבד.

21. ניהול הניסיון הנצבר עם ספקים:

(א) לניסיון הנצבר בעבודת הרשות המקומית מול ספקים קיימת חשיבות רבה לצורך טיוב העבודה ושמירה על המשאב הציבורי הנתון בידה. על מנת שיעלה בידה לבסס טענה כלפי ספק שאינו עומד בסטנדרטים של העירייה נדרש מנגנון של תיעוד ומעקב אחר טיב השירות שסיפק אותו ספק בהתקשרויות קודמות עימו.

(ב) בנוהל הוזכר כי בעת בחירת הספק הזוכה מנהל הרכש יפעל בהתאם לידע קודם שנאסף על הספק כגון: עמידה בל"ז, אספקה, הגינות מסחרית וניסיון. נמצא שעיריית

טבריה לא קבעה בנוהל דרישה לאופן תיעוד הניסיון הקודם עם ספקים שהייתה בעבר איתם התקשרות.

ג) מנהל הרכש פנה בעבר למנהלים למילוי טופס שביעות רצון וחוות דעת מקבלנים החל משנת 2021, אולם מעולם לא ניתן למנהל הרכש מענה למרות בקשות חוזרות ועקב כך, הנושא לא הוטמע בנוהל. בעקבות טיוטת-הדוח מנהל הרכש יפנה למנכ"ל העירייה לכתיבת נוהל עירוני הולם שבו יחויבו מקבלי השירות בעיריה לחוות את דעתם על רמת נותני השירות או הטובין.

ד) נמצא שמנהל הרכש מצרף טופסי ביטוח וניגוד עניינים לכל בקשת הצעת מחיר.

22. ניהול רשימת יועצים:

העירייה לא מנהלת רשימת יועצים ממוכנת, נכון לזמן הבדיקה, והרשימה אינה מפורסמת באתר המרשתת של העירייה כנדרש בחוזר מנכ"ל מספר 198/2016. לאור הממצא, התחייב מנהל הרכש להוביל ולפעול לתיקון הליקוי באופן מידי אל מול המחלקות הרלוונטיות.

א) העירייה לא מפרסמת באתר המרשתת שלה רשימת יועצים שהעירייה התקשרה עימם בפועל, כולל סוג העבודה וההיקף הכספי, ואינה מפרסמת החלטות וועדת ההתקשרות תוך 10 ימי עבודה ממועד קבלת ההחלטה כפי שנדרש בתקנה 3(8).

23. שקיפות ופרסום לציבור: הביקורת בדקה את פרסומי העירייה באתר המרשתת שלה בכל הנוגע להתקשרויות, הן פרסומים שהעירייה מחויבת בהם והן פרסומים אחרים.

24. להלן ריכוז הממצאים לגבי המידע המפורסם באתר עיריית טבריה.

סוג הפרסום	קיים/לא קיים
פרסום ספר ספקים ²⁰	קיים
אפשרות הצטרפות לספר ספקים	קיים
פרסום פרוטוקולים של וועדת מכרזים	קיים
פרסום החלטות וועדת התקשרויות בתוך 10 ימי עבודה ממועד ההחלטה	לא קיים
רשימת יועצים ²¹	לא קיים
דוח שנתי של היועצים שהרשות התקשרה עימם, כולל סוג העבודה וההיקף הכספי של ההתקשרויות	לא קיים

25. ברוב המקרים שנסקרו בפרוטוקולים של וועדת המכרזים שפורסמו באתר המרשתת של עיריית טבריה כוללים הצעת מחיר והחלטה על קבלת ההצעה הזולה. מאידך, לא נכללו בדוחות פירוט הדיון והליך קבלת ההחלטות ולעיתים מופיעות הערות והסבר בכתב יד.

26. פרוטוקולים של וועדת ההתקשרויות נמצאים תחת שם "וועדת השלושה", שם זה אינו תואם את התשתית הנורמטיבית.

²⁰ "ספר ספקים" ורשימת יועצים – "ספר ספקים" הכולל לכל ספק שהעירייה מתקשרת אתו. רשימת יועצים מתכונת ליועצים שהעירייה מתקשרת איתם בפטור ממכרז לפי תקנה 3 (8) לביצוע עבודה מקצועית הדורשת ידע ומומחיות או יחסי אימון מיוחדים.

²¹ חוזר המנהל הכללי 8/2016, https://www.gov.il/BlobFolder/dynamiccollectorresultitem/notice-08-2016/he/file_notice_notice-08-2016.pdf

מסקנות

27. ספר הספקים המפורסם באתר המרשתת של העירייה היה מיושן ולא עדכני, והעירייה לא הקפידה להתקשר עם ספקים הרשומים בספר שלה בפועל, דבר שעשוי לפגוע בשוויון ובהוגנות כלפי ספקים ונותני שירותים פוטנציאליים נוספים ובטווח הארוך עשוי לפגוע ביעילות הכלכלית העירונית. במהלך הכתיבה הממצא תוקן על ידי מנהל הרכש.

28. היעדרו של מנגנון תיעוד ומעקב ואחראי אחר טיב השירות של ספקים בהתקשרויות קודמות עשוי לפגוע באיכות השירות שהעירייה מקבלת ועשוי להיות פתח לקבלת נותני שירות שאינם ברמה הנדרשת.

29. אי קיום הוראות חוזר מנכ"ל²² משרד הפנים בכל הנוגע להתקשרויות עם יועצים שדורשים ידע ומומחיות על פי תקנה 3(8) מהווה פגיעה בכללי המנהל התקין ובעיקרון השקיפות לציבור.

30. עיריית טבריה אינה פועלת כנדרש בתקנות העיריות²³ ובחוזר מנכ"ל ואינה עומדת בחובת הפרסום החלה עליה בכל הנוגע לשקיפות פעולותיה, יוצא מכך כי העירייה מספקת לציבור מידע באופן חלקי בתחום זה. הדבר עשוי לאורך הזמן לפגוע במידת האמינות שבה מציעים יתייחסו לעירייה ולפגוע ביעילות הכלכלית של העירייה.

31. פרסום פרוטוקולים של הוועדות השונות תחת שמות שאינם תואמים את התשתית הנורמטיבית עשוי לבלבל את הציבור.

המלצות

32. להחתים את יועמ"ש ומנכ"ל העירייה על נוהל רכש והתקשרויות - אחריות מנהל הרכש, עיתוי מידע.

33. לעדכון ולפרסם את ספר הספקים באתר המרשתת של העירייה באופן עיתי ולהסדיר את כל נושא ההתקשרויות עם ספקים שאינם מופיעים בספר הספקים - אחריות מנהל הרכש, עיתוי מידע.

²² חוזר המנהל הכללי 8/2016, https://www.gov.il/BlobFolder/dynamiccollectorresultitem/notice-08-2016/he/file_notice_notice-08-2016.pdf

²³ תקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987, https://www.nevo.co.il/law/html/law01/p182_051.htm#Seif3

34. באחריות מנהל הרכש והמנכ"ל להורות למנהלים ולמקבלי שירות וטובין בעירייה לתעד את הניסיון הנצבר בעבודה עם הספקים שאיתם העירייה מתקשרת. יש לנהל מעקב שוטף אחרי נושא זה ולהכניס חובה זו בנוהל הרכש הקיים.
35. להקים נוהל המסדיר את נושא ההתקשרויות עם **יועצים הדורשים ידע ומומחיות על פי תקנה 3(8) - אחריות המנכ"ל וגזברית מול המנהלים הרלוונטיים, עיתוי מידי.**
36. עיריית טבריה תפעל על פי ההוראות שנקבעו בתקנות העיריות²⁴ ובחוזר מנכ"ל משרד הפנים²⁵ 8/2016 ולהעלות לאתר המרשתת שלה את כל המידע שהעירייה מחויבת להציגו. לצד זה, מומלץ כי מידע נוסף הנוגע ישירות להתקשרות עם ספקים יוצג באתר המרשתת של העירייה כמו: אפשרות להצטרף, פרוטוקולים מפורטים של וועדת המכרזים הכוללים פירוט הדיון והליך קבלת ההחלטות, יועצים שהעירייה התקשרה איתם וההיקף הכספי של ההתקשרות - **הנושא טופל במהלך טיוטת הרוח על ידי מנהל הרכש והדובר, עיתוי מידי ומתוחזק לאורך זמן.**
37. להתאים את שמות הוועדות באתר המרשתת של העירייה כמוזכר בתשתית הנורמטיבית - **בוצע במהלך הפצת טיוטת הרוח על-ידי מנהל הרכש ודובר העירייה.**

²⁴ תקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987, https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_051.htm#Seif3

²⁵ חוזר המנהל הכללי 8/2016, https://www.gov.il/BlobFolder/dynamiccollectorresultitem/notice-08-2016/he/file_notice_notice-08-2016.pdf

פרק שני: פיצול הזמנות מספק

רקע

38. "דרך המלך" להתקשרות של רשות מקומית עם ספקים היא באמצעות **מכרז פומבי**. המחוקק²⁶ קבע רשימה של מקרים בהם משיקולי יעילות רשאית רשות מקומית להתקשר עם ספקים ללא עריכת מכרז ובכך לפשט את הליכי ההתקשרות ולקצר זמנים מזיהוי הצורך בשירות או בטובין ועד מימושו.

39. פרק זה בדק הזמנות רכש שבוצעו בפטור ממכרז בשנת 2023 באם עברו במסגרת ההתקשרות עם אותו ספק את סכום הפטור שקבע משרד הפנים.

תשתית נורמטיבית

40. בהודעת משרד הפנים²⁷ שהתפרסמה בשנת 2023 נקבע כי בהתייחס לעיריות יעמוד הסכום על 156,900 ש"ח.

41. סעיף 5 לתקנות העיריות (מכרזים)²⁸ קובע כי: "עמדה עירייה להתקשר בזמן אחד במספר חוזים להזמנת אותם טובין או לביצוע עבודות המהוות למעשה עבודה שלמה אחת, יראו את כל אותם חוזים כאילו היו-לעניין תקנות אלה-חוזה אחד". כלומר, ככל והעירייה מתקשרת עם אותו ספק לרכישות דומות או זהות, רואים את כל ההזמנות **כאילו היו הזמנה אחת**.

²⁶ תקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987, https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_051.htm#Seif3, נספח מספר 1.

²⁸ תקנות העיריות (מכרזים), תשמ"ח-1987, https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_051.htm#Seif3.

ממצאים

42. לצורך בחינת ביצוע פיצול הזמנות מספק אחד למספר הזמנות, הביקורת שלפה מדוח ההתקשרויות שבוצעו בשנת 2023 את כל הספקים אשר סך ההזמנות שבוצעו מהם היו מעבר לסכום הפטור ממכרז, כפי שמופיע בטבלה²⁹ שלהלן:

שם ספק	מספר הזמנות	סכום התקשרות ב-ש
[REDACTED]	6	177,789
[REDACTED] (א)	128	353,886
[REDACTED]	43	251,081
[REDACTED]	7	174,168
[REDACTED]	300	164,332
[REDACTED]	17	204,021
[REDACTED]	19	276,652
[REDACTED]	40	700,356
[REDACTED]	40	261,563

43. מהטבלה עולה כי מחלקת הרכש ביצעה התקשרויות עם 9 ספקים בפטור ממכרז בכמה הזמנות עבודה, אף שהיה מקום לראותה כעבודה אחת. לדברי מנהל הרכש הזמנות אלה בוצעו באופן הזה עקב הגדרת "מצב מיוחד בעורף" כתוצאה ממלחמת "חרבות-ברזל".

44. הבדיקה העלתה כי בהתקשרויות האמורות היה היקפו הכספי של כל חוזה **בנפרד** נמוך מתקרת הפטור, אך היקפם הכולל של החוזים היה גבוה מתקרת הפטור.

מסקנות

45. בעקבות המצב המיוחד בעורף נאלצה העירייה לפעול שלא על פי דיני המכרזים והתקשרה לאורך השנה עם אותם ספקים בהיקף שנתי מצטבר הגבוה מתקרת הפטור.

²⁹ יצוין כי שמות הספקים יושמטו בעת פרסום הדוח.

המלצות

46. על מנת להבטיח סיכוי הוגן לספקים פוטנציאליים ולשפר את היכולת של העירייה לקבל מחיר טוב יותר ואיכות שירות מיטבית, על העירייה להעדיף התקשרות באמצעות מכרז פומבי כאשר יש הזמנה לאורך השנה מאותם ספקים בהיקף מצטבר הגבוה מתקרת הפטור.

47. יש לבצע חסימה ממוכנת במערכת הרכש, שתמנע ביצוע הזמנות בפטור ממכרז מעבר לסכום הפטור מאותו ספק באותה שנה.

פרק שלישי: מספר מציעים

רקע:

48. התקשרויות בפטור ממכרז הן מקרים שבהם רשויות ציבוריות או גופים ציבוריים יכולים לבצע עסקות או התקשרויות עם ספקים ללא צורך בקיום מכרז פומבי. פטור כזה ניתן במקרים שבהם החוק מתיר את ביצוע ההתקשרות באופן ישיר, ללא הליך תחרותי. יחד עם זאת, גם כאשר לא מתבצע מכרז, יש לנהל את ההתקשרות על פי כללי המשפט המנהלי, תוך שמירה על עקרונות של שקיפות, תחרות הוגנת, ומימוש משאבי הציבור בצורה יעילה ואחראית.

49. פרק זה יבדוק את נאותות הליך הצעות המחיר בעת ההתקשרות עם ספקים בפטור ממכרז בהתאם לנוהל העירייה.

תשתית נורמטיבית:

50. מחלקת הרכש עובדת במערכת הבל"מ (בקשה להצעת מחיר) ככלי ניהול, פיקוח ובקרה על כל הליך הצעות המחיר וההתקשרויות הציבוריות ברשות המקומית. מטרת המערכת היא לוודא שהרשות מקיימת את כל הדרישות החוקיות והמנהלתיות תוך שמירה על עקרונות של שקיפות, תחרות הוגנת ויעילות כלכלית. המערכת פועלת בדרך כלל במספר שלבים:

א. הגשת בל"מ ובחינה – כל בקשה להצעת מחיר שנשלחת לספקים / נותני השירות מועברת דרך מערכת הבל"מ לצורך ניהול, מעקב ובקרה. הגורמים המוסמכים מרשויות המקומיות יכולים להעלות את הבקשה למערכת, כולל את פרטי הבקשה הקריטריונים, המועד האחרון להגשה, וכל דרישה חוקית אחרת.

ב. מעקב אחרי ההגשות - מערכת מאפשרת מעקב אחרי הצעות הספקים שנשלחו למכרז, והאם התקבלו כל ההגשות במועד ובאופן תקני. כל הצעה נבדקת ומועברת לבחינה כדי לוודא שהיא עומדת בדרישות הבקשה.

ג. הערכת הצעות ובחירה - עם סיום המועד האחרון להגשת הצעות, המערכת תומכת בהערכת ההצעות המתקבלות, בשקיפות ובתהליך תחרותי. כל הצעה נבדקת על פי קריטריונים שנקבעו מראש, כולל עמידה בדרישות טכניות, כספיות או משפטיות.

ד. **בקרת הליך ההתקשרות** - לאחר בחירת המציע הזוכה, המערכת ממשיכה לעקוב אחרי התקדמות ההתקשרות עם הספק. אם יש צורך, המערכת מספקת אמצעי פיקוח על ביצוע ההסכמים ותחום העבודה של הספקים, תוך שמירה על כל דרישות החוזה.

ה. **מעקב פיננסי וציות** - המערכת תומכת במעקב אחרי התקציב, התשלומים והעמידה בהסכמים הפיננסיים, ומוודאת שההתקשרות מתבצעת במסגרת התקציב שנקבע ובכפוף לכללים ודרישות החוק. כל חריגה או בעיה נתפסת ומועברת לטיפול.

ו. **שקיפות ודיווח** - אחת מהתכונות החשובות של המערכת היא שקיפות המידע. כל הצעד במערכת, החל מפרסום הבל"מ ועד ביצוע ההתקשרות, ניתן לצפייה וסקירה על ידי הגורמים המוסמכים, והמערכת מקיימת דיווחים תקופתיים על מצב קבלת ההצעות ותחום ההתקשרויות ברשות המקומית.

51. המערכת מבטיחה שהרשויות המקומיות יעמדו בדרישות החוק, תוך שמירה על טוהר המידות ומניעת תקלות או זיופים בתהליך. היא גם מספקת תמונה ברורה של פעילות הצעות המחיר שנתקבלו וההתקשרויות ברשות המקומית, ומסייעת בשיפור תהליכי העבודה והעומסים.

52. על פי נוהל רכש והתקשרויות של עיריית טבריה³⁰ סעיף 5.3 מנהל הרכש יפנה לספקים המאושרים בספר הספקים לקבלת מספר הצעות מחיר ויוודא זמינות אספקת הסחורה/השירותים.

53. להלן מספר הצעות מחיר הנדרשות להוצאת הזמנה על פי נוהל מחלקת הרכש של עיריית טבריה לשנת 2023:

מספר הצעות מחיר	סכומים בש"ח
לפחות 1	עד 5,000 ₪
לפחות 2	מ 5,000 עד 40,000 ₪
לפחות 3	מ 40,000 עד 153,300 ₪
* באישור וועדת הרכש	
מכרז זוטא/מכרז פומבי	מ 153,300 ₪

54. וועדת הרכש תכלול את מנכ"ל העירייה, יועמ"ש, גזברית ומנהל הרכש שמשמש גם כמזכיר הוועדה.

55. סעיף 5.3.2 של נוהל הרכש קובע כי ככל ולאחר העברת הבל"מ למציעים, התקבלו פחות הצעות מהמפורט בטבלה, מנהל הרכש יצרף למסמכי ההזמנה, הסבר מדוע בכל זאת הוא מבקש לאשר את ההזמנה עם מספר נמוך של הצעות מהנדרש, ויצרף כאסמכתאות את הפניות שהועברו לספקים ולא נענו.

ממצאים

56. במסגרת המדגם נבדק הליך קבלת הצעות מחיר של כ-45 התקשרויות בפטור ממכרז.

מספר הזמנה	סכום הזמנה (כולל מע"מ)	מספר הצעות נדרש	מספר הצעות בפועל	הסבר מנהל הרכש	אישור ועדת רכש
91617	128,700.00	3	2	הוגשו 3 הצעות וניגשו 2	קיים
91913	66,105.00	3	2	הוגשו 3 הצעות וניגשו 2	קיים
90155	51,772.50	3	2	הוגשו 5 הצעות וניגשו 2	קיים
90295	6,600.00	2	1	לסכום זה מספיקה הצעה אחת	לא נדרש
90877	56,815.20	לא רלוונטי	לא רלוונטי	לא רלוונטי	לא נדרש
91735	47,934.32	לא רלוונטי	לא רלוונטי	לא רלוונטי	לא נדרש
91849	96,500.00	לא רלוונטי	לא רלוונטי	לא רלוונטי	קיים
90451	45,000.00	לא רלוונטי	לא רלוונטי	לא רלוונטי	קיים
90212	87,750.00	לא רלוונטי	לא רלוונטי	לא רלוונטי	קיים
90326	9,360.00	לא רלוונטי	לא רלוונטי	לא רלוונטי	לא נדרש
90441	6,552.00	לא רלוונטי	לא רלוונטי	לא רלוונטי	לא נדרש

57. נמצא כי מנהל הרכש צירף למסמכי ההזמנות עם מספר מציעים נמוך מהנדרש הסבר מדוע הוא מבקש לאשר את ההזמנה בכל זאת כפי שנכתב בנוהל.

58. לביקורת נמסר כי במחלקת הרכש לא דורשים הצעות מחיר ממפיקים, מנחים, עובדים מקצועיים, יועצים, שמאים ומודדים והנושא מוסדר בנוהל.

מסקנות

59. מנהל הרכש פעל על פי נוהל הרכש הקיים וצירף הסבר מדוע הוא מאשר את ההזמנה על אף מספר המציעים הנמוך.

המלצות

60. על מנהל הרכש להמשיך לפעול על פי נוהל רכש והתקשרויות ולהקפיד לצרף הסבר מדוע הוא מאשר את ההזמנות על אף מספר ההצעות הנמוך.

61. ככל והעירייה נוהגת להתקשר עם יועצים, מפיקים וספקים יחידים ללא הליך הצעות מחיר וכל עוד הדבר מצוין בנוהל שלה הרי שזה תקין. אולם יש לתקף את הנוהל באמצעות חתימתו של היועמ"ש והמנכ"ל של העירייה.

נספחים

נספח מספר 1-מדד משרד הפנים

12/2023 156,900 ₪ - 766,500 ₪	גבולות סכומים למכרז זוטא
156,900 ₪ - 383,300 ₪	מכרז זוטא ישלח לפחות לארבעה בין ספקים או קבלנים אם ערכו
383,300 ₪ - 766,500 ₪	מכרז זוטא ישלח לפחות לשישה ספקים או קבלנים אם ערכו 675 = 675 מ"ר

Tiberias Municipality
Purchasing department
Tiberias – Sea of Galilee

עיריית טבריה
מחלקת רכש ומכרזים
טבריה – עיר הכנרת

*מכרז זוטא – מכרז בו העיריה פונה למס' מציעים, קבלנים ו/או ספקים הרשומים בספר הספקים ו/או נתוני שירותים ללא פרסום מכרז. מכרז זוטא מוגבל לסכומים בהתאם לתקנה 3(3) לתקנות העיריות (מכרזים), התשמ"ח – 1987 המתעדכן על ידי מנכ"ל משרד הפנים ומתפרסם בחוזר מנכ"ל.

הסמכות לקבל החלטה במכרז זוטא, הינה של ועדת המכרזים. יודגש כי מכרז זוטא, הינו מכרז לכל דבר וענין, להוציא הפרסום בעיתונות והוא מתנהל בין ספקי העירייה הרשומים בספר הספקים העירוני.

5.3.2 ככל ולאחר העברת הבל"מ למציעים, התקבלו פחות הצעות מהמפורט בטבלה – מנהל הרכש יצרף למסמכי ההזמנה, הסבר מדוע בכל זאת הוא מבקש לאשר את ההזמנה עם מספר נמוך של הצעות מהנדרש, ויצרף כאסמכתאות את הפניות שהועברו לספקים ולא נענו.

5.4 הוצאת הזמנת הרכש לספק

5.4.1 הזמנת הרכש תכלול את הפרטים כדלקמן:

- פירוט מפורט של העבודה/רכישה והכמות.
- פרטי מקבל ההזמנה שם / טלפון
- מיקום של ביצוע ואספקת העבודה.
- מועד אחרון לאספקה

5.4.2 הזמנת רכש תועבר לספק אשר מופיע בספר הספקים למעט תחומים מיוחדים אשר אינם נכללים בספר הספקים.

מנהל הרכש יעביר את ההזמנה לחתימות ממוחשבות של מורשה החתימה בעירייה בצרוף מסמכים סרוקים כגון:

הצעות המחיר.

טופס ריכוז הצעות המחיר ודירוגן.

אישור ו. רכש באם נדרש, בהתאם לסכום ההזמנה.

5.4.3 מנהל הרכש יעביר בדוא"ל, העתק מההזמנת הרכש המאושרת לידיעת יוזם הדרישה.

Tiberias Municipality
Purchasing department
Tiberias – Sea of Galilee

עיריית טבריה
מחלקת רכש ומכרזים
טבריה – עיר הכנרת

- הזמנת פריט מתוך קטלוג הרכש העירוני :
כאשר מדובר בהזמנות מתוך קטלוג עירייה של ספקי העירייה שזכו במכרזים (כגון : חומרי ניקוי, ציוד משרדי, חומרי בניין, מזגנים, מחשבים וציוד היקפי, ריהוט וכיוצ"ב - בהקלדת שם הפריט - יופיע מחירו במערכת הרכש
- הזמנת פריט שלא כלול בקטלוג העירוני:
יש לקלוט דרישה ברורה ומפורטת במסך 201 בלבד, הפריט ייקלט על מק"ט 9999 ומחלקת הרכש תעדכן לפריט מק"ט חדש.
בפעם הבאה בהזמנה עם אותו פריט הוא יופיע כבר עם מק"ט והגדרת הפריט בתוך הקטלוג.
- הזמנת עבודה בתחום התשתיות / התקשרויות שאינן טובין:
בכל הקשור לדרישות בתחום התשתיות - על היחידה הפונה לצרף לבקשתה, כתב כמויות ופירוט העבודה חתום ע"י מהנדס מאגף ההנדסה.
לדרישת רכש העולה על סכום של 80 אלש"ח, יש לצרף אומדן .
לאחר קבלת הדרישה עם כתב כמויות מפורט ואומדן , מחלקת הרכש תבצע נוהל בקשה לקבלת הצעת מחיר (בל"מ) מקבלנים שונים.

5.3 העברת בקשה לקבלת הצעת מחיר

5.3.1 מנהל הרכש יפנה לספקים המאושרים בספר הספקים לקבלת מספר הצעות מחיר ויודא זמינות אספקת הסחורה/ השירותים.

מס' הצעות מחיר הנדרשות להוצאת הזמנה

מס' הצעות מחיר	סכומים בש"ח
1 לפחות	עד 5,000 ₪
2 לפחות	מ 5,000 עד 40,000 ₪
3 לפחות	מ 40,001 עד 153,300 ₪
באישור ועדת רכש מכרז זוטא*/מכרז (מעודכן ל- 11/22)	מ- 153,300 ₪

**"בחינת
פוטנציאל
הונאות ומעילות
בעיריית טבריה"
(בשיתוף חברת
מונרוב)**

הנדון: דוח בדיקה נושאי – בחינת הבקורות והפוטנציאל להונאות ומעילות

בעיריית טבריה

בשיתוף עם חברת מונרוב ושות'

(דוח סופי)

רקע

1. **הונאה:** הונאה מוגדרת כהולכת שולל. ניצול תמימותו של אחד או יותר מעובדי הארגון, לצד יצירת מצג שווא שהפעולה המוצעת תביא רווח והצלחה לארגון בו היא מבוצעת, או שהיא חלק "שגרתית" ונדרש בפעילות השוטפת של הארגון. לדוגמה: הצעה משכנעת וערמומית לבכיר בחברה, שלרוב תתרום לאינטרס של המציע, יותר מאשר לעסק עצמו.
2. **מעילה:** שימוש בסמכות ובגישה למשאבים של החברה, כדי לגרוף רווח אישי במרמה. מעילה היא גניבה של ממש, והפרת אמון חמורה בין העובד לבין הארגון בו הוא עובד. לדוגמה: מנהלת חשבונות שמנפיקה צ'קים של החברה לפקודת הבת שלה, אותה היא דאגה לרשום מראש כ"ספקית" של כיבוד. אך כמובן שהכיבוד מעולם לא הוזמן או התקבל, והבת היא רק אמצעי להזרמת כספים מחשבון החברה לחשבונה האישי של העובדת.
3. **ביקורת חקירתית** היא ענף בראיית חשבון העוסק בין היתר בחקירה, איתור, מניעה וכימות של הונאות, מעילות, תרמיות ואי-סדרים בעלי היבטים כספיים בארגונים. פעילות הביקורת החקירתית מתנהלת במקרים רבים במסגרת הליכים משפטיים... הביקורת החקירתית משלבת הכשרה, השכלה, ידע וניסיון בתחומים רבים כגון: חשבונאות, ביקורת פנימית, פיננסים ומשפטים, בשילוב עם ניסיון בחקירות³².
4. אבטחת מידע היא הענף העוסק בהגנה מפני גישה, שימוש, חשיפה, ציתות, שיבוש, העתקה או השמדה של מידע ומערכות מידע מצד גורמים שאינם מורשים או זדוניים; ובסיפוק סודיות, שלמות וזמינות של המידע ללא תלות בסוג המידע או בצורת האחסון, פיזית או אלקטרונית.

5. מערכות מידע עומדות בפני סיכונים יום-יומיים המאיימים על שלמותן וביטחונן. ההגנה עליהן כוללת מספר רבדים, אבטחה פיזית של המבנה שבו נמצאות מערכות המחשב, אבטחה של מערכות החומרה והתוכנה, אבטחת רכיבי התקשורת ואבטחת המידע הנאגר בהן. מאגרי מידע רבים המשמשים יחידים, תאגידים ומדינות, מאוחסנים על גבי מחשבים בעלי גישה לאינטרנט. גם למאגר המבודל מהאינטרנט ניתן לגרום נזק באמצעות גישה ישירה. מאגרי מידע אלו כוללים מידע אישי, עסקי וביטחוני. שלושת היעדים העיקריים של אבטחת מידע (CIA) הם:
 - א. **שלמות** (Integrity): הגנה מפני שינוי זדוני של המידע או השמדתו, כולל הבטחת אי התכחות ואימות זהויות בעלי המידע.
 - ב. **סודיות** (Confidentiality): הגבלת גישה או חשיפה לא מורשית של מידע, כולל הגנה על פרטיות וזכויות קנייניות במידע.
 - ג. **זמינות** (Availability): שמירה על זמינות ויעילות הגישה אל המידע בכל זמן נתון.
6. הרשויות המקומיות בישראל, בכללן עיריית טבריה, מנהלות תהליכים כספיים רבים למשל בתהליכי רכש, גבייה של מסי ארנונה ותשלומי שכר וכן מנהלות נכסים וצידוד. כנאמנות של הציבור, הרשויות המקומיות מחויבות לנהל את ענייניהן הכספיים ואת נכסיהן בזהירות ולפעול באופן אקטיבי לשמירה על שלמות הנכסים ועל כספי הציבור.
7. **מניעת מעילות והונאות היא ביטוי לחובה זו**, ויש בה כדי להבטיח את המנהל התקין ואת טוהר מידות. בעשורים האחרונים התפתח הידע המקצועי בתחום זה ובמקומות שונים בעולם נקבעו תקנים וכללים בנושא. מסקר בין-לאומי משנת 2020 שבדק מקרי מעילות שנחשפו בעולם עלה כי ארגונים בעולם מאבדים כ-5% מהכנסותיהם מדי שנה עקב הונאות, מעילות ואי-סדרים כספיים³³.
8. אגף הכספים מנוהל על ידי הגב' לבנת-הספיר דהן והיא משמשת בשני התפקידים כמנהלת האגף וגזברית עיריית טבריה ומנהלת הארנונה. מנהלת הגבייה היא הגב' אתי קסאהון.
9. בעיריית טבריה הועבר ב-23.12.2024 תקציב שנה"ע 2025 העומד על ש"ח 487,930,000. פוטנציאל הנזק מהונאות ומעילות עשוי לעמוד בעירייה על כ-24 מיליון ש"ח!

³³ דוח מבקר המדינה, הביקורת על השלטון המקומי בתחום הונאות ומעילות משנת 2022.
<https://www.mevaker.gov.il/sites/DigitalLibrary/Documents/2022/Shilton/2022-Shilton-101-Meniati-Meilot.pdf>

היקף ותהליך הביקורת

10. בעקבות אירועי מעילות שונים בעבר הקרוב, בתיאום עם גזברית העירייה הגב' לבנת-הספיר דהן התקיימה ביקורת לבחינת הפוטנציאל הונאות ומעילות בשיתוף פעולה בין משרד המבקר הפנימי בעירייה לחברת מונרו ושות'. הבדיקה התקיימה בחודשים נובמבר-דצמבר 2024. גזברית העירייה ביקשה לציין בהתייחסותה לטיוטה מספר 1 שאת הביקורת הנוכחית יזמה היא וכן ביקשה לקבוע את רשימות המרואיינים. כמו כן, ציינה הגזברית בתגובתה לטיוטת הדוח מספר 1 את התהליך שעברה קופת העירייה מגירעון של 100 מלש"ח לגירעון של 40 מלש"ח מאז כניסתה לתפקיד³⁴.

11. משרד מונרו³⁵ הוא משרד המתמחה בתחומי הביקורת החקירתית, הביקורת הפנימית, ביקורת ואבטחת מערכות מידע וסייבר, ניהול סיכונים, איזון משאבים, הערכות שווי, וייעוץ פיננסי. המשרד מונה עשרות עובדים מקצועיים בהם: רואי חשבון, עורכי דין, כלכלנים, אנשי מערכות המידע וסייבר, מהנדסי תעשייה וניהול וחוקרים לשעבר במשטרת ישראל.

12. במהלך השנים צבר צוות מונרו ניסיון רב בביצוע מגוון רחב של עבודות בארץ ובחו"ל בכל תחומי הבקרה וניהול הסיכונים ובמגזרי פעילות שונים, כגון: בנקים, ביטוח, קרנות נאמנות, קופות גמל, משרדי ממשלה, חברות ממשלתיות, תעשייה, נדל"ן, קמעונאות, רשויות מקומיות, תקשורת, מוסדות חינוך, עמותות ומלכ"רים, הייטק ועוד.

13. בין לקוחות המשרד ניתן למצוא מגוון רחב של ארגונים החל מגופי ענק כגון: קבוצת חילן, קבוצת מג'יק, קבוצת מבנה, המשביר לצרכן, רני צים מרכזי קניות, איילון חברה לביטוח, המכון הגיאופיסי לישראל, קו-אימפקט, רותם תעשיות, מדרשת שדה בוקר ועוד. בנוסף, משמש המשרד כזרוע הארוכה של גופי אכיפה שונים דוגמת משרד האוצר - רשות שוק ההון ועוד, לשם ביצוע ביקורת בגופים מפוקחים.

מבוקרים ראשיים

14. גזברית, מנהלת הגבייה ואגף הכספים, הגב' לבנת-הספיר דהן.

15. חברת מילגם, מר ואל דוידוף.

³⁴ מבקר העירייה מוצא לנכון לציין את הדברים לבקשתה של הגזברית אולם התועלת שלהם לדוח הנוכחי, לממצאים או למסקנות מוטלת בספק

³⁵ סעיפים 2-4, מקורם באתר החברה: <https://www.monarov.co.il/%D7%90%D7%95%D7%93%D7%95%D7%AA>

מבוקרים משניים

16. מנכ"ל העירייה, מר שמעון פיניאן.

17. ראש העירייה, מר יוסי נבעה.

מטרת הביקורת

18. לבחון את קיומן, איכותן ותקינותן של הבקורות הקיימות, אפקטיביות הבקורות הקיימות וביצוע השוואה למקובל בעיריות וארגונים אחרים.

19. במסגרת הבדיקות נבחנו:

א. ביצוע הבקורות הקיימות.

ב. אפקטיביות הבקורות הקיימות.

ג. השוואה למקובל בעיריות/ארגונים אחרים.

20. במסגרת הביקורת הנוכחית לא בחנו הפעילות המבוצעת במחלקות אחרות, שאינן הגבייה או הקופה, לרבות האפשרות כי במחלקה אחרת עשוי להתבצע שינוי של נתוני חשבונות טרם הליך הגבייה.

תהליך הביקורת

21. פגישות ושיחות עם בעלי תפקידים הרלוונטיים לתהליך העבודה:

א. גב' לבנת-הספיר דהן, גזברית העירייה.

ב. מר ואל דוידוב, מנהל מחלקת הגבייה – חברת מילגם.

ג. מר ליאור קיקו, מנהל חשבונות ראשי בעירייה.

ד. מר מיכאל גאני, ס. מהנדס העירייה.

ה. גב' אנט מלכא, מזכירת הוועדה.

ו. מר איתן נחום, קופאי ראשי.

ז. גב' ורה דיאקובר, מנהלת חשבונות.

ח. גב' ילדנה דוסמטוב, מנהלת חשבונות.

ט. מר גבריאל מלול, מנהל ביחידת מחשוב ומערכות מידע.

22. בדיקת מסמכים:

א. בוצעה סקירה מקיפה של מסמכים רלוונטיים, לרבות נהלים פנימיים ובקורות שוברי תשלום ותיעודם של פעולות שבוצעו בקופה.

ב. מטרת הבדיקה הייתה לוודא כי התהליכים המתקיימים תואמים את הנחיות ונהלי העירייה.

23. בדיקת הרשאות במערכת:

א. נערכה **בדיקה של ההרשאות** המוענקות לעובדים במערכת המידע האוטומציה שבה מנוהלת הקופה והגבייה.

ב. הבדיקה התמקדה **באיתור פערים בהרשאות**, זיהוי הרשאות עודפות, ואימות כי **ההגבלות הקיימות על פעולות כגון ביטולים או מתן הנחות אכן מיושמות בפועל**.

רקע כללי

24. מחלקת הגבייה

- א. פעילות מחלקת הגבייה מבוצעת על ידי חברת "מלגם", האחראית על ביצוע כל שלבי הגבייה, כולל יצירת השומה, גביית הכספים, וניהול החובות.
- ב. מחלקת הגבייה בעיריית טבריה אחראית בעיקר על גביית תשלומי ארנונה, אך היא גם גובה מיסים נוספים כגון אגרות שילוט, תשלומים בגין חינוך, פיקוח, ועוד. הגבייה מתבצעת באמצעות מערכת ממוחשבת שנועדה לנהל את השומות, תשלומים, זיכויים, הנחות, ביטולי חוב וקישורים.
- ג. תהליך הגבייה מתחיל בהפקת שומת הארנונה או המיסים הנוספים, ולאחר מכן מתבצע גביית התשלום על ידי עובדים במערכת הגבייה.
- ד. במחלקת הגבייה מועסקים 24 עובדים המועסקים בחברת מילגם. בנוסף, העירייה מעסיקה במיקור חוץ גם את חלק מעובדי מחלקת הנהלת חשבונות.
- ה. העירייה עושה שימוש במערכת אוטומציה: פלטפורמה לניהול הנהלת חשבונות וגבייה, המיועדת לרשויות מקומיות, תאגידים ומוסדות ציבוריים. המערכת מאפשרת ביצוע יעיל ומדויק של פעולות פיננסיות, גבייה, ותיעוד, תוך עמידה בתקנות הרלוונטיות ושיפור השקיפות מול לקוחות ותושבים.

25. קופת העירייה

- א. הקופה העירונית אחראית על קבלת התשלומים בעד שירותים שונים הניתנים לתושבים, כולל תשלומים בגין רישוי עסקים, חינוך, חוגים, צהרונים, וטרינריה ועוד.
- ב. התשלום מתבצע באמצעות מגוון אמצעי תשלום: מזומן, כרטיסי אשראי, המחאות ובמקרים מסוימים גם הוראות קבע. הגזברית בקשה לציין "אחריות קופת העירייה הצטמצמה עם השנים...לאגרות והיטלים, וטרינריה. ארנונה, חינוך ושילוט באחריות מחלקת הגבייה"
- ג. התשלומים המתקבלים מעובדים באמצעות מערכת האוטומציה, המאפשרת רישום ותיעוד של התקבולים, ומועברים לפקודות הנהלת חשבונות. כמו כן, מתבצע תהליך חודשי של התאמה בין התקבולים לבין ההפקדות בבנק.
- ד. המבנה הארגוני של הקופה כולל קופאי ראשי, האחראי על ניהול הפעילות השוטפת של הקופה, ולצידו הוגדרה מחליפה שמשמשת כגיבוי בזמנים בהם הקופאי הראשי אינו נוכח. פרקטיקה זו אמורה להבטיח המשכיות תפעולית ומענה לצרכים התפעוליים של הקופה לאורך זמן.

ה. בחדר הקופה מותקנת העירייה כספת ייעודית, שבה נשמרים מזומנים והמחאות המיועדות לפירעון עתידי.

ו. במחלקת הגזברות הוגדרו בקרות על קבלת הכספים, הפקדתם, וניטור פעולות כמו ביטול תשלומים והנחות. לקופאי קיימות, לכאורה, הרשאות מוגבלות, כך שהגורם הגובה את הכסף אינו יכול לבצע ביטולים או להעניק הנחות.

פרק 1: קופת העירייה

26. הקופה העירונית אחראית על קבלת תשלומים, מצומצמת מבעבר, בעד שירותים שונים הניתנים לתושבים.

27. התשלום בקופה מתבצע באמצעות מספר אמצעי תשלום: מזומן, כרטיסי אשראי, שיקים, ובמקרים מסוימים תשלומים דרך הוראות קבע. התשלומים המתקבלים מועברים לפקודות להנהלת חשבונות ומבוצעת התאמה חודשית של התקבולים מול ההפקדות בבנק.

ממצאים

28. במחלקת ההנדסה מופעלת בקרה ייחודית על תשלומים הנוגעים להיתר בנייה והיטל השבחה, שהם עיקר תשלומי הקופה. כאשר גורם משלם עבור שירותים אלו, הוא מקבל שובר תשלום ממחלקת ההנדסה ומעביר אותו לתשלום בקופת העירייה. לאחר ביצוע התשלום, הגורם חוזר למחלקת ההנדסה, שבה מתבצעת בקרה על אישור התשלום.

29. מחלקת ההנדסה מוודאת כי התשלום התקבל באופן מלא על ידי קבלת מספר מסלקה המאשר שהכסף הועבר לחשבון הבנק של העירייה. מספר זה מתקבל באופן אלקטרוני מהמערכת לאחר ביצוע ההתאמות הנדרשות. כל עוד לא מתקבל מספר המסלקה, מחלקת ההנדסה אינה מפיקה ללקוח את האישור הנדרש להשלמת התהליך.

30. המנגנון המתואר בסעיפים 8-27 מקטין את ההתכנות למצבי קיצון שבהם גורם משלם במזומן בקופה, מקבל את אישור מחלקת ההנדסה, ולאחר מכן מבטל את התשלום בקופה. לא נמצא עיגון בנוהל עבודה כתוב ומאושר של הבקרה האמורה במחלקת ההנדסה או בגזברות.

31. בשנים האחרונות ננקטו צעדים להגבלת ההרשאות של הקופאים בקופה. בעוד שבעבר לקופאים הייתה היכולת לבצע ביטולים באופן עצמאי, כיום, הרשאות אלו הוסרו, מה שמונע מהם לבטל תשלומים שבוצעו, גם במקרה של מזומן. נמצא כי הרשאות הביטול ניתנות רק לגורמים מורשים אחרים, והגבלה זו מיושמת בפועל. בקרה זו מסייעת למנוע אי-סדרים ולצמצם את הסיכון לניצול לרעה של ההרשאות. לא נמצאו ממצאים חריגים.

32. תשלומים נוספים המבוצעים בקופה כגון רישוי עסקים, חינוך, חוגים, צהרונים וטרינריה ועוד יכולים להתבצע בכל סוג תשלום. ככל והתשלום יבוצע במזומן החשש יהיה שהמזומן ייגנב, תוך הסתרת הרישום אולם, כאמור, לקופאי לא ניתנת ההרשאה לביטול העסקה. לא נמצאו ממצאים חריגים.

33. נמצאה שקיימת הפרדת תפקידים בין הגורם הגובה את הכסף לגורם המפקיד את הכסף, לבין הגורמים המפקידים אותו בפועל. בבדיקה של סקירות חודשיות של כלל הפעולות שנעשו לא נמצאו ממצאים חריגים.

34. "התאמות בנקים": אחת לחודש מחלקת הנהלת חשבונות מבצעים השקה למשיכת הפקודות להנהלת חשבונות ומבצעים התאמה מול הקופה והבנקים. הביקורת בחנה את ביצוע הבקרה בפועל בשני חשבונות וגם האם קיימות יתרות פתוחות מחודשים קודמים. ככל ויש חוסר התאמה בביצוע ההתאמות הגבר עשוי להצביע פוטנציאל שלילי. בבדיקות שביצע צוות הביקורת לא נמצאו ממצאים חריגים.

35. אחת לחודש מופקים לוגים של ביטולים והנחות לבחינת נאותות הפעולות. מבוצעת סקירה על ידי מנהל חשבונות הראשי. ראוי לציין שלמנהל החשבונות אין גישה לכספי הקופה ולכן לא מתקיימת בנושא זה עליו בקרה כלשהי. אולם, במידה ויתקיים שיתוף פעולה קונספירטיבי עם הקופאי הרי שהפוטנציאל למעילה או גניבה הופך לממשי. למעט ממצא פוטנציאלי זה, לא נמצאו ממצאים חריגים. הגברית מציינת שהיא, באופן אישי, "מקיימת בקרה על מסך גבייה 3798 אחת לתקופה ומבקשת הסברים בעת הצורך". בנוסף, מציינת הגזברית שבמסגרת סגירת הרבעון נבדקות כל היתרות הכספיות לרבות (ובעיקר) את הבנקים. אחת לחצי שנה, ר"ח המבקר מטעם משרד הפנים מבצע בקרה חצי שנה אחורה על התאמות בנקים כחלק מהליך הביקורת.

36. לקופאי יש הרשאות מוגבלות למערכת הממוחשבת. צוות הביקורת בחן את ההרשאות של הקופאי הראשי ונמצא כי לקופאי הראשי אין הרשאות למערכת הקומפלוט בהנדסה ואין לו הרשאות לבצע ביטולים או הנחות. יחד עם זאת, קיימת לו הרשאה למערכת הגבייה, לה הוא אינו זקוק במסגרת עבודתו. לאחר הפצת הטיטות מציינת הגזברית שהקופאי חייב בגישה לפרטי התושבים במערכת הגבייה (הפרטים של תושבי העיר נמצאים רק שם ורק כך הוא יכול להוציא קבלות עבור משלמים בגין בקשות להיתר וכד'). בנוסף, לדבריה בוטלה הרשאתו לביצוע פעולות בארנונה.

37. צוות הביקורת ביקש לבחון את קיומן של בקורות לניטור פעולות חריגות או בקורות סבירות/מינימליות כלשהן בקופה העירונית. מלבד הבקרה המבוצעת כחלק מהתאמות הבנקים על ידי הנהלת החשבונות במהלך ההשקה, לא נמצאו בקורות שיטתיות (למעט התייחסות הגזברית בסעיף 35) לניטור פעולות חריגות או לביצוע בקורות שוטפות וסבירות בקופה.

מסקנות

38. לא נמצאו, בפרק זה, ממצאים המעידים על **ביצוע בפועל של מעילות**, מטרת המסקנות וההמלצות בפרק זה הינה **להאיר את הבקורות השונות ולהמליץ על האחראי עליהן**. אולם, בה בעת, ראוי לציין שהממצאים מעידים על **היעדרן של בקורות, שיטתיות, סבירות או מינימליות**, שהיעדרן הינו גורם פוטנציאלי ל**ביצוע הונאות ומעילות**. פוטנציאל נזק זה, עשוי לפגוע באמינות, בתדמית ולנזק כספי לעירייה.

39. הרשאת-גישה במערכות ממוכנות של הגביה, למי שאינו זקוק להן, מהווה פתח והינה בעלת פוטנציאל ל**ביצוע מעילות והונאות באמצעות הרשאות מיותרות במערכת ממוכנת** (נושא זה יפורט ויחזור על עצמו גם בפרקים הבאים בדוח זה).

40. נהלי-בקרה פנימיים בגזברות שיטתיים כתובים, מעודכנים, רלוונטיים ומאושרים עשויים **לצמצם את הפוטנציאל לגניבה של כספי ציבור, הונאות ומעילות ויכולים לאפשר בקורות יעילות, שיטתיות, יעילות ולאורך זמן**. לדברי הגזברית נהלים אלה קיימים – אולם לא הוצגו לצוות הביקורת. לפי התייחסות הגזברית עצמה בסעיף 35, על-פניו, הבקרה אקראית, לא שיטתית ולא מעוגנת בנהלים.

המלצות

41. לכתוב ולאשר **נוהל-פנימי-תפעולי** המבטיח כי לא יונפקו אישורים כלשהם בטרם יתקבל מספר מסלקה המאשר את העברת התשלום בפועל תוך שימת דגש על **נקודות התורפה בתשלומים**. לדוגמה, גבייה בין מחלקת ההנדסה לגזברות. בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית שממצא זה תוקן בפועל אולם גם לדבריה, ללא ניהול כתוב ומאושר. **המבקר מעיר שיש לכתוב נהלים, לאשרם ולפעול לפיהם ולא ב'תורה שבע"פ'**.

42. לכתוב **עוגני הבקרה** על קיומו בפועל של הנוהל המדובר בסעיף הקודם, מי אחראי לקיים את הבקורות שייקבעו ובאיזו תדירות ולשקול קיומה של **בקרה חיצונית** קבועה.

43. להגדיר באופן חד ומדויק את **ההרשאות הנדרשות במערכות הגבייה לכל בעל תפקיד** ובהתאם לצורך של אותו בעל תפקיד בלבד. בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית שממצא זה תוקן.

44. להסיר הרשאות שאינן נדרשות לתפקידו של הקופאי הראשי (כגון גישה למערכת הגבייה), בהתאם לעקרונות "הצורך לדעת" ו"ההרשאות המידתיות". בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית שממצא זה תוקן.
45. להטמיע באופן דחוף בקרות לניטור פעולות חריגות באופן שוטף ולבצע בקרות סבירות לפחות אחת לחודש, לצורך חיזוק מערך הבקרה ושיפור זיהוי-מוקדם של חריגות. לשקול את קיומה של בקרה טכנולוגית מנוטרת על ידי גורם חיצוני למעקב אחרי הפעולות החריגות. בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית שממצא זה תוקן ושהוגדרו מספר דוחות בקרה בתדירות שבועית עבור זיכויים, ביטולים, הנחות, שינוי גודל, שינוי סיווג ומשלם."

פרק 2: מחלקת הגבייה

46. מחלקת הגבייה בעיריית טבריה אחראית בעיקר על גביית תשלומי ארנונה, אולם היא גם גובה מיסים נוספים כגון אגרות שילוט, תשלומים בגין חינוך ועוד.
47. הגבייה מתבצעת באמצעות מערכת ממוחשבת שנועדה לנהל את השומות, תשלומים, זיכויים, הנחות, ביטולי חוב וקיצוזים.
48. בהתאם להסכם עם העירייה, חברת מלגם אחראית על **ביצוע כל שלבי הגבייה**, החל מהפקת שומת הארנונה והמיסים הנוספים, גביית הכספים, וניהול החובות.

ממצאים

49. אחת לחודש מבוצעת 'ריצה' של כלל החיובים ומבוצעת התאמות אל מול התקבולים בבנק – מנהל חשבונות ראשי בוחן פערים ככל וקיימים. נמצא **שלא קיימת בקרה על מנהל החשבונות הראשי** הוא המבצע את הבקרה על מנהלות החשבונות. מאידך, הוא אינו מבצע פעילות גבייה ואין לו גישה לכספי גבייה. בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית שקיימת בקרה ייעודית, אחת לחודש ולעיתים אחת לרבעון ע"י הגזברית.
50. בדיקות נוספות מבוצעות בגזברות במסגרת הכנת הדוח השנתי של השוואה לתקציב והשוואה לשנה קודמת.
51. תשלום במזומן: נמצא כי קיימת הפרדה בין הגורם הגובה את הכסף לבין היכולת לביצוע זיכויים/הנחות והפקדה של הכספים בבנק.
52. בקרות המבוצעות ע"י חברת מילגם:
- א. מופק דוח יומי המציג הנחות והפחתות שומה שבוצעו – מבוקר על ידי מילגם.
 - ב. בעבר הייתה עובדת ייעודית לנושא בקרה זו, אולם כיום מנהל מילגם טבריה, מר ואל דווידוב מטפל בכל ביצוע הבקרות במילגם על העובדים תחתיו. אולם **בקרות אלה אינן מוצגות לגזברית העירייה ובכך, למעשה, היא אינה מממשת את תפקידה בנושא זה**. בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית שהיא ה"מאשרת והחותמת בפועל על תנועות אלה". המבקר מקבל את טענת הגזברית על אחריותה הכוללת על הנחות והפחתות.
 - ג. מופק דוח שבועי על ידי מילגם בגין שינויי סיווג וגודל של נכסים שבו נבחנים השינויים מול אישורים רלוונטיים. גם לתחום זה, בעבר, הייתה עובדת ייעודית לנושא בקרה זו אולם, כיום, מנהל מילגם טבריה, מר ואל דווידוב, מטפל בכל ביצוע הבקרות במילגם

על העובדים תחתיו. אולם בקרות אלה אינן מוצגות כלל לגזברית העירייה ובכך, למעשה, היא אינה מממשת את תפקידה גם בנושא זה. בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית ש"היא המאשרת את שינוי הסיווג וגודל הנכס ושהיא מקיימת בדיקות מדגמיות".

ד. בגזברות לא הוגדרו בקרות כלשהן, עצמאיות או חיצוניות לתהליך, על חברת מילגם לבחינת הנושא.

ה. בקרה על "ביטולי קופה": אחת לחודש חברת מילגם מבצעת בקרה על ביטול תשלומים במזומן, הביטול צריך לקבל אישור חתום ממנהל המחלקה – מר ואל דווידוב. נמצא שלא מתקיימת בקרה על ביטולי הקופה למעט האישורים החתומים הנ"ל. מעבר לכך, לא נמצא אף גורם שמבצע בקרה (וכמובן שאין נוהל כתוב לקיומה) מצד העירייה. בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית שהממצא מיושם באמצעות "הפקת דוחות אחת לשבוע ובאמצעות בדיקה מדגמית במסך 3798".

ו. התאמות ארנונה: מופק אחת לחודש השקה של כלל התנועות ומבוצעת סקירה והתאמה אל מול הבנקים.

ז. לדבריו של מר ואל דווידוב, אחת לתקופה המבקר הפנימי של חברת מילגם עורך ביקורת בגין יישום נהלי העבודה המוגדרים. יצוין כי לדברי הגזברית והח"מ, דוחות אלו לא הועברו לגזברית או למבקר הפנימי של העירייה.

53. הבקרות בעירייה:

א. לא קיים גורם בעירייה (לרבות בגזברות) אשר עורך בקרות כלשהן לניטור פעילות חריגה ובחינה כי יישום ההנחיות מיושמות: יצוין כי בגין חלק מהפעולות ההנחיות ניתנות על ידי הגזברית, אולם לא הוגדרו בקרות לביצוע על ידי הגזברית או מי מטעמה. ב. לא מבוצעות סקירות אחת לתקופה על ידי גזברות העירייה בדבר הנחות, זיכויים, קיזוזים וביטולי חוב.

ג. שיקים דחויים – לא מבוצעת בחינה אחת לחודש כי השיקים הדחויים אכן נמצאים בכספת ומתאימים ליתרות הקיימות.

ד. לא קיימת בקרת גידול לא סביר בהכנסות או בהוצאות – ביצוע בקרת סף על הכנסות והוצאות חודשיות/רבעוניות (למשל, ניתן לקיים בקרה מתריעה על גידול של יותר מ-X% ביחס לתקופה קודמת). בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית שממצא זה תוקן ו"מתבצעת בקרה על ידה אחת לרבעון ולעיתים אף אחת לחודש".

ה. **לא נמצאו בקורות כלשהן על יישום ההנחיות שניתנו על ידי הגזברית למחלקת הגבייה, במטרה לוודא שהן מיועדות ומבוצעות בהתאם לדרישות (על פי ההנחיות, מחלקת הגבייה נדרשת להגיש לבדיקתה של הגזברית את האישורים והחתימות הנדרשות עבור פעולות מסוימות).** בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית שממצא זה תוקן ו"נבנו דוחות בקרה ייעודיים המופקים אחת לשבוע ובדיקה מדגמית במסך 3798".

ו. **למרות הרגישות, לא נמצא שהוגדרה בקרה ייעודית, כנדרש, למתן הנחות / הטבות לקרובי משפחה של עובדים.** בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית ש"נושא זה אינו רלוונטי". המבקר חלוק על דעתה של הגזברית בנושא זה. לענ"ד הנושא מאוד רלוונטי – גם אם "היחידה שחותמת על ההנחות היא הגזברית עצמה".

54. **כל הבקורות החסרות בגין הנושאים הנ"ל לא הוגדרו כמשימות בקרה-קריטיות, כנדרש, לביצוע בקורות ע"י הגזברית כמי שממונה גם על נושא הגבייה או מי מטעמה ולא נמצא שבקורות אלה מבוצעות באופן מספק.**

55. **הרשאות ביצוע :**

א. **למנהל הגבייה יש הרשאות מלאות – דבר המאפשר לו ביצוע של כל פעולה במערכת – בהתחשב בעובדה כי מנהל הגבייה הוא זה שמבצע הבקורות – לא ניתן לעקוב אחרי פעולות שמנהל הגבייה מבצע. בגזברות העירייה לא הוגדרה כל בקרה אחר פעילות של מנהל הגבייה במילגם.** בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית שממצא זה תוקן ועודכנו הרשאותיו של מנהל הגבייה לצפייה בלבד.

ב. **נמצא כי ניתן לבטל תשלום מיד לאחר ביצוע התשלום במזומן. ההרשאות לביצוע ביטול תשלומים קיימות לחמישה משתמשים במערכת:**

(1) סגנית הגבייה, עובדת מלגם.

(2) מנהל הגבייה, עובד מלגם.

(3) מנהל חשבונות ראשי, עובד העירייה.

(4) עובדת גבייה נוספת.

(5) **משתמש גנרי בשם "תשלומי גנים"** (נספח מספר 5).

בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית "שבפועל נותרו שתי הרשאות בלבד ו"משתמש גנים" – בוטל.

ג. **מתן הנחות – מבוצע בהתאם למדרג הרשאות ממוחשב בהתאם לאישור בכתב על ידי גזברית העירייה.**

56. נמצא כי ההרשאה למתן ההנחות בעירייה ניתנה למספר רב של גורמים בשני אופנים

שונים:

א. מתן הנחות ישיר דרך מסך המחשב את ההנחה לתקופה מסוימת.

ב. מתן הנחה דרך פקודת יומן בחובה במינוס.

בשני האופנים הפעולה לא נרשמת בהנהלת חשבונות והמעקב המבוצע הינו על ידי אנשי הגבייה ממילגם אחת לחודש. אך משיחות שבוצעו עם מנהל הגבייה בחברת מילגם וכן עם גזברית העירייה, לא מתקיימת בחינה מלאה ומקיפה אחר שלמות מתן ההנחות. בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית ש"סעיף 56א הכרחי וסעיף 56ב צומצם לעובדת אחת בלבד".

57. ביטול חוב - מספר עובדים ספציפיים רשאים לבצע פעולת ביטול חוב, הביטול נכנס למסך זמני עד קיבוע הפעולה. קיבוע הפעולה יבוצע בשלב הבקרה - אחת לחודש מבוצעת בקרה על ידי מנהל הגבייה לבחינת ביטולי החוב הקיימים (קיימים ביטולים בודדים). לא נמצאו ממצאים חריגים.

58. גודל הנכס:

א. במסגרת הבדיקה נמצא כי קיימת אפשרות לשנות את גודל הנכס או את סיווגו במערכת הגבייה, כך שסכום החיוב הנדרש יופחת, על ידי גורמים בעירייה ובחברת מילגם ללא קשר לביצוע תפקידם, וזאת במסגרת ההרשאות שניתנו למשתמשים. יכולת זו עלולה להוות פתח לשימוש לרעה או להפחתה בלתי מוצדקת של חיובי ארנונה, ובכך לחשוף את העירייה להפסדים כספיים משמעותיים.

ב. לא נמצאו כלל בקורות לצמצום היכולת לבצע שינוי בגודל הנכס או בסיווגו על ידי בעל הרשאות.

ג. בעירייה לא הוגדרו בקורות לביצוע על ידי הגזברית או מי מטעמה כנדרש.

59. קיזוזים:

א. נמסר כי רק פקידה אחת מהנהלת חשבונות מבצעת קיזוזים - ביצוע העברת יתרות זכות בין הכרטיסים השונים. יחד עם זאת, נמצא כי קיימות הרשאות לביצוע קיזוזים למספר גורמים מיותרים במילגם.

ב. נמצא עוד כי הגורם המבצע את הקיזוזים מבצע גם התאמות בנקים - מדובר בממצא חמור ובלתי תקין בעליל.

גזברית העירייה מציינת שממצא זה תוקן במהלך הפצת טיוטת הדוח, כיום קיים פיצול – מנהלת חשבונות אחת מבצעת קיזוז (מנהלת החשבונות בארנונה) ובעירייה מנהלת חשבונות מבצעת את פקודת היומן. בגבייה נותרה הרשאה אך ורק למנהלת החשבונות לביצוע קיזוז.

מסקנות

60. הבקורות המבוצעות על ידי חברת מילגם, כפי שתוארו, נראות **סבירות ומספקות מענה בסיסי לניהול תהליכים**. יחד עם זאת, במסגרת הביקורת הנוכחית לא ביצענו העמקה או בדיקות פרטניות בנוגע **לאיכות ויעילות הבקורות**, כגון בדיקת הלימות תהליך הבקרה מול נוהלי החברה, או בחינת אופן ההתמודדות עם חריגות שהתגלו.

61. היעדרן של בקורות על ידי הגזברית על הפעולות של חברת מילגם מצביעות על **מימוש חלקי של האחריות של הגזברית במסגרת תפקידה גם כמנהלת הגבייה**. היעדרן של בקורות משמעותיות אלה עשוי לגרום להונאות ומעילות בהיקף נרחב בכספי ציבור. היעדרן של בקורות אלה אשר נמצאות בליבת האחריות של הגזברית כממונה על הגבייה בעירייה מהוות פוטנציאל גדול לביצוע הונאות ומעילות בכספי הציבור של עיריית טבריה.

62. "משתמשים גנריים" מהווים את אחת הסכנות הגדולות לקיומן של הונאות ומעילות. היעדרן של בקורות פעילות על משתמשים גנריים עשויה לגרום להונאות ומעילות ולהקשות משמעותית על איתורן של הונאות במידה וקיימות.

המלצות

63. להגדיר גורם באחריות הגזברית אשר יערוך **בדיקות תקופתיות** שונות לבחינת יישום ההנחיות השונות אשר ניתנות על ידי הגזברית ויבחן את **נאותות פעילות הגבייה**, לרבות בחינת מתן הנחות לקרובי עובדים, השוואת נתונים לתקופות קודמות וכד'.

64. לפעול **לצמצום הרשאות המבוצעות על ידי מנהל הגבייה מטעם חברת מילגם**.

65. באחריות הגזברית להגדיר נוהל ברור אשר כולל **בחינה תקופתית** (לפחות פעם בחודש) של השיקים הדחויים. יש לוודא שהשיקים הדחויים נשמרים בכספת ושיש **התאמה** בין יתרות השיקים לבין יתרת החוב הקיימת.

66. באחריות הגזברית להקים **מנגנון בקרת סף** לכל הכנסות והוצאות העירייה, שיתחשב **בגידול לא סביר או חריג**. למשל, לקבוע גבול גידול אחוזי שנראה לא סביר ביחס לתקופות קודמות ולהפעיל **מנגנוני בירור** שיטתיים בכל מקרה כזה.

67. לבטל, באופן מיידי, ההרשאות לביטולים לכלל הגורמים המצוינים ולצמצם ההרשאות בהתאם לגורמים ספציפיים שיאשרו את הביטול כך שגורם המבצע את התשלום לא יוכל לבטלו.

68. באחריות המנכ"ל ובשיתוף פעולה עם המנמ"ר לקיים בירור משמעותי דחוף מי הוא המשתמש העלום בשם "תשלומי גנים" שיש לו הרשאות פעולה כה נרחבות במערכת ומהן הפעולות שבוצעו על ידי משתמש זה. על המנכ"ל להמליץ ולפעול כיצד לצמצם בעתיד "המצאת" משתמשים לא מזוהים בעלי הרשאות לביצוע פעולות בכלל המערכות הממוכנות של עיריית טבריה. **לפעול לאלתר ולא לאפשר קיומם של משתמשים גנריים באופן גורף במערכות הממוכנות של הגביה בעירייה ובמילגם.**

69. לבחון ולבקר באופן עיתי את ההרשאות לביצוע קיזוזים לגורמים ספציפיים ולבחון עמידה בהפרדת תפקידים כך שהגורם הרשאי לבצע קיזוזים לא יוכל לבצע התאמות בנקים. יש לעגן את הבקורות בנהלים ברורים הכתובים בגזברות ומגובים טכנולוגית.

פרק 3: הרשאות

70. הרשאות למערכות המידע בתהליכים של גבייה ופעילות הקופה מהוות חלק מרכזי בבקורות. כל הרשאה למבצעי פעולות נועדה להבטיח שליטה ובקרה על תהליכים כספיים, ובכך לשמור על שקיפות, מניעת טעויות וניהול סיכונים.
71. יש להקפיד כי לכל פעולה תינתן הרשאה רק למי שנדרש לה לצורך ביצועה, וכי לא יינתנו הרשאות מיותרות או עודפות שיכולות לחשוף את המערכת לפגמים או לעבירות.
72. במערכת האוטומציה של גביית תשלומי העירייה, כולל גביית ארנונה ומיסים אחרים, נדרשות הרשאות שונות לעובדים השונים במערכת. כל עובד מקבל את ההרשאות המתאימות בהתאם לתפקידו ותחום אחריותו.
73. הרשאות למסך הקופה במערכת האוטומציה מאפשרות ביצוע פעולות תשלום, ביטול תשלומים, הנחות וזיכויים, ומשפיעות על האופן בו ניתן לגבות כספים ולבצע התאמות בחשבונות.
74. השלב הקריטי בהגדרת ההרשאות הוא קביעת מדיניות שתבטיח את הפרדת התפקידים בין הגורמים השונים במערכת. עקרון זה מהווה אבן דרך בהפחתת הסיכון למעילות ולפגמים בתהליך הגבייה.
75. כחלק מהבקורות המבוצעות, ישנה חשיבות רבה להימנע מהענקת הרשאות שלא לצורך ולבצע סקירה ובקרה תקופתית של כל ההרשאות במערכת.

ממצאים

76. במסגרת הביקורת קיבלנו ממר גבריאל מלול, מנהל ביחדת מחשוב ומערכות מידע בעירייה, דוח הרשאות מקיף למערכת האוטומציה.
77. במסגרת בחינת דוח ההרשאות ביקשנו לבחון הרשאות לביצוע פעולות מרכזיות בעירייה כמפורט להלן:
- א. מהשיחות שבוצעו עם כלל הגורמים בנושא נמצא כי מספר העובדים הרלוונטיים בעירייה (כולל חברת מילגם ושירותי חוץ המתקבלים מחברות חיצוניות) קטן משמעותי מכמות העובדים להם קיימת הרשאה למערכות. מסקירת קובץ ההרשאות עולה כי קיימות הרשאות ל-189 עובדים כולל הגדרת תפקיד במערכת ועוד 154 עובדים עם הרשאות ללא הגדרת תפקיד במערכת.

ב. ביקשנו לבחון את הרשאות לביצוע שינוי סיווג וגודל (מסך 492 + 14141) מהנתונים עולה כי קיימות הרשאות עודפות לביצוע שינוי גודל או סיווג הארנונה, ההרשאות ניתנו למספר גורמים ללא צורך בהקשר לתפקידם בעירייה (פירוט בנספח 1).

ג. הרשאות לקופה (מסך 3700): מטבלת ההרשאות עולה כי קיימות הרשאות עודפות לביצוע פעולות בקופה, נמצא כי קיימות הרשאות ל - 32 גורמים. 21 מתוכם של חברת מילגם והשאר עובדי עירייה. ההרשאות ניתנו למספר גורמים ללא צורך בהקשר לתפקידם בעירייה (פירוט בנספח 2).

ד. מתן הנחות (מסך 564): מטבלת ההרשאות עולה כי קיימות הרשאות עודפות למתן הנחות על ידי ביצוע פעולת פקודת יומן בחובה במינוס ללא רישום בהנהלת חשבונות. נמצא כי קיימות הרשאות ל - 41 גורמים. 20 מתוכם של חברת מילגם והשאר עובדי עירייה. ההרשאות ניתנו למספר גורמים ללא צורך בהקשר לתפקידם בעירייה (פירוט בנספח 3).

ה. הרשאות בגבייה (מסך 540): מטבלת ההרשאות עולה כי קיימות הרשאות עודפות למספר רב של גורמים (פירוט בנספח 4).

78. נצפו מספר "הרשאות NA" (המערכת מציגה כך עובדים כאשר היא אינה מזהה את תפקידם), ללא הגדרה מי הגורם. מדובר בהרשאות פעילות ללא תיאור תפקיד לעובד.

79. נמצאו מספר הרשאות עם שם **משתמש גנרי** ולא משתמש שמי - יש להבין למי יש הגישה למשתמש ולהפוך אותו למשתמש שמי על מנת לוודא כי אכן אותו גורם רשאי לעסוק בהרשאות אלו.

80. הביקורת בדקה האם קיימים גורמים ממחלקת הנדסה להם יש הרשאות לביצוע פעולות במערכת הגבייה. **לא נמצאו ממצאים.**

81. הביקורת בדקה האם לקופאי ראשי יש הרשאות לביצוע התאמות בבנקים ו/או הרשאות לביצוע פעולות במערכת הקומפלוט - נמצא כי אין לקופאי ראשי הרשאות לביצוע התאמות בבנקים או למערכת הקומפלוט. **לא נמצאו ממצאים.**

מסקנות

82. הממצאים המפורטים לעיל הינם **ממצאים חמורים** המעידים על היעדרון של בקורות קריטיות: מתן הרשאות במערכת למשתמשים רבים, מיותרים ולמשתמשים "גנריים" - כלל הממצאים ובדגש על "**משתמש גנרי**" **מהווים סיכון משמעותי** כאמור. היעדרון של הבקורות על נושא ההרשאות למשתמשים גנריים מהווה פתח לקיומן של הונאות ומעילות והן **פרצה חמורה במערכת הגזברות והגבייה בעיריית טבריה**.

83. ריבוי תפקידים גזבר/מנהל אגף כספים ומנהל ארנונה על אותו אדם עשוי ליצור עומס, לפגוע במקצועיות התפקוד של עיריית טבריה בשני התפקידים ולפגוע בבקורות (כפי שעלה בדוח זה) **הכל-כך חסרות** בשני התחומים: אגף כספים/גזברות וניהול הגבייה (גם) בארנונה. פוטנציאל הנזק הגדול של ממצאים אלה עשוי לפגוע באיכות השירות שמעניקה העירייה לתושבים, מהווה פתח להונאות ומעילות ובטווח הארוך יפגע באמינות ובמקצועיות של שני התחומים בעירייה: כספים וגבייה. **המלצות**

84. לבצע באופן בהול מיפוי מפורט של כלל ההרשאות בתחום הגבייה והקופה ולבחון את מידת התאמתן לצרכי התפקיד בלבד. בתהליך זה יש ליישם שילוב של שני עקרונות מרכזיים:

א. עקרון הצורך לדעת (Need to Know): הרשאות יינתנו אך ורק לגורמים שיש להם צורך מקצועי, תפעולי או עסקי ישיר לגשת למידע או לבצע פעולות מסוימות. יישום עקרון זה מבטיח שרק בעלי תפקידים שהעיסוק שלהם מצדיק גישה לתהליכי גבייה או למידע רגיש, יקבלו את הגישה הנדרשת.

ב. עקרון המידתיות (Least Privilege): לאחר שזוהו הצרכים המקצועיים, יש להגביל את רמת ההרשאות כך שתאפשר את הביצוע המינימלי הדרוש לתפקיד. לדוגמה, הרשאות לביצוע פעולות יינתנו רק ברמה התואמת לתחום האחריות של כל תפקיד, מבלי לאפשר גישה לפעולות שאינן נדרשות.

85. לאתר ולזהות את המשתמשים בעלי "הרשאות NA" ולוודא האם מדובר בעובדים פעילים בעירייה. יש חובה לבדוק מהן הפעולות שביצעו משתמשים אלה. בנוסף, עבור עובדים שאינם פעילים או שאינם עובדים עוד בעירייה או בחברת מילגם, יש להסיר את ההרשאות באופן מידי.

86. לבטל, באופן מיידי, את השימוש ב"חשבונות גנריים" ולהמירם לחשבונות מזהים.

פעולה זו תאפשר מעקב מינימלי אחר פעולות ותשפר את יכולת האיתור והבקרה במקרה של פעולות חריגות – מה שלא מתקיים כיום.

87. לבדוק, באופן קפדני, ולאשר את הרשימה אצל המנכל והיועמ"ש את הצורך בהרשאות למתן הנחות. יש להבטיח שכל פעולה מסוג זה תלווה בבקורות ברורות ונפרדות ובאישור מנהל המחלקה הרלוונטי. יש לשקול בקורות חיצוניות קבועות על אגף הכספים, הגזברות והגביה בנושא זה. בנוסף, לפחות לתקופת-הרצה, לשקול מעורבות, שליטה, בקרה ומעקב על הבקורות בגזברות ובגביה של המנכ"ל או מי מטעמו.

בהתייחסות הגזברית לטיוטה מספר 1, מציינת הגזברית שתוקנו כל הממצאים וייושמו כל ההמלצות בפרק 3.

מסקנות כלליות

88. המסקנה המרכזית בדוח זה מצביעה על הסיכון הגדול שקיים מהיעדרן של בקורות ונהלים בסיסיים על משימות פנימיות באגף, משתמשים ונותני שירות באגף הכספים. האגף המנוהל על יד הגזברית, הגב' לבנת-הספיר דהן ובו היא נושאת בתפקיד נוסף – מנהלת הארנונה.

89. מסקנה מרכזית נוספת קשורה להימצאם של משתמשים בעלי הרשאות מיותרות, כפולות, שאינן רלוונטיות לתפקידם או מתן הרשאות-יתר בידי עובד יחיד וללא בקרה. במיוחד כאלה בעלי פוטנציאל המאפשר למשתמשים לבצע מעילות תוך צמצום החשיפה האישית שלהם או איתור מקור המעילה/הונאה בכספי העירייה. היעדרן של בקורות על הרשאות של משתמשים עשויה לגרום לנזק כספי ולפגיעה תדמיתית קשה בעיריית טבריה.

90. בתחום ההרשאות במערכות המידע, המסקנה היא שקיומם של משתמשים גנריים ו"משתמשי NA" הינו אחד מהפוטנציאלים הגדולים להונאות ומעילות. ריבוי משתמשים גנריים או NA עשוי לפגוע בעיריית טבריה בתחומי הסיכונים של הונאות ומעילות, אבדן כספי משמעותי פגיעה באמינות ופגיעה ביוקרה אישית/חיוב אישי של מנהלים ובשכרם (קנסות אישיים – "חיובי אישי").

91. מימוש חוזי העסקה של נותני שירות או טובין לעירייה, בכל תחום, חייב להיות נשלט ומבוקר על ידי כל המנהלים בעירייה באופן כזה שהסכם ההתקשרות נאכף באופן הוגן והגון שיווני ומלא. אי יישום סעיפי הסכם, בידיעת מנהלים בעירייה וללא דיווח, עשוי לגרום לפגיעה במוניטין של העירייה שמהווה צד להסכם מחד ולגרום גם לפגיעה באמינותם האישית של המנהלים בעירייה, במיוחד בתחום הכספי מאידך.

³⁶ למסקנות והמלצות מפורטות יש לעיין בסעיפי המסקנות וההמלצות הפרטניים המפורטים בפרקים בדוח זה

המלצות כלליות

92. להגדיר בתוך הגזברות בקרות כפי שפורט בפרקי המלצות בדוח זה. את המלצות יש ליישם בהקדם. בה-בעת יש לשקול בקרות חיצוניות קבועות על מחלקת הגזברות לפחות עד להקמה ולהתייצבות של בקרות במחלקת הגזברות.

93. להוסיף פונקציה ניהולית "מנהל תחום הכנסות" תחת "גזבר/מנהל אגף כספים" – כיום, בשני התפקידים אוחזת הגזברית, הגב' לבנת-הספיר דהן. במקביל, לוודא קיומן של בקרות פנימיות וחיצוניות קבועות ומקצועיות על פעולתם של שני בעלי תפקיד אלה – לפחות עד לקיומן של שגרות בקרה קבועות, מקצועיות ועיתיות בתחומים שהוזכרו בפרקים למעלה. המבקר מוצא לנכון לציין שהמלצה זו צריכה להיות מיושמת (או לא) במסגרת תהליך ארגוני בה תיבחן יעילותה אל מול ההוצאות העשויות לנבוע מיישומה (כפי שסוברת הגזברית – ובמידה מסוימת של צדק) והיא נתונה להחלטתו של ראש העירייה.

94. לקיים את ההסכמים כפי שנחתמו עם נותני שירות או טובין לעירייה ולהקפיד על מימוש החוזים כפי שנחתמו ובהתאם לחוק החוזים³⁷ התשל"ג 1973.

95. לטפל בכלל נושא ההרשאות במערכות הממוכנות של הגביה והכספים כפי שנכתב בסעיפי המלצות המפורטים.

בברכה,

אמיר בנבנישתי

מבקר עיריית טבריה

נספח מספר 1

מסך החישוב 1441

תעודת זהות	שם משתמש	מסך	שם מסך	תאריך פתיחה	תאריך כניסה אחרון	הרשאת כניסה ראשית למערכת	תפקיד
		1441	ערטון פרטי אב לונס	27/12/2017	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	06/05/2024	08/10/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	11/12/2023	15/08/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	28/03/2016	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	09/01/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	03/09/2023	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	16/05/2013	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	26/09/2023	19/08/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	29/12/2019	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	31/08/2022	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	06/10/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	11/05/2016	10/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	08/07/2010			גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	18/04/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס		11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	06/10/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	14/03/2013	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	14/03/2012	11/11/2024		גביה מילגם-מנהל
		1441	ערטון פרטי אב לונס	01/03/2012	11/11/2024		גביה מילגם-סגנית
		1441	ערטון פרטי אב לונס	23/05/2010	11/11/2024		גביה מילגם
		1441	ערטון פרטי אב לונס	20/05/2020	22/09/2024		עירייה מזכירות
		1441	ערטון פרטי אב לונס	31/12/2017	11/11/2024		עירייה מנהלת חשבונות-גבי לזקופאי ראשי
		1441	ערטון פרטי אב לונס	10/12/2013	01/03/2023		עירייה חינוך
		1441	ערטון פרטי אב לונס	16/01/2007	11/11/2024		עירייה חינוך
		1441	ערטון פרטי אב לונס	10/04/2022	07/11/2024		עירייה פיקוח
		1441	ערטון פרטי אב לונס	21/06/2006			עירייה פיקוח
		1441	ערטון פרטי אב לונס	09/01/2018	11/11/2024		עירייה קופאי ראשי
		1441	ערטון פרטי אב לונס		11/11/2024		עירייה קופאי ראשי
		1441	ערטון פרטי אב לונס	06/01/2011	10/11/2024		עירייה רישוי עסקים
		1441	ערטון פרטי אב לונס		11/11/2024		עירייה רישוי עסקים
		1441	ערטון פרטי אב לונס	27/02/2008	11/11/2024		עירייה רישוי עסקים
		1441	ערטון פרטי אב לונס	03/12/2018	15/09/2024		עירייה רישוי עסקים
		1441	ערטון פרטי אב לונס	06/01/2013	11/11/2024		עירייה רישוי עסקים
		1441	ערטון פרטי אב לונס	03/06/2020	10/02/2022		עירייה רישוי עסקים
		1441	ערטון פרטי אב לונס		30/09/2024		עירייה רישוי עסקים ופיקוח
		1441	ערטון פרטי אב לונס	09/01/2023	11/11/2024		#N/A
		1441	ערטון פרטי אב לונס	29/05/2023	07/11/2024		#N/A
		1441	ערטון פרטי אב לונס	01/06/2023			#N/A
		1441	ערטון פרטי אב לונס	06/05/2024	28/07/2024		#N/A
		1441	ערטון פרטי אב לונס	31/05/2022	06/11/2024		#N/A

נספח מספר 2

מסך קופה 3700

תעודת זהות	שם משתמש	מסך	שם מסך	תאריך פתיחה	תאריך כניסה אחרון	הרשאת כניסה ראשית למערכת	תפקיד
		3700	קליטת תקבולים	27/12/2017	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	11/12/2023	08/10/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	28/03/2016	15/08/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	09/01/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	03/08/2023	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	20/06/2012	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	18/06/2013	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	28/09/2023	19/08/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	29/12/2019	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	31/08/2022	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	06/10/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	11/05/2018	10/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	18/04/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים		11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	20/06/2012	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	08/10/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	14/03/2013	11/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	14/03/2012	11/11/2024		גביה מילגם-מנהל
		3700	קליטת תקבולים	01/03/2012	11/11/2024		גביה מילגם-סגנית
		3700	קליטת תקבולים	20/06/2012	10/11/2024		גביה מילגם
		3700	קליטת תקבולים	20/05/2020	22/09/2024		עירייה גזברית
		3700	קליטת תקבולים	31/12/2017	11/11/2024		עירייה רנהלת חשבונות-גבי לקופאי ראשי
		3700	קליטת תקבולים	10/12/2013	01/03/2023		עירייה חינוך
		3700	קליטת תקבולים	16/01/2007	11/11/2024		עירייה חינוך
		3700	קליטת תקבולים	09/01/2018	11/11/2024		עירייה קופאי ראשי
		3700	קליטת תקבולים		11/11/2024		עירייה קופאי ראשי
		3700	קליטת תקבולים	07/09/2010			ראש העיר
		3700	קליטת תקבולים	07/03/2012	11/11/2024		#N/A
		3700	קליטת תקבולים	06/06/2024	28/07/2024		#N/A
		3700	קליטת תקבולים	07/03/2012	11/11/2024		#N/A
		3700	קליטת תקבולים	20/06/2012	11/11/2024		#N/A

נספח מספר 3

הנחות 564

תעודת זהות	שם משתמש	מסך	תאריך פתיחה	תאריך כניסה אחרון	הרשאת כניסה ראשית למערכת	תפקיד העובד
		564	27/12/2017	11/11/2024		גביה מילגם
		564	06/06/2024	08/10/2024		גביה מילגם
		564	11/12/2023	15/08/2024		גביה מילגם
		564	28/03/2016	11/11/2024		גביה מילגם
		564	09/01/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		564	03/08/2023	11/11/2024		גביה מילגם
		564	16/06/2013	11/11/2024		גביה מילגם
		564	28/09/2023	19/08/2024		גביה מילגם
		564	29/12/2019	11/11/2024		גביה מילגם
		564	31/08/2022	11/11/2024		גביה מילגם
		564	06/10/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		564	11/05/2016	10/11/2024		גביה מילגם
		564	08/07/2010			גביה מילגם
		564	18/04/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		564		11/11/2024		גביה מילגם
		564	06/10/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		564	14/03/2013	11/11/2024		גביה מילגם
		564	14/03/2012	11/11/2024		גביה מילגם-מנהל
		564	01/03/2012	11/11/2024		גביה מילגם-סגנית
		564	23/06/2010	11/11/2024		גביה מילגם
		564	20/05/2020	22/09/2024		עירייה גזברית
		564	31/12/2017	11/11/2024		עירייה הנהלת חשבונות-גבוי לקופאי ראשי
		564	10/12/2013	01/03/2023		עירייה חינוך
		564	16/01/2007	11/11/2024		עירייה חינוך
		564	26/03/2018	07/11/2024		עירייה מנהל חשבונות
		564	10/04/2022	07/11/2024		עירייה פיקוח
		564	21/06/2006			עירייה פיקוח
		564	09/01/2018	11/11/2024		עירייה קופאי ראשי
		564		11/11/2024		עירייה קופאי ראשי
		564	06/01/2011	10/11/2024		עירייה רישוי עסקים
		564		11/11/2024		עירייה רישוי עסקים
		564	27/02/2008	11/11/2024		עירייה רישוי עסקים
		564	03/12/2018	15/09/2024		עירייה רישוי עסקים
		564	06/01/2013	11/11/2024		עירייה רישוי עסקים
		564	03/06/2020	10/02/2022		עירייה רישוי עסקים
		564		30/09/2024		עירייה רישוי עסקים ופיקוח
		564	09/01/2023	11/11/2024		#N/A
		564	29/05/2023	07/11/2024		#N/A
		564	01/06/2023			#N/A
		564	06/06/2024	28/07/2024		#N/A
		564	31/05/2022	06/11/2024		#N/A

נספח מספר 4

הרשאות בגביה 540

תעודת זהות	שם משתמש	מסך	שם מסך	תאריך פתיחה	תאריך כניסה אחרון	הרשאות כניסה ראשית למערכת	תפקיד
		540	עריכת ספח למשלם	27/12/2017	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	08/06/2024	08/10/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	11/12/2023	15/08/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם		10/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	28/03/2018	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	09/01/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	03/08/2023	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	20/06/2012	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	16/06/2013	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	28/09/2023	19/08/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם		11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	29/12/2019	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	31/08/2022	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	06/10/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	11/05/2016	10/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	08/07/2010			גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	18/04/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם		11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	20/06/2012	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	06/10/2024	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	14/03/2013	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	14/03/2012	11/11/2024		גביה מילגם-מנהל
		540	עריכת ספח למשלם	01/03/2012	11/11/2024		גביה מילגם-סגנית
		540	עריכת ספח למשלם	20/06/2012	10/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	23/06/2010	11/11/2024		גביה מילגם
		540	עריכת ספח למשלם	20/05/2020	22/09/2024		עיריית גזברות
		540	עריכת ספח למשלם	31/12/2017	11/11/2024		עיריית הנחלת חשבונות -גבו לקופאי ראשי
		540	עריכת ספח למשלם	10/12/2013	01/03/2023		עיריית חינוך
		540	עריכת ספח למשלם	16/01/2007	11/11/2024		עיריית חינוך
		540	עריכת ספח למשלם	26/03/2018	07/11/2024		עיריית מנהל חשבונות
		540	עריכת ספח למשלם	10/04/2022	07/11/2024		עיריית פיקוח
		540	עריכת ספח למשלם	21/06/2006			עיריית פיקוח
		540	עריכת ספח למשלם	09/01/2018	11/11/2024		עיריית קופאי ראשי
		540	עריכת ספח למשלם		11/11/2024		עיריית קופאי ראשי
		540	עריכת ספח למשלם	06/01/2011	10/11/2024		עיריית רישוי עסקים
		540	עריכת ספח למשלם		11/11/2024		עיריית רישוי עסקים
		540	עריכת ספח למשלם	27/02/2008	11/11/2024		עיריית רישוי עסקים
		540	עריכת ספח למשלם	03/12/2018	15/09/2024		עיריית רישוי עסקים
		540	עריכת ספח למשלם	06/01/2013	11/11/2024		עיריית רישוי עסקים
		540	עריכת ספח למשלם	03/06/2020	10/02/2022		עיריית רישוי עסקים
		540	עריכת ספח למשלם		30/09/2024		עיריית רישוי עסקים ופיקוח
		540	עריכת ספח למשלם	07/03/2012	11/11/2024		#N/A
		540	עריכת ספח למשלם	09/01/2023	11/11/2024		#N/A
		540	עריכת ספח למשלם	29/05/2023	07/11/2024		#N/A
		540	עריכת ספח למשלם	01/06/2023			#N/A
		540	עריכת ספח למשלם	06/06/2024	28/07/2024		#N/A
		540	עריכת ספח למשלם	07/03/2012	11/11/2024		#N/A
		540	עריכת ספח למשלם	31/05/2022	06/11/2024		#N/A
		540	עריכת ספח למשלם	20/06/2012	11/11/2024		#N/A

נספח מספר 5

ביטולים בגבייה 3784

תפקיד	החשאת כניסה ראשית למערכת	תאריך כניסה אחרון	תאריך פתיחה	מחלקה	שם מסך	מסך	שם משתמש	תעודת זהות
גביה מילגם-סגנית	סגנית גבייה		11/11/2024	01/03/2012	טיפול בעסקה	3784		
גביה מילגם-מנהל	מנהל גבייה		11/11/2024	14/03/2012	טיפול בעסקה	3784		
עירייה מנהל חשבונות	מנהל חשבונות		07/11/2024	26/03/2018	ביטולים	3784		
גביה מילגם	עובדת גבייה		11/11/2024	31/08/2022	טיפול בעסקה	3784		
עירייה חינך	תשלומי גנים -		11/11/2024	16/01/2007	טיפול בעסקה	3784		

"ביטחון ובטיחות בבתי הספר"

הנדון: דוח ביקורת בנושא אבטחה ובטיחות במוסדות החינוך היסודי בעיר טבריה

היקף ותהליך הביקורת

1. הדוח שלפניכם הינו דוח ביקורת בנושא אבטחה ובטיחות במוסדות החינוך היסודי בעיר טבריה שבוצע על ידי סטודנטים לביקורת פנימית מאוניברסיטת אריאל, נערך על ידי עובדת הביקורת, הגב' כריסטין טריף בהנחיית מבקר העירייה מר אמיר בנבנישתי.

מבוקרים ראשיים

2. מר אלי אלימלך, קב"ט מוס"ח.
3. גב' עדה אברכהן, מנהלת אגף חינוך.
4. מר עמי ועקנין, קב"ט העירייה.

מטרת הביקורת

5. ביקורת זו בדקה את תחומי האבטחה והבטיחות של בתי ספר היסודיים בטבריה. הביקורת בדקה את אפקטיביות חלק מאמצעי הבטיחות והאבטחה הקיימים בבתי הספר היסודיים הנבחרים, תוך הבטחת עמידה בתקני הבטיחות והתקנות הרלוונטיים, לזהות נקודות חוזק ואזורים לשיפור בתחום הנבדק.
6. מבקר העירייה רואה בחיוב תיקון הליקויים המהיר שנעשה על ידי קב"ט מוס"ח במהלך ואחר הפצת טיוטת דוח הביקורת.

רקע

7. בתי ספר יסודיים משמשים כמוסדות יסוד לחינוך בגילאי 6-12. בעיר טבריה ישנם כ-5,988 תלמידים הלומדים במוסדות חינוך יסודיים³⁸. הבטחת הבטיחות והאבטחה במוסדות החינוך הינה בחשיבות עליונה, לא רק כדי להגן על הרווחה הפיזית של התלמידים והצוות, אלא גם כדי לטפח אווירה מתאימה ללמידה והתפתחות. ראוי לציין שנהלי אבטחה ובטיחות מקיפים מתייחסים לאיומים פוטנציאליים שונים, החל מאסונות טבע ועד למצבי חירום נוספים.

³⁸ נכון לזמן הביקורת

תשתית נורמטיבית

8. חוק לימוד חובה³⁹ התש"ט-1949 מטיל על הרשות המקומית את האחריות להבטחת סביבת לימודים בטוחה לתלמידים.
9. חוזר מנכל משרד החינוך⁴⁰ תשע"ח מציין כי האחריות היומיומית השוטפת לבטיחות בבתי הספר מוטלת על הרשות המקומית והיא אחראית לתקינות מוסדות החינוך, לתחזוקה השוטפת ולבטיחות השוהים במוסד.
10. על פי דו"ח מבקר המדינה⁴¹ 2023 תקצוב הבטיחות במוסדות החינוך מוטל על משרד החינוך והרשויות המקומיות. משרד החינוך מקצה תקציבים ייעודיים לשיפוצים, חידוש מבנים ולפעולות בטיחות, ואילו הרשות המקומית אחראית על ביצוע התחזוקה, תיקון ליקויים ושמירה על עמידת המוסדות בתקני הבטיחות.
11. על פי אוגדן הנחיות של משטרת ישראל⁴² לשנה"ל תשפ"ב 2021-2022 האחריות לנושא האבטחה מוטלת על משטרת ישראל, משרד החינוך והרשויות המקומיות, כאשר הרשות המקומית "זכאית להשתתפות במימון אבטחת מוסדות חינוך מתקציב המדינה ומהווה גוף אחראי ליישום הנחיות משטרת ישראל לאבטחת מוסדות חינוך ומימוש אחריות לאבטחת מוסדות החינוך בתחומה".
12. בהתאם לאחריות המוטלת על הרשות המקומית בתחום הביטחון והאבטחה, נדרש כי קצין הביטחון (קב"ט) של הרשות ימלא תפקיד מרכזי במימוש מחויבות זו. חובת מינויו ותפקודו נובעת ממספר חוקים, נהלים והנחיות מחייבות:
 - א. חוק הרשויות המקומיות⁴³ (ביטחון) תשנ"ב-1992 מסמך את הרשות המקומית לנקוט צעדים לשמירה על הביטחון בתחומה, לרבות מינוי גורם מקצועי אשר יהיה אחראי על ניהול תחום הביטחון ואבטחת מוסדות החינוך.

³⁹ חוק לימוד חובה, התש"ט-1949, https://www.nevo.co.il/law_html/law01/152_004.htm#med1

⁴⁰ חוזר מנכ"ל משרד החינוך, ניהול שגרת הבטיחות בבית הספר,

<https://apps.education.gov.il/mankal/horaa.aspx?siduri=172>

⁴¹ מבקר המדינה, דוח על הביקורת בשלטון המקומית, התשפ"ג 2003, 2023-Shilton-304-Schools.pdf

⁴² אוגדן הנחיות של משטרת ישראל לשנה"ל תשפ"ב 2021-2022, אוגדן הנחיות מדור מוס"ח לפתיחת שנה"ל התשפ"ב-2021

2022

⁴³ חוק הרשויות המקומיות (בחירת ראש הרשות וסגניו וכהונתם), תשל"ה-1975, [חוק הרשויות המקומיות \(בחירת ראש הרשות](#)

[וסגניו וכהונתם\), תשל"ה-1975.](#)

מוקדי הביקורת

13. בעיר טבריה קיימים 24 בתי ספר⁴⁶ יסודיים מ-5 זרמים שונים. היקף הביקורת דגם 33% מכלל בתי הספר היסודיים בעיר טבריה (בתי ספר סה"כ).

שנת הקמה	שם המוסד	כתובת	טלפון המוסד	שם המנהל/ת	מספר תלמידים
2023	נוף כנרת- מפונים	צומת ביג פוריה	050-4241251	איריס אלפסי	120
1950	ארליך	שדרות הרצל 1	04-6720284	סורית אור	326
1950	תחכמוני	רש"י 6	04-6720358	חגית כנפי	483
2015	ת"ת חב"ד	כלנית 2	04-6361967	עמרי בן עקיבא	141
1984	דקלים	כלנית 14	04-6793806	מיכל פרימור	100
1970	בית יעקב	אלחדיף 9	04-6721913	חני סבו	145
1990	ת"ת זכרון מאיר	הרב ורנר 4	04-6720563	דוד אוחנה	297
2013	חמדת תורה	אוהל יעקב 18	04-6712574	גיל נחמני	151

⁴⁶ רשימת בתי ספר יסודיים בעיר טבריה, [רשימת בתי הספר היסודיים תשפ"ד.pdf](#).

מס"ד	הסיכון	רמת הסיכון	הערות
פעילות חבלנית עוינת על ידי מחבל			
1	אירוע דקירה	6	רמת נפגעים נמוכה
2	אירוע ירי	9	פוטנציאל לאר"ן
3	חדירה לבית ספר	4	
4	פיגוע הצתה	8	נזק גבוה לרכוש
5	בני ערובה	6	טראומה פסיכולוגית
6	אירוע הרעלה	5	
7	מטעני חבלה	7	
פעילות חבלנית עוינת על ידי אמצעי מוטס			
8	חדירת רחפנים	3	
9	ירי תלול מסלול (ירי רקטות)	20	
אסונות טבע			
10	רעידת אדמה	9	
11	שריפה	12	

0-4 סיכון נמוך	5-10 סיכון בינוני	11-16 סיכון גבוה	17-25 סיכון גבוה מאוד
----------------------	-------------------------	------------------------	--------------------------------

פרק ראשון: אבטחה ואמצעי אבטחה

רקע

14. אבטחת מוסדות חינוך נועדה לשמור על שלום השוהים במוסד החינוך תלמידים, מורים ועובדים אחרים. ולאפשר קיומם של לימודים סדירים ללא הפרעות של גורמים זרים ועוינים. אבטחה יעילה עשויה להרתיע גורמים עוינים ולתרום לתחושת הביטחון במוסדות החינוך.

15. פרק זה עוסק באמצעי האבטחה והמיגון הנדרשים במוסדות חינוך במטרה להבטיח את ביטחונם של התלמידים והצוות החינוכי. מערך האבטחה במוסדות חינוך מבוסס על שילוב של אמצעים פיזיים, כוח אדם מוסמך ונהלי עבודה מוגדרים.

תשתית נורמטיבית

16. חוזר מנכ"ל משרד החינוך⁴⁷ מטיל את האחריות להתקנת מרכיבי הביטחון, הבטיחות והחירום על הרשות והוא מגדיר את מרכיבי האבטחה שחובה להתקנם בכל בית ספר על פי הנחיות משטרת ישראל:

א. גדר שעומדת בתקן הנדרש ותקינה

ב. שער כניסה להולכי רגל

ג. שער כניסה לרכב

ד. שערי יציאת חירום (מספרם יהיה בהתאם לגודל המוסד)

ה. מערכת כריזה

ו. אמצעי קשר בין ביתן השומר למזכירות (קשר/ אינטרקום/ טלפון)

ז. עמדת מאבטח (ביתן שמירה)

17. ראוי לציין כי על פי חוזר מנכ"ל⁴⁸ משרד החינוך אינו רואה בהתקנת מצלמות חלק הכרחי לשמירה על ביטחון התלמידים ואינו מחייב את הצבתן בבתי הספר. ההחלטה על התקנת מצלמות נתונה בידי הרשות המקומית או הנהלת המוסד החינוכי, ותפקידה הוא בעיקר לסייע במניעת אירועים חריגים בשטחים ציבוריים ולא לשמש כתחליף לאמצעי אבטחה אחרים. במידה

⁴⁷ חוזר מנכ"ל משרד החינוך "נוהלי ביטחון בבתי הספר-ארגון אבטחה", [k-2013-2a-5-3-56.pdf](https://apps.education.gov.il/mankal/horaa.aspx?siduri=134)

⁴⁸ חוזר מנכ"ל משרד החינוך "מצלמות במוסדות החינוך-הסדרת הכנסתן ואופן התקנתן",

<https://apps.education.gov.il/mankal/horaa.aspx?siduri=134>

וההוחלט להציב מצלמות, חוזר זה מגדיר את אופן הבקרה על המצלמות, הרשאים על הצפייה בתוכן המצלמות כך שבחומר המשודר יהיו רשאים לצפות איש משטרה, קב"ט מחוז וכן קב"ט מוסדות חינוך ומוקדן שהוסמך לכך על ידי הרשות המקומית. כמו כן יהיו רשאים לצפות בחומר המשודר מנהל בית הספר ואיש צוות שהוסמך לכך על ידי המנהל.

18. על פי חוזר מנכ"ל⁴⁹ כל בית ספר מחויב למנות רכז ביטחון, בטיחות והיערכות לחירום, מינוי זה נועד להבטיח את יישום נהלי הביטחון, הבטיחות והחירום במוסד החינוכי ועל קב"ט מוסדות החינוך של הרשות המקומית לאשר מינויו.

19. חוזר מנכ"ל⁵⁰ "נוהלי שעת חירום במערכת החינוך" קובע כי רכז הביטחון נדרש להכין תוכנית עבודה שנתית הכוללת תאריכי ביצוע תרגילים, השתלמויות, בדיקות בטיחות, ביטחון והיערכות לחירום, עדכון וריענון תיק מוסדי, ריענון תיק השטח, טיולים ופעילות חוץ-בית ספרית, טקסים וכדומה.

20. אגף ביטחון ארצי מגדיר כי בבתי ספר יסודיים, התקנת לחצני מצוקה אינה מוגדרת כחובה רגולטורית. עם זאת בבתי ספר בהם קיימים חדרי עם בעלי חיים טורפים ישנה חובה להתקין לחצן מצוקה תקני סמוך לדלת הכניסה.

21. על פי חוזר מנכ"ל⁵¹ "נוהלי שעת חירום במערכת החינוך", כל מוסד חינוכי מחויב בהתקנת מנגנון אזעקה מקומי, כגון פעמון-יד, צופר או מערכת כריזת חירום שעוצמתו מספיקה להתרעה בכל שטח בית הספר. הרשות המקומית או הבעלות על המוסד אחראיות לרכישה, התקנה ותחזוקה שוטפת של מערכת האזעקה. רכז הביטחון, הבטיחות וההיערכות לשעת חירום נדרש לוודא את תקינותה באמצעות בדיקות תקופתיות, בתיאום עם קב"ט מוסדות החינוך ברשות המקומית.

22. על פי הנחיית משטרת ישראל וחוזר מנכ"ל⁵² יש להכין ולערוך "תיק נתונים ושטח, ביטחון וחירום מוסדי" הכולל תוכניות אבטחה וחירום לכל בית ספר.

⁴⁹ חוזר מנכ"ל משרד החינוך "נוהלי ביטחון בבתי הספר-ארגון אבטחה", k-2013-2a-5-3-56.pdf

⁵⁰ חוזר מנכ"ל משרד החינוך "נוהלי שעת חירום במערכת החינוך",

<https://apps.education.gov.il/Mankal/horaa.aspx?siduri=218>

⁵¹ חוזר מנכ"ל משרד החינוך "נוהלי שעת חירום במערכת החינוך",

<https://apps.education.gov.il/Mankal/horaa.aspx?siduri=218>

⁵² חוזר מנכ"ל משרד החינוך "נוהלי שעת חירום במערכת החינוך",

<https://apps.education.gov.il/Mankal/horaa.aspx?siduri=218>

23. חוזר מנכ"ל⁵³ "נוהלי ביטחון בבתי ספר" מציין כי בכל בית ספר שלומדים בו 100 תלמידים ומעלה ובית ספר לחינוך מיוחד יוצב מאבטח על ידי משטרת ישראל באמצעות קב"ט מוסדות החינוך ברשות המקומית.

24. עובד שאינו עובד מוסד החינוך יידרש להציג אישור ממשטרת ישראל על היעדר עברות מין לפי חוק⁵⁴ מניעת העסקה של עברייני מין במוסד המכוון למתן שירות לקטינים. לא תותר עבודה או העסקה של אדם במוסד החינוך לפני שיתקבל אישור ממשטרת ישראל כי אין מניעה להעסקתו לפי החוק האמור.

25. נהלי⁵⁵ עבודת המאבטח מפרטים תפקידי המאבטח בבתי ספר לרבות דרישות התפקיד, הכשרות שהמאבטח צריך לעבור.

26. חוזר מנכ"ל⁵⁶ "נוהלי ביטחון בבתי ספר-התנהגות בעת חשד לאירוע פח"ע" מחדד את חשיבות ביצוע תרגיל חפץ חשוד בתחילת שנת הלימודים.

ממצאים⁵⁷

27. הביקורת ערכה סיורים בשמונת בתי הספר היסודיים בשנת 2024 ובדקה קיום אמצעי האבטחה כנדרש בחוק, חוזרי מנכ"ל משרד החינוך והנהלים.

28. **מצלמות ומורשי-גישה:** בבית ספר אחד נמצא כי מצלמות האבטחה נגנבו בפרצה לבית הספר, ובבית ספר אחר נמצא כי חלק מהמצלמות לא תקינות. בנוסף, בחלק מבתי הספר לאב הבית ומזכירת בית הספר הייתה גישה לתוכן המצלמות בניגוד לנהלים.

29. **אישורי תקינות מצלמות:** בכל בתי הספר לא מבוצע מעקב אחר תקינות המצלמות ולא הוצג לביקורת אישורי תקינות.

30. **מערכת אזעקה:** רק בבית ספר אחד מותקנת מערכת אזעקה.

31. **מערכת כריזה ופעמון:** בכל בתי הספר מותקנות מערכות כריזה ומגפון.

⁵³ חוזר מנכ"ל משרד החינוך "נוהלי ביטחון בבתי הספר-ארגון אבטחה", [k-2013-2a-5-3-56.pdf](https://www.mech.gov.il/Portals/0/2013-2a-5-3-56.pdf)

⁵⁴ חוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, תשס"א-2001, [חוק למניעת העסקה של עברייני מין במוסדות מסוימים, תשס"א-2001](https://www.mech.gov.il/Portals/0/2001-2a-5-3-56.pdf)

⁵⁵ נהלי עבודת המאבטח, [RikuzNehaleiAvtaha.pdf](https://www.mech.gov.il/Portals/0/2001-2a-5-3-56.pdf)

⁵⁶ חוזר מנכ"ל משרד החינוך "נוהלי ביטחון בבתי ספר-התנהגות בעת חשד לאירוע פח"ע",

<https://apps.education.gov.il/Mankal/Horaa.aspx?siduri=528>

⁵⁷ טבלאות הממצאים של כל הפרקים המפורטים לכל בית ספר -נספח מספר 7

32. ניטור וניהול כניסת מבוקרים: בשני בתי ספר לא בוצע מעקב אחרי מורשי-כניסה ובכל בתי הספר לא בוצע ליווי למבקרים והם הסתובבו לבד בתוך שטח בית הספר.
33. תרגילי חפץ חשוד: באף בית ספר לא התקיימו תרגילי חפץ חשוד ולא הוצג לביקורת נוהל מסודר על אופן עריכת תרגיל כזה.
34. רכז ביטחון וכתבי מינוי: כל בתי הספר מינו רכזי ביטחון אך לחלק מהם לא בוצע הכשרה כנדרש. בנוסף, חלק מרכזי הביטחון לא הציגו כתבי מינוי וחלק כתבי המינוי שלהם לא היו עדכניים⁵⁸.
35. תוכנית ביטחון שנתית: רוב בתי הספר לא הכינו תוכנית ביטחון שנתית הנגזרת מתוכנית הקב"ט.
36. אישורי משטרה בגין העדר עבירות מין: בתי הספר טענו כי מוצג להם אישורים בגין העדר עבירות מין כשמדובר בעובדי קבלן, אומנם אף בית ספר לא הציג לביקורת תיעוד על כך.
37. עמדת שמירה למאבטח: בבית ספר אחד לא נמצא ביתן שמירה למאבטח, ובמקום בו השומר יושב לא מתאפשר לו לראות שער בית הספר⁵⁹.
38. גדר היקפית: בשלושת בתי ספר נמצאו פרצות בגדר⁶⁰ ההיקפית, מאחת הפרצות הייתה פרצה לבית ספר ונגנבו מצלמות אבטחה, בפרצה בבית ספר אחר נראתה בריחה של תלמידים.

הערות קב"ט מוס"ח: "הביקורת ערכה סיורים בשמונת בתי הספר היסודיים - מתוך 8 בתי ספר 4 מתוכם בבעלות פרטית. בהתאם לחוזר מנכ"ל, האחריות על תחזוקת מרכיבי הביטחון ובטיחות המוסדות הללו היא של הבעלות הפרטית. במקרה של תקלה, כגון פרצה בגדר או תקלות במרכיבי הביטחון (גידור, ביתן שמירה, מערכת כריזה או שערי חירום) האחריות מוטלת על הבעלות בלבד. כמובן שבמסגרת תפקידי אני מתריע ודורש טפול מול הבעלות על פערים כאלה ואחרים. מצלמות: נציין כי אין חובה על התקנתן במוסדות חינוך, והן באחריות הבעלות לתחזוק ולהתקין מצלמות במידה ויוחלט על כך. בבתי ספר השייכים לעירייה, ההחלטה על התקנת מצלמות מתקבלת ברוב המקרים על ידי מנהל בית הספר, והן קיימות ברוב המוסדות.

⁵⁸נספח מספר 1

⁵⁹נספח מספר 2

⁶⁰נספח מספר 3

התקנת מערכות אזעקה: גם במקרה זה, התקנת המערכות אינה חובה, וכאשר מדובר בבתי ספר בבעלות הרשות, מנהלי בתי הספר מנהלים את התקציבים בעצמם ומבצעים את ההחלטות המתאימות בהתאם לצרכי המוסד.

לסיכום, על בתי הספר לעמוד בדרישות הבסיסיות של 4 מרכיבי הביטחון, הכוללות: שער כניסה ושער חירום, מערכת כריזה, ביתן שמירה וגידור בגובה 2 מטר. כל דבר נוסף, כמו מצלמות ומערכות אזעקה וכו' בכפוף להחלטות הבעלות / מנהל בית הספר.

לחצני מצוקה: חשוב לציין כי התקנת לחצני מצוקה מחויבת אך ורק בגני ילדים. בבתי הספר היסודיים יש צוות מאבטחים המוצב בכל בית ספר (שעומד בדרישות), עם בקרה יומיומית מצידו ומצד מפקחים נוספים. במקרה של אירוע חריג, המאבטח מוסמך לפעול בהתאם לסמכויות המוקנות לו על פי חוק ומזעיק את ניידות הסיור במקרה הצורך.

גדר היקפית ושערי חירום: הוחלפו גדרות ושערי חירום במוסדות בחינוך.

אישורי משטרה בגין העדר עבירות מין: ברצוני להדגיש שאין צורך בתעודת יושר מקבלן אשר מגיע לעבוד בתחום בית הספר אלא באישור היעדר עבירות מין ואישור זה מוצג ע"י הקבלן למאבטח ורק לאחר מכן הוא נכנס. המאבטח לא לוקח את האישור אלא הוא רק מוצג לו ע"י הקבלן ובעקבות כך אין תיעוד. לכלל המורים בבתי הספר קיים אישור היעדר עבירות מין ומשרד החינוך עצמו מוציא באופן אוטומט את האישור מהמשטרה.

ניהול ורישום כניסת מבקרים למוסד החינוכי: ביומן המאבטח שקיים בכל עמדת מאבטח קיימת עמודה של רישום כניסת מבקרים ובו נרשם כל מבקר.

מסקנות

39. **תקינות מצלמות האבטחה:** נראה כי אין בקרה שיטתית על תקינות המצלמות, על התאמת מיקומן, ועל ההרשאות הניתנות לצפייה בחומר המצולם. בנוסף, במוסדות מסוימים דווח כי מצלמות הוסרו, נגנבו או אינן תקינות, אך לא בוצעה החלפה או תיקון שלהן. מצב זה מעיד על היעדרו של מנגנון פיקוח מסודר מצד הרשות המקומית ומנהלי המוסדות, ועל ליקויים בתפקוד מערך האבטחה הבית-ספרי.
40. **לחצן מצוקה:** באף אחד מהמוסדות שנבדקו לא קיים לחצן מצוקה, גם לא במשרדי ההנהלה, בעמדת המאבטח או בכניסה הראשית. היעדר לחצן מצוקה אומנם אינו מהווה הפרה ישירה של נהלים, אך פוגע ביכולת המוסד להגיב במהירות לאירועים חריגים, בפרט באירועי חירום המתרחשים בשעות הלימודים או מחוץ לשעות הפעילות.
41. **תרגול חפץ חשוד:** היעדר תרגול חפץ חשוד בבתי הספר פוגע במוכנות התלמידים והצוות החינוכי לאירוע כזה, שכן במצב אמת, עלול ליצור בלבול, חוסר תיאום, ופערים באופן הפינוי והתגובה הראשונית. בנוסף, ליקוי זה מעיד על בקרה שאינה מספקת מצד הגורמים האחראים ברשות המקומית אשר מחויבת על פי נוהלי משרד החינוך לוודא קיומם של תרגילי הביטחון ולהנחות את מוסדות החינוך לגבי ביצועם.
42. **הכשרת רכז מינוי:** על אף שמינוי רכזי ביטחון בבתי הספר בוצע, נמצאו ליקויים מהותיים בהכשרתם ובתיעוד המינויים. רבים מהם לא עברו את ההכשרה הנדרשת, דבר שעלול להשפיע על יכולת ההתמודדות עם מצבי חירום וביטחון. בנוסף, היעדרם של כתבי מינוי עדכניים עשוי להעיד על בעיות בתהליך המעקב אחרי ההתמודדות עם תחום הביטחון בבתי הספר בעיר.
43. **ניטור וניהול מבוקרים:** היעדר ניטור ובקרה על כניסת מבוקרים לבתי הספר עלול לפגוע בביטחון הילדים – גם בשגרה ועשוי לאפשר חדירה קלה של גורמים בלתי מורשים, ללא מעקב מספק מצד הצוות.
44. **תקינות גדר היקפית:** חורים בגדר ופתחים בלתי מאובטחים מהווים סכנה ברורה לביטחון התלמידים. היעדר טיפול מהיר בליקויים אלה מעיד על חוסר הקפדה על תקני הבטיחות, ועלול להביא להשלכות חמורות במקרה של אירוע ביטחוני או פלילי.
45. **ביתן שמירה:** מחסור בעמדת שמירה תקנית מגביל משמעותית את יכולתו של

המאבטח למנוע כניסת גורמים בלתי מורשים, ומקטין את יכולתו להגיב במהירות לכל אירוע חשוד.

46. **תוכנית ביטחון שנתית:** היעדר תוכנית ביטחון שנתית סדורה עלול להוביל לחוסר עקביות בביצוע בדיקות בטיחות, אי-עמידה במועדי תרגולי החירום, פערים בהדרכות הצוותים ואי-עדכון התיקים הביטחוניים של הבית ספר, כפי שנדרש בחוזר מנכ"ל. היעדר ניהול מתועד ומבוקר של תחום הביטחון יוצר חוסר מוכנות מערכתית, שעלול לפגוע ביכולת התגובה של בתי הספר במצבי חירום אמיתיים.

המלצות

47. **בקרת תקינות מצלמות האבטחה:** יש לוודא שמתקיים תהליך בקרה סדור על ידי קב"ט מוס"ח בעיר, מצלמות פגומות או חסרות מוחלפות בזמן, תוך שמירה על רמות אבטחה גבוהות ולקבוע מנגנון לניהול הרשאות צפייה בחומר המצולם ולהקפיד על רמות גישה מוגדרות ומפוקחות.
48. **תרגול חפץ חשוד:** יש לקיים תרגול חפץ חשוד באופן קבוע ועיתי בבתי הספר, הן לצוות החינוכי והן לתלמידים, על מנת להכינם למצב חירום אמיתי. לוודא שהגורמים הרלוונטיים ברשות המקומית, קרי קב"ט מוס"ח, מעדכנים את בתי הספר ומנחים אותם לקיים תרגולים לפי הנוהל.
49. **הכשרת רכזי ביטחון ומעקב אחרי המינויים:** יש להקים תהליך הכשרה מסודר ומחייב עבור כל רכזי הביטחון בבתי הספר, בדגש על הכשרה מקצועית ומעודכנת ולוודא שכל רכז ביטחון מציג כתב מינוי עדכני ומאושר, לבצע מעקב שוטף על מנת להבטיח את המעקב ואת התקינות של הכשרות של בעלי התפקידים.
50. **ניהול כניסת מבוקרים:** יש להקים מערכת ניהול כניסות מבוקרות בבתי הספר, שתאפשר כניסת מבקרים בצורה מבוקרת ומפוקחת ולהקפיד על הצבת צוות אחראי שיוודא את ביצוע תהליכי הבקרה, הכולל רישום כניסות ויציאות.
51. **תיקון ותחזוקת גדר היקפית:** יש לטפל באופן שיטתי ומהיר בליקויים בגדר ההיקפית של בתי הספר בהן נמצאו ליקויים ולוודא שלא קיימים פתחי גישה בלתי מאובטחים. יש לקיים בדיקות תחזוקה עיתית ושיטתית מבוססת תוכנית בקרה של הגדר ע"מ לוודא את תקינותה.
52. **הקמת עמדת שמירה תקנית:** יש להקים עמדת שמירה תקנית ומאובטחת בבתי הספר (היכן שחסרה), שתאפשר למאבטח לתפקד ביעילות, למנוע כניסת גורמים בלתי מורשים.
53. **הכנת תוכנית ביטחון שנתית:** יש לפתח וליישם תוכנית ביטחון שנתית סדורה בכל בית ספר, שתכלול את כל תחומי האבטחה והחירום, כולל תרגולים, הכשרות ועדכוני תיקים ביטחוניים. בנוסף, יש לוודא שהעירייה והגורמים המוסמכים עוקבים אחרי ביצוע התוכנית ומבצעים הערכות שוטפות.

פרק שני: היערכות לשעת חירום (ירי/אש)

רקע

54. ירי טילים ושריפות הנובעות מהסלמות ביטחוניות מהווים איום ממשי המחייב היערכות מקיפה במוסדות החינוך. מלחמת חרבות ברזל המחישה את הצורך הקריטי במוכנות לשעת חירום, לרבות תרגול שגרות התגוננות, תחזוקת מקלטים ומרחבים מוגנים.
55. מוסדות החינוך מחויבים לפעול בהתאם להנחיות משרד החינוך ופיקוד העורף כדי להבטיח את בטיחות התלמידים והצוות.
56. פרק זה עוסק בהיערכות מוסדות חינוך למצבי חירום, תוך סקירה של הנחיות משרד החינוך והרגולטורים הרלוונטיים בנוגע לתרגול מצבי חירום, תחזוקת אמצעי המיגון וכיבוי האש ותפקוד צוותי חירום, במטרה להבטיח מוכנות מיטבית והגנה על חיי התלמידים במקרה של מתקפה או אירוע חירום.

תשתית נורמטיבית

57. חוק ההתגוננות האזרחית⁶¹ קובע שבכל מבנה פרטי או ציבורי חייב להיות מקלט. החוק מטיל אחריות משותפת על משרד החינוך ועל הרשות המקומית לבניית מקלטים במוסדות חינוך: משרד החינוך אחראי לאישור תוכניות הבנייה ולתקצובן, והרשות המקומית אחראית לביצוע הבנייה בפועל. אחריות התחזוקה השוטפת של המקלטים ומרחבי המוגן בבתי ספר מוטלת למעשה על הבעלים של המבנה (הרשות המקומית).
58. תקנות ההתגוננות האזרחית⁶² (מפרטים לבניית מקלטים) מפרטות את הדרישות ההנדסיות למקלטים. הן מגדירות מהו "מקלט" ומהו "מרחב מוגן". תקנות אלה מחייבות שבבתי ספר ברוב אזורי הארץ ייבנה מרחב מוגן תקני בכל מבנה חדש במקום מקלט גדול, ואילו רק ביישובי קו העימות (בעיקר בצפון) עדיין נדרשי מקלטים של ממש במוסדות חינוך.

⁶¹ חוק ההתגוננות האזרחית תשי"א-1951 https://www.nevo.co.il/law_html/law00/71780.htm

⁶² תקנות ההתגוננות האזרחית (מפרטים לבניית מקלטים), תש"ן-1990 https://www.nevo.co.il/law_html/law01/125_020.htm

59. תקנות שירותי הכבאות⁶³ (ציוד כיבוי בבתי ספר) מחייבות שכל בית ספר יצייד באמצעי כיבוי אש תקינים. התקנות קובעות כי "בכל בית ספר חייבים הבעל או המחזיק לרכוש או להשיג ציוד כיבוי, להתקינו ולהחזיקו במצב תקין לפי הוראות רשות הכבאות". דהיינו, על הרשות המקומית (כבעלת המבנה) או הגוף המפעיל את בית הספר מוטלת חובה חוקית לדאוג למטפים, ברזי כיבוי, זרנוקים וכיו"ב בהתאם להנחיות רשות הכבאות וההצלה. רשות הכבאות מוסמכת גם להורות בכתב להוסיף ציוד כיבוי מעבר למינימום אם רואה צורך בכך.

60. תקנות התכנון והבנייה (חלק ג': בטיחות באש, תשס"ח-2008)⁶⁴ מחייבות במוסדות חינוך מערכות גילוי עשן, ספרינקלרים, שלטי יציאה ותנאי מילוט תקינים – בהתאם לתקן הישראלי ולדרישות כיבוי אש.

61. חוזר מנכ"ל הוראת קבע מס' 0155/2019 "נוהלי שעת חירום במערכת החינוך"⁶⁵ קובע כי כל מוסד חינוכי מחויב לקיים תרגילי חירום במהלך שנת הלימודים, לרבות תרגיל התגוננות במתווה ירי טילים. על כל בית ספר לקיים לפחות שני תרגילים בשנה: תרגיל ארצי במועד שנקבע על ידי משרד החינוך, ותרגיל נוסף על פי שיקול דעת המנהל בהתאם לרמת האיום הביטחוני באזור. חוזר זה מורה על תכנון, מעקב ודיווח סדיר אחר ביצוע תרגילי החירום. על פי חוזר מנכ"ל זה, רכז הביטחון הבית ספרי חייב לכלול בתוכנית העבודה השנתית את מועדי ביצוע התרגילים ולתכנן השתלמויות וריענונם בהתאם. לאחר קיום כל תרגיל חירום, נדרש בית הספר לבצע סיכום תרגיל ולתעד את ממצאיו ולדווח לקב"ט הרשות.

62. חוזר מנכ"ל⁶⁶ "נוהלי שעת חירום במערכת החינוך" מחייב כי כל מוסד חינוכי יודא כי המקלטים והמרחבים המוגנים שמישים ותקינים לשימוש בעת חירום. האחריות לתחזוקת המקלטים והמרחבים המוגנים מוטלת על הרשות המקומית או הגוף המפעיל את בית הספר, כולל בדיקות תקינות תקופתיות של דלתות הדף, חלונות הדף, תאורת חירום וציוד הכרחי אחר. מנהל בית הספר או רכז הביטחון נדרש לבדוק את מצב המקלטים באופן שוטף ולוודא את תקינותם. בנוסף, יש לדווח על מצב המקלטים וציוד החירום לקב"ט מוסדות החינוך ברשות המקומית. כל ליקוי במקלטים או במרחבים המוגנים חייב להיות מטופל באופן מיידי בהתאם להנחיות פיקוד העורף ומשרד החינוך.

⁶³ תקנות שירותי הכבאות (ציוד כיבוי בבתי ספר), תשל"ב-1972 https://www.nevo.co.il/law_html/law01/183_013.htm

⁶⁴ תקנות התכנון והבנייה (חלק ג': בטיחות באש, תשס"ח-2008) https://www.nevo.co.il/law_word/law06/tak-6713.pdf

⁶⁵ נוהלי שעת חירום במערכת החינוך <https://apps.education.gov.il/mankal/horaa.aspx?siduri=218>

⁶⁶ חוזר מנכ"ל משרד החינוך "נוהלי שעת חירום במערכת החינוך", <https://apps.education.gov.il/Mankal/horaa.aspx?siduri=218>

63. חוזר מנכ"ל "סידורי בטיחות במבני מוסדות החינוך"⁶⁷ קובע כי בכל מוסד חינוכי יש להציב שילוט הכוונה ברור שיוביל את התלמידים וצוותי ההוראה במהירות למרחבים המוגנים בעת אזעקה. החוזר מחייב שילוט תקני בכניסה לכל מרחב מוגן ושילוט הכוונה במסדרונות ובחצרות בתי הספר. בנוסף, על המוסד לוודא כי השלטים אינם דהויים או מוסתרים, וכי הם גלויים לעין גם בתנאי תאורה נמוכים.

64. חוזר מנכ"ל "תשע"ג/2(א)⁶⁸ קובע כי כל מוסד חינוכי מחויב להקים צוות חירום בית-ספרי (צל"ח) אשר יפעל בעת אירוע חירום, בדגש על מצבי ירי טילים. החוזר מחייב ריענון שנתי של רשימות הצוות, הדרכת הצוותים בתחילת השנה, ותיעוד מעודכן בתיק הביטחון המוסדי. בנוסף, על כל חבר צוות להיות בקיא בתפקידו בשעת חירום ולפעול בהתאם לנוהלי משרד החינוך ופיקוד העורף.

⁶⁷ סידורי בטיחות במבני מוסדות החינוך

https://apps.education.gov.il/mankal/horaa.aspx?siduri=500#_Toc256000110

⁶⁸ חוזר מנכ"ל "תשע"ג/2 (א) https://meyda.education.gov.il/files/hozermankal/valid/k-2013-2a-5-3-55.pdf?REFE_GUID=%7b9BBC6238-F399-4348-9655-A10C77F1CF02%7d

ממצאים

65. הכרת טבלת כשירות מקלט: בחמשה בתי ספר בלבד מכירים את טבלת כשירות מקלט, בבית ספר אחד אין מקלטים כלל, ובבית ספר אחר לא נבדקה כשירות מקלטים כלל.
66. תוכנית תגובה בשריפה: באף בית ספר לא נמצאה תוכנית תגובה למקרה שריפה.
67. ציוד כיבוי אש: בשני מבתי הספר ציוד מכבי אש לא היה תקין והמטפים לא היו בתוקף. בנוסף לכך, באחד מבתי הספר ארון כיבוי אש כלל לא נפתח⁶⁹.
68. ביצוע תרגול ירי טילים: בכל בתי הספר בוצעו תרגילי ירי טילים.
69. מעקב אחר ביצוע תרגולים: בחמשה מבתי הספר לא נמצא תיעוד על ביצוע תרגילים.
70. תקינות מקלטים⁷⁰: הביקורת מצאה סדרת תקלות במקלטים, חלונות הדף תקולים ולא ננעלים, דלת הדף תקולה, מדרגה בדרך למקלט פגומה שהונחה במקומה קורת עץ, דלת מקלט תקועה שלא ניתנת להזזה, תקרת מרחב מוגן פגומה, ציוד באמצע המקלט, מחסור בתאורת חירום ועוד.
71. שלטי הכוונה למקלט: בחמשה בתי ספר לא נמצאו שלטים בכלל המנחים על מסלול הגעה למרחב המוגן.
72. קיום צוות מוכשר למצב חירום: באחד מבתי הספר לא היה צוות מסודר ולא נמצא תיעוד על הימצאותו בתיק הביטחון.

הערות קב"ט מוס"ח: "תרגילי החירום מבוצעים בתדירות גבוהה במוסדות החינוך".

מסקנות

73. תוכנית תגובה לאש: בחלק ממוסדות החינוך לא נמצאה תוכנית תגובה במצבי שריפה ולא מתקיים רישום מסודר של תרגילי התגוננות למצבי ירי/אש, דבר המעלה ספק האם התרגילים מבוצעים כנדרש או שהם מתקיימים באופן שאינו מבוקר ואקראי. ללא תיעוד מפורט של מועדי התרגילים, אופן התרגול והפקת הלקחים מהם, לא ניתן לוודא כי המוסד אכן מוכן לשעת חירום.
74. תקינות מקלטים: הביקורת העלתה ליקויים חמורים במקלטים במרחבים המוגנים, ליקויים אלה עשויים לגרום שבעת אזעקה, תלמידים וצוותי הוראה ימצא עצמם ללא מרחב מוגן ראוי, דבר שעלול להוביל לסיכון חייהם במקרה של פגיעת טיל או ירי ישיר לעבר בית הספר.

מעבר לסיכון המייד, מצב זה מעיד על כשל בניהול תחזוקת מוסדות החינוך בהיבט הבטחוני, כאשר האחריות לבדיקת תקינות המקלטים אינה מבוצעת בצורה שיטתית וללא בקרה מספקת מצד העירייה האחראית על תחזוקתם.

75. **שלטי הכוונה למקלט:** אי הצוות שלטי הכוונה ברורים למיקום המקלטים ומרחב המוגן עלול להוביל לחוסר ודאות בקרב התלמידים והצוותים במקרה חירום, לגרום לעיכובים בפינוי, ולהגביר את הסיכון במצבים שבהם נדרשת כניסה מהירה למרחב מוגן, במיוחד עבור ילדים קטנים שאינם בקיאים במסלולי הפינוי הקבועים.

76. **הכשרת צוות חינוכי למצבי חירום:** אי קיום תיעוד מסודר להכשרות שעברו צוותי החירום מעלה חשש כי בעת אירוע חירום, צוותי החירום יתקשו ליישם את הנהלים בצורה מיטבית. בנוסף, כאשר הכשרות אינן מתקיימות באופן שיטתי ועיתי, קיים סיכון כי חלק מאנשי הצוות אינם מודעים לחלוקת התפקידים הפנימית, מה שעשוי לפגוע ביכולת התגובה המהירה הנדרשת במצבים אלו.

77. **ציוד כיבוי אש,** היעדר ציוד תקין ומתוחזק בשלושה בתי ספר עלול לפגוע ביכולת לתת מענה ראשוני במקרה של שריפה, להגביר את הסיכון להתפשטות אש, וליצור תלות מוחלטת בגורמי חוץ במקום אפשרות לניהול מהיר ויעיל של אירוע חירום בתוך המוסד. בנוסף, נמצא שלא מתקיימות בדיקות תחזוקה תקופתיות של ציוד הכיבוי, כנדרש על פי הנחיות משרד החינוך והרשות הארצית לכבאות והצלה. מאחר והאחריות לרכישת והתקנת הציוד חלה על העירייה, בעוד הנהלת בית הספר אחראית לוודא את תקינותו ולדווח על ליקויים, פערי פיקוח ואכיפה מביאים לכך שבמוסדות מסוימים הציוד אינו כשיר לשימוש בזמן חירום.

המלצות

78. **תוכנית תגובה לאש:** יש לפתח ולהטמיע תוכנית תגובה לכל מצב של שריפה במוסדות החינוך, שתכלול את כל הצעדים הנדרשים לפינוי התלמידים והצוותים בצורה מסודרת ויעילה. בנוסף, יש לחייב תיעוד מסודר לכל תרגול של התגוננות בפני אש וירי, כל תרגול יכלול את מועד התרגול, האופן שבו הוא בוצע, הערכות שיפור, והפקת לקחים כדי לוודא שהתרגולים מבוצעים בצורה עקבית ומסודרת.
79. **תקינות מקלטים:** יש לבצע מיפוי מלא של כלל המקלטים והמרחבים המוגנים במוסדות החינוך ולתעד את מצבם בטבלת כשירות מקלטים, אשר תכלול מידע על: תקינות דלתות וחלונות הדף, זמינות ונגישות של המקלט, תקינות מערכות האוורור ותאורת החירום, זמינות ציוד חיוני כמו מים, שירותים וציוד עזרה ראשונה.
80. **שלטי הכוונה:** יש להציב שלטי הכוונה ברורים ובולטים בכל מוסדות החינוך, אשר יותקנו בגובה תקני ובמיקומים אסטרטגיים, לרבות: מסדרונות מרכזיים וכיתות לימוד, חצרות ומבנים חיצוניים, מדרגות ושבילים חיצוניים.
81. **הכשרת צוות החינוך למצבי חירום:** יש להבטיח כי צוותי החירום בבית הספר יעברו את ההכשרות הרלוונטיות כנדרש. באחריות רכו הביטחון של בית הספר לעדכן את רשימת חברי צוות החירום בבית הספר.
82. **ציוד כיבוי אש:** על רכו הביטחון בבתי הספר לבצע בדיקות תקופתיות לציוד כיבוי אש ולדווח בזה את קב"ט מוסדות החינוך של העירייה.

פרק שלשי: עזרה ראשונה

רקע

83. עזרה ראשונה בבתי הספר היא מרכיב חיוני בשמירה על בריאות ובריאות התלמידים והצוות החינוכי על מנת להבטיח מענה רפואי ראשוני מהיר ויעיל במקרה של פציעות, תאונות או מצבים רפואיים בלתי צפויים, ובכך למנוע החמרה במצב הנפגע ולשפר את בטיחות ובריאות התלמידים והצוות החינוכי.

84. פרק זה מתמקד בהיערכות וניהול מערך העזרה הראשונה במוסדות חינוך, לרבות זמינות ציוד רפואי, הכשרת צוותים ונהלי תגובה במצבי חירום רפואיים.

תשתית נורמטיבית

85. לפי חוק החזקת תכשיר אפינפריין⁷¹, על מוסד חינוכי להציב במקום מרכזי ונגיש במוסד החינוך תכשיר אפינפריין (מזרק אוטומטי) אחד לפחות, למקרה של חשד לתגובה אלרגית מסכנת חיים. כמו כן, משום שישנו תכשיר המיועד במינון לתלמידי כיתה ב' ומטה ותכשיר במינון לתלמידי כיתה ג' ומעלה, על בתי הספר היסודיים נדרש להחזיק את שני המינונים של התכשיר.

86. לפי הנחיות חוזר מנכ"ל, "נוהלי שעת חירום במערכת החינוך"⁷² בכל מוסד חינוכי חייבים להיות בכל נקודת זמן שני מגישי עזרה ראשונה, לפחות, בעלי תעודת מע"ר בתוקף. כמו כן, בעלי תפקידים מסוימים מחויבים בהחזקת תעודת מע"ר: גננות, סייעות בגני הילדים, מורים לחינוך גופני ומורים לשל"ח.

87. על פי "תקנות ההתגוננות האזרחית (ציוד מפעלים ומוסדות ואימון עובדיהם)"⁷³, מפעלים ומוסדות, כולל מוסדות חינוך, מחויבים להחזיק ציוד עזרה ראשונה בהתאם להנחיות המפורטות בתוספת השנייה לתקנות. תכולת ציוד העזרה הראשונה נקבעת בהתאם למספר העובדים והתלמידים הנמצאים במוסד בעת ובעונה אחת.

88. נספח י"א לנוהל 4 בחוזר מנכ"ל "נהלי שעת חירום במערכת החינוך"⁷⁴ מפרט את תכולת תיק מגיש עזרה ראשונה. סעיף 4.6 של חוזר זה קובע כי יש לבדוק מול הרשות המקומית את התקינות של ציוד החירום (ציוד ע"ר), את כשירותו להפעלה ואת התאמתו לתקן שנקבע.

⁷¹ חוק החזקת תכשיר אפינפריין במוסדות חינוך ובמקומות ציבוריים, התשע"ח 2018

https://fs.knesset.gov.il/20/law/20_lsr_504201.pdf

⁷² נוהל שעת חירום במערכת החינוך <https://apps.education.gov.il/mankal/horaa.aspx?siduri=218>

⁷³ תקנות ההתגוננות האזרחית (ציוד מפעלים ומוסדות ואימון עובדיהם), תשל"ג-1973

https://www.nevo.co.il/law_html/law00/71782.htm

⁷⁴ נוהל שעת חירום במערכת החינוך <https://apps.education.gov.il/mankal/horaa.aspx?siduri=218>

89. על פי "חוק לימוד עזרה ראשונה והחזקת מכשירי החייאה וערכות עזרה ראשונה בבתי ספר"⁷⁵ האחריות להצבת מכשירי החייאה (דפיברילטורים) וערכת עזרה ראשונה בבתי הספר מוטלת על "מחזיק בית הספר". הרשות המקומית, נושאת באחריות לרכישת ציוד עזרה ראשונה והחייאה.

90. בהתאם להנחיות משרד החינוך "שירותי עזרה ראשונה ופינוי לתלמידים 27/08/2013"⁷⁶ בכל מקרה של פגיעה או פציעה שגרתית במסגרת פעילות רשמית פנים-מוסדית, שאינה מהווה סכנת חיים, על צוות בית הספר לפנות באופן מידי למוקד הייעודי לכך.

ממצאים

91. **הכשרת צוות:** בשני בתי ספר לא נמצא ממונה מגיש עזרה ראשונה. בנוסף בארבע מבתי הספר לא נצפה אישור מגיש עזרה ראשונה (מע"ר).

92. **מעקב אחר הכשרות:** בכל בתי הספר לא נראה תיעוד מעקב אחר הכשרות עזרה ראשונה.

93. **קיום מזרק אפינפריין:** בשלושת בתי ספר לא נמצאו מזרקי אפינפריין, בשני בתי ספר נמצאו מזרקים ללא תוקף.

94. **ערכות עזרה ראשונה:** בשלושת בתי ספר נמצאו תיקי עזרה עם ציוד לא בתוקף.

95. **קיום דוחות פציעה:** בארבע בתי ספר אין תיעוד ומעקב של אירועי פציעות על אף שבאחד מבתי הספר היה אירוע אלרגיה לאחת התלמידות.

מסקנות

96. **חוסר בממוני עזרה ראשונה ובכישורים נדרשים:** העובדה שבשני בתי ספר לא נמצא ממונה מגיש עזרה ראשונה, ובארבע בתי ספר לא נצפה אישור מע"ר (מגיש עזרה ראשונה) מעידה על ליקויים חמורים בהכשרת הצוותים והכנתם למצבי חירום רפואיים. היעדר הכשרה פורמלית של הצוותים עשוי להוביל למצב בו הם לא מוכנים לטפל במצבי חירום רפואיים כמו פציעות או מצבים רפואיים חמורים.

⁷⁵ החוק לימוד עזרה ראשונה והחזקת מכשירי החייאה וערכות עזרה ראשונה בבתי ספר תשס"א-2001

https://www.nevo.co.il/law_html/law00/72008.htm

⁷⁶ שירותי עזרה ראשונה ופינוי לתלמידים

https://apps.education.gov.il/Mankal/Horaa.aspx?siduri=149#_Toc256000010

97. היעדר תיעוד ומעקב אחר הכשרות: העובדה שאין תיעוד ומעקב אחר הכשרות עזרה ראשונה בבתי הספר מצביעה על ארגון-חסר במערך ההכשרה הרפואית. ללא תיעוד מסודר, קשה להבטיח שהצוותים עברו את ההכשרה הנדרשת או שהם מעודכנים בנוגע לשיטות החדשות ביותר בעזרה ראשונה.
98. היעדר מזרקי אפינפרין וציוד לא תקין: היעדר מזרקי אפינפרין בשלושה בתי ספר ומזרקים פגי תוקף בשניים אחרים הינו ליקוי במוכנות הציוד הרפואי הנדרש למצבי חירום, במיוחד במצבים של תגובות אלרגיות חמורות. חסרון במזרקים תקינים מהווה סיכון ישיר לבריאות התלמידים במקרים של תגובות אלרגיות.
99. ציוד עזרה ראשונה לא תקין: בשלושה בתי ספר תיקי העזרה הראשונה לא כללו ציוד בתוקף מצביעה על רשלנות בתחזוקת הציוד הרפואי במוסדות החינוך. ציוד לא תקין עלול להכביד על התגובה המיידית למצבים רפואיים דחופים ולהפוך את ההתמודדות עם מצבי חירום לרגישה יותר.
100. היעדר תיעוד ומעקב אחרי אירועי פציעות: חוסר בתיעוד ומעקב אחרי פציעות, במיוחד כאשר באחד מבתי הספר התרחש אירוע אלרגיה, מצביעה על חוסר התמודדות מסודרת עם אירועים רפואיים ותיעודם. התיעוד חשוב לא רק לצורכי חירום אלא גם למעקב ולשיפור התהליכים וההכשרות בהמשך.

המלצות

101. הכשרה והסמכת צוותים רפואיים: יש להבטיח שכל בית ספר ימנה ממונה מגיש עזרה ראשונה עם הסמכה מתאימה. בנוסף, יש לקבוע תוכנית הכשרה קבועה לצוותים החינוכיים והעובדים בבתי הספר, שתכלול קורסים בעזרה ראשונה, טיפול במצבי חירום רפואיים ותרגולים מעשיים. כל הכשרה תלווה בתיעוד מסודר כדי לוודא שההכשרה מתבצעת באופן שיטתי ומקצועי.
102. מעקב תיעוד הכשרות: יש להקים מערכת תיעוד ומעקב שתכלול רישום מסודר של כל הכשרה של הצוות, כולל מועדים, תכנים והסמכות. מערכת כזו תוכל לוודא שכל הצוותים החינוכיים עברו את ההכשרה הנדרשת, ובמקרה הצורך, תוכל להצביע על צורך בהדרכות חוזרות או בהכשרות נוספות.
103. הצטיידות במזרקי אפינפרין: יש לוודא שבכל בית ספר יהיו מזרקי אפינפרין בתוקף, בהתאם למספר התלמידים והצרכים המיוחדים של כל מוסד. חשוב לערוך בדיקה תקופתית של תוקף המזרקים ולהחליפם במידת הצורך. בנוסף, יש להטמיע מערך שכולל הכשרה לצוות לגבי שימוש במזרקים במצבי חירום רפואיים.
104. תחזוקת ציוד עזרה ראשונה: יש לבצע בדיקות תקופתיות של תיקי העזרה הראשונה, ולוודא שכל הציוד שבתוך התיקים תקין ובתוקף. תהליך זה צריך לכלול ריענון של הציוד, החלפת פריטים שהתיישנו, ובדיקת תקינות כל המכשירים.
105. תיעוד ומעקב אחר פציעות: יש לתעד כל אירועי הפציעות והתגובות הרפואיות בבית הספר. על כל פציעה או מצבו רפואי חריג להיות מתועד בצורה מסודרת, כולל מידע על טיפול שניתן, מעקב אחרי המקרה והפקת לקחים. המעקב הזה חשוב כדי להבטיח שיימנעו טעויות בעתיד ושיתבצע טיפול שוטף במקרים דומים.

106. רעידת אדמה היא תופעת טבע העלולה לגרום נזקים רבים. מדינת ישראל שוכנת על הגבול שבין הלוח האפריקאי ללוח הערבי, במקום שתיתכן בו חשיפה לרעידת אדמה בעוצמה משמעותית. בישראל מתרחשות לעיתים תכופות רעידות אדמה, רובן המוחלט בעוצמה נמוכה ואינן מורגשות. הערכות מומחים בתחום מלמדות שייתכן בהחלט שתתרחש בישראל בטווח זמן מידי רעידת אדמה בעוצמה גבוהה. רעידת אדמה כזאת תביא בסבירות גבוהה לפגיעה בחיי אדם ולנזק לתשתיות ומבנים בעיר טבריה.

107. פרק זה עוסק בהיערכות מוסדות חינוך לאירוע של רעידת אדמה. המוכנות כוללת היבטים תשתיתיים, נהלי חירום, הדרכות וציוד מתאים. חשיבות ההיערכות נובעת מהצורך להגן על שלום התלמידים והצוות החינוכי במקרה של רעידת אדמה, תוך מתן מענה מידי ויעיל.

108. לפי חוזר מנכ"ל משרד החינוך⁷⁷ "נהלי שעת חירום", כל בית ספר חייב לקיים תרגילי התגוננות תקופתיים, כולל תרגיל הדמיה של רעידת אדמה לפחות אחת לשנה. ביצוע תרגיל רעידת אדמה כולל פינוי לשטח כינוס/פינוי יתבצע בחודש ספטמבר בתחילת שנת הלימודים וביצעו באחריות מנהל בית הספר / רכז הביטחון הבית ספרי .

109. בנוסף, על פי חוזר זה⁷⁸, מנהל בית הספר או רכז הביטחון נדרשים למלא טופס דיווח על ביצוע התרגיל ולהעבירו לקב"ט מוסדות החינוך העירוני לא יאוחר משבוע לאחר התרגיל.

110. תקנות הבנייה בישראל מחייבות תכנון והקמה של מבני ציבור, ובכללם מוסדות חינוך, כך שיעמדו בעומסי רעידת אדמה. החל משנות ה-70 נכנס לתוקף תקן ישראלי ת"י 413⁷⁹ הקובע הנחיות קונסטרוקטיביות לתכנון עמידות מבנים ברעידות אדמה.

[D7%9C%D7%95%D7%91%D7%99/%D7%9B%D7%9C%D7%9C%D7%99/%D7%AA%D7%A7%D7%99%D7%A0%D7%94/%D7%93%D7%A3-%D7%AA%D7%A7%D7%9F/?id=7dc4df43-7c94-4326-8727-b2e656104b64_HE](#)

111. על פי ועדת ההיגוי הבין-משרדית להיערכות לרעידות אדמה⁸⁰, מומלץ שמוסדות חינוך יצוידו במערכת התרעה מקומית לזיהוי מוקדם של רעידות אדמה. מערכת זו נועדה להתריע כמה שניות לפני רעידה, ומופעלת דרך מערכת הכריזה של בית הספר. אף על פי שאין חובה חוקית להצבת המערכת, משרד החינוך ופיקוד העורף ממליצים לרשויות מקומיות להתקינה, בעיקר באזורים עם פעילות סיסמית מוגברת. האחריות לרכישה, התקנה ותחזוקה של מערכת ההתרעה מוטלת על הרשות המקומית, בשיתוף משרד החינוך.

ממצאים

112. ביצוע תרגול רעידת אדמה: בכל בתי הספר בוצעו תרגילי רעידת אדמה.
113. מעקב אחר תרגילי רעידת אדמה: בכל בתי הספר לא נמצא מעקב מסודר אחר תרגילי רעידת אדמה.
114. חיזוק מבנים: לשלושה מבתי ספר שנבדקו לא בוצע חיזוק מבנה, לאחד מבתי הספר הוצא צוו הריסה (אולם התייעוד לא הומצא לצוות הביקורת).
115. שטחים בטוחים להתאספות: לאחד מבתי הספר אין שטחים פתוחים להתאספות בעת רעידת אדמה, כך שלפי הנוהל הבית-ספרי התלמידים יוצאים מחוץ לבית הספר מעבר לכביש בעת רעידת-אדמה.
116. מערכת התרעה: בארבע בתי ספר נמצאה מערכת להתרעה מפני רעידות אדמה אך כולן נמצאו לא תקינות.

הערות קב"ט מוס"ח: "הותקנו מערכות רעידת האדמה אשר היו קיימות בבתי הספר אך מעולם לא פעלו".

⁸⁰ מערכת התרעה מקומית <https://meyda.education.gov.il/files/Bitachon/mifratdrishot.pdf>

מסקנות

117. **תרגולים קיימים אך ללא מעקב:** למרות שבכל בתי הספר בוצעו תרגולי רעידת אדמה, היעדר מעקב מסודר אחר ביצוע התרגולים שמתקיימים ללא תיעוד מסודר ומעקב, לא ניתן להבטיח שהתרגולים מתבצעים באופן עקבי ויעיל ושהם מספקים הכנה מספקת לתלמידים ולצוות במקרה של רעידת אדמה.
118. **חיזוק מבנים:** היעדר חיזוק מבנים בשלושה בתי ספר, ובפרט העובדה שככל הנראה לאחד מבתי הספר הוצא צו הריסה, מעיד על ליקויים חמורים בתחזוקת המבנים. היעדר חיזוק מספק מהווה סיכון משמעותי לביטחונם של התלמידים והצוות במקרה של רעידת אדמה, ויש לטפל בזה בהקדם.
119. **מערכת התרעה לא תקינה:** חוסר תקינות במערכת התרעה בארבעה מבתי הספר מעלה שאלות לגבי היכולת של המוסדות להתריע על רעידת אדמה בזמן אמת. מערכת התרעה לא תקינה מסכנת את יכולת התגובה המהירה של הצוותים ומפחיתה את מוכנות בתי הספר למקרה חירום.

המלצות

120. **תיעוד ומעקב אחר תרגולי רעידת אדמה:** יש לבצע מעקב מסודר אחרי ביצוע תרגולי רעידת אדמה בבתי הספר. תיעוד זה יכלול את מועדי התרגולים, הערכות לגבי אופן ביצועם והפקת לקחים לאחר כל תרגול. מעקב מסודר יסייע לוודא שהתלמידים והצוותים ערוכים כראוי למצב חירום.
121. **חיזוק מבנים:** יש לבצע חיזוקי מבנים נדרשים על פי תקנים ודרישות הביטחון, ולוודא שהבניינים עומדים בתנאי בטיחות המיועדים לעמוד בפני רעידות אדמה. יש להיערך מראש עם תכנית עבודה לפיה יתבצע חיזוק מבנים לא מאובטחים או כאלה הזקוקים לשיפוץ.
122. **שדרוג ותחזוקה של מערכת התרעה:** יש להבטיח שכל בתי הספר יהיו מצוידים במערכות התרעה תקינות ומעודכנות. יש לבדוק את תקינות המערכות באופן קבוע ולוודא שהן פועלות בצורה תקינה, כך שיוכלו להתריע בזמן אמת על רעידות אדמה ולהגיב בצורה מהירה ומסודרת.
123. **הדרכה והכשרה לצוותים:** יש לערוך הכשרות שוטפות לצוותים החינוכיים והאחרים על ביטחון תלמידים בנוגע לאופן ההתמודדות עם רעידות אדמה. תרגולים וידע מעשי חשובים על מנת להבטיח תגובה מהירה ויעילה במקרה חירום.

פרק חמישי: איתור וטיפול במפגעי בטיחות

רקע

124. פרק זה מתמקד בתהליכי איתור, דיווח וטיפול במפגעי בטיחות במוסדות חינוך. על מנת להבטיח סביבה בטוחה לתלמידים ולצוות החינוכי באמצעות מערך מסודר של בדיקות, דיווחים וטיפול במפגעים. מערך זה כולל תיעוד שוטף של מצב הבטיחות במוסד החינוכי ותקשורת רציפה עם הרשות המקומית והגורמים הרלוונטיים.

תשתית נורמטיבית

125. בהתאם לפקודת הבטיחות בעבודה⁸¹, האחריות על טיפול במפגע בטיחות מונח לפתחה של בעלת הנכס בו נמצא המוסד החינוכי, דהיינו הרשות המקומית.

126. בהתאם לחוזר מנכ"ל "ניהול שגרת הבטיחות בבית הספר"⁸², הרשות המקומית אחראית על תחזוקת המבנים והמתקנים במוסדות החינוך, תוך הבטחת תקינותם ובטיחותם. עם זאת, על מנהלי בתי הספר וצוותי ההוראה להיות ערניים למפגעי בטיחות גלויים, כגון בורות פתוחים, גדרות רעועות, מעקות לא יציבים, חלונות שבורים ותקרות רופפות, ולנקוט אמצעים מידיים למניעת סיכונים. מנהל המוסד מחויב לדווח לרשות המקומית על כל מפגע בטיחותי שאין ביכולתו להסיר, למנוע שימוש במתקנים מסוכנים ולהרחיק תלמידים מאזורים מסוכנים עד לתיקון הליקוי.

127. נוסף על זה החוזר⁸³ מדגיש כי על הרשות המקומית/הבעלות לתכנן בדק בית, שיפוצים ותיקונים בטיחותיים במוסדות החינוך שבבעלותה באופן שוטף ולדאוג לביצועם בחופשות ובפגרת הקיץ. כמו כן מוטלת עליה אחריות שוטפת להבטחת התקינות והבטיחות של המבנים שבבעלותה באופן רציף וסדיר.

⁸¹ פקודת הבטיחות בעבודה https://www.nevo.co.il/law_html/law00/74793.htm

⁸² ניהול שגרת הבטיחות בבית הספר https://apps.education.gov.il/mankal/horaa.aspx?siduri=172#_ftnref1

⁸³ ניהול שגרת הבטיחות בבית הספר https://apps.education.gov.il/mankal/horaa.aspx?siduri=172#_ftnref1

128. נוהל "בטיחות, ביטחון ושעת חירום"⁸⁴ קובע באופן מפורש כי האחריות הישירה לתקינות המתקנים והתשתיות במוסדות החינוך ולעמידתם בדרישות החוק והתקנים מוטלת על הרשות המקומית או הבעלות על המוסד. בהתאם לכך, הרשות נדרשת לבצע בקרה ותחזוקה שוטפת ולוודא כי כל מוסדות החינוך שבתחומה עומדים בדרישות החוק והתקינה הבטיחותית.
129. חוזר מנכ"ל "בטיחות, ביטחון ושעת חירום"⁸⁵ מציין שעל רכז הביטחון לרכז את הדיווחים מתלמידים וממורים על ליקויים ועל מפגעי בטיחות בבית הספר ולסייע למנהל בטיפול במפגעים מול הרשות המקומית/הבעלות ואב הבית.
130. בהתאם לעדכון משנת 2019, אגף בכיר לביטחון, בטיחות ושעת חירום במשרד החינוך פרסם הנחיות לעריכת מבדקי בטיחות במוסדות החינוך⁸⁶, המשמשות בסיס לקיום סקרי בטיחות במוסד חינוכי.

⁸⁴ בטיחות, ביטחון ושעת חירום https://meyda.education.gov.il/files/hozermankal/valid/k-2013-2a-5-3-55.pdf?REFE_GUID=%7b9BBC6238-F399-4348-9655-A10C77F1CF02%7d

⁸⁵ בטיחות, ביטחון ושעת חירום https://meyda.education.gov.il/files/hozermankal/valid/k-2013-2a-5-3-55.pdf?REFE_GUID=%7b9BBC6238-F399-4348-9655-A10C77F1CF02%7d

⁸⁶ רשימה מנחה לעריכת מבדק בבית ספר <https://meyda.education.gov.il/files/Bitachon/reshimaganyeladim.pdf>

ממצאים

131. **מעקב ודיווח לרשות:** כל בתי הספר טענו כי הם מדווחים למוקד 106 לדיווח על ליקויים בשטח בית הספר, כולם ציינו שהמענה שהעירייה מספקת אינו מספיק מהיר ויעיל.
132. **קיום דוח ליקויים:** בארבעה מבתי הספר שנבדקו לא נמצא דוח ליקויים כלל.
133. **ליקויים מרכזיים:**⁸⁷ הביקורת צילמה ותיעדה ליקויים מרכזיים בשטח בתי הספר שנבדקו כגון: חוטי חשמל חשופים, שקיעה באספלט, אריחים נופלים מהקיר, גדר מאולתרת ליד השער הראשי, גדר לא מקובעת, דוד חשמל בשירותים, שיחים ללא גיזום, מזגנים לא מקובעים, ברזיות ליד שקעי חשמל ועוד.

הערות קב"ט העירייה: "שופצו מקלטים במוסדות החינוך".

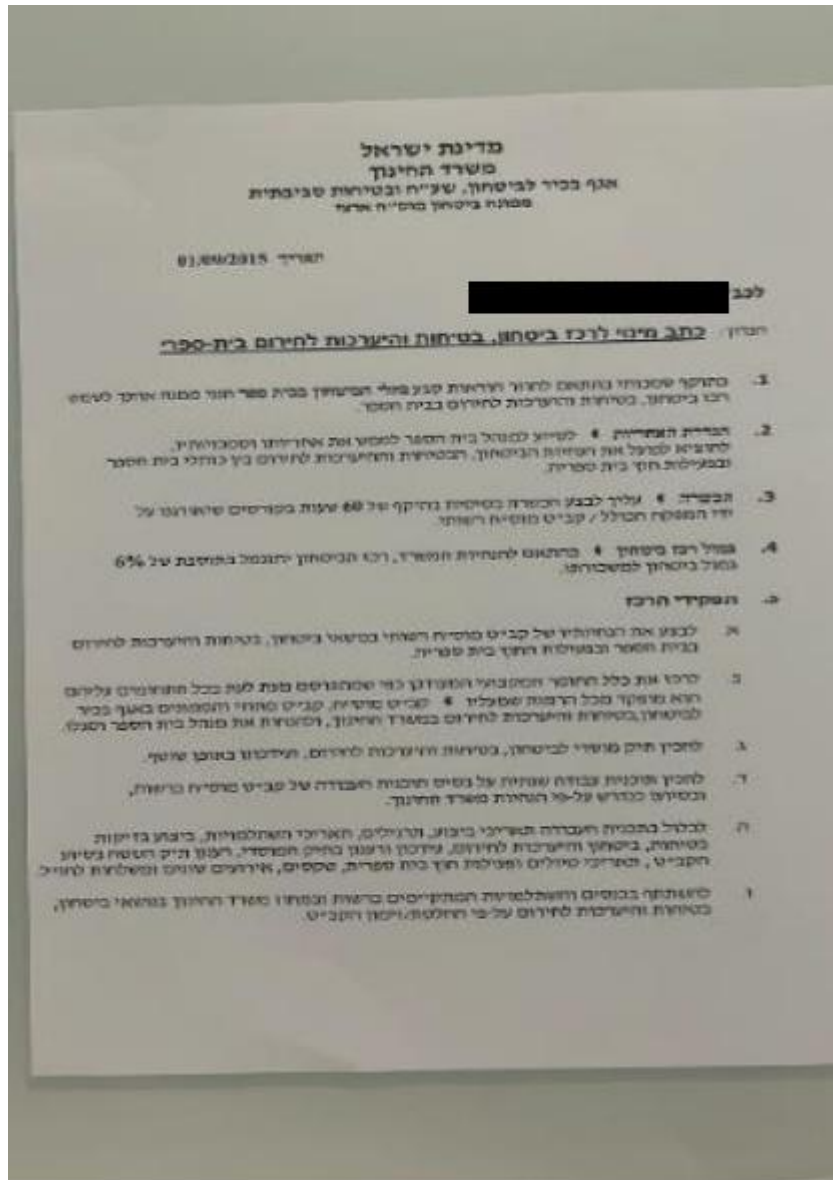
מסקנות

134. **תיאום בין בתי הספר לבין העירייה:** מענה חלקי מצד העירייה לליקויים בבית הספר עלול להוביל לסיכון בטיחותי לתלמידים ולצוות בית הספר. בנוסף, היעדר מענה מהיר מצביע על חוסר תיאום ואי עמידה בדרישות לגבי תחום התחזוקה והבטיחות של מוסדות החינוך. בנוסף עשוי לפגוע באמון בין בתי הספר, ההורים והעירייה.
135. **דיווח ליקויים:** בארבעה בתי ספר לא נמצא דוח ליקויים, דבר שעשוי לפגוע ברמת הניהול התקין של תחום תחזוקת בית הספר. דוח ליקויים מסודר הוא כלי חשוב למעקב אחרי ביצוע תיקונים במועדים המתאימים. העדרם של דוחות אלה מקשה להבטיח שהליקויים טופלו כראוי ובזמן.
136. **ליקויים מרכזיים:** הביקורת תיעדה מספר ליקויים מרכזיים ומסוכנים בשטחי בית הספר, כמו חוטי חשמל חשופים, אריחים נופלים, גדר לא מקובעת, מזגנים לא מקובעים ועוד. ליקויים אלה מצביעים מחד על דיווח שאינו מספק, על בקרת תחזוקה שוטפת שאינה מספיקה וכנראה על מענה עירוני שאינו מספק מאידך. **המציאות המשתקפת בממצאים עשויה לגרום לתאונות ולסכן את ביטחונם של התלמידים והצוות.**

המלצות

137. **שיפור תהליך הדיווח והתגובה:** יש להקים מנגנון דיווח יעיל ומסודר בין בתי הספר לעירייה. מומלץ לקבוע פגישות סדירות בין נציגי בתי הספר לבין נציגי העירייה על מנת לעקוב אחר ביצוע התיקונים ולוודא שהם מבוצעים בצורה מהירה ומקצועית.
138. **תיעוד ודיווח של ליקויים:** על בתי הספר להפיק דוחות ליקויים מסודרים באופן שוטף. דוחות אלה צריכים לכלול את כל הליקויים שזוהו, סיווגם לפי סדר עדיפות, ומועדים לביצוע תיקון. תיעוד זה יאפשר מעקב אחרי תיקונים ויבטיח טיפול מהיר ויעיל בליקויים.
139. **תחזוקה שוטפת ומניעת ליקויים:** יש לקבוע תוכנית תחזוקה שוטפת שכוללת בדיקה תקופתית של כל תחומי הבטיחות בבית הספר, כולל חוטי חשמל, גדרות, מערכות חשמל, גיזום צמחייה, ועוד. תוכנית זו תסייע לזהות ולטפל בליקויים לפני שהם הופכים לבעיה חמורה. בנוסף, יש להקפיד על ביצוע תיקונים מידיים של ליקויים מסוכנים קרוב ככל הניתן לאיתורם.

נספח מספר 1- כתב מינוי לא בתוקף

נספח מספר 2 - ביתן שמירה בבית ספר כנרת מפונים

שער כניסה

מקום ישיבה
של השומר

חורים בגדר ההיקפית של בית הספר
/ מרווחים לא תקינים

חורים בגדר היקפית של בית הספר-בריחת תלמידים

הבור שחפרו מתחת לגדר של בית הספר
כדי לפרוץ ולגנוב את המצלמות

חמדת התורה-ארון לא נפתח

בית יעקב בנות-מטפי אש לא תקינים

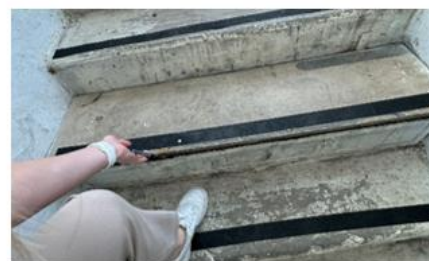
נספח מספר 5
תקלות במקלטים

דקלים

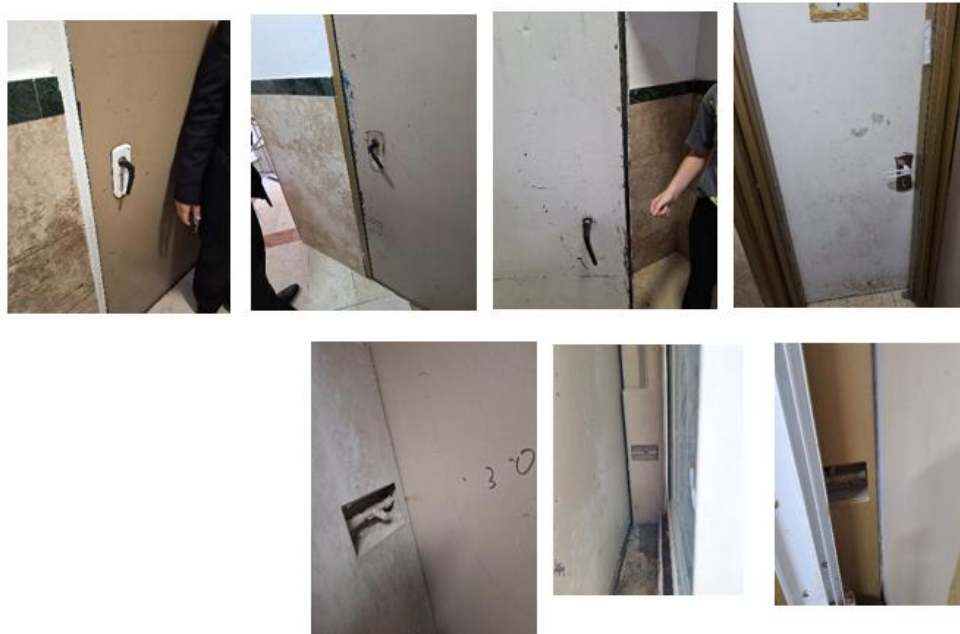

1

בית יעקב בנות

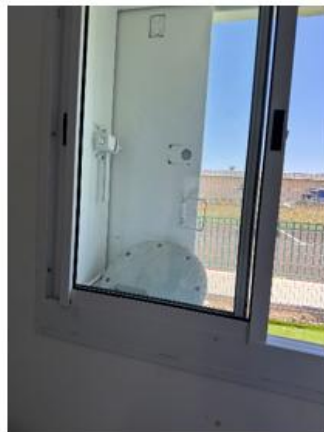
זיכרון מאיר

תחכמוני

באחד מן המקלטים נמצאו מכסי ברזל כבדים על אדן החלון אשר מפריעים לסגירת החלון כראוי בעת חירום

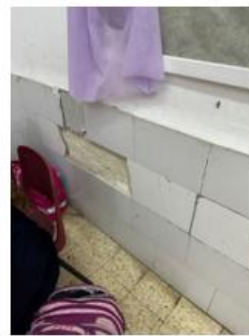
כנרת

דלת הדף וחלון תקינים
(תיעוד ממקלט בתיכון)

נספח מספר 6-ליקויים ביטחוניים מרכזיים

כנרת

1

גדר מאולתרת

עצים גבוהים וענפים מסוכנים

גדר לא מקובעת

דקלים

חסימת נתיב ראייה לשומר

אלתור של חסימות מעברים למנועי מזגנים או חסימות מעבר לצידוד
בית ספר על ידי מחסומים או קרשים שרכש הבית ספר

תחכמוני

תקרות לא תקינות

ארון חשמל פתוח : נסגר במהלך

נצפו כבלים לא מהודקים

רצפות שבורות ולא במפלס אחיד

חוטי חשמל נמוכים הנגישים

מדרגות שבורות ללא בולמי החלקה

מזגנים לא מקובעים כהוגן בחצר

ארון חשמל חשוף עם מתגים

דוד חימום בחדר השירותים
של התלמידים

פסים נגד החלקות שחוקים

תלמוד תורה זיכרון מאיר

1

חפצים
כבדים

חפצים
כבדים
וחדים

שיחים שלא
נגזמו

קולרים נמצאים ליד שקעי חשמל
יש סכנת התחשמלות כתוצאה
מחדירת מים

בגלל רטיבות, חלקי תקרה נופלים

במסדרון כיתות נמצא ארון חשמל חשוף

נספח מספר 7

טבלאות ממצאים פרק ראשון

מערכת כריזה ומגפון	מערכת אזעקה	לחצני מצוקה	אישורי תקינות מצלמות ומעקב תקינות	מצלמות מורשגי גישה	בית ספר
אין, מערכת הכריזה נמצאת בשטח התיכון והחטיבה ועל כן אין לצוות בית הספר היסודי גישה אליו. קיים מגפון.	אין	אין	לא מבוצע מעקב אחר תקינות המצלמות. בשלב השטח, מצלמות נמצאות תקינות	קיים, אחת לא תקינה מעל החדר מורים. טענו שנפתחה קריאה להתקנתה או סידורה. מורשגי גישה: למנהלת בית הספר יש גישה למצלמות וכן לאב הבית	כנרת-מפונים
אין	אין	אין	לא מבוצע מעקב אחר תקינות המצלמות. 2 מצלמות לא תקינות. המקרה לא מטופל ונראה כי טרם דווח	קיים. מורשגי גישה: למנהלת בית הספר יש גישה למצלמות	בית יעקב - בנות
קיים, קיים	לא קיימת ודאות לגבי נוכחותה או תקינותה של מערכת אזעקה	אין	המצלמות נגבדו בפריצה.	אין, נגבדו לפני שנה ולא הותקנו מחדש מאז. מורשגי גישה: למנהלת בית הספר יש גישה למצלמות	דקלים
קיים	אין	אין	אין אישורי תקינות	קיים, חלקן לא תקינות. מורשגי גישה: לסגן מנהל ולמזכיר	זיכרון מאיר
אין, קיים מגפון	אין	אין	לא מבוצע מעקב אחר תקינות המצלמות. 2 מצלמות לא תקינות. המקרה לא מטופל ונראה כי טרם דווח. דווח כי בערך כל 3 חודשים נבדקות תקינותם של המצלמות.	קיים. מורשגי גישה: מנהל וסגן המנהל (הרב נדב)	חמדת התורה
קיים, קיים	אין	קיים	אין נוהל סטנדרטי לבדיקת תקינות המצלמות. בשלב השטח, מצלמות נראו תקינות	קיים. מורשגי גישה: במקרי חירום למשטרה, למנהלת או לנציג מטעמה כמו אב הבית או רכו הביטחון	אריק
קיים	קיים	אין	לא מבוצע מעקב אחר תקינות המצלמות. בשלב השטח, מצלמות נמצאו תקינות ובדיקה אחרונה הייתה ב-12.3.2024	קיים. מורשגי גישה: מנהלת בית הספר, אב הבית, רכו הביטחון, סגנית מנהלת	תחכמוני
קיים, קיים	אין	אין	לא מבוצע מעקב אחר תקינות המצלמות. בשלב השטח, מצלמות נמצאו תקינות, בדקים תקינות רק כשמתקלקל	קיים. מורשגי גישה: למזכירת בית הספר יש גישה למצלמות	תלמוד תורה חב"ד

בית ספר	ניסוח וניהול כניסת מבקרים	תרגילי חפץ חשוד	רכז ביטחון וכתב מינוי	תיק ביטחון מוסדי	תוכנית שנתית הנגזרת מתוכנית של הקב"ט
כנרת-מפונים	אין מעקב אחרי מורשי כניסה לאותו יום. נטען ששומר בית הספר מבצע רישום אחר מי נכנס לבית הספר במהלך היום אך לא הוצג תיעוד לכך. אישורי הכניסה מבוצעים ברמה הטלפונית, המנהלת / מורה / אב בית / כל איש צוות אחר מתקשר לשומר ואומרת את מי להכניס. לא מבוצע ליווי של מורשה הכניסה בשטח בית הספר.	לא מתקיימים ולא התקיימו תרגילי חפץ חשוד	קיימת רכזת ביטחון, לא בוצעה הכשרה מתאימה לתפקיד זה ואין כתב מינוי	לפי רכזת הביטחון נטען כי יש טרם הוצג לנו . התבקשה לשלוח במייל . נמצא תיק צל"ח מעודכן ל-2024	רכזת הביטחון מודעת על הבדיקות שיש לבצע בחתכים חודשיים אך טרם נצפתה תוכנית העבודה שלה על כך וטרם הוגשה לאישור לקב"ט מוסדות החינוך העיר
בית יעקב - בנות	עדכון של השומר על מורשי כניסה מתבצע כל בוקר על ידי צוותי בית הספר בצורה טלפונית. נראה שהשומר מבצע תיעוד של מורשי הכניסה לאותו היום במחברת מעקב שלו. לא בוצע ליווי של מורשה הכניסה (המבקרים) בשטח בית הספר. חשוב לציין, כי בוצע בדיקה של תעודות זהויות של המבקרים אך לא לא נערכו בדיקות לתיקים של ערכי הביקורת על ידי השומר.	לא מתקיימים ולא התקיימו תרגילי חפץ חשוד	ישנה רכזת ביטחון, לפיה -מתבצע ריענון כל שנתיים. הכתב מינוי לא נצפה	קיים תיק ביטחון מוסדי, נראה תקין	רכזת הביטחון ומנהלת בית הספר מעלות מול אחראי החינוך הפרטי אל טרם נראה כי הרכזת מודעת לבדיקות שיש לבצע בחתכים החודשיים ודיווחם לקב"ט הרשות
דקלים	בבית הספר קיימות כניסות קבועות למבקרים, ולצורך ניהול הגישה, מועברת לשומר טבלה שבה מפורטים שמות המבקרים, כולל רישום וליווי של המזמין. הטבלה מתעדכנת ומשלחת לשומר באופן שוטף.	לא מתקיימים ולא התקיימו תרגילי חפץ חשוד, מזמינים משטרה במקרה הצורך.	ישנה רכזת ביטחון הכשרה בוצעה ב-2022, 2024 בוצע ריענון	קיים תיק ביטחון מוסדי, נראה תקין	מבצעת על פי חוזר מנכ"ל
זיכרון מאיר	בבית הספר נעשית ניהול גישה של מבקרים דרך השומר, אשר מתבצעת באופן מרמזי ועל פי הכרה או הוראה בעל פה מהנהלת בית הספר. אין שימוש במערכת ממוחשבת למעקב אחרי מבקרים או נוהל מעקב כניסת מורשים. יש רישום של הנכנסים לשטח בית הספר בספר מעקב כניסות אצל השומר	לא מתקיימים ולא התקיימו תרגילי חפץ חשוד, אין נוהל מסודר	ישנו רכז ביטחון, נצפה כתב מינוי	קיים תיק ביטחון מוסדי, נראה תקין. כדי לעדכן את תיבוי המילוט במקרה הצורך הושכרו שירותים של חברה מבחוץ	הדיווחים מבוצעים בע"פ לקב"ט הרשות
חמדת התורה	אישור כניסה של אורחים מתבצע רק דרך המנהל, השומר מודיע למנהל ומנהל מחליט אם לאשר כניסה, אין מעקב מסודר אחר מורשי כניסה. עד השעה 9:00 כולם יכולים להיכנס החל משעה זו השער ננעל וכניסה ויציאת אורחים / תלמידים מתבצעת רק על ידי אישור. אין תיעוד גם לכניסת אורחים. ראו לציין כי הנכנסים לא מלווים ורשאים להסתובב לבד בשטח בית הספר	לא מתקיימים ולא התקיימו תרגילי חפץ חשוד	מצויין כי חלק מבית הספר נמצא במתחם אחר והרכזת הביטחון הממונה הוא יוחנן בן שטרית במתחם השני. בשטח בית הספר הנבדק המנהל משמש כרכז ביטחון. נראה תיעוד לכתב מינוי לא מעודכן, נאמר כי מעודכן, שונה התאריך העדכון של המינוי בוסמ הביקורת. נספח 1	קיים תיק ביטחון מוסדי, לא בתוקף	אין תוכנית שנתית נטען כי מתבצע דיווח ביוצא, לא נראה תיעוד לכך
ארליך	המנהלת או הסגנית מגיעות לשער בית הספר, מתקיימת תזכורת פעם בשבוע לשומר לגבי אנשים שאמורים להגיע, בנוסף קיים תיעוד ביומן שנמצא בביתן המאבטח שהוצג לנו במהלך הסיוור	אין נוהל סטנדרטי	יש רכז ביטחון, לא הוצג כתב מינוי ונטען כי קיים אצל הקב"ט(מחודש כל שנתיים).	קיים תיק ביטחון מוסדי והוא אכן בתוקף, קיים גם תיק צל"ח	כל שנה מתמקדים בנושא מסוים, מוכנס ללוח זמנים, כלומר מדובר בחתך שנתי ולא בחתך חודשי
תחכמוני	השומר מקבל עדכון מצוות בית הספר, הוא עורך מעקב אחרי מי שנכנס לשטח בית הספר ביומן שלו. בשלב הסיוור נצפה מעקב זה. לא התבצע ליווי של המבקרים. המבקרים היו רשאים להסתובב לבד בשטח בית הספר	לא מתקיימים ולא התקיימו תרגילי חפץ חשוד	ישנו רכז ביטחון, בוסמ הביקורת לא היה נוכח כי יצא לחופשה לידה וכרגע מחליפו הוא המורה לספורט, דווח כי קב"ט הרשות מעודכן על כך	קיים תיק ביטחון מוסדי מעודכן. נצפה תיק דיגיטלי	אין תוכנית שנתית, ביצוע תרגילים מדווח לאלי
תלמוד תורה חב"ד	אין מעקב אחרי מורשי כניסה לאותו יום. נטען ששומר בית הספר מבצע רישום אחר מי נכנס לבית הספר במהלך היום אך לא הוצג תיעוד לכך. אישורי הכניסה מבוצעים ברמה הטלפונית ווצאפ, המנהל / מורה / אב בית / כל איש צוות אחר מתקשר או רושם לשומר ואומר את מי להכניס.	לא מתקיימים ולא התקיימו תרגילי חפץ חשוד	קיים רכז ביטחון, יש כתב מינוי מעודכן ל-2023	קיים תיק מוסדי	רכזת הביטחון מודעת על הבדיקות שיש לבצע בחתכים חודשיים אך טרם נצפתה תוכנית העבודה

בית ספר	מהימנות עובדים	שערי כניסה ראשיים ויציאות חירום	הכשרה מאבטח ורישיון נשק בתוקף	הכרת נוהל פרצת אבטחה	קיום סיורי שטח	עמדת שמירה למאבטח	גדר היקפית תקינה
כנרת-מפונים	חברת הקבלנים של עובדי הניקיון דואגת לכך אך אין תיעוד לתעודות יושר בשטח בית הספר. כל האישורים האלה דרך החברה המאבטח עובדים כאלה	ישנם 2 שערי כניסה ראשיים. בשטח בית הספר היסודי ישנן שני כניסה אחת. סגורים במהלך יום הלימודים. נוסף, ישנם 2 שערי חירום. מצפי סגורים על ידי מנהל.	הכשרה בתוקף. רישיון בתוקף	מכיר	סילור שטח בית הספר פעם בשנה	לא קיים. קיים ביתן שמירה אחד הנמצא בשטח בית הספר התיכון, דיי רחוקה משער הכניסה של בית הספר היסודי. בשטח בית הספר היסודי לא נמצא ביתן שמירה לשומר, הממונה שבו הוא יושב לא מאפשר לו לראות את השער וכמובן מי רוצה לצאת או מי רוצה להיכנס. נספח 1	גדר היקפית נמוכה
בית יעקב - בנות	הוצגו תעודות יושר לרכיב הביטחון אך טרם נראתה דוגמה לתעודות יושר ממוכנת לשנת 2024 של העובדים	שער כניסה ראשי, נראה מגול במהלך היום הביקורת. נוסף, שער חירום 1 ושער כניסת רכבים מצפי סגורים על ידי מנהל	הכשרה בתוקף	מכיר	הסילורים מתקיימים כל חצי שעה וטרשימים במחברת מוקב סילורים	קיים	תקין
דקלים	עובדי העירייה בבית הספר אינם עובדים בדקות מהימנות מיוחדות מועבר למסמכים. עובדי הקבלן מלווים על ידי המאבטח בעת כניסתם לבית הספר, ובתחילת שנת הלימודים, צוות המורים נדרש להציג תעודות יושר	ישנן שני כניסה ראשי ואחד שער אחורי חירום, נראה מגול במהלך היום הביקורת. נוסף, שער חירום 1 ושער כניסת רכבים מצפי סגורים על ידי מנהל	הכשרה בתוקף. רישיון בתוקף	מכיר	הסילורים מתקיימים כל חצי שעה וטרשימים במחברת מוקב סילורים	קיים	גדר היקפית לא תקינה, מתועד בנספח 5. גדר לא מקובלת, חורים בגדר, אפשרות לחציית בורות מתחת לגדר ...
זיכרון מאיר	תעודות יושר מוצגות לסגן המנהל	שער ראשי אחד. נוסף, 1 חירום. מצפי סגורים על ידי מנהל	הכשרה בתוקף. רישיון בתוקף	מכיר	הסילורים מתקיימים כל חצי שעה וטרשימים במחברת מוקב סילורים	קיים	תקין
חמדת התורה	המנהל טוען כי מוצג לו התעודות יושר אך לא נראתה תיעוד לכך	שער ראשי אחד. נוסף, שער חירום אחד.	הכשרה בתוקף. רישיון בתוקף	מכיר	הסילורים מתקיימים כל חצי שעה וטרשימים במחברת מוקב סילורים	קיים	גדר היקפית לא תקינה. במהלך הביקורת התגלה חור בגדר ונראתה בריחה של תלמידים. תיעוד בנספח 5.
ארליך	במקרה שמועסקים קבלנים ועובדים חיצוניים הם נדרשים להציג תעודות יושר מהשומרה	שער כניסה ראשי אחד מגול. נוסף, שער חירום אחד שמועל גם לרכבים	הכשרה בתוקף. רישיון בתוקף	מכיר	כל שניים, מתועד ביומן אצל המאבטח	קיים	
תחבמנג	דווח כי לרכיב הביטחון יש אישורים ממוכנת של כלל העובדים אך לא נצפה תיעוד.	2 שערי כניסה. מצפי סגורים. נוסף, יציאת מצפה סגורה	הכשרה בתוקף. רישיון בתוקף	מכיר	כל 40 דק מתקיים סיור, יש תיעוד ביומן מוקב של השומר	קיים	תקין
תלמוד תורה חב"ד	בית הספר מקבל אישור דרך העירייה אבל לא נמצא תיעוד לכך למעקב בשטח בית הספר	שער אחד. נראה מגול. נוסף, ישנם 2 שערים. 1 חירום אחד כניס רכבים. שער חירום	הכשרה בתוקף. רישיון בתוקף	מכיר	לא נבדק, נבדק ביום חופש בית ספרי נאסרו חג. רישיון לא	קיים	נטען כי גדר היקפית נמוכה ולא תואמת את התקן. עין כי היו ניסיונות בריחה של תלמידים. נספח 5.

				נבדק מאותה חסיבה הנ"ל.	נראה פתח. נטען כי הוא משמש ליציאה למקלט שנמצא מחוץ לשטח בית הספר. נספח 1		
--	--	--	--	------------------------	--	--	--

טבלאות ממצאים פרק שני

כותר טבלת כשירות מקלט	תוכנית תגובה בשריפה	ציוד כיבוי אש תקין	
כרות הביטחון לא מכירה בטבלת הדיווח כשירות מקלט. הוצגה לה הטבלה. אין תיעוד על בדיקות כשירות מקלט	אין תוכנית תגובה. נאמר כי כאשר ישנה שריפה מפנים לאן שיכולים.	ישנו ארון כיבוי אש, ישנו צינור ומטפים. מטפים בתוקף. ישנם אזעקות אש, לא נמצאו ספרינקלרים בשטח בית הספר	כנרת-מפונים
ישנה טבלת כשירות מעודכנת לשנת הלימודים תשפ"ד	אין תוכנית תגובה. נאמר כי כאשר ישנה שריפה מפנים לאן שיכולים, נאמר כי מתקשרים למכבי אש ולפי הצוותים הרשומים בתיק ביטחון מוסדי מתחילי בפינוי לשטחים הפנויים מאש.	אין מערכת לגילוי אש. לא נמצאו ספרינקלרים בשטח בית הספר. התגלה כי ציוד הכיבוי, לרבות מטפי כיבוי אש, אינו כשיר לשימוש ואינו בתוקף (תוקף המטפים הוא ל-2022). חלק מהמטפים נמצאו זרוקים במקומות שונים ברחבי בית הספר, במקום להיות מותקנים בנקודות ייעודיות ונגישות. נספח 2	בית יעקב - בנות
ישנה טבלת כשירות מעודכנת לשנת הלימודים תשפ"ד	אין תוכנית תגובה מסודרת. בהתאם להנחיות יש להרחיק מהעצים ומהכביש באישור קב"ט.	מטפים בתוקף, ציוד תקין	דקלים
נראה רושם כי לא נבדקת כשירות מקלט או ממדים	אין תוכנית תגובה ברורה, מפנים אל מחוץ לבית הספר, ישנם 2 מורים האחראים על פינוי.	מטפים תקינים, בתהליך התקנת מערכת אש	זיכרון מאיר
אין מקלטים, אין טבלת כשירות מקלט	אין תוכנית תגובה. נאמר כי כאשר ישנה שריפה מפנים לאן שיכולים.	נצפה מטף אחד בתוקף, לא נצפו עוד מטפים בתוקף בשטח בית הספר. ציוד מכבי אש נראה תקול. ארון מכבי אש בחצר בית הספר לא נפתח. נספח 2	חמדת התורה
מכירים את הטבלה, פעם בשנה כשירותו נבחנת	אין נוהל סטנדרטי, במקרה אמת יתופעל תוך כדי האירוע	יש אזעקות אש וספרינקלרים, המטפים הינם בתוקף.	ארליך
יש טבלת כשירות מעודכנת לשנת הלימודים.	אין תוכנית תגובה מסודרת. נאמר כי כאשר ישנה שריפה מפנים לאן שיכולים.	מטפים נראו בתוקף, אין מעקב מסודר אחר ביצוע הבדיקות השנתיות	תחכמוני
רכז הביטחון מכיר את טבלת כשירות מקלט. נמצא תיעוד לכך גם בתיק מוסדי וגם במייל. נראה הטבלה מולאה במלואה ומצוינת כי המקלטים אינם כשירים.	אין תוכנית תגובה ברורה. יש קבוצת צלח בוצאפ המיועדת למצבי חירום. בתיק מוסדי מפורטים המורים והתפקידים שלהם בזמן מצב חירום.	נראה שציוד מכבי אש לא תקין או לא שמיש. מטפים אינם בתוקף. תוקף אחרון 2022.	תלמוד תורה חב"ד

בית ספר	ביצוע תרגיל ירי טילים	מעקב אחר ביצוע תרגילים	תקינות מקלטים	שלטי הכוונה למקלט	קיום צוות מוכשר למצב חירום
כנרת-מפונים	בוצעו 4 תרגילים מתחילת שנה 14.1.2024. יש קושי בביצוע תרגילים נוספים בשל תחלופה / עזיבה של אנשי צוות.	אין תיעוד לכך	בשטח בית הספר היסודי נמצאו 4 ממ"דים : נמצא ממ"ד 1 : חלון הדף תקול, לא נסגר ולא ניתן להזזה. ממ"ד 2 : דלת הדף תקולה, לא נסגרת, נעילת חלון הדף תקול, יש רושם שטעו במידות הקידוח למעילה. ממ"ד 3 : דלת הדף תקולה, לא נסגרת. ממ"ד 4 : דלת הדף תקולה, לא נסגרת, נעילת חלון הדף תקול, נראה רושם שטעו במידות הקידוח למעילה. נאמר כי בוצעה פנייה לקבלן אך ללא מענה מטעמו. אין תיעוד לכך. נספח 2	ישנו שלט מרחב מוגן בכניסה לכל מרחב מוגן אך אין שילוט המנחה על המסלול הגעה למרחב מוגן. נספח 2	בתיק צל"ח נראה שישנו צוות בחירום אך נאמר שישל תחלופה של עובדים ועזיבתם לא כל המורים יודעים מה תפקידם ברגע חירום, בנוסף נראה כי התפקידים לא מעודכנים בתיק הצל"ח
בית יעקב - בנות	מתקיימים תרגילים	אישורי הביצוע מדווחים לאלי אך טרם נראה תיעוד לכך. אין טבלת מעקב רשמי אחר התרגילים	במדרגות היורדות למקלט ישנה מדרגה שבורה. במקום לתקן את המדרגה הפגומה, הונחה קורת עץ מעליה כדי לאפשר את המשך השימוש במדרגות (נספח 2) דלת הדף של המקלט אינה תקינה. הדלת תקועה במצב ביניים ואינה ניתנת להזזה מה שמונע את האפשרות לסגור או לפתוח כראוי.	שנו שלט מרחב מוגן בכניסה למקלט אך אין שילוט המנחה על המסלול הגעה למקלט בשטח בית הספר	מפורט בתיק הביטחון המוסדי
דקלים	בתחילת כל שנה נערכים תרגילי חירום. בנוסף, במהלך השנה מתקיימים תרגילים נוספים ביוזמת רכו הביטחון, בהתאם למצב הביטחוני המשתנה בישראל.	וחקב"ט מעודכן במייל, כאשר ישנו תיעוד של התקשרות במיילים	בשטח בית הספר קיימים 2 מרחבים מוגנים, אך כפי שנראה בתמונות המצורפות, חלק מתקרת המרחב המוגן חסרה או פגומה, ויש בו ציוד רב המונח בצורה לא מסודרת, מה שעלול להוות מכשול במקרה של שימוש חירום. נספח 2	כן ישנו שילוט מתאים.	מפורט בתיק הביטחון המוסדי
זיכרון מאיר	מתקיימים תרגילים, אישורי הביצוע מדווחים לאלי קבי"ט הרשות אך טרם נראה תיעוד לכך	אין טבלת מעקב רשמי אחר התרגילים.	בשטח בית הספר בכל קומה יש ממד שמשמש גם ככיתת לימוד. בממדים שנבדקו יש מספר ליקויים. הידית של הממד נסגרת למטה כשהתקן מאשר ידית עם נעילה למעלה, חלונות הדף לא תקנים לא ננעלים. נראה כי בוצע חירור לא מדויק לצורך הסגירה. נספח 2	ישנו שילוט מכון לממ"דים.	מפורט בתיק הביטחון המוסדי
חמדת התורה	מתקיימים תרגילים, במהלך השנה התאורנה כתוצאה מהמלחמה מתקיימים תרגילים אחת לשבוע – נטען כי אלי מעודכן	אין מעקב מסודר של רישומים אחר תרגילים.	בשטח בית הספר אין מקלטים וממ"דים, מיקוד העירף מצא מרחב מוגן אך נראה כי	אין שלטים המכוונים למרחב המוגן	ספק כי יש צוות מסודר

		הוא לא יוכל להכיל את כלל צוות בית הספר. נספח 2			
אליך	פעמיים בשנה בתאריכים קבועים על פי משרד החינוך(תרגילים ארציים)	תיעוד ביצוע התרגילים הינו באפליקציית וואטסאפ	בשני המקלטים אין תאורת חירום	אין, אולם בקרבת המקלט ישנם שלטי הכוונה.	מפורט בתיק הביטחון המוסדי
תחכמוני	לאור המצב השנה, מבוצעים תרגילים כל שבוע או כל שבועיים	אין תיעוד מסודר של תרגילים אלו	נראה שדלת מקלט לא תקינה, לא נסגרת. בשטח בית הספר 2 מקלטים. נספח 2	אין שילוט הכוונה למרחבים המוגנים, מלבד שני שילוטים שראינו בחדר המדרגות.	מעודכן בתיק צל"ח של בית הספר הצוותים
תלמוד תורה חב"ד	מתבצעים תרגילים לפי חוזר מנכ"ל. נוסף על כך מתבצעים תרגילים נוספים לפי פקודות מקבט הרשות	לא נמצא רישום של תרגילים שבוצעו או דווחו	בשטח בית הספר נמצאו 2 מקלטים לא תקינים. מקלט אחד ציבורי הנמצא מחוץ לשטח בית הספר. נאמר כי נשלח מייל ליוסי עלאי בנושא תקינות המקלטים. נשלח מייל באוקטובר 23 ומאי 21. נאמר כי נמצא גז רדון במקלטים ולכן המקלטים אינם שמישים. נספח 2	ישנו שלט מרחב מוגן בכניסה לכל מרחב מוגן אך אין שילוט המנחה על המסלול הגעה למרחב מוגן	בתיק צל"ח נראה שישנו צוות בחירום

טבלאות ממצאים פרק שלישי

בית ספר	כמות אנשי צוות מוכשרים	מעקב אחר הכשרות	קיום מזריקי אפיפן	ערכות עזרה ראשונה תקינות	ידיעת נוהל טיפול במצבי חירום	קיום דוחות פציעה
כנרת-מפונים	בשטח בית הספר אין ממונה מגיש עזרה ראשונה. כרגע מתפקדת רכזת הביטחון כמגישה אך הכשרתה לא בתוקף.	לא נראה	לא נמצאו מזריקי אפיפן, נטען כי ביקשו מיוסי (קבי"ט) בתחילת שנה הובטח שיקבלו טרם התקבל.	תיק עזרה ראשונה 1, ממוקם בחדר מורים. תכולת תיק עזרה ראשונה נראה תקין.	קיים נוהל דיווח של משרד החינוך במשרדה של מנהלת בית הספר. מספר הטלפון להזמנת גורם חירום מיועד לבית הספר שנמצא אצל רכזת הביטחון	אין תיעוד או מעקב של אירועי פציעות, למרות שהיה אירוע של אלרגיה לאחת התלמידות.
בית יעקב - בנות	מורה 1 מוסמכת - נראה אישור מע"ר	לא נראה	לא נמצאו מזריקי אפיפן, מנהלת בית הספר ציינה כי אין תלמידות אלרגיות במוסד.	2 תיקי עזרה ראשונה, אחד ממוקם בחדר מורים השני ממוקם במקלט אך טרם נצפה המהלך הסיור. נראה חלק מתכולת התיק העזרה הראשונה לא בתוקף	התלמידים מתבקשים לפנות למורה הכיתתית אשר מפנה אותם להמשך טיפול לפי הצורך. כמו כן, ישנו מוקד ייעודי לבית הספר אליו פונים במקרים דחופים	אין מעקב אחר אירועי פציעה של תלמידים למעט תיעוד בפורטל החינוכי.
דקלים	2 מורים מוכשרים, לא צויין אם אישור מע"ר בתוקף	לא נראה	2 מזריקי אפיפן, 1 בתוקף השני לא.	קיימות 3 ערכות עזרה ראשונה, אחת במזכירות ושתיים במקלטים.	פונים לסגל ההנהלה, והמורים המוכשרים בעזרה ראשונה נכנסים לפעולה. בנוסף, יש בבית הספר דפברילטור זמין, ובמקרים קשים מזמינים רופא או אמבולנס. במקרה של אירוע חריג במיוחד, יש לפנות למנהלת, כאשר אחת מהמורות מתבקשת לפנות את המקום.	לאחר כל אירוע חירום רפואי, מתבצע מילוי טופס פרמלי על ידי המזכירה, והטופס מועלה לפורטל ייעודי. במקרים חריגים במיוחד, פונים למנהלת. נראה כי יש תהליך פרמלי של מעקב, אך לא צוין בבידור אם יש מנגנון עקבי לקבלת משוב או ניתוח האירועים לצורך שיפור
זיכרון מאיר	לא בברור כמות המורים המוכשרים להענקת עזרה ראשונה. נראה אישור מע"ר אחד	לא נראה, נאמר כי הריענון מתבצע כל 3 שנים	3 מזריקי אפיפן בתוקף.	קיימים 2 תיקי עזרה ראשונה ותיק קטן נוסף במלקטים. תכולת התיק נראתה תקינה בשלב הבדיקה.	התלמידים מתבקשים לפנות למורה הכיתתית אשר מפנה אותם להמשך טיפול לפי הצורך. כמו כן, במידת הצורך יוצרים קשר עם מדי"א או עם איחוד ההצלה. צויין שהם יוצרים קשר עם יוסי וקנין יו"ר איחוד ההצלה	אין תיעוד או מעקב של אירועי פציעות, דוחות תקרית מבוצעים במידה ויש תביעות, בפורטל של משרד החינוך לא נראו דיווחים של דוחות כאלה
חמדת התורה	מע"ר 1 מוכשר, נצפתה תעודה בתוקף	לא נראה	2 מזריקי אפיפן בתוקף.	תיק עזרה ראשונה תקין.	התלמידים מתבקשים לפנות למורה אשר מפנה אותם להמשך טיפול לפי הצורך. בקשר עם יוסי וקנין יו"ר איחוד ההצלה, במקרה הצורך מוזעקים אותו	
ארליך	2 מורים, 3 מגישי עזרה ראשונה, 2 עובדים במשרה מלאה רענון הכשרות מתבצע פעם בשנה. תעודת מע"ר לא הוצגה	לא נראה	2 מזריקי אפיפן לא בתוקף	6 תיקי עזרה ראשונה המפוזרים ברחבי בית הספר – מזכירות, אב בית. תכולת תיק עזרה ראשונה נראה תואם את התקן.	יש מורים תורנים, התלמידים יודעים לגשת לרכז הספורט במקרה הצורך או למזכירות ובנוסף	קיים תיעוד של דוחות פציעה מאורגנים בקלסר מעקב

תחכמוני	קיימים 2 מע"רים מוכשרים נראו תעודות מע"ר בתוקף .	לא נראה , נאמר כי כל שנה נשלחים לריענון הכשרה	2 מזריקי אפיפן בתוקף	4 תיקי עזרה ראשונה . נמצאו מספר תרופות לא בתוקף בתכולת התיק.	קיים שילוט במזכירות. קיים נוהל דיווח של משרד החינוך במשרדה של מנהלת בית הספר. מספר הטלפון להזמנת גורם חירום מיועד לבית הספר שנמצא אצל רכזת הביטחון . במקרה של צורך בעזרה ראשונה , התלמידים מתבקשים לפנות למורה אשר מפנה אותם להמשך טיפול לפי הצורך. ישנם תורנים בהפסקות	נצפו דוחות פגיעה מתוויקים בקלסר אצל המזכירה
תלמוד תורה חב"ד	נאמר כי קיים מע"ר אחד מוכשר אך לא נראה תיעוד לכך	לא נראה	לא קיימים מזריקי אפיפן.	2 תיקי עזרה ראשונה ממוקמים בחדר המזכירה. תיק עזרה ראשונה נראה לא בתוקף ונראה מבלגן.	קיים מספר של מוקד חירום אך אין נוהל מסודר ליצירת קשר . הם עובדים בצורה אינטואיטיבית	אין תיעוד או מעקב של אירועי פגיעות . יש דוחות תקרית שהמזכירה ממלאת בעת הצורך . הם מבצעים תחקיר אירוע במידת ומשרד החינוך צריך

טבלאות ממצאים פרק רביעי

מערכת התרעה	שטחים בטוחים להתאספות	חיזוקים מבניים	מעקב אחר תרגילי רעידת אדמה	ביצוע תרגיל רעידת אדמה	בית ספר
	מגרש ושטחים פתוחים מסביב לבית הספר	מבנה חדש . מבנה מפלס אחד	איו מעקב מסודר אחר תרגילי רעידת אדמה.	אין הגדרה של תדירות ביצוע תרגיל רעידות אדמה . תרגיל אחרון בוצע לפני פסח אך אין תיעוד לכך	כנרת-מפונים
	בשטח בית הספר יש מערכת לרעידות אדמה אך לא תקינה . מטעמי תשלום עירייה לספק המערכת	מגרש חנייה מחוץ לשטח בית הספר משמש כשטח בטוח בזמן רעידת אדמה.	איו מעקב מסודר אחר תרגילי רעידת אדמה.	מתבצע תרגיל רעידת אדמה פעמיים במחצית . לא בוצע רישום לכך	בית יעקב - בנות
	בשטח בית הספר יש מערכת מטעמי תשלום עירייה לספק המערכת	בבית הספר קיימים שני שטחים לפינוי: מגרש וחניה מחוץ לשטח בית הספר. עם זאת, כביש מפריד בין בית הספר לשטחים הבטוחים, מה שעלול להוות סיכון לתלמידים בזמן פינוי. "ראה נספח 4	איו מעקב מסודר אחר תרגילי רעידת אדמה.	בבית הספר נערכים תרגילי רעידת אדמה אחת לשנה, בדרך כלל בתחילת השנה באוקטובר, ויש תיעוד של התרגילים שנערכו באמצעות מיילים. התרגילים מבוצעים לפי חתך שנתי, ולא צוין אם מתקיים משוב קבוע לשיפור התרגילים על סמך ממצאים או הערכות.	דקלים
	בשטח בית הספר יש מערכת לרעידות אדמה אך לא תקינה . המערכת	אין שטחים פתוחים בשטח בית הספר לכן פינוי תלמידי בית הספר מתבצע אל מחוץ בית הספר מעבר לכביש	איו מעקב מסודר אחר תרגילי רעידת אדמה.	מתבצע תרגיל רעידת אדמה פעמיים במחצית . לא בוצע רישום לכך	זיכרון מאיר
	בשטח בית הספר יש מערכת מטעמי תשלום עירייה לספק המערכת.	שטח מעבר לכביש	איו מעקב מסודר אחר תרגילי רעידת אדמה.	תבצע תרגיל רעידת אדמה פעם במחצית . לא בוצע רישום לכך.	חמדת התורה
	מגרש בשטח בית הספר	בוצע חיזוק מבנים במהלך 2014	איו מעקב מסודר אחר תרגילי רעידת אדמה.	בוצע תרגיל ב-2023	ארליך
	מגרש בית הספר ולגן "מרגלית" הסמוך לבית הספר	בוצע חיזוק מבנה בשנת 2016	איו מעקב מסודר אחר תרגילי רעידת אדמה.	פעם בשנה לפי חתך חודשי.	תחכמוני
	מגרש בית הספר	לא בוצע חיזוקים מבניים . מנהל בית הספר מדווח כי בית הספר קיבל צו	איו מעקב מסודר אחר תרגילי רעידת אדמה.	בוצע תרגיל בתחילת שנה לפי תוכנית של משרד החינוך .	תלמוד תורה חב"ד

		הריסה והוא בן 10 שנים . טרם ראינו צו זה לא בוצעו חיזוקים מבניים . מנהל בית הספר מדווח כי בית הספר קיבל צו הריסה והוא בן 10 שנים . טרם ראינו צו זה			
--	--	--	--	--	--

טבלאות ממצאים פרק חמישי

בית ספר	סיורי בטיחות	מעקב דיווח לרשות	קיום דוח ליקויים	ליקויים מרכזיים ⁴²
כנרת-מפונים	מבוצעים עי"י אב הבית (פעם ביום)	נפתחת קריאה ב-106 אין תיעוד מלבד וואטסאפ, חלק מהליקויים טופלו באיחור.	אין דוח מעודכן	-שקיעה של האספלט בשטח בית הספר -חומי חשמל חשופים באחד הממדים -מיקום ברזיות ליד שקעים -צינורות הברזיות חשופים תיעוד : נספח 5
בית יעקב -בנות	מבוצעים עי"י שומר בית הספר (אין אב בית)	אין תקשורת מסודרת, דיווח מועבר ישירות למנהלת	קיים, נראה תיעוד	-נצפה מדגמית באחת הכיתות אריחים נופלים מהקיר ליד אחד מהשולחנות תיעוד : נספח 5
דקלים	מבוצעים עי"י אב הבית ורכות הביטחון + תיעוד בטבלה חודשית	מעקב חודשי בטבלה, חלק מהליקויים לא טופלו (גזום עצים גבוהים)	קיים, נראה תיעוד	-גדר מאולתרת ליד השער הראשי -חסור גיוס עצים גבוהים -גדר לא מקובעת -חסימת נתיב ראייה לשומר -עקב עצים גבוהים -נזילה בתקרה / בעיית איטום -אלתור חסימת מעברים למנועי מזננים / מעבר לציוד בית ספרי על ידי קרשים – לא מקובע -חורים בגר הקפית/מרווחים לא תקינים -ארון חשמל חשוף -דוד חשמל בחדר השירותים של התלמידים תיעוד : נספח 2 סעיף 3
זיכרון מאיר	מבוצעים עי"י אב הבית	נטען כי אין תגובה מהעירייה, דיווח על גדר חסרה נשאר ללא טיפול	אין דוח ליקויים	פסים נגד החלקות שחוקים תיעוד : נספח 5
חמדת התורה	לא מתקיימים כראוי	הרשות לא מגיבה, עץ מסוכן קרס ללא טיפול	לא נמצא דוח מעודכן	-חפצים כבדים ומסוכנים חשופים לתלמידים בחצר בית הספר -שיחים שלא גוזמו -תקרות נפולות -צינורות ביוב לא מקובעים -חורים בגדר היקפית-נצפה בריחה של תלמידים -רצפת שבורות -מדרגות שבורות -חומי חשמל גישים לתלמידים -מזננים לא מקובעים תיעוד : נספח 5
ארליך	מבוצעים עי"י אב הבית ורכו הביטחון (שבועית)	פתיחת קריאה במוקד 106 ומעקב בוואטסאפ	קיים אצל הקב"ט, לא נצפה אצל הקב"ט	נטען כי קיימת בעיה בשירותים בדוח ליקויים, טרם תוקנה
תחכמוני	מבוצעים עי"י אב הבית (פעם ביום)	פניות דרך 106, חלק מהליקויים מטופלים עי"י הצוות	אין עותק דוח מעודכן	-כבלים לא מהודקים -ארון חשמל פתוח, תקרות לא תקינות תיעוד : נספח 5
תלמוד תורה חב"ד	מבוצעים עי"י אב הבית (פעם ביום)	תקשורת לקויה, רק מקרי חירום מטופלים	קיים דוח מ-2018, בוצעה פנייה לגבי תיקון ליקוי לעירייה - ללא מענה	-ארון חשמל חשוף -חלקי תקרה נופלים -גדר היקפית נמוכה -ברזיות ליד שקעי חשמל תיעוד : נספח 2 סעיף 7

"ביקורת-בזק באגף ביטחון וחירום"

הנדרון: דוח ביקורת בזק תפקוד אגף הביטחון וחירום

(דוח סופי)

היקף ותהליך הביקורת

1. הדוח שלפניכם הינו דוח ביקורת בנושא תפקוד אגף הביטחון וחירום בעירייה שבוצע על ידי עובדת הביקורת, הגב' כריסטין טריף ובהנחיית מבקר העירייה מר אמיר בנבנישתי.

מבוקרים ראשיים

2. מר עמי ועקנין, קב"ט העירייה.

מטרת הביקורת

3. לבדוק מוכנות עיריית טבריה לאירועי חירום לרבות התנהלות וועדת מ"לח, תפקוד אגף חירום וביטחון לרבות מרכז ההפעלה הרשותי (מרה"פ), תוכנית מיגון רשותית, מערך סע"ר וניהול מחסן החירום הרשותי.

רקע

4. בעתות חירום העורף האזרחי עשוי להוות יעד לפגיעה נרחבת בין אם מדובר באירועי חירום ללא התרעה מוקדמת כמו רעידות אדמה ושריפות או אירועים המתרחשים בעת מצבי לחימה או מלחמה כוללת.
5. אירועי חירום דורשים היערכות מערכתית ובין ארגונית של גופים רבים המשתתפים במאמץ כדי להיערך לאירועים אלה.
6. הרשות המקומית היא גורם מרכזי במערכת החירום הלאומית, ויש לה תפקיד חשוב בהיערכות, תיאום וביצוע פעולות חיוניות במצבים קשים. תפקידה הוא לשמור על סדר, להעניק שירותים, להבטיח את ביטחון התושבים ולדאוג לבריאותם ולרווחתם.

7. הסמכויות והאחריות של הרשות המקומית בעת חירום מצוינות בחוקי המדינה ובנהלים שנקבעים לצורך טיפול במצבי חירום. בעת חירום, הרשות המקומית אחראית למספר תחומים חשובים, ויש לה תפקיד מרכזי בתיאום ובביצוע פעולות החירום בשטח.
8. הרשות המקומית היא גורם חשוב בהיערכות המדינה להתמודדות עם מצבי חירום וגוף מרכזי במתן סיוע לתושבים הנמצאים במצבים אלו, מצב חירום מוגדר כמצב של סכנה חמורה למדינה מחמת מלחמה, אסון טבע או תנאי סכנה אחרים, ובעטיו מפעיל השלטון הסדרים ייחודיים כדי להתגבר על הסכנה. מצב החירום נקבע בהכרזה של הכנסת או הממשלה בהתאם לסמכותן על פי סעיף 38 לחוק יסוד הממשלה⁸⁸.
9. סעיף 149א לפקודת העיריות⁸⁹ (נוסח חדש) קובע כי על כל עירייה להקים ועדת מל"ח מקומית (משק לשעת חירום). בסעיף 248א לפקודה, שעניינו הכנת המשק לשעת חירום והפעלתו, נקבע כדלהלן: "(א) העירייה תעשה את כל הדרוש להכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו אותו זמן, למעט גיוסם של כוח אדם וציוד אשר חל עליהם חיקוק אחר, הכל בכפוף להוראות השר הממונה על הפעולות בתחום הנוגע בדבר ובהתאם לתכנית שאישרה הממשלה או מי שהסמיכה לכך".
10. החלטת ממשלה⁹⁰ מס' 1716, מיולי 1986, נקבע כי: "הרשות המקומית אחראית בתחום שיפוטה, באמצעות ועדת המל"ח המקומית, לבצע את המשימות הדרושות להבטחת האספקה והשירותים החיוניים לאוכלוסייה, לטיפול באוכלוסייה ולמתן שירותי סעד ופינוי על פי הוראת החוק.
11. בדצמבר 2002 ובפברואר 2004 גובשו מכלול הנורמות וההסכמות בין מל"ח, פיקוד העורף, משרד הפנים ומרכז השלטון המקומי, לשני תיקי אב⁹¹ להפעלת העיריות והמועצות המקומיות בעת חירום נורמות אלה מתעדכנות מעת לעת. העדכון האחרון, אשר עליו התבססה הביקורת, הנו מיוני 2021.

⁸⁸ חוק יסוד הממשלה, https://www.nevo.co.il/law_html/law00/73690.htm

⁸⁹ פקודת העיריות [נוסח חדש], https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_001.htm

⁹⁰ החלטת ממשלה מס' 1716, מיולי 1986,

<https://web.archive.org/web/20070930195315/http://www.melach.mod.gov.il/pages/general/gov1716.asp>

⁹¹ תיק אב להיערכות העירייה למצב חירום, יוני 2021, [Master-file-municipality-and-local-council-emergencies-](https://www.master-file-municipality-and-local-council-emergencies-2021-06-2021-from-the-national-library.pdf)

[June2021-from-the-National-Library.pdf](https://www.master-file-municipality-and-local-council-emergencies-2021-06-2021-from-the-national-library.pdf)

פרק ראשון: וועדת מל"ח

תשתית נורמטיבית:

12. סעיף 149א לפקודת העיריות⁹² (נוסח חדש) קובע כי על כל עירייה להקים ועדת מל"ח מקומית (משק לשעת חירום). בסעיף 248א לפקודה, שעניינו הכנת המשק לשעת חירום והפעלתו, נקבע כדלהלן: "(א) העירייה תעשה את כל הדרוש להכנתו של המשק לשעת חירום ולהפעלתו אותו זמן, למעט גיוסם של כוח אדם וציוד אשר חל עליהם חיקוק אחר, הכל בכפוף להוראות השר הממונה על הפעולות בתחום הנוגע בדבר ובהתאם לתכנית שאישרה הממשלה או מי שהסמיכה לכך."

13. על פי המפורט בתיקי האב ובנוהלי מל"ח, חברי וועדת מל"ח מקומית ימונו מקרב המנהלים הבכירים ברשות ובהם בעלי התפקידים כדלקמן: יושב ראש- ראש הרשות, ראש מטה-מנכ"ל הרשות, ראשי המכלולים במטה החירום העירוני, ראשי הוועדות הרב תחומיות, בעלי תפקידים נוספים בהתאם לצרכים הייחודיים של הרשות, נציג תאגיד המים.

14. מכוח חוק שירות עבודה בשעת חירום⁹³, התשכ"ז-1967, רשאי שר העבודה להוציא לעובדי הרשות המקומית, המאושרת כמפעל למתן שירותים חיוניים, צווים לשירות עבודה, המכונים צווי ריתוק, בהתאם לתנאים שנקבעו בחוק.

ממצאים:

הרכב וועדת מל"ח:

15. וועד מל"ח העירונית⁹⁴ מורכבת מחבר מועצה המשמש כיו"ר הוועדה, ארבעה חברי מועצה ושני נציגי ציבור. כן מורכבת הוועדה ממנכ"ל העירייה המשמש כרמ"ט, קב"ט העירייה ומנהלי מכלולים.

16. בעיריית טבריה ישנם 8 מכלולים: מכלול כוח אדם ומתנדבים, מכלול הנדסה ותשתיות, מכלול מידע לציבור, מכלול לוגיסטיקה ותפעול, מכלול חינוך, מכלול רובעים, מכלול ביטחון וחירום ומכלול אוכלוסייה (רווחה).

⁹² פקודת העיריות [נוסח חדש], https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_001.htm.
⁹³ חוק שירות עבודה בשעת-חירום, תשכ"ז-1967, https://www.nevo.co.il/law_html/law00/5118.htm.
⁹⁴ נספח מספר 1.

כינוס הוועדה:

17. תיק האב לשנת 2015 קובע כי על וועדת מל"ח להתכנס לפחות פעם ברבעון. בתיק האב החדש משנת 2021⁹⁵ הוסרה דרישה זו ולא קיימת עוד דרישה למספר התכנסויות מינימלי.

18. נכון לדצמבר 2024, וועדת מל"ח התכנסה ארבעה פעמים. בנוסף לקיום ארבע הערכות מצב בהשתתפות ראש העיר, אשר ברובן עסקו במלחמה בצפון.

19. בעולה מפרוטוקולים של הוועדה, המשתתפים בישיבה רשומים תחת הגדרת תפקידם בשגרה ולא כהגדרתם בשעת חירום. למשל מנכ"ל העירייה רשום כמנכ"ל ולא כרמ"ט. לחלק מהמשתתפים לא הוגדרו כלל תפקידם בוועדה.

20. עוד עולה מהפרוטוקולים כי רוב מנהלי המכלולים לא השתתפו בכינוסי הוועדה.

התייחסות הקב"ט: כלל המנהלים נוכחים בהערכות המצב ובישיבות המנכ"ל, לא קיימת אפשרות לכלול כלל בבעלי תפקיד. כל בעל תפקיד בשגרה הוא גם אותו בעל תפקיד בחירום, לדוגמא דובר רשות הוא הדובר גם בחירום וכן הלאה. צריך לזכור שנושא כ"א הוא דינאמי ואנו מעדכנים בכתובים מעת לעת בערך פעם בחציון.

כתבי מינוי:

21. ועדת מל"ח מורכבת מראשי מכלולים ותאים אשר משמשים בשגרה כמנהליה של העירייה. על מנת לשמש בתפקידים אלה בחירום, נדרש להוציא להם צווי ריתוק⁹⁶, וכן להוציא להם כתבי מינוי אמצעות ראש העירייה.

22. נמצא כי מנהלי המכלולים ומנהלי הרובעים קיבלו כתבי מינוי כנדרש.

23. הביקורת בחנה אם נושאי התפקידים בוועדה קיבלו צווי ריתוק של משרד העבודה, הבדיקה בוצעה באמצעות השוואת קובץ כוח אדם בחירום מאתר משרד העבודה לרשימת כתבי המינוי שהביקורת קיבלה מאגף משאבי אנוש.

24. נמצא חוסר התאמה בין רשימת מנהלי המכלולים בפועל לבין רשימת מנהלי המכלולים המופיעים בקובץ עובדים מרותקים של משרד העבודה. כך למשל מר אלי לוי רשום כמנהל מכלול דוברות והסברה שהוא בפועל מנהל מכלול לוגיסטי, מר עופר

⁹⁵ תיק אב להיערכות העירייה למצב חירום, יוני 2021, [Master-file-municipality-and-local-council-emergencies-2021-from-the-national-library.pdf](https://www.master-file-municipality-and-local-council-emergencies-2021-from-the-national-library.pdf)

⁹⁶ חוק שירות עבודה בשעת-חירום, תשכ"ז-1967, https://www.nevo.co.il/law_html/law00/5118.htm

כהן רשום מנהל מכלול חינוך שהוא בפועל סגן מנהל מכלול חינוך, מר עמי ועקנין מנהל מכלול ביטחון וחירום אינו נמצא בקובץ עובדים מרותקים כלל, סגן מנהל מכלול הנדסה וסגן מנהל מכלול לוגיסטי גם כן אינם רשומים בקובץ עובדים מרותקים.

התייחסות הקב"ט: "אכן לא קיימים ריתוקים משקיים לכולם, וזאת מכיוון שבעלי תפקידים מסוימים עושים מילואים כגון: עמי ועקנין. לגבי עופר כהן אכן בזמן המלחמה היה מנהל המכלול מכיוון שמנהל המכלול אלי מאירי סיים תפקידו ולא היה מחליף עד מינוי מנהלת לפני כחודשיים".

מסקנות

25. בעלי התפקידים הנוכחים בישיבות וועדת מל"ח לא רשומים באופן ברור שמגדיר את תפקידם בשגרה ובחירום דבר העלול לגרום לבלבול ולחוסר בהירות.
26. העובדה כי רוב מנהלי המכלולים לא השתתפו בכינוסי הוועדה מעידה על בעיית השתתפות ושיתוף פעולה בין בעלי תפקידים חשובים לבין פעולתה השוטפת של הוועדה. היעדרות זו עשויה לפגוע ביעילות קבלת ההחלטות ובתיאום המשאבים הנדרשים לפעולה משולבת ומסודרת בעת חירום.
27. חוסר בהתאמה בין רשימת מנהלי המכלולים בפועל לבין הרשומות בקובץ העובדים המרותקים של משרד העבודה מעיד על בעיות במעקב ובקרה על העובדים המופיעים בקובץ. חוסר ההתאמה עלול להוביל לקשיים בהבנת המבנה הארגוני וביכולת למנוע טעויות בתיאום בין תפקידים רשמיים לתפקידים בפועל.

המלצות

28. מומלץ כי בפרוטוקולי ישיבות וועדת מל"ח יירשמו בעלי התפקידים המשתתפים בישיבות בהתאם להגדרת תפקידם בחירום בנוסף לתפקידם בשגרה - אחריות מזכירת הוועדה.
29. יש לבחון את הגורמים להיעדרות מנהלי המכלולים בישיבות וועדת מל"ח ולנקוט בצעדים לתיאום ושיתוף פעולה טוב יותר בין מנהלי המכלולים לבין הוועדה, כדי להבטיח פעולה אפקטיבית במצבים רגילים ובמצבי חירום - אחריות מנכ"ל העירייה.
30. יש לעדכן קובץ עובדים מרותקים של משרד העבודה בהתאם לרשימת כתבי המינוי של העירייה - אחריות מנהלת משאבי אנוש.

פרק שני: מרכז הפעלה רשותי (מרה"פ)

31. מרכז ההפעלה משמש כמוקד לעבודת מטה הרשות באירועי חירום שבשגרה ובעת אירועי החירום השונים והוא מאפשר ניהול ושליטה סדורים, תוך שמירת יכולת רציפות ועצמאות תפקודית מלאה לאורך זמן, על מנת לאפשר מתן מענה לתושבים שבתחום הרשות.

תשתית נורמטיבית:

32. תפקיד מרכז ההפעלה הינו לשרת את תפיסת העבודה של פעילות הרשות בחירום והוא מחולק למכלולים ולתאים התואמים את התפיסה כאמור.

33. לפי תיק האב⁹⁷ נקבע כי:

א. בשגרה יש לגייס ולהקים צוות מטה חירום אשר יאייש את המרה"פ (מרכז הפעלה רשותי).

ב. יש להקים את המרכז על כל הציוד הנדרש בו ובכלל זה את מערכת התקשורת והמחשוב.

ג. הקצאת אתר חלופי, ממוגן ומצויד.

ד. הכנת תיק אתר והגדרת נוהלי עבודה פנימיים.

ה. לכל מבנה מרכז הפעלה נדרש לתכנן מערכות אוורור וסינון מותאמות. המבנה יכול אופציה להתקנת מערכות סינון וטיהור אוויר שיאפשרו שהייה (בהינתן הוראה) למשך 12 שעות.

ו. קיומן של תשתיות תקשורת, מחשוב וחשמל המגובות לחירום.

⁹⁷ תיק אב להיערכות העירייה למצב חירום, יוני 2021, [Master-file-municipality-andlocal-council-emergencies-](#)
[June2021-from-the-National-Library.pdf](#)

34. מבנה המרה"פ: נקבע⁹⁸ כי במרה"פ יהיה מרכז שליטה שישמש כאזור הישיבות של מטה החירום העירוני. כן יהיה במקום מרכז דיווח שאליו יגיע מידע ממקורות שונים והוא אשר יפיץ אותו הלאה. יוקצו מקום למכלולים השונים, היקל"ר (יחידת קישור לרשות) מפקדת הנפה בפיקוד העורף המקשרת בין העירייה למפקדה ומעבירה את הנחיות המחוז והנפה למטה החירום העירוני ולארגוני החירום- המשטרה, מד"א וכיבוי אש. המרה"פ יהיה בו אזור מנהלי בו יהיו משרדי הרמ"ט (המנכ"ל) וחדר ישיבות והערכת מצב וכן אזור מנהלי בו יהיו השירותים הפיזיים לתמיכה במרכז, כגון: שירותים, מזון, לינה, ביטחון, ציוד, תשתיות קשר ותקשורת.

ממצאים

35. הביקורת בחנה את היערכות הרשות המקומית ואת הפעולות שהיא מבצעת בשגרה, על מנת לשמור על כשירות ומוכנות המרה"פ.
36. בחודש ינואר 2025 ערכה הביקורת סיור במרה"פ יחד עם קב"ט העירייה מר עמי ועקנין.
37. **מיקום המרה"פ:** המרה"פ ממוקם במקלט בתוך בניין מתנ"ס פירסט.
38. **נוהל הפעלה:** קיים במרה"פ ניהול להפעלת מטה החירום העירוני והוא נותן מענה לכל תרחישי הייחוס האפשריים ובהם רעידת אדמה, שריפה, מלחמה, שיטפונות ועוד.
39. **הקצאת אתר חלופי:** לא קיים בעירייה מיקום חלופי למרה"פ הנוכחי, קב"ט העירייה מסר לביקורת כי מתוכנן מעבר למרה"פ חדש שיתמקם בבניין העירייה שמתוכנן לעתיד והמרה"פ הנוכחי ישמש כאתר חלופי. עוד נמסר כי בעת פגיעה במרה"פ הנוכחי לעירייה יש את היכולת למעבר מהיר לכל מקלט אחר בעיר.
40. **תיאור פיזי:** מרה"פ העירייה עונה לכל הדרישות הפיזיות שנקבעו בתיק האב, אומנם, אינו ערוך לאיומי נשק בלתי קונבנציונלי ולא מותקנת בו מערכת איטום וסינון אוויר.

⁹⁸ תיק אב להיערכות העירייה למצב חירום, יוני 2021, [Master-file-municipality-and-local-council-emergencies-june2021-from-the-national-library.pdf](https://www.master-file-municipality-and-local-council-emergencies-june2021-from-the-national-library.pdf)

מסקנות

41. נראה כי המרה"פ (מרכז הפעלה רשותי) נמצא במוכנות גבוהה.
42. אי התקנת מערכת איטום וסינון פוגעת בכשירות המרה"פ בעת איום בנשק בלתי קונבנציונלי.
43. אי הקצאת אתר חלופי למרה"פ פוגע גם כן ביכולת תפקוד העירייה בעת חירום במידה והמרה"פ הנוכחי יורד מכשירות בעת מצבי החירום השונים כמו רעידת אדמה, פגיעה ישירה במבנה, איום בלתי קונבנציונלי ועוד.

המלצות

44. לשקול התקנת מערכת איטום וסינון אוויר על מנת להכין את המרה"פ לאיום בנשק בלתי קונבנציונלי.
45. מומלץ להכשיר מקום ממוגן נוסף בתחום העיר בכדי לשמש את העירייה כאתר חלופי למרה"פ הנוכחי בעת חירום.

פרק שלישי: מחסן חירום רשות

46. תפקידה של העירייה בשגרה להעמיד מקרקעין לרשות פיקוד העורף לטובת מחסנים וכן לנהל ולתחזק את מחסני החירום שלה. בחירום, נדרשת העירייה להוציא את הציוד מהמחסנים ולפזרו במתקני הקליטה לפי הצורך ובאישור פס"ח. על הטיפול והתחזוקה של מחסני החירום אחראי קב"ט העירייה.

47. הביקורת בחנה סוגיות בניהול מחסן החירום.

תשתית נורמטיבית

48. משרד הפנים קבע הנחיות⁹⁹ כלליות להקמה ואחזקה של מחסן חירום רשותי, כמו מסמכים נדרשים, סוג הבניה, מידות המחסן ביחס למספר תושבים, ביטוח המחסן ותכולתו ועוד.

49. בנוסף לכך, משרד הפנים קבע¹⁰⁰ רשימת ציוד מינימלית הנדרשת מרשות שסך האוכלוסייה שלה לא עולה על 100,000 תושבים (רמה ב') כמפורט בטבלה להלן:

ריכוז הציוד הנדרש בהערכות הרשות המקומית לחירום

מרכיב	ציוד נדרש	רמה ג	רמה ב	רמה א	הערות
מערך פיקוד ושליטה	מרכז הפעלה רשותי ממוגן	1	1	1	מרכזי וחלופי
	מפקדת רובע / חמ"ל ישובי	1	2	4	חמ"ל לכל רובע / ישוב
	מערכת קשר קונב' פנימית	10	15	20	בתוספת 3 לכל חמ"ל ישובי / רובע
	ערכת תקשורת	1	1	1	מכשיר ברק כתום / ניצן
		1	2	4	טלפון לוייני
	מערכת שו"ב / שו"ע"ל	1	1	1	שילוב מע' שו"ע"ל ומע' הרשות
מענה מבצעי ראשוני	מחסן חירום	1	2	3	עפ"י כמות הציוד הנדרשת ע"פ חלוקה גושית
	נרור חפ"ק רשותי	1	1	2	לפי תיק אב לרשות
	נרטרור נייד לחירום	2	4	6	נרטרור נייד לכל מבנה רשותי ומתקן קליטה
	ערכת תאורה	1	2	3	
	ערכת מיגון לעובדי רשות	24	36	48	בתוספת 6 ערכות לכל רובע / צח"י.
	ערכת חורף לצוות רשותי	10	15	30	רשויות מעל גובה 700 מ', מענה מורחב למזג אוויר קיצון
	ערכה לצוות התערבות רשותי לטיפול בתשתיות	1	2	4	לפחות צוות אחד בכל רשות
	נרור חילוץ קל סע"ר	1	2	4	עירייה לפי כמות רובעים. מוא"ז לכל 10 ישובים צוות נרור ובהתאם להב"ד דרות פקע"ר.
	ערכת מחסום	1	2	4	
	נרור כיבוי אש	1	2	4	לכל ישוב באזור סיכון לשריפה
	ערכת ציוד מים	1	2	4	לפי תקני רשות המים / תאגיד
	משאבות מים (טבולות)	2	4	6	לפי תקני רשות המים / תאגיד
	משאבות מים (ניידות 3-5)	1	2	4	לפי תקני רשות המים / תאגיד
	ערכת כריזה לרכב	2	4	6	באישור דרך משטרת ישראל

⁹⁹ אוגדן לממונה ביטחון ברשות המקומית, מאי 2023, <https://www.gov.il/BlobFolder/unit/herum/he/emergency.pdf>

¹⁰⁰ אוגדן לממונה ביטחון ברשות המקומית, מאי 2023, <https://www.gov.il/BlobFolder/unit/herum/he/emergency.pdf>

שירותים חיוניים	כמספר המקלטים ברשות ע"פ תקני פקע"ר				ערכה למקלט ציבורי
	בהתאם למספר המבנים המוגדרים במפעל החיוני (הרשות).				ערכת ציוד למבנה במפעל חיוני
	ע"פ נוהלי משרד התחבורה	4	2	1	אמצעי שינוע (כ"ר וצמ"ה)
	ע"פ נוהלי משרד התחבורה	4	2	1	כלי צמ"ה
	ע"פ נוהלי משרד התחבורה	4	2	1	מכלי סולר נגרים
מענה לרע"ד		3	2	1	ערכת אס"ל

ממצאים

50. ביום 28.1.25 ערכה הביקורת ביקור במחסן העירייה.
51. נמצא כי העירייה מתחזקת מחסן מל"ח אחד הנמצא תחת אחריות קב"ט העירייה, מחסן זה עובר בדיקה ריענון וחידוש על בסיס קבוע.
52. מחסן העירייה כולל ציוד לחלוקה בשעת חירום, הציוד מחולק לפי רובעים וכולל שילוט המפרט תכולת כל ארגז כמו כמות, ייעוד, אחריות החלוקה ומועד ניפוק. בנוסף לכך, המחסן כולל תיקי חילוץ, תיקי חובשים ופרמדיקים, ערכאות מזון, מים, ציוד לתינוקות ולקשישים.
53. קב"ט העירייה מסר לביקורת כי מחסן החירום בעיריית טבריה עומד בדרישת הציוד המינימלית שמשרד הפנים קבע (ראה סעיף 49).
54. אין במחסן מחסומים ניידים כנדרש, יש שער רגיל והמפתחות נמצאים בידי קב"ט העירייה והעובדים שלו.
55. במחסן מותקנים מצלמות אבטחה ולקב"ט העירייה יש גישה ישירה למצלמות בפלאפון האישי שלו, כמו כן במחסן מותקנת מערכת אזעקה תקנית עם חייגן.
56. מחסן העירייה מבוטח כנדרש בהנחיות משרד הפנים.

מסקנות

57. המחסן מנוהל בצורה מקצועית ומסודרת על ידי קב"ט העירייה, המחסן עומד בדרישות שנקבעו על ידי משרד הפנים, דבר שמעיד על עמידה בהנחיות הרגולציה ומוכנות לשעת חירום.

58. יש מקום לשיפור בהתקנת מחסומים ניידים ובחיזוק האמצעים למניעת גישה לא מורשית במקרה של מצב חירום.

המלצות

59. יש לשקול התקנת מחסומים ניידים במעבר למחסן, בהתאם לדרישות, על מנת לשפר את הביטחון ולמנוע גישה לא מורשית במצבי חירום- אחריות מנכ"ל העירייה.

60. יש להמשיך בתחזוקה השוטפת של המחסן ושל הציוד, על מנת להבטיח כי המחסן יפעל בצורה היעילה ביותר בעת הצורך-אחריות קב"ט העירייה.

פרק שלישי: תמי"ר - תוכנית מיגון רשותית

תשתית נורמטיבית:

61. כדי לשפר היערכות העירייה לאירועי חירום נדרשת בניית תוכנית מיגון רשותית¹⁰¹ (תמי"ר) לצורך המשך רציפות התפקוד של הרשות במרחבים מוגנים. התוכנית תיושם בשלושה שלבים עיקריים:

- א. מיפוי התשתיות והפעילויות החיוניות
- ב. מיפוי האוכלוסייה וניתוח פערי המיגון
- ג. הכנת תוכנית שתיתן מענה לפערי המיגון ברשות.

ממצאים:

62. מיפוי התשתיות:

- א. **בוצע** מיפוי של כל השטחים המוגנים הקיימים בעיר, כאלה שבחזקת העירייה כמו בתי ספר ומבני ציבור, שטחים הקיימים במבני מסחר ותעשייה ושטחים שבבעלות פרטית.
- ב. נמסר לביקורת כי מיפוי אוכלוסיות מיוחדות כגון קשישים, בעלי מוגבלויות וילדי חינוך מיוחד מתקיים במכלול הרווחה לפי הצורך, לא נמצא בחזקת קב"ט העירייה מידע על אוכלוסיות מיוחדות.

63. ניתוח פערי מיגון:

- א. בשנת 2018 בוצע סקר של פיקוד העורף בנוגע לפערי מיגון בעיר טבריה.
- ב. לפי הנתונים המוניציפליים הנמצאים בתיק האב של עיריית טבריה¹⁰² עולה כי: 24% מהמבנים בעיר הינם ללא מענה מיגוני תקני.
- ג. בתחילת המלחמה בוצע מיפוי נוסף של אגף ביטחון וחירום ונוספו כ-24 מיגונית על פי קריטריונים של פיקוד העורף.
- ד. לקב"ט העירייה יש גישה למערכת אגמים של פקע"ר המתעדכנת באופן רצוף בכל נושא המיגון בעיר.

¹⁰¹ תיק אב להיערכות העירייה למצב חירום, יוני 2021, [Master-file-municipality-andlocal-council-emergencies-June2021-from-the-National-Library.pdf](#)

¹⁰² נספח מספר 2

64. הכנת תוכנית שתיתן מענה לפערי המיגון ברשות

א. תוכנית המיגון הרשותית, דורשת קביעת תוכנית למתן מענה לאוכלוסייה חסרת מיגון כדלקמן: קביעת אוכלוסייה שתקבל מענה במקלט ציבורי, קביעת אוכלוסייה המיועדת לקבל מענה בתוך מוסדות החינוך או במבנה מסחרי או באזור מוגן לצורך שהייה ממושכת.

ב. קב"ט העירייה מסר לביקורת כי העירייה פעלה בסוגיית המיגון לפי קריאות התושבים, ככל והתקבלה קריאה על מחסור במיגון נשלח מהנדס פקע"ר למציאת המרחב הכי מוגן שיש בבית התושב ומיקום מקלט ציבורי הכי קרוב שיש, וככל שהיה ניתן הוצבו מיגוניות בקרבת המקום.

65. מרחבים מוגנים

א. בעיר טבריה ישנן שכונות ישנות, בהן רוב הבתים הם ללא פתרונות מיגון ולפיכך המרחב המוגן היחיד שיש להם הוא במקלטים ציבוריים.

ב. לפי רשימה שהועברה לידי הביקורת בתחום הרשות ישנם 134 מקלטים ציבוריים (4 מהם לא כשירים), לשם השוואה בעיר נס ציונה (עיר המונה מספר תושבים דומה לעיר טבריה) ישנם 23 מקלטים ציבוריים.

ג. רשימת המקלטים מופיעה באתר העירייה בשפה העברית, בקישור המפנה לקובץ PDF.

ד. אי הלימה בין הנתונים השונים אודות המקלטים הציבוריים הנמצאים באתר העירייה, בתיק האב וברשימה של אגף הביטחון והחירום: הנתונים המופיעים באתר העירייה אודות מספר מקלטים ציבוריים וכשירותם שונים מהנתונים שהביקורת קיבלה מאגף הביטחון והחירום והנתונים הנמצאים בתיק אב של העירייה.

ה. ברשימה מופיעים פרטים אודות כתובת המקלט, שטח המקלט, קיבולת המקלט והתאמתו לבעלי מוגבלויות.

ו. אין מידע אודות המקלטים בשפות זרות לתושבי העיר שאינם דוברי עברית.

ז. אין במערכת ה-GIS מידע אודות מיקומי המקלטים הציבוריים.

התייחסות הקב"ט:

סעיף 65 ו- "בעת חירום קיים מוקד 106 כולל דוברי שפות זרות, דף אינטרנט מתעדכן בימים אלה ע"י דוברות. כל תושב מכיר את המקלט שלו והמרחב המוגן. עברנו מלחמה שאומנם עדיין לא הסתיימה ונתנו מענה מידי לכל דורש כולל אורחים ומפונים".

סעיף 65 ז- "במערכת GIS קיים מיפוי מדויק של המקלטים הציבוריים והוא נמצא בשכבת ביטחון מטעמי ביטחון מידע. כמו-כן קיים מיקום מקלטים ציבוריים גם WAZE וגם במערכת שועל כולל מגונית".

66. מיפוי מקלטים משותפים בעיתיים:

א. בבניינים משותפים יש לעיתים מקרים שבהם דיירים לוקחים שליטה על המקלט המשותף ומפנים אותו לשימוש אישי כמאגר פרטי, ולעיתים קרובות זה נעשה בניגוד לרצון הדיירים האחרים.

ב. חוק התגוננות האזרחית¹⁰³ מעניק לרשות המקומית סמכויות לפקח על שמירת תקני הבטיחות וההיערכות במקרים של חירום, כולל פיקוח על השימוש במקלטים ציבוריים ומשותפים. לרשות המקומית יש את הזכות להורות על סילוק חפצים שמאוחסנים במקלטים באופן שאינו תואם את ייעודם, כלומר שימוש למטרות אישיות כמו מחסן פרטי.

ג. נמצא כי בשנה האחרונה עיריית טבריה החלה בשיפוץ מקלטים משותפים בסיוע משרד השיכון והבינוי. נכון למועד הביקורת שופצו בעיר כ-61 מקלטים ציבוריים בסך 658,000 ש"ח.

ד. בנוסף לכך, אגף ביטחון וחירום בשיתוף פעולה עם הפיקוח העירוני פעל למיפוי מקלטים משותפים בעיתיים ששמשו למטרות אישיות על ידי הדיירים. לביקורת נמסר כי המיפוי בוצע על בסיס פניות הציבור למוקד העירוני.

¹⁰³ חוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951, https://www.nevo.co.il/law_html/law00/71780.htm

התייחסות הקב"ט: "עיריית טבריה שיפצה מעל 400 מקלטים משותפים מתוך 527 ועדיין בימים אלה ממשיכים לשפץ (המספר הנקוב הוא מספר המקלטים המשותפים שעברו עד עכשיו שיפוץ מעמיק ביותר כולל ריצוף, בויב, מים, חשמל, צבע ועוד) מעל 100 מקלטים עברו ממש שיפוץ מעמיק כולל חשמל, צבע, ריצוף ועוד בעלות משוערכת למקלט 20,000 ש. סה"כ בפרויקט זה יושקעו 3.5 מיליון ש"ב במימון ושיתוף משרד השיכון. כלל המקלטים הציבוריים כשירים, מיתוך 134 מקלט 1 לא כשיר הנדסית. צריך לזכור כי עד היום המקלטים בחלקם עדיין פתוחים, והיו פתוחים במשך למעלה משנה, מה שהוביל להמון נזקים וונדליזם, אנו כל הזמן משלימים את החסר ומחזירים לכשירות".

67. מקומות מחסה בשטחי ציבור

- א. על פי הוראות סעיף 13 (א) לחוק התגוננות האזרחית¹⁰⁴: "הייתה רשות מקומית סבורה שמקום מסוים, כולו או מקצתו, ראוי לשמש מחסה ציבורי, או יהיה ראוי לכך אחרי שיושלמו בו פעולות בניה או פיתוח, רשאית הרשות המקומית להמציא הודעה בכתב לבעל המקום ולמחזיק בו, כי בדעתה להועיד אותו מקום למחסה ציבורי (בסעיף זה – הודעה); אם לדעת הרשות המקומית דרושים תיקונים ושינויים במקום, כדי שיהיה ראוי לשמש מחסה ציבורי, תפרט ההודעה את תכנית השינויים והתיקונים שהיא תעשה, ואלה ייעשו על חשבונה; כן תישא הרשות המקומית בכל ההוצאות הנוספות שייגרמו בשל התאמת המקום למחסה ציבורי".
- ב. לביקורת נמסר תיק מבנה ביטוח לאומי ברחוב הגלבוע המשמש מקום מחסה ציבורי, השטח מורכב משתי קומות חניות עם קיבולת של 582 איש.

¹⁰⁴ חוק ההתגוננות האזרחית, תשי"א-1951, https://www.nevo.co.il/law_html/law00/71780.htm

מסקנות

68. חוסר ההתאמה בין הנתונים אודות המקלטים הציבוריים עשוי להוביל לבלבול בקרב הציבור. בנוסף, היעדר מידע בשפות זרות לתושבים שאינם דוברי עברית, וכן חוסר המידע במערכת ה-GIS לגבי מיקומי המקלטים באתר העירייה, פוגע ביכולת לתת שירות אפקטיבי לכלל התושבים במקרי חירום.

69. הפעולות שביצעה עיריית טבריה אודות הטיפול במקלטים משותפים בשנה האחרונה מהוות צעד חשוב לשיפור המוכנות למקרי חירום בעיר. הביקורת מייחסת חשיבות רבה לשיפוץ מקלטים אלה, ומציינת כי מדובר בצעד חשוב ומבורך וראוי לציון לחיוב.

המלצות

70. יש להקפיד על עדכון הנתונים אודות המקלטים הציבוריים במטרה להבטיח שהמידע יהיה מדויק ונגיש לכלל הציבור. יש צורך להעניק תשומת לב למתן מידע בשפות זרות עבור אוכלוסיות שאינן דוברות עברית, על מנת להקל על תושבים שאינם מבינים את השפה למצוא את המידע הנדרש - אחריות דוברות העירייה.

71. יש לפתוח גישה למיקומי המקלטים הציבוריים במערכת ה-GIS באתר העירייה לציבור על מנת להבטיח קבלת שירות מהיר ויעיל במקרי חירום.

72. יש להמשיך ולקדם את פעולות השיפוץ והתחזוקה של המקלטים המשותפים בעיר טבריה. בנוסף, יש להגביר את המודעות הציבורית לשמירה על איכות המקלטים המשותפים ולהמשיך בתהליך מעקב ובקרה אחר מצב המקלטים המשותפים, על מנת להבטיח מוכנות מקסימלית לכל תרחיש חירום בעיר.

פרק רביעי: מערך סע"ר (סיוע עצמאי רשותי)

תשתית נורמטיבית:

73. סע"ר¹⁰⁵ היא יחידה של עובדי הרשות המקומית ושל מתנדבים ברשות המקומית או בגופים השונים שמטרתו להגיש סיוע בקהילה הכולל סיוע ראשוני לחילוץ, למתן עזרה ראשונה ולכיבוי אש באירוע חירום בכלל וברעידת אדמה בפרט.
74. ייעוד הסע"ר הוא ביצוע פעולות חילוץ קל מיידיות בשלב המענה הראשוני ובהמשך סיוע במשימות סיוע אזרחי לרשויות מקומיות ולגופים השונים.
75. בשירות החילוץ הניתנת ליחידות חילוץ במרחב האזרחי מסווגת לשתיים בהתאם למורכבות החילוץ. מחלץ 01 ליחידות שסווגו כנדרשות להכשרת "חילוץ קל" ומחלץ 02 ליחידות שסווגו כנדרשות ל"חילוץ בינוני".
76. יחידות המוכשרות בהכשרת 01 (סע"ר) יהוו כוח תגובה מידי למתן מענה ראשוני לאירוע הרס במרחב האזרחי, בדגש על אירוע שהתרחש כתוצאה מרעידת אדמה.

ממצאים:

77. מתנדבים בצוות סע"ר והכשרות:

- א. בעיריית טבריה יש ארבעה צוותי סע"ר של עובדי העירייה בכל צוות 9 עובדים. יצוין שבפברואר 2024 עובדי העירייה עברו יום הסברה בנושא חירום, אך אף עובד מעובדי העירייה עבר הכשרת סע"ר כלשהי.
- ב. נמצא כי לרשות אגף בטחון וחירום עומד צוות של 26 מתנדבים (אזרחים) שעברו הכשרת מחלץ 01 (חילוץ קל).
- ג. בנוסף לכך, ישנו צוות של מתנדבי איחוד והצלה המונה 21 מתנדבים, לביקורת נמסר כי צוות זה מתופעל לא רק בעיר טבריה אלא גם ביישובים נוספים. צוות זה עבר הכשרת מחלץ 01 (חילוץ קל).

78. **מצבת כוח אדם:** על פי נתונים שהועברו לביקורת קיימים ארבעה צוותי סע"ר של עובדי העירייה המורכבים מ-36 עובדים. נתונים אלה אינם נמצאים בהלימה עם הנתונים הנמצאים באלפון עובדי הרשות לשעת חירום. שכן חלק מהעובדים מוזכרים באלפיון כמתנדבי סע"ר וחלקם אינם נמצאים כלל (האלפון מעודכן לספטמבר 2024).
79. **קובץ עובדים מרותקים:** נמצא אי הלימה בין רשימת צוות סע"ר המורכבת מעובדי העירייה לבין נתוני קובץ עובדים מרותקים של משרד העבודה. חלק מהעובדים לא רשומים כלל כעובדים המרותקים בחירום.
80. אין בעיריית טבריה מתנדבים בעלי הכשרת מחלץ 02 (חילוץ בינוני).

התייחסות הקב"ט: מערך הסע"ר בנוי מעובדי הרשות (4 צוותים: 9 עד 10 עובדים בצוות). אלי לוי מעדכן כל הזמן את רשימות הצוות, מכוון שהאנשים מתחלפים מעת לעת. לגבי הכשרות- השנה יוכשרו עוד מתנדבים מכיתת הכוננות ועוד. כמו כן מחלץ 02 היה בעבר כיום זה כבר לא קיים. מעבר לכך לעיר יש הקצאת גדוד חילוץ שהיה במהלך 7 חודשים בעיר".

מסקנות:

81. הנתונים שנמסרו לביקורת אינם תואמים לנתוני אלפון עובדי הרשות לשעת חירום וקובץ העובדים המרותקים של משרד העבודה, דבר המעיד על אי-סדר או חוסר דיוק ברישום העובדים. חלק מהעובדים שהיו אמורים להיות רשומים כעובדים פעילים במערך סע"ר לא הוזכרו כלל, בעוד אחרים מוזכרים כמתנדבים, דבר שיכול להוביל לאי-בהירות לגבי היקף הזמינות וההכשרה של צוותי החילוץ העירוני.
82. חוסר במתנדבים בעלי תעודת מחלץ 02 (חילוץ בינוני) עשוי להקשות על תפקוד יעיל במצבים בהם יש צורך בחילוץ מורכב ולהעמיס על הצוותים המקצועיים הקיימים.

המלצות

83. יש לעדכן את הנתונים באלפון העובדים בשעת חירום וקובץ עובדים מרותקים של משרד העבודה ולוודא שהרישומים נכונים ומדויקים, על מנת לשפר את מוכנות הרשות לשעת חירום- אחריות מנהלת משאבי אנוש.
84. יש לשקול הכשרת מתנדבים נוספים בתעודת מחלץ 02 כדי לשפר את יכולת התגובה של העירייה במצבי חירום- אחריות קב"ט העירייה.

נספחים

נספח מספר 1

Tiberias Municipality
Mayor's office

עיריית טבריה
לשכת ראש העיר

חבל ולפני

מעודכן ליום 23.12.24, אושר בישיבת מועצה מן המניין מס' 17/2024 מיום 23.12.24.

ועדת משק לשעת חרום, לפי סעיף 149 א					
מס"ד	שם	משפחה	תפקיד	מ"מ	הערות
1	יוסי	אוקנין	יו"ר		
2	אושרה	ארז	חברה		
3	שמעון	כהן	חבר		
4	אביב	יצחק	חבר		
5	רפאל	טרבלסי	חבר		
6	אליהו	זירה	נציג ציבור		
7	אביעד	עמר	נציג ציבור		

עמי	ועקנין	קב"ט
שמעון	פיניאן	מנכ"ל רמ"ט
מנהלי מכלולים במרה"פ		

מזכירת הועדה	נירית אהרון	050 – 9770731
-----------------	-------------	---------------

לחוקה טל ולפני אל-אמי קקניש

מעקב התקדמות

אחר מימוש

המלצות המבקר

בדוח ביקורת

"ניגוד עניינים"

הנדון: בדיקת מעקב התקדמות אחרי מימוש המלצות המבקר

בדוח ביקורת "ניגוד עניינים"

רקע

1. בתאריך 3.7.2022 התקיימה וועדת בחינה במכרז פנימי לקבלת עובד לתפקיד מזכירה באגף [REDACTED] בעירייה. המועמדת היחידה במכרז הייתה הגב' [REDACTED] המוצבת בפועל בתפקיד זה אולם ללא מכרז מוסדר. וועדת הבחינות החליטה לא לקבל גב' [REDACTED] לתפקיד זה.

תשתית נורמטיבית

2. פקודת העיריות סעיף 221 קובעת את הסמכות להטיל חיוב אישי על נושא משרה או תפקיד ברשות מקומית בגין הוצאה שלא כדין מקופת הרשות המקומית לה היה אחראי.
3. ביום 23 באוגוסט, 2001, פרסם היועץ המשפטי לממשלה את הנחיה¹⁰⁶ מספר 8.2000 (90.007) בנושא חיוב אישי של נושא משרה ברשות מקומית.
4. במקביל, פורסם חוזר מנכ"ל משרד הפנים 5/2001, המתייחס לנוהל חיוב אישי של נושאי משרה ברשות מקומית, נוהל זה תוקן בכמה חוזרי מנכ"ל, האחרון ביניהם חוזר מנכ"ל¹⁰⁷ 1/2009.
5. נוהל משרד הפנים מגדיר הוצאה "שלא כדין" כ"הוצאה בדרך של התקשרות או בכל דרך אחרת, שבוצעה בחריגה מהוראות הדין, לרבות חריגה מהוראות הדין המהותי, חריגה מדרישות דין שבנוהל או כל חריגה מהדין הפוגמת בתוקפה החוקי של ההוצאה".
6. הנוהל¹⁰⁸ מונה דוגמאות לפעולות שייחשבו כהוצאה שלא כדין:
 - א. הפרת הכללים הקבועים בדין לעניין תנאים מוקדמים לביצוע התקשרות או פעולה אחרת, בעלת השלכות כספיות כגון התקשרות או פעולה ללא אישור המועצה, או ללא אישור שר הפנים, מקום שאלה נדרש.

¹⁰⁶ הנחיה היועץ המשפטי לממשלה, [home_main_freedom_freedom-information-q-a-doc-087.pdf](https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/freedom-information-q-a-doc-087.pdf)
¹⁰⁷ חוזר מנכ"ל, https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/freedom-information-q-a-doc-001/he/home_main_freedom_freedom-information-q-a-doc-089.pdf
¹⁰⁸ חוזר מנכ"ל, https://www.gov.il/BlobFolder/generalpage/freedom-information-q-a-doc-001/he/home_main_freedom_freedom-information-q-a-doc-089.pdf נספח מספר 1

ב. התקשרות או פעולה טרם אישור תקציב בלתי רגיל או מבלי שנערך מכרז, מקום שאלה נדרשים.

ממצאים

6. בתאריך 3.7.2022 התקיימה וועדת בחינה **במכרז פנימי** לקבלת עובד לתפקיד מזכירה באגף [REDACTED] בעירייה. בוועדה זו נכחו, כמשקיפים, הח"מ, מבקר העירייה והיועמ"ש, עו"ד מר שמעון בלסן.
7. המועמדת **היחידה במכרז הייתה הגב'** [REDACTED] המוצבת בפועל בתפקיד זה אולם ללא מכרז מוסדר. **מטרת המכרז הפנימי הייתה להסדיר את מעמדה.**
8. במענה לשאלת הח"מ, **במהלך המכרז**, הנוגעת בהקשרי קרובי משפחה המועסקים בעירייה **התשובה הייתה חלקית**. המועמדת ציינה שתי אחיות שמועסקות בעירייה: "בחברה הכלכלית כממונה על [REDACTED] ואחות נוספת המועסקת [REDACTED]".
9. מממצאי בדיקת המבקר לבחינת קרובי משפחתה של הגב' [REDACTED] המועסקים בעירייה וביחידותיה עולה כי **מדובר ב-5 אחיות ובלפחות 2 אחייניות** המועסקות במסגרת עיריית טבריה ונותני השירות שלה ונמצאות ב"קרבה משפחתית" לפי החוק ועשויות להימצא בניגוד עניינים.
10. בהתחשב בניגוד העניינים במינוי זה, וועדת הבחינה החליטה **שלא לקבל גב' [REDACTED]** לתפקיד מזכירה באגף הגזברות.
11. מבקר העירייה קיים **ביקורת בנושא "העסקת קרובים"** בעיריית טבריה¹⁰⁹. במסגרת החובה החלה על מבקרים להשתתף כמשקיפים¹¹⁰ במכרזי כח אדם בעירייה ובה נמצא שטרם התקבעו סטנדרטים ראויים בעירייה והנושא **לא היה בראש סדר העדיפות**, בלשון המעטה. התוצאה היא, הצטברות וריבוי מקרים מהעבר של מועסקים וותיקים, חלקם בניגודי עניינים וקרבת-משפחה מובהקים, לעיתים **בניגוד לחוק** ובוודאי בניגוד **לטוהר המידות הראוי ולמנהל התקין**.

¹⁰⁹ מטרת הביקורת: "לבדוק את העמידה בלשון החוק בפקודת העיריות וברוח חוזרי מנכ"ל משרד הפנים העוסקים בהעסקת קרובים ובהנחיות להעסקת מועמדים העומדים בניגודי עניינים אישיים או אחרים"

¹¹⁰ סעיף 23 (ח), תקנות העיריות, מכרזים לקבלת עובדים ברשויות המקומיות תש"מ 1979

12. לאחר מספר שבועות מהפצת טיוטת-דוח (ראשונה) ביקורת נושאי ב-11.7.2022 הופצה ב-19.10.2022 טיוטת-דוח (שניה) ביקורת נושאי להתייחסות המבוקרים הראשיים. בעיריית טבריה התקיימו דיונים בדוח זה, בכל הדיונים נכחו המנכ"ל, מר שמעון פיניאן, הגזברית, הגב' לבנת-הספיר דהן, הגב' רינת לגל מנהלת משאבי אנוש, עו"ד מר שמעון בלסן היועמ"ש והח"מ, מבקר העירייה. בכל הדיונים הללו סוכם שיש לקבל את המלצות הדוח במלואן.

13. המלצה מרכזית בדוח הנושאי¹¹¹ הייתה לפנות לוועדת השירות במשרד הפנים.

14. לאחר פנייה לוועדת השירות במשרד הפנים, החליטה¹¹² הוועדה ברוב קולות שלא לאשר את מינויה של המועמדת וכי בנסיבות המקרה, יש לתת עדיפות לאינטרס הציבורי בשמירה על מנהל תקין, הנראות הציבורית ואמון הציבור על פני האינטרס האישי של המועמדת.

15. לדברי הגב' רינת לגל, מנהלת האגף להון-אנושי בעיריית טבריה, ממשרדה, לא נשלחו ערעורים על החלטות הוועדה¹¹³.

16. על אף כל האמור, החלטת וועדת הבחינה, ההמלצה בדוח מבקר העירייה והחלטת וועדת השירות במשרד הפנים שלא לאשר את מינוי המועמדת גב' [REDACTED], החלטות אלה טרם מומשו ולמעשה הגב' [REDACTED] עדיין משמשת בתפקידה.

¹¹¹ הדוח השנתי, שהדוח הנושאי הנ"ל הינו חלק ממנו, נמצא בהליך אישור טרם פרסומו, נמסר לראש העירייה להערותיו ובהמשך יובא לאישור המועצה בהתאם לחוק
¹¹² החלטת ועדת השירות לעיריות מיום 17.12.2023 בעניין העסקתה של גב'..... עיריית טבריה.
¹¹³ נספח מספר 2

17. בדוח "העסקת קרובים" הועלו שורת ניגודי עניינים בעיריית טבריה, אחד מהם המקרה של גב' [REDACTED] מנהלת [REDACTED] אשר נמצאת בניגוד עניינים עם חברת מלגם העוסקת בארנונה ובדוחות החניה של העיר. המבקר התריע בדוח זה לגבי ניגודי עניינים פוטנציאליים בעתיד כפי שבאו לידי ביטוי במכרז שהתקיים בסוף 2024 שעסק במערכות מידע לגבייה וארנונה. כך שלאחר שחברת מטרופולינט (חברה של מלגם) לא זכתה במכרז זה גב' [REDACTED] שיגרה שורת טענות לגבי זכייתה של חברה אחרת (לולהטק)¹¹⁴.

מסקנות

18. המשך העסקת גב' [REDACTED] כמוזכרת אגף [REDACTED] ללא מכרז ובניגוד להחלטת וועדת השירות במשרד הפנים עלול להביא לידי ביטוי לעירייה ולמנהליה שני סיכונים מרכזיים:

א. **סיכון תדמיתי ופגיעה באמון הציבור**, באופן שבו הציבור תופס את הארגון הנקרא "עיריית-טבריה" ואת פעולותיו בשקיפות ובצורה הוגנת.

ב. **חויב אישי**: המשך המינוי של עובד ללא מכרז ובניגוד למנהל תקין עלול להעמיד את המנהלים ברשות בסיכון לחיוב אישי בגין הוצאה לא חוקית המשולמת לשכרה של העובדת. גורמים רשמיים, כמו הוועדה לחיוב אישי של משרד הפנים עשויים לדרוש לכנס את הוועדה לחיוב אישי כנגד מנהלים שבפעולתם, במחדל או באופן אקטיבי, גרמו לנזקים כלכליים עקב אי-ציות להנחיות וועדת השירות. על פי החוק, יתכן שהאחראים למינוי כזה יישאו בחיוב אישי או ידרשו להסביר את החלטותיהם בפני גורמים רגולטוריים.

19. העסקה בניגוד עניינים עשויה לגרום לעירייה לפגוע בטוהר המידות הנדרש (כמו למשל פגיעה בהגינות ההליך במכרזים בעירייה ופגיעה במעמד ההחלטות המקצועיות של וועדות רגולטוריות) ולייצר מצג, אמיתי או מדומה, של תרבות של אי ציות לחוק, אי מימוש המלצות מחייבות ואי קיום החלטות המועצה.

המלצות

20. לממש את החלטות וועדת השירות כלשונן.

21. להמשיך לפעול ולצמצם ניגודי עניינים והעסקת קרובי-משפחה, בהתאם לחוק, בעירייה. במידה וקיימים כאלה יש לפנות לוועדת השירות ולפעול בהתאם להנחיותיה באופן גורף ומיידי תוך צמצום הפגיעה האישית בעובדים, במעמדם ובשכרם (במידה ומדובר בעובדים וותיקים שעברו מכרז כדין).

22. מרגע שנתקבלו המלצות מבקר העירייה בדוח הנושאי ובהמשך גם בדוח השנתי, יש לפעול לממשם כיוון שהפכו, דה-פאקטו, להחלטות מועצת העיר.

בברכה,

אמיר בנבנישתי
מבקר עיריית טבריה

נספחים

נספח מספר 1

מטרות החיוב האישי:

- ליצור, בקרב אלו עליהם חל דין החיוב האישי, גורם הרתעה שימנע התעלמות מחובתם כנאמני ציבור לפעול בכספי הציבור בדרך תקינה.
- להבהיר שהוראות הדין שעניינן בחיוב אישי הן בתוקף מלא, לשם הבטחת פעילות תקינה בכספי הציבור.
- לגרום לתיקון ליקויים ולמניעת הישנותם.

שיקולי הוועדה הם (בין היתר):

- בחינת רמת המודעות של האחראים.
- היקף החריגה מהוראות הדין, משכה ותדירותה.
- היקפה הכספי של ההוצאה הבלתי חוקית.
- היותה של הנורמה המופרת ברורה, הן מבחינת פרשנות החוק הן מבחינת תחום השתרעותה.
- הסיבות לנשיית ההוצאה הבלתי חוקית.
- קיום הצדקה הנסמכת על אישור מטעם רשויות הנחזות להיות בעלות כח מודריך, מכון או מפקח.
- התחשבות בנסיבות ובאילוצים שבהם פעלו האחראים להוצאה.
- היקפו וטיבו של נזק הנגרם לציבור עקב הפרת הנורמה.
- הבאה בחשבון של הצורך בצמצום הפגיעה ביכולתם של נבחרים ציבור ונושאי תפקיד ברשויות המקומיות לפעול ולהגשים סמכותם כראוי.

נספח מספר 2-תשובת מנהלת משאבי אנוש

From: אמיר בנבנישתי <amirb@tiberias.muni.il>
Sent: Monday, March 10, 2025 9:02 PM
To: רינת לגל <rinatl@tiberias.muni.il>
Cc: מנכ"ל עיריית טבריה <shimon@tiberias.muni.il>
Subject: מעקב התקדמות דוחות קודמים

הי רינת מה שלומך
 במסגרת ההכנות להגשת הדוח השנתי אני מבצע בדיקת מעקב התקדמות אחרי מימוש המלצות המבקר שהתקבלו בדוחות הקודמים.
 השאלות

האם הגב' עדיין מועסקת? [REDACTED] ?

האם פנתה העירייה בערעור או ערעורים לוועדת השירות בנושא הגב' [REDACTED] ? לא באמצעות האגף שלי. מציעה לבדוק מול המנכ"ל/ראש העיר

אם כן, מהן החלטותיה? ואם לא שוטו מדוע עדיין לא מומשו החלטות ועדת השירות (במידה ולא השתבו החלטות ועדת השירות). **ראה תשובה קודמת**
 אבקש התייחסותך המהירה, תודה רבה

נספח מספר 2-התכתבויות מיילים בנושא מכרז מערכות מידע

שמעון שלום!

בהמשך לשיחתנו הבוקר:

נדון לך בסוף שנת 2024 התפרסם מכרז מערכות מידע. המכרז היה ב-4 פרקים:

1. פנימי (כולל גביה ארנונה, רישוי עסקים, חינוך, רכש והתקשרויות).
2. רוחה.
3. פקוח עירוני
4. שכר ומשאבי אנוש.

נעת יש לנו בעיות עם הפרק של הפיקוח העירוני, להלן תמצית של האירוע:

ב-16.12.2024 התקיימה ועדת בחינה ובה הציגו שלושת החברות שהתמודדו על הפרק את המערכות שלהן (החברות: מסרופלינט, ואן סיטי, לולהטק).

בועדת הבחינה השתתפו: מנכ"ל העירייה ועוזרו, מנהל הפיקוח, מ"מ מנהל שיטור, תובעת עירונית ומגויסת יועמ"ש, רכזת ד"ר חות חטאים ואחראית רשות חניה, יועץ המכרז והח"מ.

חברת לולהטק הציעה את המחיר הנמוך ביותר ובניקוד האיות זכתה לניקוד הגבוה ביותר (מכל חברי ועדת הבחינה).

לאחר המלצת יועץ, ועדת מכרזים התחיל תהליך החתימה על ההסכם. בשלב זה (לאחר ניקוד וההליך המכרזי הסתיים) העירה לולהטק לא עומדים בתנאי הסף ואין להם את המערכות הנדרשות תוך "איום" לפגיעה בהכנסות העירייה.

בנוסף, החלה להעביר לנציג חברת לולהטק (שאלות הבהרה ולחיצה אליו ע"מ לקבל תשובות על איך הם עובדים ואיפה הם עובדים. הועברו כ-30 שאלות הבהרה שחברת לולה לא רצו לענות עליהם ללא חתימה על ההסכם.

ביקשתי מהם שיענו כי חשבת שזה ירגיע את אבדל לא, השאלות נמשכו.

מלולה טק הרים אלי טלפון והתריע בפני שהם זכו במכרז כדת וכדין וקיבלו הודעת זכייה ושעלינו לחתום והם יכולים לתבוע אבל לא רוצים אלא רוצים להתחיל לעבוד. בנוסף ציין כי מצויה בניגוד עניינים וכן שיש לו הוכחה לכך שהוא מונחית ע"י מסרופלינט (חברה שהפסידה במכרז זה והיא חברה של מלגם).

עדכנתי את הגזברית והיא הסבירה את החששות שיש לה מהמהלך לאור מה שעדנה וואל אמרים.

ואז עלו 2 שאלות:

1. האם ניתן להחרוג את החניה מהמכרז? על פניו לפי המכרז לא.
2. לטענת מלגם חתמו איתם עד סוף מאי 2025. אני רואית חתימה עד מאי 2025 עם אופציה להארכה. (מצ"ב).

בינתיים גחברת מלגם מאיימים לתבוע גם כן.

אף אחד מאיתנו לא רוצה תביעות ולא רוצה להשאיר את העירייה (את הברק בית נעשה בבית).

שוחחתי עם היעץ של המכרז וסיכמנו, לאחר שהא דיבר עם מלולהטק שההסמעה תהיה מחרוגת והיה עליה להציג לגזברית את המערכות שקיימות אצלו ע"מ להוכיח מעל לכל ספק שהוא עומד בתנאי הסף והעירייה לא תלך אחורה בתחום החניה.

הגזברית מבקשת שהדברים יעוגנו בנספח להסכם ע"מ למנוע בעיות בעתיד.

כול תקווה שנגיע לפתרון הסוגיה ולא נצטרך להגדר לבתי משפט.

אליזבת אלכסנדרובסקי

מנכ"לית ומונהלת מוקד ושירות לקוחות

עיריית טבריה - עיר הכנרת

From: שמעון בלסן <shimonb@tiberias.muni.il>
Sent: Wednesday, March 12, 2025 9:13 AM
To: אליזבת אלכסנדרובסקי <eliz@tiberias.muni.il>
Cc: לבנת דהאן <livnatd@tiberias.muni.il>; מנכ"ל עיריית טבריה <shimon@tiberias.muni.il>; מורן סיבוני <morans@tiberias.muni.il>
Subject: Re: מכרז מס 9-2024 - מכרז מערכות מידע

אליזבת שלום רב

אין לי אלא להצר, על כל ההתנהלות הקלוקלת.
ההתנהלות הקלוקלת חורה על עצמה בכל הליך המכרז.

אחרי ההחלטה, קיבלתי פניות ממספר צורכי דין, ביקשתי לבחון את הדברים אולם ראש העיר ואח' לחצו לקדם לפחות את ענין התניה, כי הם לא יכולים לעבוד ואז מתברר שיותר משבועיים אחרי שאישרתי, אתם מנסים לחזור בכם מההחלטה של ועדת המכרזים. נסיון דומה נעשה לגבי מרכיב בכח האדם.

חברי ועדה מקצועית שלא הגיעו לדיונים, אי הודעה למציע על פתיחת תיבת המכרזים ועוד.

אין ולא יכול להיות מחלוקת כי אחרי שהועדה המקצועית, דירגה את המציעים ואחרי שוועדת המכרזים קיבלה החלטה וראש העיר אישר את ההמלצה כל ההתנהלות שלאחר מכן אינה במקומה וזו בלשון המעטה.

אין ולא יכול להיות כי המעורבות של [REDACTED] ו/או מי מחברת מילגם, הינה בעייתית. מעניין מה היה אומר על זה מבקר העירייה (אני מציע להעביר לו את המייל הזה)

חבל שכך אנו מתנהלים

אני חושב שאלו זה יהיה נכון שהדברים יבחנו על ידי בית המשפט

שמעון

From: שמעון בלסן <shimonb@tiberias.muni.il>
Sent: Wednesday, March 12, 2025 12:17:42 PM
To: אליזבת אלכסנדרובסקי <eliz@tiberias.muni.il>; לבנת דהאן <livnatd@tiberias.muni.il>
Cc: מורן סיבוני <morans@tiberias.muni.il>; מנכ"ל עיריית טבריה <shimon@tiberias.muni.il>; אמיר בנבנישתי <amirb@tiberias.muni.il>
Subject: Re: מכרז מס 9-2024 - מכרז מערכות מידע

לבנת שלום

אני לא הייתי חבר הוועדה המקצועית
עמידה בתנאי הסף נבחנה ואם הוא לא היה עומד היה צריך להפסל.

חברי הוועדה המקצועית, שמעה את המציע, ביקדה אותו בניקוד הגבוה ביותר

ואחרי שהוא זוכה, נזכרים לבדוק עמידה בתנאי הסף, נזכרים להגיד שתורה פגיעה ברשות.

ממש מעניין.

אם זה לא מעלה לכל הפחות חשש לשיקולים זרים, אז אני לא יודע מה להגיד
בכל שתושגנה עתירות, מראש אומר שהן לא יטופלו על ידי הלשכה המשפטית

הי שמעון בלסן

קראתי את מה ששלחתם. ובאמת אני מרגיש מוזר לצטט את עצמי.

מה שעולה מהדברים רק מחזק את שכתבתי בעבר לגבי ניגודי עניינים אפשריים/פוטנציאלים כפי שבאים לידי ביטוי במיילים הללו. אגב גם אם יש צדק (ולוי אשית מהחומר שיש לי לא נראה כך) בדבריה של [REDACTED] הרי שהשאלה איפה היית עד עכשיו? ולמה התעוררת כעת? מעוררת תהיות רבות

לעניות דעתי ואני מסכים אתך לחלוטין שיש לממש את ההחלטות כפי שנקבעו בוועדת המכרז וכפי שהומלץ עליהן בוועדה המקצועית. לטובת הבדיקה ולבקשתך שוחחתי עם אליזבת בנושא טרם כתיבת שורות אלה וקראתי את ששלחת אליי.

הדברים יופיעו ברוח השנתי של המבקר ויוגשו לראש העירייה במקביל ליו"ר הוועדה לענייני ביקורת.

אמיר בנבנישתי

מבקר עיריית טבריה

והממונה על תלונות הציבור

"בחינת מינוי ממלא מקום מנהל רישוי עסקים"

הנדון: דוח בדיקה נושאי – בחינת מינוי ממלא מקום מנהל רישוי עסקים

רקע

1. בתאריך 14.8.2024 התקיימה וועדת בחינה¹¹⁵ למינוי מנהל מחלקת רישוי עסקים. מכרז שמספרו 044/2024.
2. בוועדה נכחו:
 - (א) מנכ"ל העירייה מר שמעון פיניאן – יו"ר הועדה.
 - (ב) מנהלת אגף משאבי אנוש, הגב' רינת לגל – חברת וועדה.
 - (ג) מר בני ויזאן – נציג ציבור.
 - (ד) יועמ"ש, עו"ד מר שמעון בלסן – משקיף.
 - (ה) מבקר העירייה, הח"מ, אמיר בנבנישתי – משקיף.
 - (ו) עובדת אגף משאבי אנוש, הגב' אמי יוחנן, מזכירת הוועדה ורושמת הפרוטוקול.
3. המכרז שפורסם בתאריך 17.07.2024 היה מכרז לאיוש פנימי. במכרז התמודדה הגב' [REDACTED] והייתה המועמדת היחידה. מצורף למסמך זה פרוטוקול הוועדה כפי שנרשם על ידי הגב' אמי יוחנן¹¹⁶.

תשתית נורמטיבית

4. פקודת העיריות [נוסח חדש] סעיף 170ב¹¹⁷.
5. חוזר מנכל משרד הפנים 3/2011 סעיף (7) א¹¹⁸.
6. עדכון לחוזר מנכ"ל 3/2011 מתאריך 11.5.2011¹¹⁹ סעיף 4, 1.3.

¹¹⁵נספח מספר 1 – המכרז הפנימי כפי שפורסם

¹¹⁶נספח מספר 2 – פרוטוקול הוועדה

¹¹⁷https://www.nevo.co.il/law_html/law01/p182_001.htm#_ftn1

¹¹⁸https://www.gov.il/BlobFolder/dynamiccollectorresultitem/notice-03-2008/he/file_notice_notice-03-2008.pdf

¹¹⁹https://www.gov.il/BlobFolder/guide/guidelines-new-employees/he/home_main_human-assets_guidelines-working_klitat_ovdim-020.pdf

ממצאים

7. טרם המכרז, בתאריך 30.7.2024, נתבקש היועמ"ש על ידי הגב' רינת לגל מנהלת האגף להון אנושי¹²⁰, להתייחס בחוות דעת לגבי כשירותה של המועמדת לתפקיד מנהלת מחלקת רישוי עסקים – בדגש על עמידתה בתנאי הסף לתפקיד הרשומים באתר משרד הפנים.
8. חוות דעתו הכתובה¹²¹ של היועמ"ש, מתאריך 30.7.2024 קבעה שלא נתקיימו התנאים להוכחת עמידתה בתנאי הסף של הגב' [REDACTED] ולכן אין לזמנה למכרז. היועמ"ש בחר בחוות דעתו שלא לעסוק במהות השאלה האם הגב' [REDACTED] עומדת בתנאי הסף למכרז או לא.
9. היועמ"ש, עו"ד, מר שמעון בלסן הודיע¹²² שאינו מתכוון לכתוב חוות דעת מהותית אלא להסתפק בחוות הדעת הפרוצדורלית שכבר כתב.
10. ערב המכרז, פנה בשיחה הח"מ למר יוסי נבעה ראש העירייה והבהיר שלענ"ד הגב' אינה [REDACTED] עומדת בתנאי הסף למכרז ולכן אין לזמנה למכרז ואין למנותה – גם לא כממלאת מקום ומומלץ לפעול לקיים מכרז חיצוני לתפקיד.
11. הח"מ ציטט בפני ראש העירייה את חוזר מנכל משרד הפנים האוסר על מנוי בעל תפקיד כממלא מקום כאשר אינו עומד בתנאי הסף למכרז¹²³. הח"מ הפציר בראש העירייה שלא למנותה לתפקיד מנהלת המחלקה גם לא כממלאת מקום.
12. לדבריו של מר שמעון פיניאן, מנכ"ל העירייה, הוא לא קיבל את חוות הדעת של מר בלסן טרם המכרז – למרות שהיה מכותב אליה. לדבריו, אם הייתה מונחת חוות הדעת הזו בפניו לא היה מתקיים המכרז במתכונת הזו.
13. למרות האמור לעיל, התקיימה הוועדה כאשר הגב' [REDACTED] הינה מועמדת יחידה.
14. הוועדה קבעה שהגב' [REDACTED] אינה עומדת בתנאי הסף ולכן מועמדותה לתפקיד נדחת על הסף¹²⁴.
15. בתאריך 21.8.2024 כינס ראש העירייה, מר יוסי נבעה את מחלקת רישוי עסקים והודיע שהוא ממנה, כממלאת מקום, לתפקיד מנהלת רישוי עסקים את הגב' [REDACTED].

¹²⁰ נספח מספר 3 – בקשתה של מנהלת האגף לחוות דעת משפטית

¹²¹ נספח מספר 4 – חוות הדעת המשפטית

¹²² נספח מספר 5 – מצ"ב תכתובת דואל שבה מודיע היועמ"ש שהחליט להסתפק בחוות דעתו שכבר כתב

¹²³ נספח מספר 6 – חוזר מנכ"ל משרד הפנים 3/2011, סעיף 4.1.3 "העסקת ממלא מקום ברשויות מקומיות"

¹²⁴ נספח מספר 7 – סיכום הוועדה

16. הגב' [REDACTED] נכנסה לתפקיד לאחר השיחה עם ראש העירייה, עברה למשרדו של מנהל המחלקה ופועלת דה-פאקטו כמנהלת המחלקה.

17. בתאריך 21.8.2024 פנה הח"מ לעוזר ראש העירייה, מר טל עמר, על מנת לקבל עותק מפרוטוקול הדיון שבו סוכמה הגב' [REDACTED] לתפקיד מנהלת מחלקת רישוי עסקים במילוי מקום ואת כתב המינוי - ללא מענה במשך זמן ממושך (בתואנות שווא, דחיינות ותירוצים שונים) בסופו של יום ולאחר מאמצים רבים ובהתערבותו של מנכ"ל העירייה מר שמעון פיניאן הגיעו החומרים.

מסקנות

18. הגב' [REDACTED] מונתה כממלאת מקום מנהלת מחלקת רישוי עסקים, בניגוד להחלטת וועדת הבחינה וחוות הדעת המקצועיות של חברי וועדת המכרז. המינוי, גם לתפקיד מילוי מקום, עשוי לפגוע באמון הציבור ברשות ובבעלי התפקידים בה.

19. מינויה של הגב' [REDACTED] כממלאת מקום מנהל האגף לרישוי עסקים, בעיר יפגע במקצועיות של מחלקת רישוי עסקים כיוון שהיא אינה עומדת בתנאי הסף לתפקיד, בניגוד לחוות הדעת המשפטית ולאורך זמן גם עשוי המינוי לפגוע בבעלי העסקים בעיר.

20. המינוי, בניגוד לחוזר מנכ"ל משרד הפנים, עשוי לפגוע ביחסי האמון השוררים בין משרד הפנים, משרד ממשלתי, לעירייה, לנבחריה ולבעלי התפקידים המקצועיים.

21. מינויה של הגב' [REDACTED] לתפקיד עשוי לגרום לנשיאה בנטל החיוב האישי של נבחרי ציבור ובעלי תפקידים ברשות.

22. היועמ"ש לא ווידא שחוות הדעת המשפטית שכתב הופצה לכל הנמענים ברשימת התפוצה שכתב בעצמו בדגש על מנכ"ל העירייה. היעדרה של חוות הדעת, ערב קיומו של המכרז, משולחנו של המנכ"ל גרמה לקיומה דה-פאקטו של הוועדה - בניגוד לחוות הדעת עצמה.

23. אי מסירת מידע, בפרק הזמן שנקבע על-ידי המבקר, למבקר העירייה סותרת את החוק¹²⁵ ועשויה לפגוע באמינות, במקצועיות ובאובייקטיביות של מוסד הביקורת הפנימית בעירייה. פקודת העיריות סעיף 170ב: "...כל גוף עירוני מבוקר, ימציאו למבקר העיריה, על פי דרישתו, כל מסמך שברשותם אשר לדעת מבקר העיריה דרוש לצרכי הביקורת ויתנו למבקר העיריה כל מידע או הסבר שיבקש בתוך התקופה הקבועה בדרישה ובאופן הקבוע בה..."

המלצות

24. לבטל לאלתר את המינוי של הגב' [REDACTED] כממלאת מקום מנהלת רישוי עסקים.
25. למנות לתפקיד כממלא מקום אדם העומד בתנאי הסף ובמקביל לצאת למכרז חיצוני ולמנות לתפקיד את האדם הראוי שעומד בתנאי הסף שקבע משרד הפנים.
26. להימנע מלפעול בניגוד לחוות דעתם של היועמ"ש, המבקר ו-וועדת הבחינה בעתיד.
27. להעיר לעוזר ראש העירייה, מר טל עמר על העיכוב במסירת המידע למבקר העירייה כנדרש בחוק.
28. כל בעלי התפקידים בעירייה, בהפיצם מסמכים כתובים, קל וחומר חוות דעת משפטית, לוודא את רלוונטיות רשימת התפוצה ושבעלי התפקידים קיבלו את המסמכים - במיוחד כאשר מדובר בדברים משמעותיים, רגישים ובעלי השפעה.

בברכה,

אמיר בנבנישתי

מבקר עיריית טבריה

¹²⁵ פקודת העיריות, סעיף 170ב - המצאת מסמכים ומסירת מידע (תיקון מס' 39) תש"ן-1990 (תיקון מס' 80) תשס"ב-2002

נספח מספר 1 – מכרז 044/2024

יום חמישי 17 יולי 2024		בסייד											
יום חמישי 17 יולי 2024		בסייד											
מכרז פנימי מספר 44/2024													
<table><tr><td>היחידה</td><td>רישוי עסקים</td></tr><tr><td>תואר המשרה</td><td>מנהל/ת מחלקת רישוי עסקים</td></tr><tr><td>דרגת המשרה</td><td>9-11 דירוג מנהלי / עפ"י חוזה אישי בכפוף לאישור משרד הפנים</td></tr><tr><td>היקף העסקה</td><td>100%</td></tr><tr><td>תיאור תפקיד</td><td>ניהול נושא רישוי העסקים ברשות המקומית בהתאם להוראות הד"ר הקיים ובכלל זה בהתאם לחוק רישוי עסקים תשכ"ח-1968, לתקנות, לצווים למפרטים האחדים ולמפרט הרשות. עיקרי התפקיד: 1. ניהול הליך קבלת רישיון עסק. 2. פיקוח על פעילות העסקים, בהתאם להוראות הד"ר הקיים. 3. הטעמה שוטפת של תיקונים ושינויים בחקיקה, של הנחיות מינהליות ממשרד הפנים וקביעת מדיניות ותהליכי עבודה בהתאם לכך. 4. אחראי על נושא השילוט בבתי העסקים.</td></tr></table>		היחידה	רישוי עסקים	תואר המשרה	מנהל/ת מחלקת רישוי עסקים	דרגת המשרה	9-11 דירוג מנהלי / עפ"י חוזה אישי בכפוף לאישור משרד הפנים	היקף העסקה	100%	תיאור תפקיד	ניהול נושא רישוי העסקים ברשות המקומית בהתאם להוראות הד"ר הקיים ובכלל זה בהתאם לחוק רישוי עסקים תשכ"ח-1968, לתקנות, לצווים למפרטים האחדים ולמפרט הרשות. עיקרי התפקיד: 1. ניהול הליך קבלת רישיון עסק. 2. פיקוח על פעילות העסקים, בהתאם להוראות הד"ר הקיים. 3. הטעמה שוטפת של תיקונים ושינויים בחקיקה, של הנחיות מינהליות ממשרד הפנים וקביעת מדיניות ותהליכי עבודה בהתאם לכך. 4. אחראי על נושא השילוט בבתי העסקים.		
היחידה	רישוי עסקים												
תואר המשרה	מנהל/ת מחלקת רישוי עסקים												
דרגת המשרה	9-11 דירוג מנהלי / עפ"י חוזה אישי בכפוף לאישור משרד הפנים												
היקף העסקה	100%												
תיאור תפקיד	ניהול נושא רישוי העסקים ברשות המקומית בהתאם להוראות הד"ר הקיים ובכלל זה בהתאם לחוק רישוי עסקים תשכ"ח-1968, לתקנות, לצווים למפרטים האחדים ולמפרט הרשות. עיקרי התפקיד: 1. ניהול הליך קבלת רישיון עסק. 2. פיקוח על פעילות העסקים, בהתאם להוראות הד"ר הקיים. 3. הטעמה שוטפת של תיקונים ושינויים בחקיקה, של הנחיות מינהליות ממשרד הפנים וקביעת מדיניות ותהליכי עבודה בהתאם לכך. 4. אחראי על נושא השילוט בבתי העסקים.												
השכלה ודרישות מקצועיות:		תנאי סף											
בעל תואר אקדמי, שרכש במוסד המוכר על ידי המועצה להשכלה גבוהה, או שקיבל הכרה מהמחלקה להערכת תארים אקדמיים בחוף לארץ. יתרון לבוגר תואר אקדמי בתחומים הבאים: מינהל ציבורי, הנדסה, תכנון ערים, אדריכלות, או איכות הסביבה.		או											
הנדסאי או טכנאי רשום בהתאם לסעיף 39 לחוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג 2012. יתרון להנדסאים או טכנאים בתחומים לעיל.		או											
תעודת סמיכות לרבות ("יורה יורה") לפי אישור הרבנות הראשית לישראל.		או											
אישור לימודים בתכנית מלאה בבישה גבוהה או בכולל, שש שנים לפחות אחרי גיל 18 ומעבר שלוש בחינות לפחות מתוך מכלול הבחינות שמקיימת הרבנות הראשית לישראל (שתיים משלוש הבחינות יהיו בדיני שבת ודיני איסור והיתר).													
הכשרות מקצועיות:													
המנהל יחויב לסיים בהצלחה קורס מנהלי רישוי עסקים של משרד הפנים לא יאוחר משנה מתחילת מינויו. עדכון שכר מותנה בסיום הקורס כאמור, ככל שמועסק בחוזה אישי. קבלה לקורס מנהלי רישוי עסקים מותנית בסיום בהצלחה של קורס רישוי עסקים שלב א'.													
דרישות ניסיון:													
עבור בעל תואר אקדמי או השכלה תורנית כמפורט לעיל – ניסיון מקצועי של 4 שנים לפחות באחד או יותר מהתחומים הבאים: לוגיסטיקה, איכות הסביבה, פיקוח בעסקים, תברואה, פיתוח תשתיות, תכנון עירוני תעסוקה, פיתוח עסקי או פיתוח כלכלי, תחום רישוי עסקים, תחומי התכנון והבניה.													
עבור הנדסאי רשום – 5 שנות ניסיון מקצועי באחד או יותר מהתחומים הבאים: לוגיסטיקה, איכות הסביבה, פיקוח בעסקים, תברואה, פיתוח תשתיות, תכנון עירוני תעסוקה, פיתוח עסקי או פיתוח כלכלי, תחום רישוי עסקים, תחומי התכנון והבניה.													
עבור טכנאי מוסמך – 6 שנות ניסיון מקצועי באחד או יותר מהתחומים הבאים: לוגיסטיקה, איכות הסביבה, פיקוח בעסקים, תברואה, פיתוח תשתיות, תכנון עירוני תעסוקה, פיתוח עסקי או פיתוח כלכלי, תחום רישוי עסקים, תחומי התכנון והבניה.													
ניסיון ניהולי: ניסיון של שנתיים לפחות בניהול צוות עובדים בכפופות ישירה.													
דרישות נוספות:													
שפות – שליטה בשפה העברית, שפות נוספות בהתאם לצורך.													
ישומי מחשב – היכרות עם יישומי office													
רישום פלילי – היעדר הרשעה בעבירה שבנסיבות העניינים יש עמה קלון.													
כישורים נוספים נדרשים													
• ייצוגיות													
• שירותיות מול בעלי העסקים													
• שימוש בסמכויות ובאסטרטגיות מול בעלי העסקים													
• יכולת ניהול עובדים ומשימות													
• עבודה מול דרג בכיר ברשות													
כבימות ארגוניות													
מנהלת אגף איכות הסביבה וקידום עסקים													
כללי													
מועד פרסום המכרז: 17/07/2024 י"א בתמוז תשפ"ד													
בקשות למכרז יש להגיש עד יום: 30/07/2024 כ"ד בתמוז תשפ"ד													

יום חמישי 17 יולי 2024	בסייד
להגשת מועמדות יש לשלוח קורות חיים ואישורים רלוונטים למייל: drushim@tiberias.muni.il איש הקשר לעניין מכרז זה הינה: אמי יוחנן, טלפון: 04-6739534 או באמצעות כתובת המייל: drushim@tiberias.muni.il הגשת המועמדות למכרז הנ"ל תיתכן באמצעות הלינק מעלה בלבד, לא יתקבלו מסמכים במייל. - בקשות שתגשנה ללא כל המסמכים והתעודות המעידות על כישורי המועמד לא תובאנה לדיון. - כל מקום בו מפורט תיאור התפקיד בלשון זכר, הכוונה גם ללשון נקבה. - מידע בדבר הצורך של מועמד עם מוגבלות להתאמות בחילוקי הקבלה לעבודה, ובכלל זה פירוט ההתאמות הנדרשות וצירוף מסמכים או חוות דעת מתאימה לעניין זה שיש בידי המועמד. - מועמד המבקש לקבל עדיפות בשל השתייכותו לקבוצת אוכלוסייה הזכאית לייצוג הולם מבין הד"ר ימסור מידע גם בדבר השתייכותו לאותה קבוצה. הזוכה במכרז מתקבלת לתקופת ניסיון של שנתיים, בה יבחנו כישוריה/ה עפ"י חוות דעתו של הממונה הישיר. בכבוד רב, יוסי נבעה ראש העיר העתק: גב רינת לוג – מנהלת אגף ההון האנושי הגב אתי ברוס – יו"ר ועד העובדים. לוח מודעות/ עיתון מקומי ואחר נמר משרד הפנים	

נספח מספר 2 – פרוטוקול הוועדה

[מנהלת מחלקת רישוי עסקים 14/08/2024]

שמעון פיניאן – מציג את המכרז ובעלי תפקידים ספרי' למ על עצמך

– מפרטת על ק"ח

שמעון פיניאן – היום את מתפקדת כרכזת רישוי עסקים, איך את רואה את המחלקה לייעל אותה ולהשתפר

– היום יש רושם לא טוב על המחלקה ואני רוצה לשפר את זה

שמעון ב – למה את רואה את זה?

– אנשים רוצים להגיש בקשה וקצת נרתעים זה יותר בקטע של יחס, בכל התהליך לתת להם הרגשה טובה

שמעון ב – היום זה לא נעשה?

– כן אבל אז היו הרבה אנשים שהיו כועסים והיו עונים להם בהתאם

שמעון ב – איזה שינויים היית עושה במחלקה

– קודם כל היחס, להראות שהשד לא גדול למצוא להקל עליו לתת את כל האפשרויות שיש לי להקל על בעל העסקים שלא יגיעו מפחדים הם נרתעים מהתהליך היו לי מקרים כאלה

שמעון ב – מבחינת כוח אדם מה היית עושה?

– האמת צריך עוד לפחות בן אדם אחד, לייעל בזה שאני רוצה לזמן אותם לשיבה ולעבור על כל החוקים ולעבור איתם ולרענן זה חשוב מאוד גם במקרה שלי אני כל הזמן לומדת במיוחד ברישוי הכל דינמי ומשתנה. גם שאני לא זוכרת אני קוראת זה חשוב מול העובדים ונדרש

שמעון ב – תרחיבי על הניסיון הניהולי שלך

– שירתתי באוגדה 910 היום היא מפורקת הייתי באח"י היו תחתי כ-10 ח"לים עובדים כללים אתה יודעת תכנית עבודה שבועית כל בוקר, בעזרת משמעת ת"ש זה בגדול

שמעון ב – הייתה מניעה לפנות לצהל לבקש מסמך

– הייתה טעות שלי לפנות לבן אדם הזה, אבל בסופו של דבר פניתי ליוסי עשור והוא אמר לי האוגדה מפורקת

שמעון ב – אבל יש אנף כוח אדם בצבא

– אני פניתי לאוגדה לא מכירה מעבר התקשרתי והוא אומר לי אין סטנדרט

שמעון ב – על פניו את לא עומדת בהנחיות של משרד הפנים בעמידה ואין למ שיקול דעת

– אני מקבלת ומבינה תודה לך

אמיר ב – בהקשר הזה גם אם היה אישור זה לא מספק ולא עומד בסטנדרט יש למי לפנות בצהל, אני מסכים עם שמעון בלסן שיש בעיה בעמידה בתנאי הסף.

שמעון פיניאן – שאלות?

תודה

נספח מספר 3 - הבקשה לחוות דעת משפטית

30/7/24

אלה שואן,

אני סגן ראש העירייה ונציג
אין תביעה לזכות הציבור
בדבר נסיון ניהול.
הסדר הלאומי הפנה
הוא נין אינסוף אל התביעה
ואיכר גאלאים גאלאים דורשני קרן?

רעות לגל
מונהלת אגף ההון האנושי
עיריית טבריה

נספח מספר 4 - חוות הדעת המשפטית

shimonb@tiberias.muni.il

עיריית
טבריה
יש מה פה

לשכת היועץ המשפטי

כ"ד תמוז תשפ"ד
30 יולי 2024

לכבוד
גב' רינת לגל
מנהלת משאבי אנוש
עיריית טבריה
ג.נ.

הנדון: מכרזים – אישור השכלה והעסקה
מכתבה של גלית וידרמן מיום 25/2/21

- ביום 30/7/24 פנית אל הח"מ, בשאלה האם ניתן להסתמך על תצהיר ולהכיר במילואים, כמילואים בתנאי קבע, פנייתך הינה בעניין מכרז פנימי, למנהלת מחלקת רישוי עסקים.
- למכתבך צורפה הנחיית הגב' בידרמן, מיום 25/2/21.
- לטעמי, אין ולא היה כל מקום לפניה, זאת נוכח האמור, בהנחיה הברורה שצורפה, למכתבך וכנראה משיקולים שונים, בחרת שלא ליתן תשובה ושתשובה תגיע, מהלשכה המשפטית.
- על פי ההנחיה, יש לצרף אישורי העסקה ממקום העבודה, על אישורי העסקה לכלול תאריכי העסקה מלאים, היקפי משרה, פירוט עיסוקיו בתפקיד וניסיון ניהולי, ככל שנדרש. להנחיה צורפה דוגמא, לטופס אישור העסקה.
- בסיפא של ההנחיה כתוב, מועמד שלא יציג מסמכים אלה, עד למועד שייקבע, לא יוזמן לוועדה.
- אין ולא יכול להיות ספק, כי אישור העסקה בהתאם להנחיות, לא צורף.
- כך שעל פניו, אין לזמן את המועמדת.
- סעיף 9 (ד) לנוהל אגף בכיר בקרת הון אנושי, במשרד הפנים, מיום 5/1/2021, בנושא קליטת עובדים ברשויות, מאפשר הגשת תצהיר, בנסיבות חריגות.
- סירוב מקום העבודה ובכפוף להמצאת אסמכתא תומכת בדבר הפניה.
- נסיבות אלה, לא התקיימו בענייננו, כך שאין לקבל תצהיר.

בכבוד – רב,
שמעון בלסון, עו"ד
היועץ המשפטי של העירייה.

העתק:
מר שמעון פיניאן – מנכ"ל העירייה.

טבריה, רח' טבור הארץ, ת.ד. 1969 מיקוד 1410501 | טל' 04-6739520, 04-6739596, פקס 04-6739618
Tabour Ha'aretz St. P.O.BOX 1969 Tiberias, Israel 1410501 | Tel 972-4-6739510 | Fax 972-4-6739618
www.tiberias.muni.il
anat@tiberias.muni.il / hilac@tiberias.muni.il

נספח מספר 5 – תכתובת דוא"ל החלטתו של היועמ"ש להסתפק בחוות הדעת שכבר כתב

09:21 02/09/2024 ב

שמעון בלסן

בש

אל: אמיר בנבנישתי; © מנכ"ל עיריית טבריה

עו"ת: © רינת לגל

אמיר שלום

עם כל הכבוד, אין צורך בחוות דעת נוספת

כשיועץ משפטי כותב ברחל בתך הקטנה למנהלת אגף הון אנושי שאין לזמן אותה לוועדה מאחר ולא צירפה אסמכתאות על עמידה בתנאי הסף, זה אומר הכל. אני לא אמור להכנס לשאלה אם נסיון צבאי מלפני עשרים שנה נחשב או לא נחשב כי גם בהנחה שהיה נחשב ולא צורפה אסמכתא, אז לא ניתן להסתמך על כך.

הרי אני מניח שאתה לא חושד שכתבתי לא להזמין אותה בגלל צבע עיניים. חוזר המנכ"ל נועד לעשות את הדברים ברוצים ובמקרה זה לא לא עמדו בהנחיות של חוזר המנכ"ל.

שמעון

...

נספח מספר 6 – חוזר מנכ"ל משרד הפנים 3/2011, סעיף 1.3.4.
"העסקת ממלא מקום ברשויות מקומיות"

חוזר המנהל הכללי 3/2011
ז' באייר התשע"א 11 במאי 2011

4. העסקת ממלא מקום ברשויות המקומיות

בעקבות שאלות רבות שהופנו למשרדנו בעניין זה, אבקש להבהיר כי במקרים חריגים במיוחד, בהם בשל נסיבות מוצדקות לא מתאפשר לרשות המקומית לפרסם מכרז כדין ומדובר במשרה נחוצה לאיוש בדחיפות כדי למנוע פגיעה קשה בפעילות הרשות המקומית, ניתן להעסיק עובד במילוי מקום. העסקה זו תהא לתקופה של שלושה חודשים בלבד, ובמקרה של עובדים נושאי משרה לתקופה של עד חצי שנה בהתאם לאמור בחוזר מנכ"ל 1/2011. במהלך חודשי העסקה אלו תקלוט הרשות למשרה זו עובד כדת וכדין בהתאם להנחיות האמורות במסמך זה.

העסקה זו מותנית בקיום התנאים הבאים:

- 1.1. אישור מזכיר/מנכ"ל הרשות בכתב, שלא ניתן היה לקלוט עובד במכרז כדין למשרה זו כולל הסיבות לכך. כמו כן, הבהרה שמדובר במשרה נחוצה מאוד אשר הרשות לא תוכל לתפקד בלעדיה ולו לתקופה קצרה, וכי הרשות החלה בהליכים לאישור משרה זו כדין.
- 1.2. אישור הגזבר לכך שהמשרה מתקצבת בתקציב הרשות המקומית המאושר. במידה ומדובר בהעסקת מילוי מקום כתוצאה מאי יכולת העובד הקבוע למלא את תפקידו על הגזבר לאשר כי הן משרת העובד הקבוע והן משרת ממלא המקום מתקצבות בתקציב המועצה המאושר.
- 1.3. אישור מזכיר/מנכ"ל הרשות המקומית בכתב לפיו בדק את קורות חייו של ממלא המקום והשכלתו וכי ממלא המקום עומד בדרישות הסף למשרה הרלוונטית.
- 1.4. ברשות מקומית בה מכהן חשב מלוה, תידרש חתימתו על הבקשה.

מנכ"ל/מזכיר הרשות המקומית ירכז את האישורים לעיל אצלו. עם קבלת כלל האישורים אלו ישלח כתב מינוי לעובד, חתום בידי ראש הרשות, ובו יובהר לעובד כי הינו מועסק למשך תקופה זמנית לצורך מילוי מקום. לכתב המינוי יצורפו כלל האישורים האמורים לעיל ויישמרו בתיקיית העובד ברשות המקומית.

נספח מספר 7 - סיכום החלטת וועדת הבחינה לתפקיד מנהל מחלקת רישוי עסקים

<u>החלטות הוועדה</u>		
הוועדה החליטה לבחור את המועמד לא נבחר אף אחד בשל אי עמידה בתנאי הסף		
<u>נימוקים לבחירת המועמד:</u>		
<u>הוועדה החליטה לבחור כבשיר שני לתפקיד את :</u>		
<u>חתימת חברי ועדת הבחינה</u>		
 שמעון בן-זור מנכ"ל העירייה יו"ר ועדת בחינה	 בני ויזאן נציג ציבור חבר ועדה	 רינת לגל מנחלת אגף החון האנושי חברת ועדה

מענה המבקר לדוח מבקר המדינה בנושא "פינוי וקליטת מפונים במלחמת חרבות ברזל"

**הנדון: התייחסות מתכללת של מבקר עיריית טבריה ל'קטועי דוח ביקורת'
במעמד טיוטה של מבקר המדינה:**

פינוי אוכלוסייה וקליטת בעקבות מלחמת "חרבות ברזל"

1. מכובדי, מצורפת ההתייחסות של הח"מ, אמיר בנבנישתי, מבקר עיריית טבריה, הקב"ט העירוני מר עמי וקנין, של הגב' יונית בן יוסף מנהלת אגף התיירות אשר שימשה בזמנו כ- POC לקליטת המפונים בעיר ושל הגב' רבקה בן אלישע מנהלת האגף לשירותים חברתיים בעיר טבריה.
2. בראשת דבריי אציין, שאני לא נוהג להתבטא בקיצוניות או בחריפות וכמבקר עיריית טבריה מאז יוני 2021 אני בהחלט נחשף באופן עיתי לתהליכים ולאירועים הפחות מוצלחים של הרשות המקומית בה אני עובד. אולם אני חייב להעלות את הדברים הבאים על הכתב ובאופן בולט: למרות היותי במילואים תקופה לא קצרה החל מ 8.10.2023 הרי שעיריית טבריה ותושביה התגלו (כמו חלקים רבים מהעם הישראלי) כבעלי לב רחב, התגייסו למען המטרה הלאומית בשעתה הקשה של המדינה ובהפתעה, בשעתם האישית הקשה של התושבים המפונים. בוודאי כאשר בוחנים במבחן התוצאה, הרי שתוך פרק זמן קצר ולדעתי, גם סביר לגמרי לגודלו של האירוע הלאומי הקשה שעברנו כעם ב-7.10.2023 והצליחו להשתלט עליו באופן ראוי לציון לחיוב. חבל שהדוח של המבקר אינו מבליט או לפחות מציין זאת. הדבר אינו אלא חוטא לאמת ואינו מייצג את המציאות.
3. לבקשתו של מר בועז יוסף, יו"ר הוועדה הממונה בעיר טבריה, הגעתי במיוחד ממילואים על-מנת לנכוח בפגישת הביקורת הראשונה שהתקיימה בעירייה. בפגישה נכחו בנוסף לח"מ מר בועז יוסף, יו"ר הוועדה הממונה בעיר, מר שמעון פיניאן מנכ"ל העירייה הגב' יונית בן יוסף וצוות הביקורת של מבקר המדינה.

4. כאמירה כללית, אני יצאתי מהפגישה בתחושה רעה מאוד. ביציאה מן הפגישה מתחתי ביקורת נוקבת על המקצועיות הנמוכה והאופן הלא-מקצועי שבו נשאלו השאלות על-ידי צוות הביקורת. נראה היה שהחץ נורה וכעת מסמנים את המטרה סביב החץ. כך אינה מתנהלת ביקורת פנימית או חיצונית באופן ראוי שמכבד את המבקר ואת המבוקר. נהפוך הוא, כך בדיוק לא מתנהלת ביקורת. בהיותי מבקר בכיר בסדיר ובמילואים ביחידת מבקר צה"ל, חבר בצוות המודיעין ובצוות ההדרכה ביחידת מבקר צה"ל וכמי ששותף להעברת קורסי ביקורת פנימית למבקרים ביחידת מבקר צה"ל, חונך מבקרים חדשים ועוסק בביקורת פנימית ובמודיעין עשרות שנים ומוצא לנכון להשקיע משאבי הדרכה רבים כדי למד יחסי מבקר-מבוקר, נחרדתי מהאופן שבו התקיימה הפגישה.
5. בפגישה עלו שאלות בסגנון: "נכון שמשרדי הממשלה ההזויים (כך במקור!) האלה לא הגיעו ולא סייעו..." את ההלם על פניי היה קשה להסתיר. לזכותו של מר בועז יוסף אומר שהוא נהג בממלכתיות בזמן הפגישה ואחריה. אני מתחתי ביקורת נוקבת על אופי השאלות כפי שנוסחו בצורה שאינה מכבדת צוות ביקורת – שלא לדבר על צוות ביקורת שאמור להיות וותיק ומנוסה ממשרד מבקר המדינה.
6. לאור התיאור שלי את הפגישה הראשונה, שראיתי את טיוטת הדוח, לא הופתעתי. באופן כללי יש לומר שטיטת הדוח לוקה באי דיוקים, במקרה הטוב, של העובדות עד כדי סילוף המציאות. אולם מה שמפריע לי בעיקר היא הפגיעה הקשה בעובדי עיריית טבריה ותושביה שפתחו את ליבם וכיסם למפונים. חבל שהעובדות הפשוטות לא מצאו את מקומם בטיטת הדוח. יתרה מכך, הבלטה של ממצאי-שוליים הובילו למסקנות שגויות.
7. כמבקר פנימי אני בוודאי בעד ביקורת אולם אני נגד אי אמירת האמת השלמה, סילוף, מתן דגש על ממצאי-שוליים ובעיקר חובבנות מקצועית שהובילה לטיטת הדוח כפי שנשלחה אליי.
8. באופן כללי נראה שהביקורת אספה ממצאי-שוליים שרובם בכלל לא באחריות העירייה. לעיתים נראה שלצוות הביקורת הייתה ציפייה שמאן דהו בעיריית טבריה יתרחש או ינחש את מה שטובי המוחות באמ"ן לא השיכלו להתריע מפניו – ולהיערך בהתאם. כמובן שמדובר בציפייה מוגזמת וחסרת ביסוס מציאותי. בעבודת המודיעין ניתן היה לומר ש"תרחיש ה-7.10" הינו "דרך פעולה אפשרית (דפ"א) מסוכנת" ובלתי סבירה ככל שהמציאות הלאומית ציירה. כמובן שגם לדפ"א מסוכנת יש צורך לתת מענה אולם לא מענה שלם ובוודאי שלא בתוכנית מלאה ומסודרת כפי שצוות הביקורת מנסה לצייר – המענה לדפ"א מסוכנת תמיד יהיה חלקי וכך יש לבחון אותו.

9. אני ממליץ לצוות הביקורת לשקול בשנית את הדברים שכתבו על עובדי עיריית טבריה (ותושביה). הממצאים שלוקטו הינם בשולי הדברים. מדינת ישראל נמצאה בשעת חירום לאומית כאשר חלק מעובדי הרשות בגיוס חירום למילואים, והממצאים אינם מעידים על תמונת המצב העולה מן הביקורת לגבי הפעולות שנקטו בעיריית טבריה טרם ה-7.10 ובמהלכה של המלחמה.

10. ראוי לציין גם בטיטת הדוח את ההתגייסות הממשלתית (כן, של משרדי הממשלה) שהגיעו אישית (שרים ומנכ"לים), והשקיעו משאבים לא מעטים (הדברים המפורטים הוצגו לכם על ידי מר בועז יוסף בזמנו) ומתקציבם. בהנחיית מר בועז יוסף העירייה לא חיכתה למשאבים אלה אלא התבססה על משאבים עד להגעת המשאבים הלאומיים.

11. התייחסות ממוקדת לממצאי טיטת הדוח – מבקר העירייה:

א. פרק א, עמוד 17, סעיף 40א: ההערה מכוונת לממשלה ולהנחיות הממשלה על ביצוע "תוכנית ברת מימוש לפינוי וקליטה" – למרות שההערה "מוצהבת" ולכאורה מופנית לעיריית טבריה, לא ברורה לי האחריות של עיריית טבריה לסטאטוס הלאומי של התוכנית. יתרה מכך, המציאות בטבריה לפחות, טופחת על פני טענת הביקורת כיוון ש"דה-פאקטו" נקלטו מפונים בעיריית טבריה, מונו שתי POC ממנהלות העירייה ובביקור של מבקר המדינה מר אנגלמן (שגם בו הייתי נוכח במדים ותו"כ גיוס חירום בצו 8) במלונות בעירייה נכח מבקר-המדינה במו עיניו והחמיא לעיריית טבריה על פועלה – וכך שמע גם מהמפונים.

ב. פרק א, עמוד 28, סעיף 93א: ההערה של המבקרים עצמם הינה למשרד הפנים – לא ברורה לי הכוונה להפנות סעיף זה לעיריית טבריה.

ג. פרק ד, עמוד 3 "תמונת המצב העולה מן הביקורת" מסומנות השורות ב'דיסלייק':

(1) נכתב שהייתה בעיריית טבריה תוכנית "מענה לתרחיש ייחוס רשותי לשעת חירום שקבע פקע"ר, הכוללת היערכות לקליטת אוכלוסייה מפונה" – לא ברור לי אם כן מדוע זה בתמונת מצב שלילית? בהמשך, העוסק במתקנים מקומיים אף הוא רלוונטי לחיוב לעיריית טבריה (מקומי, ולא ארצי) ההערה היחידה שאולי עשויה להיות רלוונטית עוסקת בהיערכות למשך זמן הפינוי הצפוי. ובכן, אשמח אם מאן-דהו ממשרד מבקר המדינה ימצא לי אדם אחד במדינת ישראל שצפה את מתקפת ה-7.10.23 ושחזה את הצורך בפינוי ממושך של אוכלוסייה...היכן אם כן ההנחיה לעיריית טבריה להיערך לקליטה ממושכת של מפונים? כמובן שהיא אינה קיימת! סעיף זה הינו סעיף חיובי לזכות עיריית טבריה שבמציאות המורכבת, עמדה

במשימת קליטת המפונים לאורך זמן באופן מעורר השראה. תרחיש הייחוס הלאומי כפי שבא לידי ביטוי בהנחיות לא כלל מצב קיצון כמו 7.10.23 לכן ההערה רלוונטית, אם בכלל, לכותבי תרחיש הייחוס הלאומי ולא לעיריית טבריה.

(2) אמנם, לא נמצאה התייחסות מפורשת לתוכנית מענה רשותי לפרט לאוכלוסייה הנקלטת אולם קיים מענה מספק בתיקים המפורטים שנערכו ונכתבו מחדש על-ידי הקב"ט העירוני ובהם בהחלט קיימת התייחסות. כאמור, במבחן התוצאה ההערה הזו, לענ"ד, אינה רלוונטית. בכל מקרה, יישלחו שוב התיקים הרלוונטיים כפי שנשלחו בעבר לצוות הביקורת.

(3) לגבי סעיף "שיבוץ עובדי הרשות לתפקידים בשעת חירום" הרי שלא מצאתי משהו שלילי במה שנכתב בסעיף זה – להיפך. נכתב במפורש שעיריית טבריה אכן שיבצה כראוי לחירום את עובדיה. יתרה מכך, כפי שכבר כתבתי וכפי שנאמר לצוות הביקורת שאפילו נפגש עימן – מונו שתי מנהלות כ-POC אך ורק לטיפול במפונים. גם הסיבה להדגשתו של סעיף זה ב'דיסלייק' אינה ברורה לי כל ועיקר. (4) "התאמת ההכשרות למצב קיצון מפתיע כמו ה-7.10.23" כאמור, הערה זו רלוונטית לכותבי ההכשרות – עובדי העירייה עברו את ההכשרות הרלוונטיות וקיים מעקב אצל הקב"ט על עובדי ההכשרות. אם לצוות הביקורת במשרד מבקר המדינה יש עניין עם איכות או התאמת ההכשרות למצב קיצון כמו 7.10.2023 הרי יתכבד ויפנה הערה זו לכותבי ההכשרה (לענ"ד, כיוון שמדובר בתרחיש שהיה כ"כ קיצוני ושהערכת המודיעין ראתה בו פחות סביר הרי שברור שהערה זו אינה רלוונטית כלל גם לא לכותבי ההכשרה – אבל ניחא).

(5) בניגוד לנכתב, מערך המתנדבים בעיריית טבריה היה מנוהל היטב. כל המתנדבים היו מוכרים ורשומים. בוודאי שבמקרה קיצון, עם ישראל בכלל ותושבי טבריה היקרים פתחו את ליבם וכיסם והצטרפו למאמץ המלחמתי – האם יש ציפייה במשרד מבקר המדינה שהעירייה גם תנחש את היקף וזהות המתנדבים הרבים והטובים שיבואו לסייע במצב חירום גם לפני מצב החירום? בכל מקרה, ההערה על הכשרת המתנדבים אינה רלוונטית כי התיעוד על השליטה והבקרה עליהם נשלח למבקרים בעבר וישלח בשנית. למרבה ההפתעה, בדוח המפורט בסעיף 237 כתבתם: "שיבוץ כוח אדם רשותי לשעת חירום"¹²⁶: הרשויות

¹²⁶הרשויות הכפולים כך במקור

הקולטות שנבדקו ובהן עיריית טבריה הכינו רשימת עובדים לשיבוץ בשעת חירום להפעלת המכלולים והמתקנים שבאחריות הרשות" אם כן, לא הבנתי את ההערה שנכתבה לשלילה למעלה אם למטה כתבתם שהעירייה הכינה שיבוץ כ"א לחירום....

(6) פרק ז, עמוד 4: "קבלת הודעה על קליטת מפונים" - ההערה אמנם מייחסת לעיריית טבריה דיסלייק אבל מתייחסת להודעה הלאומית לעירייה על הכוונה לפנות אל העיר טבריה. ההערה אינה רלוונטית לעיריית טבריה. היה ראוי לציין שלמרות היעדרה של ההודעה על הכוונה לפנות לתחומה של עיריית טבריה מפונים שישהו בה לאורך זמן הרי שהמוכנות והאיתנות בעיריית טבריה הוכיחה את יכולתה של העיר להתמודד, למרות הקשיים האובייקטיביים הקיימים בעיריית טבריה, עם המצב גם אחרי ה-7.10.23 ולאורך זמן ממושך - בניגוד לנכתב בטיט הדוח.

12. התייחסותה של הגב' יונת יוסף, POC לקליטת המפונים ומנהלת אגף התיירות בעיר לפרק ד:

א. מענה לתרחישי הייחוס ברשויות הקולטות שנבדקו - לרשויות מקומיות ובהן עיריית טבריה קיימת תוכנית מענה לתרחיש ייחוס רשותי לשעת חירום שקבע פקע"ר, הכוללת היערכות לקליטת אוכלוסייה מפונה. עם זאת, תוכניות אלו התייחסו ככלל לקליטה במתקני קליטה מקומיים ולא למתקנים ארציים ולפינוי לזמן קצר בלבד ולא לזמן ממושך.

תגובה- הכתוב אינו מדויק ואף שגוי, עיריית טבריה בהיערכות לחירום נערכה לקליטת תושבים במתקני הקליטה שהוגדרו מראש לתרחישי חירום, בתי ספר, אולמות כנסים וכו'. הוגדרו 5 מלונות שהוגדרו כ"מתקנים לשעת חירום". בנוסף, בכל ההכנות והתרגולים שבצענו בתא תיירת ובכלל למדנו איך לפנות אנשים/ תיירים מאזורים מוכי אסון ובהתאם לכך אספנו מתנדבים בשפות שונות, נוהל לאיסוף מידע מהמלונות ותיק חירום מסודר שמאגד את הפעולות הנדרשות לביצוע בפינוי תיירים. לא תרגלנו ולא נערכנו למצב הכאוטי שנקלענו אליו ב-7.10 ולמעשה תרגלנו בדיוק את ההיפך, לקלוט למעלה מ-12,000 מפונים בפרק זמן של שבועיים כעיר קולטת כשמרבית המדינה בטרומה כתוצאה מאירועי ה-7.10.

ב. שיבוץ עובדי הרשות לתפקידים בשעת חירום - הרשויות הקולטות שנבדקו ובהן עיריית טבריה הכינו רשימת עובדים לשיבוץ בשעת חירום להפעלת המכלולים והמתקנים שבאחריות הרשות. בהכנת רשימות כוח אדם ייעודיות לשיבוץ בשעת

חירום ועדכונה מדי שנה בהתאם לנוהל 24 יש חשיבות רבה בהיערכות הרשות המקומית למצב חירום, בעיקר לאור השינויים הצפויים במצבת כוח האדם ובמשימות שלהן היא תידרש.

תגובה - רמת הנוכחות של הצוותים בעיר וההתגייסות למעורר הסיוע לתושבים הנקלטים הייתה בשיאה, תחושת הסולידריות הרצון לעבוד ולסייע גרמה למרביתם של העובדים והמנהלים לקחת חלק פעיל בכל הטיפול במפונים קליטתם, חלוקת סלים לסיוע, איסוף תרומות, מענה טלפוני שירות של העירייה.

ג. הכשרת מנהלי מכלולים ברשות המקומית לתפקידם בשעת חירום - ברשויות מקומיות ובהן עיריית טבריה עברו את ההכשרות חלק ממנהלי המכלולים. יחד עם זאת, ספק אם ההכשרות תאמו לתרחישים שהתקיימו בפועל במהלך מלחמת חרבות ברזל.

תגובה - מדובר במצב קיצון. המדינה מעולם לא פינתה כמות כזאת של תושבים ולפרק זמן כל כך ארוך (במלחמת לבנון השנייה בשנת 2006 היה פינוי לצורך התאוררות של שבוע ובטח לא בהחלטה גורפת לפינוי של מאות אלפי תושבי הצפון לפרק זמן בלתי מוגבל ולא ידוע).

ד. לו היו הרשויות המקומיות, בהנחיית רשות פס"ח, נערכות לתרחיש של קליטת אוכלוסייה במתקנים ארציים בתחומן, המבוסס על לינה בבתי מלון ובמתקני הארחה - בדומה למה שהיה בפועל במהלך המלחמה - לרבות מיפוי צרכי האוכלוסייה הנקלטת בהתאם לתרחישי הייחוס שנקבעו להן, ובניית תוכניות מענה לפרט בהתאם, ההתמודדות עם האתגרים הרבים והמורכבים בכלל התחומים שנגרמו ממצב החירום שהחל במתקפה הרצחנית של ארגון הטרור חמאס בשבעה באוקטובר 2023 היה מיטבי ואפקטיבי יותר. היערכות נכונה לקליטת אוכלוסייה תוך הפקת לקחים מאירועי עבר והכנת מענים למגוון של תרחישים, הצפויים להתממש במוקדם או במאוחר, היא הכרחית ומצילת חיים.

תגובה - זה מרגיש כאילו הפסקה הזאת ובכלל הממצאים שעולים מן הביקורות נכתבו בכדי לכתוב ולא להבין שלמצב שאנחנו בעיריית טבריה לא יכולנו להיערך מראש, המצב הכאוטי שנקלענו אליו הביא אתו מציאות חדשה, של ההיערכות שלא ידענו להיערך אליה, מדובר בקליטת תושבים מגוונים מערים, ישובים וקיבוצים מכל קשת הגילאים וזאת לפרק זמן לא ידוע, לכן ההשוואה לנלמד ולתיקי הפס"ח בכלל לא רלוונטית, קלטנו למעלה מ 20% מכמות התושבים של העיר וספקנו להם שירותי חינוך, חינוך בלתי

פורמלי, הקמנו מערך לוגיסטי לחלוקת ציוד, בגדים, מכוונות כביסה ושינוע. סייענו למלונות בכל הנדרש לציוד לכיתות וגנים ארעיים שנפתחו בתוך המלונות, הוצאנו טיולים להעלאת המורל, קיימנו אירועי תרבות בתוך המלונות ועוד פעולות רבות ומגוונות לסיוע לתושבים המפונים, למדינה ובכלל. **חוזקתה ועוצמתה של העיר טבריה התגלתה בעת הזאת.**

13. להלן התייחסותו של מר עמי וקנין הקב"ט העירוני:

א. מתקפת הפתע בשביעי לאוקטובר 2023 הדחימה את כלל המערכות, בהיקף באכזריות ושיתקה מערכות רבות.

ב. אנו למרות ההפתעה בפרק זמן קצר מאוד של פחות משעה כבר פתחנו מרכז הפעלה, עם בעלי התפקידים.

ג. מעבר להיותנו רשות קולטת, מתקני קליטה ארציים (בתי מלון) של רשות פס"ח הממוקמים בעיר, היינו יעד להתקפת טילים של חיזבאללה.

ד. בתי המלון שבעיר אכלסו נופשים וחדרי המלונות היו מלאים ברובם.

ה. ההחלטה לבצע פינוי של כמות ישובים גדולה מהצפון ומהדרום הייתה החלטת הדרג המדיני והצבאי ואנחנו כמובן לא היינו שותפים להחלטה. להערכתנו ההחלטה של המדינה הייתה לדלג על שלב פתיחת מתקני קליטה מקומיים ולפתוח מתקני קליטה ארציים ובדיעבד, טוב שכך עשתה.

ו. כמות המפונים מהדרום ומהצפון הייתה, בלשון המעטה, בלתי סבירה לתרחיש מלחמתי ובכלל ההחלטה לפתוח את כלל מתקני הקליטה הארציים, החלטה נועזת ונכונה ולא קיימת בשום מדינה בעולם, גם לא בארה"ב הגדולה והחזקה - ראו מקרי טורנדו, שיטפונות ועוד. לא ראיתי בשום מקום בעולם מתן מענה שכזה ובטח לא לפרקי הזמן של חודשים ואף מעבר לשנה. שהרי לבית המלון יש את כל המענה המושלם, ותהיה הרשות המקומית חזקה ככל שתהיה, היא לעולם לא תגיע לסטנדרטים של בית מלון.

ז. הרשות המקומית מתוכננת לקלוט בשטחה 4% של מפונים ביחס לכמות התושבים, אך של הרשות שלה-עצמה ולא של רשויות אחרות. התוכנית מיועדת בעיקר למקרי רע"ד, ועל כן נועדו המתקנים הארציים, למתן מענה לאירוע שכזה.

ח. מרגע קבלת המפונים הראשונים בעיר במלון לייק האוס, ראש העיר, מר בועז יוסף מינה, מיידית, את מנהלת התיירות, יונית בן יוסף, ואת מנהלת החינוך הבלתי פורמאלי, דאז, הגב' חן אופיר, הן לטובת ליווי המפונים ולמעקב שמי והן לדאגה לכל

צורך, מבגדים מזון מיוחד לימודים וכל בקשה ובקשה. הגדיל לעשות ראש העיר והבין מייד את האסון והכין את כלל בתי המלון למתן מענה, כלל מנהלי ועובדי הרשות מייד נכנסו למשימה החשובה הזו.

ט. **בטבריה נבנה בית ספר למפונים בפרק זמן קצר מאוד, נבנה מתחם משחקים ענק ומיוחד בקרבת בתי המלון לטובת ילדי המפונים, והנהלת העיר נתנה כל מענה גם לבתי המלון (לדוגמא רכש מידי של מכוניות כביסה, חנייה חינם, תיק לתלמיד ועוד) בכדי להטיב עם המפונים. ברגע שבתי המלון התמלאו נפתח גם מרכז/חפ"ק מפונים וזה היה מהר מאוד.**

י. **טבריה הינה מאחת הערים הבודדות שקלטו כ-13,000 מפונים, הן בבתי מלון והן בדירות שכורות, וכלל בעלי התפקיד ברשות היו מוכוונים משימה בנוסף לתושבים שלנו ולהזכירכם גם תחת אש.**

יא. התייחסותי לדף 3 בפרק ד' – תמונת המצב העולה מן הביקורת:

(1) סעיף 1, מענה לתרחישי הייחוס ברשויות הקולטות שנבדקו - באם קיימת תוכנית אז הכל תקין. אכן אין התייחסות בכתוב למתקני קליטה ארציים. אך כן הוצג למבקרת ביצוע תיאום של פס"ח מחוזי יחד איתי בארבע בתי מלון, שתואם מולם נושא קליטה בשע"ח ומה המחויבות שלהם, התיאום כלל סיור ושיחה עם מנכ"ל בית המלון. אז לא הבנתי מה לא בסדר?

(2) סעיף 2, תוכנית מענה רשותי לפרט לאוכלוסייה הנקלטת: תוכנית המענה הינה תוכנית. היא מפורטת הרבה מעבר לנדרש, גם עוברת תדרוך ובקרה למתקני הקליטה ברשות. אכן תוכנית המזון לא נותנת בכתב איזה לחמנייה תהיה בבוקר עם שומשום או בלי שומשום. יש התייחסות מפורשת לספק, שהרי אם חס וחלילה לא מגיעים עובדים לספק, או אין חשמל או אין תספוקת לעיר, איך הספק יספק, ועל כן הרשות ערוכה לתת מענה בהתאם לצורך שיעלה מהשטח. קיים בעל תפקיד שכל ייעודו הוא נושא מזון, ועבר לא מעט ביקורות (מצורפות). מעבר לכך מתחילת המלחמה הרשות נערכה עם מעל 2,000 מארזי מזון, 500 מארזי סל מבוגר טיטולים ומגבונים וסל תינוק, כמו גם למארזי אנשור ומארזי מזון לתינוק שלב 1 שלב 2 ושלב 3 ומים מינרלים בקבוקים (וכל זאת עדיין קיים בימים אלה במחסן החירום, ובימים אלה אנו נאלצים בכיף ובאהבה לחלק את כלל המארזים לאוכלוסיית רווחה על פי רשימות, אלפי מארזים שונים (מצרף תמונה). ככה שלא רק שנערכנו בתוכנית המענה, נערכנו הרבה מעבר לדמיון והרבה יותר טוב ממה

שחשבנו. תוכנית המענה כשמה כן היא, היא תוכנית, המענה שניתן הוא כבר עניין של היתכנות בהתאם לצורך ואף אחד לא יודע לומר באמת מה יהיה הצורך ולכן הגמישות המחשבתית, יצירתיות יוזמה אכפתיות מסירות זו התוכנית האמיתית.

(3) סעיף 3, שיבוץ עובדי הרשות לתפקידים בשע"ח: הכל תקין כך שאין לי מה להוסיף.

(4) סעיף 4, הכשרת מנהלי המכלולים ברשות המקומית לתפקידים בשע"ח: חשוב להדגיש שמערך ההכשרות של המנהלים מתבצע על ידי המרכז לאיתנות בהתאם לתכני לימוד מתואמים עם פקע"ר ורח"ל. ההכשרה ארוכה ורצינית מאוד. מעבר לכך יש את מחזוריות האימונים של פקע"ר בשיתוף רח"ל ברשויות ככה שכל מנהל מקבל מעטפת מלאה וכלים כולל תיק אב רשותי, תיקי נהלים, תיקי הוראה קונטרסים וחוזרי מנכ"ל. בטבריה כלל המנהלים עברו הכשרה למעט המנכ"ל שהוא חדש בתפקידו ושובץ עוד השנה להכשרה ייעודית. למנהלים יש מחויבות אישית לתפקיד שזה הרבה מעבר לכל הכשרה, וכל מנהל מכיר היטב את ייעודו ותפקידו ויש לו כתב מינוי בכניסתו לתפקיד בנושא אחריותו בחירום.

(5) סעיף 5, הקמת מערך מתנדבים לשע"ח: אני לא מזהה פער אצלנו בטבריה בנושא המתנדבים. יש לנו פק"ל מתנדבים מסודר, יש לנו צוותי סע"ר שעברו הכשרה ייעודית ויעברו גם השנה. יש לנו מערך מעולה של איחוד הצלה, ומתנדבי ידידים, ויש לנו מערך מצוין של מתנדבים באגף הרווחה ובכלל יש לנו "אחלה" מתנדבים. בכל מקרה בניגוד לנכתב בדוח קיים בעיריית טבריה רכז מתנדבים.

(6) סעיף 6, הכשרת מתנדבים לשע"ח: ככלל מערך מתנדבים הוא כוח עזר. רשות לא נשענת על מתנדבים, אלה בונה מערך מתנדבים לצורך השלמות ובניית קשר ושייכות. ככל שיש מתנדבים זה בסדר אבל מתנדב זה דבר דינאמי, היום הוא איתך מחר לא, הוא בחו"ל הוא משויך לעוד התנדבויות ואין ספור אפשרויות שבזמן אמת הוא לא איתך ועל כן אי אפשר באמת "לסמוך" על מתנדב ולכן הכשרת מתנדב היא כללית ובמקרים מסוימים כמו צוות סע"ר ההכשרה היא נקודתית. לגבי ההכשרות הוצג למבקר תעודת ההכשרה, נצרף גם את התעודות של ההכשרה שעברו המתנדבים.

14. מצורפת התייחסותה של הגב' רבקה בו אלישע, מנהלת האגף לשירותים חברתיים בעיריית טבריה בהתייחס לנכתב 6 בטיטת הדוח:

א. התייחסות הביקורת לגבי המתנדבים ברשות ולגבי ה"עובדה" שצוינה כי הרשות, לכאורה, לא ביקשה אישורים להעדר הרשעה בעבירות-מין.

- (1) באגף הרווחה עבדנו עם מתנדבים מעמותות וארגונים שונים שרוכזו והופעלו ע"י רכזת ההתנדבות.
- (2) מדובר בארגונים מוכרים בלבד ובעלי תשתית רחבה ומתוקף כך הם אלו האמונים על בדיקת הרישום של המתנדבים בארגונים.
- (3) יש לציין כי לגבי מתנדבים אשר פנו עצמאית לאגף הרווחה או הגיעו למתקני הקליטה במטרה לתת מענה של טיפול נפשי, התייחסנו באופן מהיר וממוקד, שכן יש אחריות רבה במתן מענה טיפול נפשי, בעיקר בצומת בה אנשים מצויים במצוקה. לאור האמור קיימתי באגף הרווחה פגישה עם העו"ס האחראית באגף הרווחה על העו"ס שעבדו במתקני הקליטה, נציגי השפ"ח ו"מרכז משאבים", בה הבהרנו באופן חד משמעי כי המדינה מינתה את "מרכז משאבים" כגוף הבלעדי הנותן מענה נפשי למפונים בסיוע עובדים סוציאליים מאגף הרווחה מהרשות הקולטת טבריה וכן באמצעות עובדים סוציאליים מהרשויות המפונות. כמו כן ניתן מענה ע"י שפ"ח טבריה ושפ"ח הרשויות המפונות ובכלל זה כמובן "מרכז משאבים" שנתנה את עיקר הטיפולים. לכן, עובדתית, לא אישרנו כניסה של מתנדבים לא מוכרים שלא נבדקו כל הנתונים הנדרשים למתן מענה נפשי.
- ב. בעמוד 6 נכתב, עוד, כי ללא סיוע של המתנדבים והחברה אזרחית, "היה המענה ברשות הקולטת לוקה בחסר אף באספקת הצרכים הבסיסיים ביותר":
 - (1) חשוב לציין כי סיוע המתנדבים והחברה האזרחית חשוב לאין שיעור כערך בחברה ויש לו מקום חשוב ונכבד, אך האמירה כי ללא עזרה זו היינו מגיעים למצב של מחסור בצרכים בסיסיים הינה לא מדויקת ואינה תואמת כלל את המציאות ובוודאי שאינה "מתכתבת עם המציאות" כפי שהתקיימה בפועל בשטח.
 - (2) בכלל מתקני הקליטה בעיר ניתנו 3 ארוחות מלאות ביום, גם בהתאמה לאנשים עם צרכים בריאותיים ובתיווך משרד הבריאות מול נציגי המלונות. הטענה על מחסור במזון בינה לבין המציאות אין דבר וחצי דבר - מזון היה ובשפע.
 - (3) יתר על כך, משפחות שפנו לרווחה בבקשה לרכוש מוצרים נוספים או מצרכי מזון ייחודיים, עיריית טבריה והאגף לשירותים חברתיים ובסיוע משרד הרווחה סיפקו שוברים לרכישה מתקציב הרווחה וקרן הידידות.
- ג. משרד הרווחה והקרן לידידות העבירו לאגף הרווחה בטבריה מיד עם פרוץ המלחמה, תקציב ע"ס 295,850 ₪ לאספקת צרכים שונים ומגוונים, ביגוד, הנעלה, מזון, צרכי היגיינה, טיטולים, טיפולים רגשיים, חוגים, מכון-כושר, רכש מכוונות

כביסה, מייבשים, מוצרי תינוקות ועוד. בהמשך העבירו תקציבים נוספים באמצעות אגפי הרווחה ברשויות המפונות לצרכים כנ"ל. משרד הרווחה הקצה 10 תקני עו"ס ו-4 תקני תומכות קהילה ונכנסו פרויקטים קהילתיים, פותחו מענים טיפוליים לנוער ולאזרחים ותיקים וכל זאת במימון ובאמצעות משרד הרווחה ובשיתוף האגף לשירותים חברתיים בעיר טבריה.

ד. אני, כמנהלת אגף לשירותים חברתיים בעיר טבריה מצטרפת לאמירות החוזרות לגבי התערבות משרד הרווחה. מיד ביום קבלת המפונים הראשונים בעיר טבריה, הגיעו נציגי משרד הרווחה וכן שולבו עו"ס ממשרד הרווחה בכלל מתקני הקליטה למתן מענה ותגבור צוות אגף הרווחה בטבריה במתן המענים למפונים.

15. לסיכום, הח"מ, מבקר העירייה מפציר בפני מנכ"ל משרד מבקר-המדינה, מר ישי וקנין לבקר ולבחון מחדש את האופן שבו נערכה הביקורת, הממצאים שבחר צוות הביקורת להאיר ואת האופן שבו בחר להעיר לעיריית טבריה (וגם לחלק ממשרדי הממשלה) – לדעתי באופן שגוי, לא ראוי ופוגע במאמצי העובדים והתושבים של עיריית טבריה בשעה לאומית קשה אבל עם תוצאות מרשימות ומחממות-לב בזמן אמת.

בברכה,

אמיר בנבנישתי

מבקר העירייה

והממונה על תלונות הציבור

השתתפות המבקר כמשקיף במכרזי כוח אדם

"משקיף אך לא שקוף"

בשנה"ע הנוכחית ובהתאם לחוק¹²⁷ השתתפתי השנה במכרזי כח אדם בעירייה כמשקיף. במסגרת התיקון לפקודת העיריות המבקר הפנימי חייב להשתתף במכרזי כח אדם מדרג ניהולי מסוים ומעלה. במסגרת הרצון להיות שותף לשיפור תהליכי גיוס כח האדם בעירייה, לצמצם את הנפוטיות ולהשפיע באופן אקטיבי על גיוס כח אדם איכותי לעירייה בחרתי להשתתף ברובם המכריע של מכרזי כח האדם בעיריית טבריה. בשנה"ע 2024 השתתפתי כמשקיף ב- 90% מכלל מכרזי כח האדם בעירייה וב- 100% ממכרזי כ"א בהן חלה חובת השתתפות המבקר כמשקיף.

¹²⁷ תקנות העיריות - "מכרזים לקבלת עובדים ברשויות המקומיות" תש"ס-1979, סעיף 23 (ח)

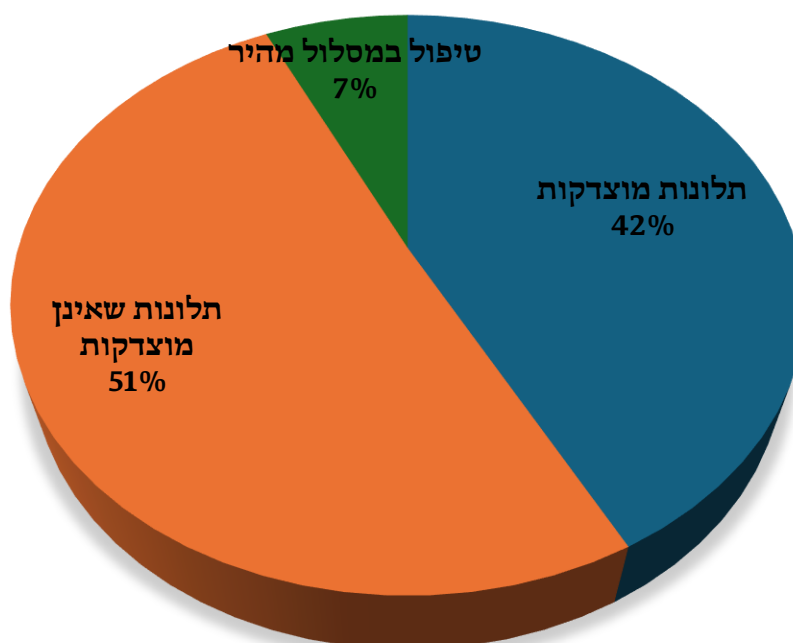
הממונה על תלונות הציבור = דוח שנתי = שנת העבודה 2024

ניתוח ופילוח תלונות הציבור

1. סה"כ טופלו במשרד הבקר והממונה על תלונות הציבור 71 תלונות.
2. 42% תלונות מוצדקות.
3. 51% תלונות שאינן מוצדקות.
4. 7% טיפול במסלול מהיר.

תלונות הציבור 2024

עיקרי התלונה:

הפונה מבקש עדכון רישומי הבעלות על הנכס בטבריה.

בירור התלונה:

מברור התלונה מול סגן מנהל מלגם טבריה עולה כי לא התקבלה פנייה למחלקת הארנונה בנוגע להעברת הנכס על שם הקונה החדש.

לצורך ביצוע ההעברה, מבוקש צילום דרכון של הרוכש, ולאחר קבלת הצילום, ההעברה תתבצע מיום קבלת ההודעה בלבד.

תוצאות התלונה:

מבקר הרשות וממונה תלונות הציבור בדק את התלונה ומצא כי תסווג כמוצדקת.

עיקרי התלונה:

התלונה נוגעת להטרדה עקב השמעת מוסיקה רועשת מהמזרקה בשעות הערב (-19:00 22:00), אשר פוגעת בשקט ובפרטיות של התושבים.

בירור התלונה:

בהתאם לבירור התלונה עם הקבלן המבצע, נתבקשנו על ידי ראש הוועדה הממונה, מר בועז יוסף, להוריד את המוסיקה ב-20 דציבל, שזהו הרף הנמוך ביותר.

תוצאות התלונה:

מבקר הרשות וממונה תלונות הציבור בדק את התלונה ומצא כי תסווג כמוצדקת.

עיקרי התלונה:

התקבלה פנייה בדבר עיכוב הבקשה להנחה בארנונה.

בירור התלונה:

מברור עם מילגם המלין הגיש בקשה למתן הנחה עפ"י הכנסה בתאריך 30/3, אך חסרו לו מסמכים חיוניים (אישורי שומה ותלוש שכר של אשתו). לאחר שביקשו ממנו להשלים את המסמכים תוך 30 יום, הגיש אותם רק ב-13/12, כלומר באיחור של 7-8 חודשים. למרות האיחור, הוחלט לאשר לו את ההנחה לשנת 2023, לאחר בדיקה ומסמכים שהוצגו, והנישום נמצא זכאי להנחה של 40%.

תוצאות התלונה:

מבקר הרשות וממונה תלונות הציבור בדק את התלונה ומצא כי תסווג כאינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

תלונה בנוגע להסדרת חוב קנסות ישן (1999-2003) לחברת סנדרוביץ ושות'.

בירור התלונה:

חברת סנדרוביץ ושות' השיבה כי הפונה שילם את שני השוברים אותם טען שלא יכל לשלם, באמצעות כרטיס אשראי במועדים 29.10.2023 ו-28.11.2023, וקיבל קבלות מתאימות במייל. כמו כן, במהלך שיחה עם הפונה, בוצעה בדיקה של האתר ונמצא כי הוא פועל כרגיל, בניגוד לטענת הפונה על תקלה מתמשכת. יתרת החוב הוסדרה במלואה ב-25.12.2023 באמצעות העברה בנקאית.

תוצאות התלונה:

מבקר הרשות וממונה תלונות הציבור בדק את התלונה ומצא כי תסווג כאינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

התלונן על היעדר פסי האטה ברחוב דוד אלעזר שבו הוא מתגורר.

בירור התלונה:

לאחר בירור מול מר אלרם חלפון, מנהל אגף הפרויקטים, נמסר כי משרד השיכון מקדם פרויקט שצ"פ במגדל המים, והנושא נמצא בתכנון וצפוי להתבצע בשנה הקרובה.

תוצאות התלונה:

לאור הממצאים, הממונה על תלונות הציבור קבע כי התלונה מוצדקת, וב-30.4.2024 הותקנו פסי האטה ברחוב.

עיקרי התלונה:

המלין התלונן על אי מתן מענה לדוחות שקיבל במהלך שהותו בטבריה.

בירור התלונה:

עו"ד מורן סיבוני ציינה כי הכתובת שצוינה בבקשה לביטול הדוח הייתה לא נכונה דבר שגרם לעיכוב. מבחינת המערכת, המועדים של קליטת הבקשה וההחלטה היו מתואמים. בנוסף, הגב' עדנה שמחה ציינה כי המלין קיבל תשובת דחייה לדוח מספר ***** בתאריך 07/08/23 ושילם את הדוחים בתאריך 10/08/23.

תוצאות התלונה:

לאור הממצאים, המבקר קבע כי התלונה אינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

המליץ פנה למשרד מבקר המדינה ב-15.01.2024 בבקשה לבדוק את זכאותו להנחה בארנונה בשיעור 80% לאור היקף הכנסותיו.

בירור התלונה:

גב' אתי עמוס סגנית מנהל מחברת מלגם טבריה ציינה כי המליץ אכן זכאי להנחה, אך פרטיו הועברו לקובץ הראשון באופן חסר. פרטיו עודכנו והועברו למשרד הפנים בפעימה השנייה.

תוצאות התלונה:

המבקר קבע כי התלונה מוצדקת ויש לסיים את הטיפול בהנחה בהקדם.

עיקרי התלונה:

המליץ התלונן על חיוב שגוי עבור שילוט במסעדת [REDACTED] ושאל לגבי סוג השלט וחיובו.

בירור התלונה:

עו"ד מורן סימוני בדקה את המקרה ומצאה כי השלט סווג כ"שלט גג" בהתאם להגדרת החוק, ולכן החיוב היה נכון. לגבי השלט השני, לא היה צילום ולכן לא ניתן היה להתייחס אליו. בנוגע לטענות על סוג השלט (85), הוסבר כי מדובר בסימון במערכת שנועד להגדיר את סוג השלט לפי החוק, אך אכן יש חוסר בהסבר המילולי בנוגע לסוג השלט באגרה.

תוצאות התלונה:

לאור הממצאים, התלונה נמצאה מוצדקת במובן של הבהרת סוגי השלטים, ויש להפנות את הטענות בנוגע לאגרה למנהל מחלקת רישוי עסקים ומחלקת הגביה.

עיקרי התלונה:

תלונה בנוגע לחישוב שגוי לכאורה של מדידת נכס (), שבו מתגורר המלין.

בירור התלונה:

מנהל מלגם טבריה הסביר כי בתחילת כל מדידה בשכונות חדשות נמסרים מכתבים לכל בית לתיאום מועד מדידה. במקרים בהם לא הצליחו לתאם מועד, נעשתה מדידה בהערכה. המלין יכול להגיש השגה ולספק הוכחות לגבי גודל הנכס. תוכניות בניה אינן נחשבות הוכחה לגודל הבית לצורך חישוב ארנונה.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה ומצאה כי אינה מוצדקת, שכן כל המאמצים נעשו לתאם את המדידה, וההערכה נעשתה לאחר ניסיונות חוזרים.

עיקרי התלונה:

התלונן על חישוב שגוי של מדידת הנכס בו הוא מתגורר בשכונת אקליפטוס.

בירור התלונה:

מנהל מלגם טבריה הסביר כי לפני המדידה הוסבר לתושבים על המהלך, ונעשו ניסיונות לתאם מועד מדידה. במקרה של מר גלמודי, לא היה רצון לשתף פעולה והיה ניסיון להתחמק מהמדידה. בסופו של דבר, המדידה בוצעה בהערכה ללא הסכמתו, והוסבר לו שניתן להגיש השגה עם תשריט נגדי. בנוסף, בעקבות בקשה לגורמים בעירייה, בוצעה בדיקת מדידה נוספת לנכס.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה ונמצאה כי אינה מוצדקת, שכן המדידה בוצעה על פי הנהלים, כולל בדיקה נוספת לנכס.

עיקרי התלונה:

המתלונן הלין על סירוס חתולים וחוסר בפחי מחזור.

בירור התלונה:

מברור התלונה עם מנהלת איכות וסביבה נאוה קוקוש מנתה את מס' פחי המחזור באזורים בהם הוא מלין, בנוגע לסירוס מתקיים מבצע סירוס והנושא מטופל.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה ונמצאה כי אינה מוצדקת, ההחלטה סירוס של חתולי הרחוב מבוצע על ידי העירייה כמתבקש, במטרה למנוע התרבות בלתי מבוקרת של חתולים חסרי בית בעיר. בנוסף, הוצבו פחי מיחזור במיקומים נגישים יותר ברחבי העיר, במטרה לעודד מיחזור ולהפחית את כמות הפסולת ברחובות.

עיקרי התלונה:

מתלונן על התנהגות בלתי הולמת של לוכד כלבים בשם [REDACTED], שניכנס לחצרו ללא רשות ולקח את כלבו בניגוד לחוק, תוך כדי איום, קללות ואלימות מילולית כלפיו. הוא טוען כי הצו לא היה תקין ולא הוצג לו בצורה מסודרת, ובנוסף הוא דורש להבין באיזו סמכות פרץ פעל והאם ישנה זכות לפרוץ לביתו.

בירור התלונה:

מברור התלונה עם הווטרינרית הרשתית עולה כי ההחלטה היא שלא להחזיר את הכלב [REDACTED] עקב מספר סיבות: הכלב היה מעורב באירוע נשיכה עם כלבים אחרים שלא היו מחוסנים, הרישיון להחזקתו היה פג תוקף, והכלב לא היה מחוסן נגד כלבת. בנוסף, מדובר במצב של שוטטות כלבים ללא רישיון, שיכולה לסכן את בריאות הציבור.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה ונמצאה כי אינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

המליץ טוען כי היתר הבנייה שניתן עבור גג דירתם ברח' בפי"א [REDACTED] ניתן ללא הסכמתם וחתימתם, למרות התנגדות בעל הנכס ודיירת מבוגרת ששוכרת את הדירה מעל 25 שנה. בנוסף, העבודה מתבצעת ללא פיקוח, וכתוצאה מכך נגרם נזק לדיירת, כולל בעיות טלוויזיה וחימום. הם פנו לפניות הציבור ולפקחים, אך לא קיבלו טיפול או מענה.

בירור התלונה:

הברור מציין כי לאחר שהתלונן במוקד, נבדק אם יש בניה במקום, ונמצא כי לא הייתה בניה בשטח. לאחר בדיקה במערכת התברר כי יש היתר בניה למקום. המענה הוסבר למתלונן, שנשאל כיצד ניתן היתר ללא הסכמת בעל הדירה, והובהר לו כי ההיתר עבר ועדה. הוצע לו להגיע למשרדי הוועדה להסברים נוספים.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה ונמצאה כי אינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

המליץ טוען כי היתר הבנייה שניתן עבור גג דירתם ברח' בפי"א 3, דירה 1, ניתן ללא הסכמתם וחתימתם, למרות התנגדות בעל הנכס ודיירת מבוגרת ששוכרת את הדירה מעל 25 שנה. בנוסף, העבודה מתבצעת ללא פיקוח, וכתוצאה מכך נגרם נזק לדיירת, כולל בעיות טלוויזיה וחימום. הם פנו לפניות הציבור ולפקחים, אך לא קיבלו טיפול או מענה.

בירור התלונה:

הברור מצוין כי לאחר שהתלונן במוקד, נבדק אם יש בניה במקום, ונמצא כי לא הייתה בניה בשטח. לאחר בדיקה במערכת התברר כי יש היתר בניה במקום. המענה הוסבר למתלונן, שנשאל כיצד ניתן היתר ללא הסכמת בעל הדירה, והובהר לו כי ההיתר עבר ועדה. הוצע לו להגיע למשרדי הוועדה להסברים נוספים.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה ונמצאה כי אינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

התלונה עוסקת במצב לקוי של תחזוקת שטח שהיה אמור להיות גינון, אך הפך לחניה. בשטח יש בריכת מי שופכין שלא טופלה, מה שגורם לסתימות ומי הגשמים להציף את האזור, לחסום דרכי גישה לבניין ולפגוע בדיירים. בנוסף, לא בוצעו תשתיות ניקוז, תחזוקה וניקיון כנדרש.

בירור התלונה:

השטח שבו נמצאת בעיית המים הוא בבעלות הדיירים, ולא מדובר בשטח עירוני. יש הליך משפטי שמתנהל מול העירייה בנושא, כולל חוות דעת הנדסית שניתנה על ידי רועי מזרחי. הנושא גם עבר בדיקה על ידי היועמ"ש שמעון בלסן.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה ונמצאה כי אינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

תלונה הוגשה בנוגע לליקוי במדרכה ברחוב לוי אשכול, וההיעדר מענה לפנייה למוקד העירוני בנושא.

בירור התלונה:

הכביש ברחוב לוי אשכול עבר פיתוח והרחבה על ידי משרד השיכון, ולאחר סיום העבודות, המצב הוחזר לקדמותו. כעת מתבצעות עבודות מטעם תאגיד המים לחידוש קו הביוב, אך הן לא מפריעות למדרכות.

תוצאות התלונה:

המבקר מצא שהתשובה שניתנה על ידי מנהל הפרויקטים מניחה את הדעת, ולכן התלונה אינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

התלונן על עישון בחדר המורים בבית הספר איילים, ובפרט על כך שמורים עישנו בחדר פנימי שהוגדר כפינת עישון.

בירור התלונה:

מנהל אגף החינוך, מר אלי מאירי, בדק את הטענות וענה כי המנהלת אפשרה למורים לעשן בחדר פנימי ונסתר, שנחשב לפינת עישון, בהתאם לנוהל שהיה קיים במשך שנים רבות, אף על פי שההנחיות החדשות של משרד החינוך אוסרות זאת. עם זאת, העישון לא התרחש בפני תלמידים. מנהלת בית הספר קיבלה את ההבהרה, ומנהל אגף החינוך צפוי לערוך סיור נוסף בשטח לוודא שהנושא מטופל בצורה נכונה.

תוצאות התלונה:

המבקר מצא שהתלונה מוצדקת, על פי התייחסותו של מר אלי מאירי.

עיקרי התלונה:

גברת [REDACTED] טוענת כי גביית הארנונה שנעשתה לנכס שלה ברחוב הדקל לא הייתה כדין, וביקשה לשנות את חיובי הארנונה המבוצעים מאז שנת 2020.

בירור התלונה:

גברת [REDACTED] החזיקה בנכס כגן ילדים פרטי, ולכן סווג הנכס כגן ילדים במקום מגורים. לאחר סקר מדידות עדכני, נמצא כי הנכס לא חויב על פי הגודל הנכון. [REDACTED] הגישה השגות וערר בנוגע לגביית הארנונה והסיווג, ונראה כי היא פעלה באופן מסודר והגישה את המסמכים הנדרשים. ועדת הערר קיבלה את הערר ודנה בו.

תוצאות התלונה:

המבקר מציין כי בשלב זה, עד לסיום הדיון בוועדת הערר, לא ניתן להכריע בתלונה. עם זאת, המבקר לא מוצא דופי בהתנהלות חברת מילגם או של ועדת הערר בנוגע לאופי, זמינות ואיכות המענה שניתן למתלוננת.

עיקרי התלונה:

המלים התלונן כי נדרש לשלם ארנונה עבור דירת השכנים מעליו, למרות שהבעיה טופלה לא פעם ואושרה כטעות על ידי המודדים. הוא לא קיבל חשבון מעודכן למרות הבטחות ממוקד העירייה והסניף. הוא מבקש פתרון מיידי למניעת קשיים נוספים.

בירור התלונה:

הברור הוא כי בעקבות סקר המדידות, שטח הנכס של משפחת [REDACTED] הועלה מ-130 מ"ר ל-200.5 מ"ר. לאחר בדיקה במקום, נמצא כי סככה/מחסן בגודל 19 מ"ר לא קיימת, ולכן הופחתו 19 מ"ר מהחישוב. נכון להיום, משפחת [REDACTED] מחויבת לפי 181 מ"ר.

תוצאות התלונה:

המבקר מציין כי נבדקה ונמצאה התלונה כמוצדקת.

עיקרי התלונה:

התלונה היא על בקשה לביטול דו"ח מספר [REDACTED].

בירור התלונה:

הדו"ח בוטל לאחר שהתברר כי קיימת עילה לביטולו לפי הדין או לפי הנחיות היועץ המשפטי לממשלה.

תוצאות התלונה:

המבקר מציין כי נבדקה ונמצאה התלונה כמוצדקת.

עיקרי התלונה:

התלונה היא על קבלת דוחות חניה חוזרים ונשנים למרות מצבה הרפואי של הפונה, שהיא מטופלת אונקולוגית, עם 100% אי כושר עבודה, ונושאת תו נכה. הפונה מציינת כי למרות בקשותיה ובקשות רפואיות לביטול הדוחות, לא נענתה כראוי, והמשיך להיות מוצמדת לרכבה דוחות חניה. בנוסף, יש לה קושי כלכלי ונפשי, ועקלו את חשבונה. היא מבקשת לבטל את הדוחות ולא להפחיתם, בשל חוסר בחניות נכה בעיר והתנהלות לא הוגנת מצד הרשויות.

בירור התלונה:

הברור: הוסבר לפונה כי הדוחות הועברו לגבייה באמצעות חברת מילגם, אשר תבחן את בקשתה ואת המסמכים הרפואיים המצורפים.

תוצאות התלונה:

הפונה תקבל עדכון לאחר שההחלטה תתקבל על ידי מילגם.

עיקרי התלונה:

התלונה בדבר תשלום שומת היטל ההשבחה במלואה ב-15/11/2022 בסך 254,645 ש"ח עבור החלקות בגוש 15034, כולל קבלת אישורים לטאבו וללא יתרת חוב. למרות זאת, בשנת 2024, הוצאה לו שומה נוספת בגין אותן החלקות בסך 432,241 ש"ח, ויש לטעון כי מדובר בדרישה שגויה.

בירור התלונה:

היטל השבחה ששולם על ידי מר [REDACTED] התייחס רק למגרש 340, ולא למגרש 335. השומה שנשלחה לו לאחר מכן היא עבור מגרש 335 בלבד. אם מר שועלי טוען לביטול החיוב, עליו לפנות לוועדת ערר בתוך 45 יום מיום קבלת השומה או הדרישה.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה על ידי המבקר ונמצאה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

התלונה בדבר פנייתה של המתלוננת הייתה בקשר לביטול דו"ח חניה שמספרו [REDACTED].

בירור התלונה:

הדו"ח בוטל לאחר שנמצא כי יש עילה לביטולו על פי הדין ו/או הנחיות היועמ"ש לממשלה.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה על ידי המבקר ונמצאה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

התלונה בדבר פינוי האשפה ברחוב צאלון מתבצע בשעות לא שגרתיות (בין 3:45 ל-4:00 בבוקר), למרות שהובטח כי הבעיה תיפתר.

בירור התלונה:

מנכל העירייה טיפל בזה אישית.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה על ידי המבקר ונמצאה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

התלונה בדבר כלבים משוטטים ברחובות שונים בעיר.

בירור התלונה:

הוטרנרית העירונית דיווחה כי ננקטו פעולות רבות לאיתור הכלבים והטיפול בהם: כלבים רבים אותרו והועברו לטיפול, כגון כלבים ברחובות סיני, בן צבי, הרב קוק, החזון איש, ומסעוד מלול.

במקרים מסוימים לא אותרו הכלבים לאחר סיורים (כמו ברחובות נשיא ויצמן, ז'בוטינסקי, ומשה שרת).

בעלי כלבים שלא היו מעורבים במטרדים קיבלו הוראות למניעת מטרדים ורישיונות להחזקת כלבים.

תוצאות התלונה:

למרות הפעולות שננקטו, תלונת מר [REDACTED] נמצאה מוצדקת. הממונה על תלונות הציבור מביע תקווה שהמחלקה הוטרנרית תשפר את ביצועי הטיפול בעתיד.

עיקרי התלונה:

התלונן על בנייה לא חוקית לכאורה ברחוב [REDACTED] בטבריה.

בירור התלונה:

סיור בשטח העלה כי ישנם עבירות בנייה במקום, כולל מבנה של 250 מ"ר שנבנה בפאנל מבודד. הוצא צו הריסה למבנה זה, לאחר בדיקה, נמצא כי שאר המבנים לא נבנו בחצי השנה האחרונה, אך בביקור נוסף נמצאה בנייה חדשה, כולל מבנה בבנייה קלה, לאור זאת, נפתח תיק חדש עבור הבנייה החדשה, והטיפול בתיק הועבר למפקחת ימית פיניאן.

ממצאי רשות העתיקות מצביעים על כך שהמבנים לא נמצאים בשטח עתיקות מוכרז ואין להם סמכות לטפל בהם.

תוצאות התלונה:

למרות פעולות הבדיקה והפיקוח, תלונתך נמצאה מוצדקת והמשך הטיפול בבנייה הלא חוקית יימשך במישור המשפטי וההנדסי.

עיקרי התלונה:

התלונן על בקשה לבניית גן משחקים ברחוב דוד אלעזר בטבריה.

בירור התלונה:

משרד השיכון מקדם פרויקט שצ"פ (שטח ציבורי פתוח) גדול במגדל המים, אך לוחות הזמנים אינם תלויים ברשות העירונית.

הרשות תמשיך לעקוב אחרי הפרויקט ותעדכן את הציבור.

תוצאות התלונה:

תלונתך נמצאה מוצדקת, אך העיתוי של בניית הגן אינו תלוי ברשות העירונית. המשרד והממונה על תלונות הציבור ימשיכו לעקוב אחרי הנושא.

עיקרי התלונה:

התלונן טוען כי ישנם שני כלבים משוטטים בבניין ברחוב [REDACTED] טבריה עילית, שמוחזקים על ידי מר [REDACTED] שמעורר בעיות עם השכנים.

בירור התלונה:

הוטרנר העירוני ביצע סיורים במקום והבחין שהכלבים קשורים בחבל ארוך, מה שעלול להפריע לשכנים ולהוות בעיה.

מר [REDACTED] התחייב להגיע עם הכלב לחיסון כלבת בתאריך 13.06.24, אך ההתנהגות כלפי המתלונן הייתה אלימה.

במהלך ביקור נוסף, הובהר למר [REDACTED] שהכלבים צריכים להיות קשורים באופן ראוי, וישנן ביקורות פתע לאכוף את הדבר.

תוצאות התלונה:

הוצע למתלונן לפתור את הבעיה מול הרשות באשר לפתיחת גן ילדים בביתו, תוך ביצוע פעולות חוקיות מול רישוי עסקים, חינוך, ותשלום ארנונה בהתאם למצב החדש.

הובהר למתלונן שעליו להפריד את ענייניו עם מר [REDACTED] ולהימנע מהתפרצות או בעיות נוספות.

הממונה ימשיך לעקוב אחר תלונתו ויבצע ביקורות במקום לאכוף את החוק.

עיקרי התלונה:

הפונה ביקשה להוסיף תאורת רחוב בשיכון א' עקב חוסר בתאורה במקום, במיוחד באזור המדרגות ובמרחקים בין עמודי התאורה.

בירור התלונה:

היו בעיות זמניות בתאורה באזור המדרגות, אך התקלה טופלה לאחר שלושה ימים.

הפונה ציינה חוסר בתאורה מול ביתה, וכתוצאה מכך נמסר כי מדובר בשכונה ישנה עם תשתיות תאורה רגישות הממוקמות על עמודי חברת חשמל, כך שהמרחק בין העמודים רחב.

כל הפנסים דולקים כהלכה, אך הוסבר לפונה כי בעתיד הקרוב מתוכנן פרויקט כיכר שיכלול תאורה חדשה באזור. כמו כן, הוצע לפונה לפנות לאגף ההנדסה לבקש הצבת עמודי תאורה תת-קרקעיים במסגרת הפרויקט אם התשתיות יאפשרו זאת.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה ונמצאה מוצדקת. ימשיכו לעקוב אחרי מצבו של האזור, תוך התמקדות בפרויקט העתידי שישפר את מצב התאורה.

עיקרי התלונה:

הפונה מבקש לבטל את החיובים הלא מוצדקים ולהחזיר לו את הסכום של 21.53 ש"ח.

בירור התלונה:

נבדק עם אחראית החנייה והנושא טופל הוחזר הכסף

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה ונמצאה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

הפונה טוען כי קיבל דו"ח חניה על רכבו שמספרו [REDACTED], למרות שהרכב לא היה בטבריה בתאריך שנרשם בדו"ח.

בירור התלונה:

הדו"ח בוטל לאחר שנמצא כי הרכב לא היה בטבריה בתאריך המצוין, והיו טעות סופר במספר הרכב. ככל הנראה, מדובר בטעות אנוש של הפקח שרשם את הדו"ח.

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה ונמצאה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

הפונה טוען המלין, טוען כי הוא לא מקבל את ההנחה המגיעה לו בארנונה.

בירור התלונה:

למלין יש נכס בגודל 268.52 מ"ר, והוא מקבל הנחה של 100% על 100 מ"ר הראשונים לפי החוק, בשל קבלת קצבת זקנה והשלמת הכנסה. על יתרת השטח של 168.52 מ"ר הוא משלם את התשלום המלא. בנוסף, הוא מקבל הנחה של 70% בגין סיעוד על כל מ"ר הנכס.

תוצאות התלונה:

לאור כל האמור, מצא המבקר שהתלונה נבדקה ונמצאה כאינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

הפונה מתארת כי לאחר שיפוץ ושינוי מספור הבתים ברחוב אחד העם, שני הבניינים שלה אינם ממוספרים ואין שלט עם שם הרחוב. הפונה מבקשת במשך מספר חודשים מהמוקד העירוני, מזכירות מנכ"ל העירייה, לאגף ההנדסה, ולגורמים אחרים ללא כל תגובה או טיפול, והיא חווה יחס מזלזל.

בירור התלונה:

התלונה התקבלה באגף ההנדסה, ותתכנס לוועדה הקרובה למספור הרחובות.

תוצאות התלונה:

לאור כל האמור, מצא המבקר שהתלונה נבדקה ונמצאה כמוצדקת.

עיקרי התלונה:

הפונה טוען שאגף הרווחה לא פועל כראוי כדי לסייע לבנו, שלדבריו נמצא בסכנת פגיעה עצמית, ואף לא מתייחס לדיווחים קודמים על מצבו.

בירור התלונה:

הבן הוא בגיר (בן 18 ו-7 חודשים), ולכן לא ניתן לבצע התערבות חוקית. אגף הרווחה פעל בהתאם להנחיות, פנה אל הבן והאם, אולם הבן סירב לשתף פעולה. במידה והפונה סבור שקיימת סכנה לפגיעה עצמית, עליו לפנות שוב לפסיכיאטר המחוזי.

תוצאות התלונה:

לאור כל האמור, הפונה הונחה לפנות לפסיכיאטר המחוזי במידה וחש סכנה לפגיעה עצמית. התלונה נמצאה לא מוצדקת, אך ניתן לערער על ההחלטה לנציבות תלונות הציבור במשרד מבקר המדינה.

עיקרי התלונה:

הפונה טוען שהחברה דרשה ממנו לשלם ארנונה על נכס ברשותו למרות שלא הסכים עם השומה, ולא הוגשה השגה על השומה.

בירור התלונה:

ההנחה היא כי מר [REDACTED] לא הגיש השגה על השומה בזמן הקבוע בחוק (90 יום). חיוב הארנונה נעשה על פי נתונים שהתקבלו מהקבלן.

תוצאות התלונה:

לאור כל האמור, החברה פעלה לפי הנהלים, והתלונה נבדקהו נמצאה כאינה מוצדקת. עם זאת, אם מר [REDACTED] יגיש השגה לפי החוק, השגה תיבחן מחדש, גם אם חלף הזמן, "לפנים משורת הדין".

עיקרי התלונה:

הפונה טוען כי עבודות בנייה נעשו בצורה אסורה על פי חוק, וכוללות מספר חריגות מגבולות המגרש. כמו כן, ישנם לכאורה חשדות לבנייה בתוך שטח פרטי סמוך, ללא אישורים ו/או פיקוח נאות. הוא שואל מי אחראי לאישור העבודות, למניעת הנוזקים, ולמה לא בוצעו פעולות למנוע את החריגות שנמצאו במהלך העבודה, כמו חסימת גישה, הרס למגרש השכן, ובנייה לא חוקית בתוך שטח פרטי סמוך.

בירור התלונה:

במהלך החודשים האחרונים וכמספר ספורים שקיימו מפקחי הועדה בשטח- מפקח בניה מטעם הועדה המקומית סייר שוב בשטח ביום ד' האחרון ומצא כי קיים עדיין גדר מיסכורית המגנה מפני כניסה לאתר הבניה. קיר הבטון מאתר הבניה הגיע בחלקו לגובה החצר של משפ' מזרחי כך שהקיר תומך את גבול החפירה במקום.

חלק מהגדר התפרקה ונפלה על המדרכה. המפקח נפגש עם מנה"ע באתר וגם עם ניר המהנדס האתר ודיבר אתו ואף פגש את המתלונן בחצר ביתו.

מנה"ע התחייבו להסיר את הגדר מהמדרכה באופן מיידי.

תוצאות התלונה:

לאור כל האמור, נבדקה התלונה ונמצאה כאינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

המליץ, מר [REDACTED] התלונן על קבלת דוח חנייה, וטוען כי מדובר בטעות בהפעלת שירות פנגו על רכב לא נכון.

בירור התלונה:

לפי התייחסותה של עו"ד מורן סיבוני, המליץ טוען שהפעיל את שירות פנגו על רכב ששכר בעבר במקום להפעיל אותו על הרכב ששכר הפעם. עם זאת, לא צורפו מסמכים תומכים כגון אישור ממנוי רכבים או מסמכים מחברת ההשכרה שמאמתים את טענותיו. בנוסף, כאשר בוצעה שאילתה במשרד התחבורה, נמצא כי הרכב שבו הופעל הפנגו היה בבעלות אדם פרטי ולא חברת השכרה, ולכן לא ניתן היה להפעיל את פנגו על רכב זה.

תוצאות התלונה:

לאור כל האמור, בשל היעדר הוכחות לכך שמדובר בטעות בהפעלת הפנגו, והעובדה שהרכב היה בבעלות פרטית ולא של חברת השכרה, הבקשה לביטול הדוח נדחתה, והממצאים מצביעים על כך שהתלונה אינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

מלין, מר ■■■ הגיש תלונה בנוגע להנחת ארנונה, וטוען כי לא קיבל את ההנחה המגיע לו.

בירור התלונה:

לפי התגובה מחברת מלגם טבריה, מדובר בפנייה שהוגשה על ידי מר ■■■ באתר העירייה ביום 2.01.2024. בפנייה זו נמסר כי חסרים מסמכים דרושים כמו אישור שלישות על הבן החייל, ריכוז תשלומים מביטוח לאומי של הבעל והאישה, ועוד. הפניות נענו בהסברים לגבי המסמכים החסרים, אך מר ■■■ לא השלים את המסמכים הנדרשים עד לפנייה מיום 31.05.2024, אז הושלמו המסמכים. הבקשה הועברה למנהלת הארנונה לאישור, אך טרם אושרה.

תוצאות התלונה:

לאור העובדה שמר ■■■ לא השלים את המסמכים הנדרשים בזמן, תלונתו נבדקה ונמצאה כאינה מוצדקת. עם קבלת התשובה, אם ימצא לנכון, יוכל להגיש תלונה מחדש.

עיקרי התלונה:

המליץ, מבקש לבדוק היתכנות קיום של וילת אירוח ממש בסמוך לביתו ולדבריו מאמלל את חייו.

בירור התלונה:

המפקח שטיפל בתלונה מסר כי הפעולות שביצע מאז קבלת התלונה הוא פעל לאכיפת החוק בצורה מקצועית, כולל איסוף ממצאים, תיק פיקוח ושיחות הקלטה. הוא מציין כי היה זמין 24/7 למענה על פניות של [REDACTED], גם בשעות מאוחרות ובסופי שבוע, ועשה הכל על מנת לסיים את הנושא בהצלחה.

תוצאות התלונה:

לאור האמור הוגש כתב אישום לבית המשפט.

על כן מוצא המבקר כי לאור הממצאים התלונה נבדקה ונמצאה כמוצדקת.

עיקרי התלונה:

הפונה הגיש בקשה לביטול דו"ח חניה בטענה כי החניה הייתה נדרשת לצורך הורדת אדם נכה. בבקשה לא צורפו מסמכים רפואיים או מסמכים אחרים התומכים בטענתו.

בירור התלונה:

הדו"ח נרשם במקום שבו הוצב תמרור 433 האוסר חניה, ומסיבה זו נרשמו דוחות נוספים במקום, עקב הפרעה לתנועה של רכבים כבדים כמו אוטובוסים. בקשת הביטול הוגשה ללא מסמכים התומכים בטענה.

לאחר בירור נוסף, הוחלט לפנים משורת הדין לבטל את הדוח, בשל נסיבות אישיות קשות של בעלת הרכב. חשוב להדגיש כי הביטול לא היה על בסיס חוסר חוקיות הדוח.

תוצאות התלונה:

לאור הבירור, התלונה נמצאה לא מוצדקת. ביטול הדוח נעשה בהתחשב במצבו האישי של הפונה, אך לא בשל היעדר הצדקה חוקית לדו"ח.

עיקרי התלונה:

הפונה הגיש בקשה לביטול דו"ח חניה בטענה כי החניה הייתה נדרשת לצורך הורדת אדם נכה. בבקשה לא צורפו מסמכים רפואיים או מסמכים אחרים התומכים בטענתו.

בירור התלונה:

הדו"ח נרשם במקום שבו הוצב תמרור 433 האוסר חניה, ומסיבה זו נרשמו דוחות נוספים במקום, עקב הפרעה לתנועה של רכבים כבדים כמו אוטובוסים. בקשת הביטול הוגשה ללא מסמכים התומכים בטענה.

לאחר בירור נוסף, הוחלט לפנים משורת הדין לבטל את הדוח, בשל נסיבות אישיות קשות של בעלת הרכב. חשוב להדגיש כי הביטול לא היה על בסיס חוסר חוקיות הדוח.

תוצאות התלונה:

לאור הבירור, התלונה נמצאה לא מוצדקת. ביטול הדוח נעשה בהתחשב במצבו האישי של הפונה, אך לא בשל היעדר הצדקה חוקית לדו"ח.

עיקרי התלונה:

- המתלונן [REDACTED], פנה למשרד מבקר העירייה בתלונה על שתי טענות עיקריות:
1. **התנהלות המלווה בהסעה** – המלווה לא מסר את בתו עם הלבשה תחתונה ושהה מקדימה, צמוד לנהג, במקום להיות מאחור ולשלוט על הנעשה בהסעה.
 2. **סגנון המענה הלא מכבד** – המתלונן התלונן על סגנון המענה הבוטה שקיבל מגב' תמר אברהם, אחראית היסעים בעירייה.

בירור התלונה:

הבירור כלל שיחה עם הגב' תמר אברהם, בה היא הצהירה כי האחריות לסידור ההסעות היא של משרד החינוך ולא שלה. עוד צוין כי לא כל המלווים עברו את כל התדרכים הנדרשים.

תוצאות התלונה:

- לאור הממצאים, הממונה על תלונות הציבור הנחה את מנהל אגף החינוך, מר אלי מאירי, לנקוט בצעדים הבאים:
1. לזמן את ההורים לעדכון על צעדים למניעת הישנות מקרים דומים.
 2. לקיים ריענון תדרכים לכל המלווים.
 3. לשפר את תודעת השירות של נותני שירות באגף החינוך.
- בנוסף, הממונה ציין כי התלונה מוצדקת וציפה לפעולה למניעת הישנות מקרים כאלה בעתיד.

עיקרי התלונה:

הפונה ביקש לבטל דו"ח חנייה בטענה שהחנה את רכבו בסמוך למלון מבלי להפריע לתנועה, כי הוא נכה 100% ובתו נכה 100%, ולמלון אין חנייה מסודרת.

בירור התלונה:

לאור בירור, נמצא כי החנייה הפריעה לתנועה, והרכב הוחנה על נתיב נסיעה. הפונה לא צירף אסמכתאות לביסוס טענותיו. בהתאם לכך, הבקשה לביטול הדוח נדחתה, כי לא הייתה עילה חוקית לביטולו.

תוצאות התלונה:

לאור הבירור, התלונה נמצאה לא מוצדקת.

עיקרי התלונה:

ההורים התלוננו על שיבוץ ילדם [REDACTED] לבי"ס אורט במעלה בכיתת תקשורת במסלול חינוך מיוחד (חנ"מ) במקום לשיבוץ בבי"ס אורות נריה בחינוך ממלכתי דתי.

בירור התלונה:

מבירור עם מנהל אגף החינוך, מר אלי מאירי, עלה כי שיבוץ הילדים נעשה עד תחילת השנה וכיתות חנ"מ היו מלאות. הוצע מעבר ללא סל חינוך מיוחד או דחייה לשנה הבאה. בנוסף, שיבוץ לבי"ס ממלכתי נקבע לפי אזור רישום.

תוצאות התלונה:

לאור הבירור, מצא מבקר הרשות וממונה תלונות הציבור כי התלונה אינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

הפונה ביקש לבטל דו"ח חנייה () שניתן לו בטענה שהגיע באיחור של כמעט שנה, והוא אינו זוכר את האירוע ויש לו תעודת נכה.

בירור התלונה:

- מבירור עם הגב' מורן סיבוני, התובעת העירונית, עלה כי:
1. הדו"ח ניתן בגין חנייה במקום מסודר ללא תשלום אגרת חנייה, והפונה לא צירף אסמכתא לתעודת נכה.
2. בדיקה במערכת הראתה כי לא היה לו תג נכה בזמן ביצוע העבירה.
3. ההחלטה על דחיית הבקשה נשלחה לכתובת שהפונה מסר, אך היא חזרה. הפונה לא עדכן את הכתובת במערכת.
4. הקנס שולם רק לאחר שהעברתו לחברת גבייה.

תוצאות התלונה:

לאור הבירור, מצא מבקר הרשות וממונה תלונות הציבור כי התלונה אינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

הפונה ביקש להציב ממ"ד בחלקה ■ גוש ■.

בירור התלונה:

מפקחת בניה ביקרה בשטח והתייעצה עם התובעת. לאחר מכן, הוחלט לפעול בהתאם לתכנית העבודה של יחידת הפיקוח ומדיניות האכיפה.

לגבי האפשרות להקים מרחב מוגן, נמצא כי יש גישה לרכב בשטח, ולכן לא קיימת מניעה הנדסית להקמת מרחב מוגן במקום.

תוצאות התלונה:

לאור הבירור, מצא מבקר הרשות וממונה תלונות הציבור כי התלונה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

הגב' [] התלונה על שירות לקוי בהנפקת מסמכים ובחוסר יעילות במענה שניתן לה בבקשה להנחה בארנונה עבור אמה. היא ציינה עיכוב בהעברת המסמכים, חוסר אחידות במידע שנמסר לה מהמוקדניות, וזמני טיפול לא תואמים למה שנאמר לה בשיחות.

בירור התלונה:

מבירור עם מר וואל דוידוב, מנהל מילגם טבריה, עלה כי האישורים מועברים לתושב מיידית, והוא התנצל בפני המתלוננת על אי הנעימות. המוקד נבדק והבהירו את הנהלים בנוגע לפניות מסוג זה.

תוצאות התלונה:

התלונה נמצאה מוצדקת, אך המענה שהתקבל ממילגם היה ראוי והטיפול בתלונה היה מהיר.

עיקרי התלונה:

גב' [] בשם בנה [], התלונה על מחדלים בנוגע להסעות לילד, בהם לא קיבלה מענה מספק ממספר גורמים בעירייה.

בירור התלונה:

מברור עם מר אביב יצחק, סגן ראש העיר, ועם הגב' תמר אברהם, אחראית מערך ההסעות, עלה כי בתחילת השנה היה בלגן עם חוסר מלווים והשתנות המלווים, ולכן לא ניתן היה לספק תשובה חד-משמעית לגבי המקרה המדובר. כמו כן, פלג כבר לא לומד בבית הספר בו התקיימה הבעיה.

תוצאות התלונה:

התלונה נמצאה מוצדקת, והודגש הצורך בהקפדה יתרה בנושא החינוך לילדים, ובפרט לילדים עם צרכים מיוחדים.

עיקרי התלונה:

הגב' [REDACTED] התלוננה על כך שפקח החניה [REDACTED] התנהג אליה בצורה בריונית ומאיימת בעת רישום דוח חניה עבודה, כולל צעקות ושינוי פרטי הדוח. היא טענה שהפקח איים עליה, התקרב אליה באופן מאיים ושינה את פרטי הדוח בצורה לא חוקית.

בירור התלונה:

מברור עם הגב' עו"ד מורן סיבוני, נמסר כי הדוח נרשם בהתאם לחוק, בשל חניה במקום אסור (אדום-לבן) ושם תמרור 818, והדוח עצמו נמצא תקין. גם מנהל הפיקוח העירוני, מר [REDACTED] ציין כי לא נראו התנהגויות חריגות מצד הפקח.

תוצאות התלונה:

לאור הבירור, מצא מבקר הרשות וממונה תלונות הציבור כי התלונה אינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

מר [] פנה במכתב לתלונה על הסדרת חוב קנסות ישן מול חברת סנדרוביץ ושות' (חברת הגבייה של עיריית טבריה). הוא טוען שפעולות הגבייה שבוצעו על ידי החברה לא היו תקינות ושהיו בעיות בתהליך הגבייה, כולל טענות על דרישות לא מוצדקות.

בירור התלונה:

חברת סנדרוביץ ושות' מציינת כי הקנס נרשם על עבירה מ-1996, והחוב עבר הליך גבייה מסודר לאורך השנים, כולל מספר דרישות מכתבים ועיקולים.

במהלך השנים, ניסיונות להסדיר את החוב לא הושגו, ובסופו של דבר הוגשו דרישות גבייה נוספות.

לאחר בדיקה, לא נמצאה בעיה בהתנהלות הגבייה ופעולות חברת סנדרוביץ נחשבו לתקינות.

תוצאות התלונה:

התלונה אינה מוצדקת, ופעולות הגבייה שבוצעו הינן תקינות.

עיקרי התלונה:

פנייתה של הגב' [REDACTED] פסיכולוגית, התפטרה משירותי שפ"ח טבריה בסוף חודש אוגוסט 2024, אך הסכימה לסיים את עבודתה כבר בסוף חודש אוגוסט. לאחר מכן, פנתה מספר פעמים למחלקת משאבי אנוש ושכר בבקשה להסדיר את זכויותיה, כולל פרויקטים טיפוליים, עדכון דרגה, פדיון ימי חופשה וטופס 161. למרות הבטחות שהנושא מטופל, לא הוסדרו בקשותיה.

בירור התלונה:

בירור מול מנהלת הון אנושי הגב' רינת לגל קיבלה טופס 161 ב 27.11.24.

ונעשה לה גמר חשבון ופנייתה טופלה

תוצאות התלונה:

התלונה אינה מוצדקת, ופעולות אגף הון אנושי ומח' שכר התנהלו כסדרן.

עיקרי התלונה:

התלונה הוגשה על ידי מר [REDACTED] [REDACTED], בנושא התנהלות לא הולמת של חבר מועצה, מר [REDACTED], ששיבח את חבר המועצה במילים פוגעות, שעולות לכאורה כדי העלבת עובד ציבור.

בירור התלונה:

לאחר בדיקת המקרה, נמצא כי אכן נאמרו דברים לא ראויים, אך ניסיונות לגשר בין הצדדים לא צלחו. בעקבות זאת,

תוצאות התלונה:

התלונה נבדקה ונמצאה מוצדקת, וההמלצה היא להעביר את הטיפול לראש העירייה ולמנכ"ל העירייה.

עיקרי התלונה:

מר [REDACTED] הגיש תלונה בנוגע לדרישת תשלום ריבית ופיגורים על מיסי הארנונה, אף על פי שלא התקבל אצלו שובר תשלום עבור התקופה המדוברת.

בירור התלונה:

1. חברת מלגם טבריה ציינה כי השוברים נשלחים מדי חודשיים, בכל חודש אי זוגי.
2. התושב הסדיר את חובו עבור התקופות ינואר – אפריל (תשלום ב-13.03.2024).
3. לגבי התקופה מאי-יוני, לא בוצע תשלום, ולכן נשלחו אל התושב תזכורות.
4. נמצא כי התזכורת השנייה נשלחה במקביל לתשלום שבוצע על ידי התושב, ולכן יזוכה בסכום שנדרש עבור משלוח ההתראה.

תוצאות התלונה:

התלונה נמצאה מוצדקת, ויוון לתושב הסכום של משלוח ההתראה שנעשה בטעות.

עיקרי התלונה:

המתלונן, מר [REDACTED] הגיש תלונה בנוגע לתשלום הנחת מיסי ארנונה רטרו, ומבקש הנחה גם עבור שנת 2022, בנוגע לנכותו.

בירור התלונה:

1. התושב אכן הגיש בקשה להנחה עקב נכות לשנת 2024, וההנחה שניתנה היא 80%.
2. לגבי שנת 2023, הבקשה הועברה לוועדת הנחות וההחלטה תישלח לתושב עם קבלת ההחלטה.
3. לא ניתן להחיל הנחה רטרואקטיבית על שנת 2022, כיוון שוועדת הנחות דנה בהנחות רק לשנה אחת רטרו.
4. לא הומצאו מסמכים המעידים על פנייה לקבלת הנחה לשנת 2022.

תוצאות התלונה:

המתלונן נדרש להמתין להחלטת וועדת ההנחות בנוגע לשנת 2023.
התלונה בנוגע לשנת 2022 נבדקה ונמצאה כאינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

המתלונן מבקש לבטל את דו"ח החנייה מספר [REDACTED], שניתן לו על חנייה בניגוד לכיוון הנסיעה ברחוב חד-סטרי, בטענה כי חנה כך בעקבות תאונה.

בירור התלונה:

1. הדו"ח ניתן כי הרכב חנה נגד כיוון הנסיעה, לאחר תמרור "אין כניסה" ובסמוך לאבני שפה מסומנות לחנייה בתשלום.
2. המתלונן טוען כי נאלץ לחנות כך בעקבות תאונה, אך לא סיפק אסמכתא לכך.
3. רשות החניה ביקשה ממנו להמציא אישור משטרתי או כל אסמכתא שתומכת בטענתו, אך עד למועד זה לא הומצא שום אישור.

תוצאות התלונה:

התלונה נמצאה כלא מוצדקת. אם המתלונן יספק אסמכתא לתאונה ולהכוונה על ידי שוטר, ייבחן המקרה מחדש.

עיקרי התלונה:

מר דוד שבו, העובד במחלקת פיקוח של עיריית טבריה, מתלונן על התעמרות ויחס משפיל מצד מנהליו, כולל צעקות, טון משפיל מצד מנהל היחידה ומידור מנהיגה ברכב. בנוסף, הוא טוען כי בשל היחס המשפיל הוא מגיע לעבודה ללא חשק ורצון. מר שבו מבקש כי מנהל היחידה יוזמן לבירור על ההתנהלות כלפיו, ואם היחס לא ישתפר, הוא מבקש לעבור ליחידה אחרת המתאימה לצרכיו הרפואיים.

בירור התלונה:

העובד [] מתלונן על יחס משפיל מצד המנהל, כולל צעקות ויחס לא מכבד. התלונה כוללת גם את תחושת העובד כי הוא לא מקבל מספיק דוחות לביצוע ושהמנהל לא מתחשב בקשיים שהוא נתקל בהם בעבודתו. בנוסף, יש טענה שהוא נתקל בבעיות עם האפליקציה של המסופון, והיו מספר מקרים בהם התעצבן על כך שלא הצליח להוציא דוחות בצורה מספקת.

תוצאות התלונה:

התלונה עדיין מצויה בטיפול.

עיקרי התלונה:

הגב' [REDACTED], פנתה בנוגע לבקשה להסדרת סייעת רפואית לבנה בימי שישי במסגרת החינוכית בה הוא מתחנך.

בירור התלונה:

הסייעת הנוכחית של [REDACTED] בחרה לא לעבוד בימי שישי, והעובדה שלא הושגה סייעת חדשה שתהיה מוכנה לעבוד רק בימי שישי הקשתה על המענה לצורך. הגב' תמר אברהם, אחראית היסעים, ציינה כי לא נמצא פתרון מידי, והציגה שתי אפשרויות: למצוא סייעת חדשה שיתאימו לדרישות או למצוא פתרון באמצעות מלווה שתסכים לעזוב מוקדם יותר כדי לאפשר את הגעת הפיזור.

תוצאות התלונה:

הצורך בטיפול בתלונה נמצא מוצדק,

והסוגייה נבדקה. נוצר קשר בין המתלוננת לגב' תמר אברהם, ויומלץ להמשיך לעקוב ולהגיב לפתרון בעיות נוספות בתחום זה תוך הבטחת שלומם ורווחתם של הילדים שמחייבים ליווי בהסעות למסגרת החינוכית.

עיקרי התלונה:

הגב' [REDACTED] פנתה בתלונה במשרד מבקר המדינה בנוגע לדוחות חנייה שנרשמו לה, ובקשה להסדרת הטיפול בהם.

בירור התלונה:

היו מספר דוחות חנייה אשר נרשמו, חלקם בגין עבירות חנייה חמורות. בהתאם לכך, הוגשו בקשות לביטול דוחות, ובחלק מהמקרים הבקשות בוטלו לפני משורת הדין בהתבסס על נסיבות אישיות של הגב' [REDACTED] במקרים אחרים, תוספות הפיגורים על הקנסות בוטלו. בנוגע לדוחות שקיימים חובות לעירייה, הוגשו בקשות לביטול לחלקם, אך לא לכולם. הוסבר למתלוננת כי תג הנכה מקנה זכויות מסוימות, אך לא זכויות מוחלטות, במיוחד כשמדובר בעבירות חמורות. בסופו של דבר, נראה כי המתלוננת לא הפנימה את חומרת העבירות שנעשו.

תוצאות התלונה:

הצורך בתלונה לא נמצא מוצדק לאחר בירור, והפניות טופלו בהתאם.

עיקרי התלונה:

המתלונן פנה בתלונה בעניין חריגות בנייה וחסמים בשטח גוש [REDACTED], חלקה [REDACTED]. מדובר במחסן שנבנה ליד המדרגות המשותפות של הבניין, שטחו פחות מ-6 מ"ר, והינו בשטח המשותף של הבניין.

בירור התלונה:

לאחר בירור של מפקח הבנייה, מר אדיר בחבוט, נמצא כי המחסן נמצא בשטח המשותף של הבניין, אך שטחו קטן מ-6 מ"ר. כמו כן, הוסבר למתלונן כי מדובר במקרה שאינו נוגע למדיניות האכיפה של העירייה.

תוצאות התלונה:

הנושא נבדק ונמצא לא מוצדק, שכן מדובר במקרה שאינו נמצא במדרג מדיניות האכיפה. עם זאת, המבקר ציין כי יש מקום לבחון טיפול בתלונות נוספות בתחום, ושזה נתון להחלטת ראש העירייה והמנכ"ל האם להנחות את מהנדס העירייה לחרוג ממדיניות האכיפה במקרה זה.

עיקרי התלונה:

המתלונן פנה ביקש לבטל דו"ח חנייה שניתן לו.

בירור התלונה:

מבירור עם מנהל הפיקוח העירוני, מר סטס לוי, עולה כי הרכב חנה בתחום צומת רחובות הנוטר 355. חנייה בצומת מהווה הפרעה לתנועה, שכן משאיות ואוטובוסים שעוברים באזור לא יכולים לתמרן ולפנות לרחוב הנוטר, במיוחד כשמדובר ברחוב צר מאוד.

תוצאות התלונה:

לאור האמור, המבקר קובע כי התלונה נבדקה ונמצאה כלא מוצדקת, ודו"ח החנייה לא יבוטל.

עיקרי התלונה:

התלונה נוגעת לצורך בסיוע והנפקת סיוע בתלוישים למזון.

בירור התלונה:

מברור עם הגב' רבקה בן אלישע לא מגיע למלין תלוישים לסלי מזון

תוצאות התלונה:

לאור האמור, המבקר קובע כי התלונה נבדקה ונמצאה כלא מוצדקת.

עיקרי התלונה:

הגב' [REDACTED] פנתה למשרד המבקר בנוגע לאגרות חיובי שילוט, כנראה בעקבות חוסר בהירות או טעויות שקשורות לחיובים בגין שלטים.

בירור התלונה:

על פי בירור התלונה מול מנהל מלגם, מר וואל דוידוב, בוצע שינוי בגודל השטח לפי בדיקה שנעשתה בשנת 2023, ומספר שלטים הוזכרו עם מידות שונות. כמו כן, נבדק מצב החוב של הגב' [REDACTED] ונמצא כי קיימת יתרה של 265.20 ש"ח בחשבונה.

תוצאות התלונה:

החלטת המבקר היא שהתלונה שהוגשה על ידי הגב' [REDACTED] נמצאה כמוצדקת.

עיקרי התלונה:

המתלונן, מר [REDACTED], פנה למשרד מבקר המדינה בעניין הסדרת חריגות בנייה וחסמים בגוש [REDACTED] וחלקה [REDACTED], ככל הנראה בעקבות בעיות בנוגע לרישום הבית המשותף ובקשור לבעיה במידע או בהתנהלות העירייה בנושא החריגות בנייה.

בירור התלונה:

לאחר בירור התלונה, התברר כי סגן מהנדס העיר ומנהל הרישוי, מר מיכאל גאני, יצר קשר עם המתלונן והסביר לו כי הם מכינים את כל החומרים הדרושים, כולל היתרים, טפסי 4, דוחות פיקוח ופרוטוקולים. החומרים הועברו למתלונן במייל, והכנה לתיאום פגישה עם המתלונן בתיאום עם התובעת העירונית נעשתה במטרה לסייע בהסדרת רישום הבית המשותף.

תוצאות התלונה:

לאור האמור, המבקר מצא כי התלונה שהוגשה מוצדקת, שכן נעשו מאמצים מצד העירייה להעניק את המידע הנדרש ולסייע בהסדרת המצב בהתאם לצרכי המתלונן.

עיקרי התלונה:

המתלונן טוען כי דרישות התשלום של דמי הארנונה נשלחות אליו באיחור, והן כוללות חיוב בהוצאות גבייה. הוא מתלונן על אופן שליחת דרישות התשלום, ושואל אם ניתן להסיר את שירות שליחת דרישות התשלום בדוא"ל, לאחר שנטען כי בקשה כזו סורבה.

בירור התלונה:

מר זלמן ביקש לקבל את דרישות התשלום בדואר רגיל במקום בדואר אלקטרוני. התברר כי הוא לא אישר זאת בעבר, אלא סמן בטעות לקבלת דואר אלקטרוני. לאחר הבירור, הוחלט לשנות את אופן קבלת הדואר כך שיתקבל בדואר רגיל. בנוסף, יופחתו ההוצאות בגין ההתראות לשנת 2024 בסך 62.60 ש.

תוצאות התלונה:

לאור האמור, המבקר מצא כי התלונה שהוגשה אינה מוצדקת, שכן נעשו מאמצים מצד מלגם להעניק את הסיוע הנדרש ולסייע בהסדרת המצב בהתאם לצרכי המתלונן.

עיקרי התלונה:

המתלונן מבקש לדעת את מקור העיקול שהוטל עליו מעיריית טבריה.

בירור התלונה:

עוקל [REDACTED] בסוף חודש נובמבר 2024 בעבור חוב של שובר 3 (חודשים מאי יוני שנת 2024) החייב הגיע למחלקה ב-3.12.24 הוצגו לו הודעות הדרישה, אף טען שמעומס עבודה יכול להיות ו"פספס" שובר, הומלץ לו לבצע הו"ק לשוטף.

החייב שילם את החוב במלואו ואף ביצע הוראת קבע לשוטף 2025

תוצאות התלונה:

לאור האמור, המבקר מצא כי התלונה שהוגשה נבדקה ונמצאה כאינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

המתלוננת טוענת כי עיריית טבריה לא סיימה לסמן את המעטפה מול ביתה כפי שהובטח לה בעבר, למרות שהיא פנתה מספר פעמים בנושא. בנוסף, המתלוננת מלינה על חניית רכבים מול ביתה שלא מטופלת על ידי העירייה ופקחיה.

בירור התלונה:

סומנה המעטפה ע"י מר אלירן מלול סגן מנהל אגף הפרויקטים עם צוות עובדים.

תוצאות התלונה:

לאור האמור, המבקר מצא כי התלונה שהוגשה נבדקה ונמצאה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

המתלונן ביקש תו חנייה בשל היותו מפונה מקריית שמונה, אך בקשתו נדחתה משום שהרכב לא היה רשום על שמו.

בירור התלונה:

המתלונן לא העביר את המסמכים הנדרשים על מנת לאשר את בקשתו לתו חנייה (כמו צילום תעודת זהות, אישור מבית המלון ורישיון רכב). לאחר שביקש ממנו תצהיר חתום ע"י עו"ד, המתלונן סירב, אך בסופו של דבר העביר את התצהיר הנדרש וקיבל את תו המפונה.

תוצאות התלונה:

לאור העובדה שהמתלונן קיבל את תו החנייה לאחר העברת התצהיר הנדרש, התלונה נמצאה כאינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

המתלוננת הגישה תלונה על כך שלא קיבלה מענה מאגף הרווחה, והנושא הועבר גם ללשכת ראש העיר ומשרד מבקר המדינה.

בירור התלונה:

המתלוננת לא קיבלה מענה לפנייתה מאגף הרווחה, ולכן פנייתה הועברה לטיפול הפיקוח ולנציבות תלונות הציבור. בעקבות בירור, נמצא כי המידע הנוגע לתלונה קשור לשירותי רווחה ומוגדר כמידע חסוי, מה שמונע את המשך בירור מלא של התלונה בשלב זה.

תוצאות התלונה:

כדי להמשיך בבירור המתלוננת תקבל מענה לפנייתה דרך הפיקוח ומנציגת נציבות תלונות הציבור.

אם המענה שתקבל לא יהיה מספק או יימנעו עיכובים או טיפול לקוי, היא תוכל להגיש תלונה נוספת, שתיבחן מחדש.

עיקרי התלונה:

המתלוננת על הגעת הילדים באיחור לבית הספר. לטענתה, הסעות התלמידים מתחילות בשעה מאוחרת מדי, דבר שגורם להגעת הילדים באיחור. כמו כן, ציינה כי ביום מסוים לא היה ליווי בהסעה כיוון שלא הייתה מחליפה למלווה שהייתה אמורה להיות.

בירור התלונה:

ההסעה מתחילה את האיסוף בשעה 7:20, מה שמוביל להגעת הילדים לבית הספר באיחור. המלווה לא הייתה זמינה ביום מסוים, והנהג לא היה יכול להסתדר עם הילדים ללא ליווי. המלווה לא יכלה להתחיל את האיסוף מוקדם יותר בשל חוסר מוכנות של ההורים לכך, וזה גרם לבעיה בהגעת הילדים בזמן לבית הספר.

תוצאות התלונה:

החשש העיקרי הוא שלא היה ליווי בהסעה ביום אחד, דבר שמנוגד להוראות משרד החינוך. המבקר מצא את התלונה מוצדקת ומעיר לגבי תמר אברהם על תלונות חוזרות בנוגע לנושאים אלו. בנוסף, הנושא יעלה בפגישה עם מ"מ מנהלת אגף החינוך בתאריך 13.01.2025.

עיקרי התלונה:

הבקשה למענה על מספר שאלות ותיאום לגבי דיווח עבודות סלילה ותיעול שהחלה לבצע הרשות המקומית ברבעון השלישי של 2024. במסגרת המייל, נדרשים פרטים על התחלת העבודות בתשתיות כבישים, כמו גם על עבודות הנחת צינורות תיעול. נוסף על כך, יש למלא את הנתונים הנדרשים בקובץ המצורף ולדווח על העבודה שבוצעה או עדיין בביצוע.

בירור התלונה:

סגן מנהל אגף הפרויקטים השיב.

תוצאות התלונה:

נבדקה ונמצאה כאינה מוצדקת.

עיקרי התלונה:

התלונה נסבה על רעש ממפעל אלומיניום וזכוכית שפועל, לפי הנטען, ללא רישיון עסק ממחלקת רישוי עסקים ושפעילותו גורמת מפגע רעש וזיהום סביבתי. עוד נטען כי המפעל פלש לשטח משותף של הבניין ובהקשר זה נעשתה פנייה נפרדת לוועדת התכנון והבנייה.

בירור התלונה:

מבקר העירייה בדק אישית אין שום רעש.

תוצאות התלונה:

נבדקה ונמצאה כאינה מוצדקת.

